

II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΥΣΤΑΣΗ (ΕΕ) 2019/1658 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 25ης Σεπτεμβρίου 2019

σχετικά με τη μεταφορά των υποχρεώσεων εξοικονόμησης ενέργειας δυνάμει της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 292,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ένωση έχει δεσμευθεί να αναπτύξει ένα βιώσιμο, ανταγωνιστικό, ασφαλές και απαλλαγμένο από ανθρακούχες εκπομπές ενεργειακό σύστημα. Η στρατηγική για την Ενεργειακή Ένωση έθεσε φιλόδοξους ενωσιακούς στόχους. Η στρατηγική αποσκοπεί ιδίως στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 40 % επιπλέον έως το 2030 σε σύγκριση με το 1990, στην αύξηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε ποσοστό τουλάχιστον 32 % και στην επίτευξη φιλόδοξης εξοικονόμησης ενέργειας, στη βελτίωση της ενεργειακής ασφάλειας, της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας. Η οδηγία 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ [«οδηγία για την ενεργειακή απόδοση» (ΟΕΑ)], όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία (ΕΕ) 2018/2002 ⁽²⁾, θέτει ως πρωταρχικό στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας κατά τουλάχιστον 32,5 % σε επίπεδο ΕΕ έως το 2030.
- (2) Η συγκράτηση της ενεργειακής ζήτησης συνιστά μία εκ των πέντε διαστάσεων της στρατηγικής για την Ενεργειακή Ένωση, όπως αυτή καθορίστηκε στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 25ης Φεβρουαρίου 2015 με τίτλο «Στρατηγική πλαίσιο για μια ανθεκτική Ενεργειακή Ένωση με μακρόπνοη πολιτική για την κλιματική αλλαγή». Η επίτευξη των στόχων της ΕΕ για την ενέργεια και το κλίμα εξαρτάται από την πρωταρχική επιδίωξη της ενεργειακής απόδοσης, την εφαρμογή της αρχής «προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση» και την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- (3) Στην ανακοίνωση σχετικά με ένα ευρωπαϊκό στρατηγικό μακροπρόθεσμο όραμα για μια ευημερούσα, σύγχρονη, ανταγωνιστική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία ⁽³⁾ τονίζεται ότι τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης θα πρέπει να διαδραματίσουν κεντρικό ρόλο στη δημιουργία μιας κλιματικά ουδέτερης οικονομίας έως το 2050. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾ («κανονισμός για τη διακυβέρνηση») απαιτεί από τα κράτη μέλη να τηρούν την αρχή της «προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση».
- (4) Στην εκτίμηση επιπτώσεων της τροποποιημένης ΟΕΑ ⁽⁵⁾, η Επιτροπή εκτίμησε ότι η εφαρμογή του άρθρου 7 της ΟΕΑ θα μπορούσε να αποφέρει περισσότερο από το ήμισυ της εξοικονόμησης ενέργειας που θα πρέπει να επιτύχουν τα κράτη μέλη δυνάμει της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση.
- (5) Η ΟΕΑ, όπως τροποποιήθηκε, έχει αντίκτυπο τόσο στην τρέχουσα (2014-2020) όσο (κυρίως) και στις μελλοντικές περιόδους υποχρέωσης (2021-2030 και εξής). Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν στήριξη για την εφαρμογή νέων απαιτήσεων (αφορά και τις δύο περιόδους υποχρέωσης), για την εφαρμογή υφιστάμενων απαιτήσεων με διαφορετικό τρόπο (αφορά και τις δύο περιόδους υποχρέωσης), καθώς και για τον προσδιορισμό των απαιτήσεων που έχουν αποσαφηνιστεί αλλά δεν έχουν τροποποιηθεί.

⁽¹⁾ Οδηγία 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 1).

⁽²⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2018/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 210).

⁽³⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων «Καθαρός πλανήτης για όλους — Ένα ευρωπαϊκό, στρατηγικό, μακρόπνοο όραμα για μια ευημερούσα, σύγχρονη, ανταγωνιστική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία» (COM(2018) 773 final).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1).

⁽⁵⁾ SWD(2016) 402 final.

- (6) Η ΟΕΑ, όπως τροποποιήθηκε, παρατείνει την υποχρέωση εξοικονόμησης ενέργειας στην περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2021 έως την 31η Δεκεμβρίου 2030 και εξής (υπό την επιφύλαξη επανεξέτασης από την Επιτροπή). Για κάθε έτος της περιόδου υποχρέωσης 2021-2030 και εξής, τα κράτη μέλη πρέπει να επιτύχουν σωρευτική εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση ισοδύναμη με νέα εξοικονόμηση ύψους 0,8 % της τελικής κατανάλωσης ενέργειας κατά την εν λόγω περίοδο και εξής. Κατ' εξαίρεση, η Κύπρος και η Μάλτα οφείλουν να επιτύχουν σωρευτική εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση ισοδύναμη με νέα εξοικονόμηση ύψους 0,24 % της τελικής κατανάλωσης ενέργειας κατά την εν λόγω περίοδο και εξής.
- (7) Η ΟΕΑ, όπως τροποποιήθηκε, παρέχει επίσης διευκρινίσεις σχετικά με τον υπολογισμό της ποσότητας της εξοικονομούμενης ενέργειας. Οι αλλαγές αποσαφηνίζουν ότι τα καθεστώτα επιβολής υποχρεώσεων ενεργειακής απόδοσης και τα εναλλακτικά μέτρα πολιτικής είναι ισότιμα και ότι μπορούν να συνδυάζονται. Τα κράτη μέλη έχουν διακριτική ευχέρεια όσον αφορά τον ορισμό των υπόχρεων μερών και τη διαπίστευση των ποσοτήτων της εξοικονομούμενης ενέργειας που πρέπει να επιτυγχάνει κάθε μέρος. Η ΟΕΑ, όπως τροποποιήθηκε, παρέχει ευελιξία στα κράτη μέλη να επιλέγουν, μεταξύ διαφόρων τύπων, το σύστημα εκείνο που αρμόζει καλύτερα στην ιδιαίτερη κατάστασή τους και στις περιστάσεις.
- (8) Προκειμένου τα κράτη μέλη να επιτύχουν την υποχρέωση εξοικονόμησης ενέργειας, είναι σημαντικό να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση του κοινού και να παρασχεθούν ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τα οφέλη της ενεργειακής απόδοσης. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω προγραμμάτων κατάρτισης ή εκπαίδευσης.
- (9) Οι αλλαγές επιτρέπουν ρητά στα κράτη μέλη να λαμβάνουν μέτρα πολιτικής που στοχεύουν συγκεκριμένους τομείς, για παράδειγμα τα κτίρια ή τον τομέα των υδάτων.
- (10) Η αποτελεσματική διαχείριση των υδάτων μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην εξοικονόμηση ενέργειας και τα κράτη μέλη θα πρέπει να διερευνήσουν τις δυνατότητες λήψης περαιτέρω μέτρων στον εν λόγω τομέα. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται επίσης να αναπτύξουν μέτρα πολιτικής που θα αντιμετωπίζουν ταυτόχρονα και άλλους στόχους σχετικούς με την προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων.
- (11) Για να ενισχυθούν οι προσπάθειες άμβλυνσης της ενεργειακής φτώχειας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόσουν μέτρα πολιτικής για την ενεργειακή απόδοση κατά προτεραιότητα στα ευάλωτα νοικοκυριά και να θεσπίσουν κριτήρια για τον τρόπο με τον οποίο θα αντιμετωπίσουν την ενεργειακή φτώχεια.
- (12) Η ΟΕΑ, όπως τροποποιήθηκε, περιέχει σαφέστερες απαιτήσεις όσον αφορά τον κύκλο ζωής των μέτρων. Κατά τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το χρονικό διάστημα που ένα μέτρο θα συνεχίσει να επιφέρει εξοικονόμηση, αλλά και το ενδεχόμενο να επιφέρει μικρότερη εξοικονόμηση με την πάροδο του χρόνου.
- (13) Στην τροποποιημένη ΟΕΑ διευκρινίζεται ότι, κατά τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας, τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα μέτρα που θα είχαν λάβει σε κάθε περίπτωση και ότι μπορούν να προσμετρούν μόνο την εξοικονόμηση που υπερβαίνει το ελάχιστο απαιτούμενο βάσει ειδικής ενωσιακής νομοθεσίας. Προβλέπεται εξαίρεση για την εξοικονόμηση ενέργειας από την ανακαίνιση κτιρίων.
- (14) Στην τροποποιημένη ΟΕΑ τονίζεται η σημασία της παρακολούθησης και της επαλήθευσης ώστε να διασφαλίζεται ότι τα καθεστώτα επιβολής της υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης και τα εναλλακτικά μέτρα πολιτικής επιτυγχάνουν τους στόχους τους. Η καθοδήγηση που παρέχεται με την παρούσα σύσταση παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν αποτελεσματικά συστήματα μέτρησης, ελέγχου και επαλήθευσης.
- (15) Δεδομένης της σημασίας της ενέργειας που παράγεται επί ή εντός κτιρίων από τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η καθοδήγηση που παρέχεται με την παρούσα σύσταση εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη μπορούν να υπολογίζουν την εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση που απορρέει από μέτρα πολιτικής τα οποία προωθούν την εγκατάσταση μικρής κλίμακας τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε σχέση με την υποχρέωσή τους για εξοικονόμηση ενέργειας.
- (16) Τα κράτη μέλη οφείλουν να θέσουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για τη μεταφορά της υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας έως τις 25 Ιουνίου 2020. Με την έναρξη ισχύος, οι τροποποιήσεις του άρθρου 7 της ΟΕΑ έχουν αντίκτυπο στην εφαρμογή της υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας για την περίοδο υποχρέωσης 2014 έως 2020. Η καθοδήγηση που παρέχεται με την παρούσα σύσταση θα στηρίξει επίσης τα κράτη μέλη στο συγκεκριμένο θέμα.
- (17) Η πλήρης μεταφορά και η αποτελεσματική εφαρμογή της ΟΕΑ, όπως τροποποιήθηκε, είναι απαραίτητη προκειμένου η ΕΕ να επιτύχει τους οικείους στόχους ενεργειακής απόδοσης για το 2030 και να υλοποιήσει τη δέσμευσή της να θέσει τους καταναλωτές στο επίκεντρο της Ενεργειακής Ένωσης.
- (18) Τα κράτη μέλη έχουν τη διακριτική ευχέρεια να μεταφέρουν και να εφαρμόσουν τις τροποποιημένες απαιτήσεις όσον αφορά τις υποχρεώσεις τους για εξοικονόμηση ενέργειας κατά τρόπο που ανταποκρίνεται καλύτερα στις εθνικές τους συνθήκες. Η παρούσα σύσταση εξηγεί τις τροποποιημένες απαιτήσεις και επεξηγεί πώς μπορούν να επιτευχθούν οι στόχοι της οδηγίας. Ειδικότερα, στόχος είναι η διασφάλιση της ενιαίας κατανόησης της ΟΕΑ σε όλα τα κράτη μέλη κατά την εκπόνηση των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.

- (19) Η καθοδήγηση που παρέχεται με την παρούσα σύσταση συμπληρώνει και εν μέρει αντικαθιστά την καθοδήγηση που είχε παράσχει προηγουμένως η Επιτροπή σε σχέση με το άρθρο 7 της ΟΕΑ ⁽⁶⁾. Θα πρέπει να υπογραμμιστούν οι επιπτώσεις των τροποποιητικών διατάξεων σχετικά με την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης από το 2014 έως το 2020. Θα πρέπει να αποτυπώνονται οι παρατηρήσεις που έλαβε η Επιτροπή από τα κράτη μέλη μετά τη μεταφορά της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση.
- (20) Η παρούσα σύσταση δεν μεταβάλλει τα νομικά αποτελέσματα της ΟΕΑ και δεν θίγει τη δεσμευτική ερμηνεία της ΟΕΑ από το Δικαστήριο. Επικεντρώνεται στις διατάξεις που αφορούν την υποχρέωση εξοικονόμησης ενέργειας και αφορά τα άρθρα 7, 7α και 7β και το παράρτημα V της ΟΕΑ.
- (21) Το παράρτημα της παρούσας σύστασης αποσκοπεί στη στήριξη των κρατών μελών, μεταξύ άλλων, όσον αφορά τον υπολογισμό της απαιτούμενης εξοικονόμησης ενέργειας, τη θέσπιση επιλέξιμων μέτρων πολιτικής και την ορθή υποβολή εκθέσεων σχετικά με την επιτευχθείσα εξοικονόμηση ενέργειας, και προτείνει ένα σύνολο διευκρινίσεων και πρακτικών λύσεων εφαρμογής.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

Κατά τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των απαιτήσεων που θεσπίζονται με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2002 και παρατίθενται στα άρθρα 7, 7α και 7β και στο παράρτημα V της οδηγίας 2012/27/ΕΕ, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ακολουθούν τις κατευθυντήριες γραμμές που παρατίθενται στο παράρτημα της παρούσας σύστασης.

Βρυξέλλες, 25 Σεπτεμβρίου 2019.

Για την Επιτροπή
Miguel ARIAS CAÑETE
Μέλος της Επιτροπής

⁽⁶⁾ COM(2013) 762 τελικό και SWD(2013) 451 τελικό, Βρυξέλλες, 6 Νοεμβρίου 2013.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα σύσταση εκφράζει αποκλειστικά τις απόψεις της Επιτροπής· δεν μεταβάλλει τα έννομα αποτελέσματα των οδηγιών και των κανονισμών και δεν θίγει τη δεσμευτική ερμηνεία του Δικαστηρίου όσον αφορά τα άρθρα 7, 7α και 7β και το παράρτημα V της τροποποιημένης οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση («ΟΕΑ»). Η παρούσα σύσταση βασίζεται στις παρατηρήσεις που έλαβε η Επιτροπή από τα κράτη μέλη αφότου μεταφέρθηκε στο εθνικό δίκαιο η οδηγία 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση καθώς και στα διδάγματα που έχει αντλήσει η Επιτροπή από τις κοινοποιήσεις των κρατών μελών και από την αξιολόγηση των εθνικών σχεδίων δράσης για την ενεργειακή απόδοση και των ετήσιων εκθέσεων⁽¹⁾.

Σύνοψη: Σημαντικότερες τροποποιήσεις της οδηγίας 2012/27/ΕΕ

1. Δομή της υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας και σχετικές διατάξεις

— άρθρα 7 (γενικοί κανόνες σχετικά με την υποχρέωση εξοικονόμησης), 7α [κανόνες για τα καθεστώτα επιβολής της υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης (ΚΕΥΕΑ)] και 7β (κανόνες για τα εναλλακτικά μέτρα πολιτικής)·

— παράρτημα V (κοινές μέθοδοι και αρχές για τον υπολογισμό)· και

— σχεδιασμός και υποβολή εκθέσεων δυνάμει του κανονισμού για τη διακυβέρνηση.

2. Πεδίο εφαρμογής της υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας (2021–2030)

— νέα περίοδος επιβολής της υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας 2021–2030 και επέκταση της υποχρέωσης πέραν του 2030 χωρίς ημερομηνία λήξης αλλά υποκείμενη σε επανεξέταση έως το 2027 και ανά δέκα έτη εφεξής·

— υποχρέωση επίτευξης στόχου σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση την περίοδο 2021–2030 ο οποίος ισοδυναμεί με νέα ετήσια εξοικονόμηση τουλάχιστον 0,8 % της τελικής κατανάλωσης ενέργειας (εκτός της Κύπρου και της Μάλτας, οι οποίες πρέπει να επιτύχουν νέα εξοικονόμηση που ισοδυναμεί με 0,24 % της τελικής κατανάλωσης ενέργειας), δηλαδή επίπεδο υψηλότερο απ' ό,τι κατά την τρέχουσα περίοδο·

— διατίθενται επιλογές στα κράτη μέλη για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης με διαφορετικό τρόπο, υπό την προϋπόθεση ότι επιτυγχάνουν την απαιτούμενη σωρευτική εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση· και

— απαίτηση τα κράτη μέλη να λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη μετριασμού της ενεργειακής φτώχειας κατά τον σχεδιασμό μέτρων πολιτικής, σύμφωνα με κριτήρια που πρέπει να καθορίσουν.

3. Υπολογισμός του αντικτύπου των μέτρων πολιτικής

— Τα κράτη μέλη δεν δύνανται να συνυπολογίζουν την εξοικονόμηση που προκύπτει από την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου, εκτός των περιπτώσεων που αυτή αφορά την ανακαίνιση κτιρίων. Κατά παρέκκλιση και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, δύνανται να συνυπολογίζουν στην εξοικονόμηση που απαιτείται για την πρώτη περίοδο επιβολής της υποχρέωσης (2014–2020), και μόνο γι' αυτήν, την εξοικονόμηση που επιτυγχάνεται βάσει των εθνικών ελάχιστων απαιτήσεων για νέα κτίρια.

(¹) Βλέπε μεταξύ άλλων Economidou κ.ά., 2018. Assessment of the Second National Energy Efficiency Action Plans under the Energy Efficiency Directive. EUR 29272 EN, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2018, ISBN 978-92-79-87946-3, doi:10.2760/780472, JRC110304 (έκδοση διαθέσιμη στη διεύθυνση <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/assessment-second-national-energy-efficiency-action-plans-under-energy-efficiency-directive>) και Tsemekidi-Tzeiranaki κ.ά., 2019. Analysis of the Annual Reports 2018 under the Energy Efficiency Directive. EUR 29667 EN, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2019, ISBN 978-92-79-00173-7, doi:10.2760/22313, JRC 115238 (έκδοση διαθέσιμη στη διεύθυνση <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC115238/kjna29667enn.pdf>).

4. Διευκρινίσεις

- τα ΚΕΥΕΑ και τα εναλλακτικά μέτρα πολιτικής αποτελούν εξίσου έγκυρα μέσα μεταφοράς της ΟΕΑ στο εθνικό δίκαιο·
- η εξοικονόμηση ενέργειας που προκύπτει από κάθε είδος μέτρου πολιτικής πρέπει να υπολογίζεται σύμφωνα με τις κοινές αρχές και μεθόδους που προβλέπονται στο παράρτημα V της ΟΕΑ·
- επεξήγηση της απαίτησης μέτρησης και επαλήθευσης και της σημασίας λήψης αντιπροσωπευτικού δείγματος μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης·
- τα κράτη μέλη μπορούν να συστήσουν εθνικό ταμείο ενεργειακής απόδοσης (ΕΤΕΑ) σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 6 της ΟΕΑ είτε ως εναλλακτικό μέτρο πολιτικής είτε ως μέρος ενός ΚΕΥΕΑ που απαιτεί από τα υπόχρεα μέρη να πραγματοποιήσουν την εξοικονόμηση που τους αναλογεί, εν όλω ή εν μέρει, με τη μορφή συνεισφοράς στο ταμείο·
- επεξήγηση της απαίτησης προσθετικότητας (η εξοικονόμηση ενέργειας θα πρέπει να είναι συμπληρωματική εκείνης που θα είχε επιτευχθεί ούτως ή άλλως χωρίς τη δραστηριότητα του υπόχρεου ή συμμετέχοντος μέρους) συμπεριλαμβανομένων ορισμένων παραγόντων — «λαθρεπιβάτες», επίδραση της αγοράς και αντίκτυπος των υφιστάμενων πολιτικών·
- ο υπολογισμός της εξοικονόμησης ενέργειας πρέπει να λαμβάνει υπόψη τον κύκλο ζωής των μέτρων και τον ρυθμό μείωσης της εξοικονόμησης με την πάροδο του χρόνου και
- η εξοικονόμηση ενέργειας που προκύπτει από την εγκατάσταση τεχνολογιών ανανεώσιμης ενέργειας μικρής κλίμακας επί ή εντός κτιρίων μπορεί να είναι επιλέξιμη, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με το παράρτημα V.

2. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ 2021-2030

«Άρθρο 7

Υποχρέωση εξοικονόμησης ενέργειας

1. Τα κράτη μέλη επιτυγχάνουν σωρευτικό στόχο εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση, ο οποίος ισοδυναμεί τουλάχιστον με:

α) ...

β) νέα εξοικονόμηση κάθε έτος από την 1η Ιανουαρίου 2021 έως την 31η Δεκεμβρίου 2030 ίση με το 0,8 % της ετήσιας τελικής κατανάλωσης ενέργειας, υπολογιζόμενη κατά μέσο όρο κατά την πλέον πρόσφατη τριετή περίοδο πριν από την 1η Ιανουαρίου 2019. Κατά παρέκκλιση από την εν λόγω υποχρέωση, η Κύπρος και η Μάλτα επιτυγχάνουν νέα ετήσια εξοικονόμηση από την 1η Ιανουαρίου 2021 έως την 31η Δεκεμβρίου 2030 ισοδύναμη με το 0,24 % της ετήσιας τελικής κατανάλωσης ενέργειας, κατά μέσο όρο κατά την πλέον πρόσφατη τριετή περίοδο πριν από την 1η Ιανουαρίου 2019.»

Το ανωτέρω στοιχείο β) απαιτεί από τα κράτη μέλη να επιτύχουν:

- σωρευτική εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση (δηλαδή συνολική ποσότητα εξοικονόμησης ενέργειας) την περίοδο 2021-2030 και
- νέα ετήσια εξοικονόμηση εντός της εν λόγω περιόδου (η ποσότητα της οποίας δεν καθορίζεται ακριβώς).

Ενώ το ποσοστό της νέας ετήσιας εξοικονόμησης ενέργειας κατά την πρώτη περίοδο επιβολής της υποχρέωσης (2014-2020) είναι κοινό για όλα τα κράτη μέλη (δηλαδή 1,5 %), δεν ισχύει το ίδιο και για τη δεύτερη περίοδο (2021-2030), καθώς η Κύπρος και η Μάλτα πρέπει να επιτύχουν σωρευτική εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση που ισοδυναμεί με νέα εξοικονόμηση 0,24 % της τελικής κατανάλωσης ενέργειας ⁽²⁾.

Κάθε κράτος μέλος πρέπει να επιτύχει την υπολογισθείσα ποσότητα σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση (δηλαδή τη συνολική εξοικονόμηση ενέργειας για την περίοδο 2021-2030) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030. Σε αντίθεση με την πρώτη περίοδο επιβολής της υποχρέωσης, η ποσότητα αυτή δεν μπορεί να μειωθεί ως αποτέλεσμα τυχόν ευελιξίας της οποίας κάνουν χρήση τα κράτη μέλη ⁽³⁾.

Τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να επιτυγχάνουν νέα εξοικονόμηση ισοδύναμη με το 0,8 % (0,24 % για τη Μάλτα και την Κύπρο) της ετήσιας τελικής κατανάλωσης ενέργειας ⁽⁴⁾ κάθε έτος της δεύτερης περιόδου επιβολής της υποχρέωσης. Η υφιστάμενη ευελιξία των κρατών μελών, βάσει της οποίας μπορούν να κατανέμουν την ποσότητα της νέας εξοικονόμησης καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου, διατηρείται στη δεύτερη καθώς και στις επόμενες περιόδους ⁽⁵⁾.

2.1. Υπολογισμός της απαιτούμενης σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση κατά τη δεύτερη περίοδο επιβολής της υποχρέωσης

Για τον υπολογισμό της απαιτούμενης ποσότητας σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση κατά τη δεύτερη περίοδο επιβολής της υποχρέωσης, κάθε κράτος μέλος πρέπει πρώτα να υπολογίσει τη μέση τελική κατανάλωση ενέργειας της τριετίας πριν από το 2019 (δηλαδή των ετών 2016-2018) ⁽⁶⁾.

Το επόμενο βήμα είναι ο πολλαπλασιασμός του εν λόγω μέσου όρου επί 0,8 % (ή επί 0,24 % στην περίπτωση της Κύπρου και της Μάλτας) για τον καθορισμό της ισοδύναμης ποσότητας «νέας» ετήσιας εξοικονόμησης.

Παράδειγμα

Ένα κράτος μέλος εμφανίζει κατανάλωση ενέργειας 102 εκατομμυρίων τόνων ισοδύναμου πετρελαίου (εκατ. ΤΙΠ) το 2016, 98 εκατ. ΤΙΠ το 2017 και 100 εκατ. ΤΙΠ το 2018, από τα οποία προκύπτει μέσος όρος τριετίας 100 εκατ. ΤΙΠ.

Για τον υπολογισμό της σωρευτικής ποσότητας εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση (2021-2030), η ελάχιστη ποσότητα νέας εξοικονόμησης κατά έτος ισούται επομένως με 0,8 εκατ. ΤΙΠ (100 εκατ. ΤΙΠ × 0,8 %).

Τα κράτη μέλη μπορούν έπειτα να υπολογίσουν την απαιτούμενη σωρευτική ποσότητα εξοικονόμησης στην τελική χρήση για όλη την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης.

Παράδειγμα

Ένα κράτος μέλος υπολογίζει ότι η μέση τελική κατανάλωση ενέργειας για τα έτη 2016-2018 είναι 100 εκατ. ΤΙΠ. Η συνολική εξοικονόμηση στην τελική χρήση σε σχέση με το 2021 θα ισούται επομένως με $(100 \times 0,8 \% \times 1) = 0,8$ εκατ. ΤΙΠ.

Καθώς απαιτείται επίτευξη σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση τουλάχιστον ισοδύναμης με τη νέα εξοικονόμηση για κάθε έτος από το 2021 έως το 2030, το κράτος μέλος πρέπει να υπολογίσει τη νέα εξοικονόμηση για κάθε έτος που ακολουθεί έως το 2030.

Η συνολική υπολογιζόμενη ποσότητα για το 2022 θα είναι $(100 \times 0,8 \% \times 2) =$ σωρευτική εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση 1,6 εκατ. ΤΙΠ (περιλαμβανομένων 0,8 εκατ. ΤΙΠ νέας εξοικονόμησης το 2022 (όπως σημειώνεται παρακάτω με γκριζό χρώμα)).

⁽²⁾ Στο άρθρο 2 σημείο 3 της ΟΕΑ, ως «τελική κατανάλωση ενέργειας» ορίζεται «όλη η ενέργεια που παρέχεται στη βιομηχανία, τις μεταφορές, τα νοικοκυριά, τις υπηρεσίες και τη γεωργία. Εξαιρούνται οι παραδόσεις στον τομέα της μετατροπής ενέργειας και οι ίδιες οι βιομηχανίες ενεργειακών δραστηριοτήτων». Η «τελική χρήση» δεν ορίζεται στην ΟΕΑ και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με το σκεπτικό της υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας. Το άρθρο 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) στοχεύει στη μείωση της τελικής κατανάλωσης ενέργειας μέσω της μείωσης της ποσότητας ενέργειας για ίδια τελική χρήση από φυσικό ή νομικό πρόσωπο (εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά). Ειδικές προϋποθέσεις ορίζονται για την εξοικονόμηση ενέργειας που προκύπτει από την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές επί ή εντός των κτιρίων (βλέπε αιτιολογική σκέψη 43 της ΟΕΑ και ενότητα 7.5 του παρόντος εγγράφου).

⁽³⁾ Βλέπε ενότητα 3.

⁽⁴⁾ Κατά μέσο όρο σε σχέση με την περίοδο 2016-2018 (βλέπε άρθρο 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β)).

⁽⁵⁾ Βλέπε επίσης ενότητα 2.3.

⁽⁶⁾ Αντιθέτως, το άρθρο 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) αναφέρεται στις πωλήσεις ενέργειας σε τελικούς πελάτες ως βάση για τον καθορισμό του βασικού σεναρίου υπολογισμού για την περίοδο 2014-2020 (βλέπε SWD (2013) 451 final, σ. 3).

Οι ποσότητες για κάθε έτος που ακολουθεί έως το 2030 μπορούν να υπολογιστούν με τον ίδιο τρόπο. Η συνολική ποσότητα της απαιτούμενης σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετούς περιόδου ισούται με 44,0 εκατ. ΤΙΠ ($100 \times 0,8 \% \times 55$).

Έτος	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση (εκατ. ΤΙΠ)										0,8	Συνολική σωρευτική εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση (έως το 2030)
									0,8	0,8	
								0,8	0,8	0,8	
							0,8	0,8	0,8	0,8	
						0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	
				0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	
			0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	
		0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	
		0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	
		0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	
Σύνολο (εκατ. ΤΙΠ)	0,8	1,6	2,4	3,2	4,0	4,8	5,6	6,4	7,2	8,0	44,0⁽¹⁾

⁽¹⁾ $= 100 \times 0,8 \% \times 55$.

2.2. Στατιστικό σύνολο δεδομένων

2.2.1. Χρήση των συνόλων δεδομένων της Eurostat

Για τον καθορισμό των στατιστικών συνόλων δεδομένων που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης 2021-2030, τα κράτη μέλη πρέπει να χρησιμοποιούν τα στατιστικά σύνολα δεδομένων της Eurostat, τα οποία αποτελούν την προεπιλεγμένη πηγή για τον υπολογισμό των ποσοτήτων της απαιτούμενης εξοικονόμησης (βλέπε παράρτημα III παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού για τη διακυβέρνηση).

Το 2019, η Eurostat αναθεώρησε το ενεργειακό ισοζύγιο βάσει των διεθνών συστάσεων για την ενεργειακή στατιστική που δημοσιοποίησε η Στατιστική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών⁽⁷⁾. Όσον αφορά τις συνεισφορές ενεργειακής απόδοσης και τις υποχρεώσεις εξοικονόμησης ενέργειας των κρατών μελών, καθόρισε μια ειδική κατηγορία «τελική κατανάλωση ενέργειας (Ευρώπη 2020-2030)»⁽⁸⁾ (κωδικός FEC2020-2030). Σε αυτήν περιλαμβάνονται στοιχεία τα οποία απαιτούνται δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) της ΟΕΑ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να τη χρησιμοποιούν για τους σκοπούς της τήρησης της υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας⁽⁹⁾.

Η νέα αυτή κατηγορία περιλαμβάνει τους παρακάτω αριθμητικούς ορισμούς που βασίζονται στις πιο πρόσφατες τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1099/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις στατιστικές ενέργειας⁽¹⁰⁾:

Τελική κατανάλωση ενέργειας (Ευρώπη 2020-2030) [Σύνολο όλων των προϊόντων] =

Τελική κατανάλωση ενέργειας [Σύνολο όλων των προϊόντων]

- Τελική κατανάλωση ενέργειας [Θερμότητα του περιβάλλοντος (αντλίες θερμότητας)]

+ Διεθνείς αερομεταφορές [Σύνολο όλων των προϊόντων]

⁽⁷⁾ <https://unstats.un.org/unsd/energy/ires/>

⁽⁸⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/6246844/Eurobase-changes-energy.pdf> (see σ. 25).

⁽⁹⁾ Η αναθεωρημένη μεθοδολογία της Eurostat περιγράφεται στη διεύθυνση:

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/6246844/Eurobase-changes-energy.pdf>

⁽¹⁰⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1099/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2008, για τις στατιστικές ενέργειας (ΕΕ L 304 της 14.11.2008, σ. 1).

- + Εισροές προς μετατροπή Υψικάμινοι [Σύνολο όλων των προϊόντων]
- Εκροές από μετατροπή Υψικάμινοι [Σύνολο όλων των προϊόντων]
- + Ενεργειακός τομέας Υψικάμινοι [Στερεά ορυκτά καύσιμα]
- + Ενεργειακός τομέας Υψικάμινοι [Μεταποιημένα αέρια]
- + Ενεργειακός τομέας Υψικάμινοι [Τύρφη και προϊόντα τύρφης]
- + Ενεργειακός τομέας Υψικάμινοι [Πετρελαιούχος σχιστόλιθος και πετρελαιοφόρος άμμος]
- + Ενεργειακός τομέας Υψικάμινοι [Πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου]
- + Ενεργειακός τομέας Υψικάμινοι [Φυσικό αέριο]

2.2.2. Χρήση εναλλακτικών στατιστικών πηγών και εκτιμήσεων εμπειρογνομώνων

Στην κοινοποίηση που υποβάλουν στην Επιτροπή (βλέπε παράρτημα III παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού για τη διακυβέρνηση), τα κράτη μέλη δύνανται να χρησιμοποιούν εναλλακτικές στατιστικές πηγές αλλά πρέπει να εξηγούν και να δικαιολογούν τη χρήση τους καθώς και τυχόν διαφορές των ποσοτήτων που προκύπτουν.

Σε περίπτωση που τα στοιχεία για ορισμένα έτη δεν είναι ακόμη διαθέσιμα κατά τον χρόνο υποβολής της έκθεσης, τα κράτη μέλη δύνανται να χρησιμοποιούν εκτιμήσεις εμπειρογνομώνων (επίσης δικαιολογώντας τις στην κοινοποίηση). Σε περίπτωση που, όταν πλέον γίνουν διαθέσιμα τα επίσημα στοιχεία, υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των εκτιμηθέντων και των πραγματικών αριθμητικών στοιχείων, η ποσότητα της απαιτούμενης εξοικονόμησης πρέπει να προσαρμοστεί στα πραγματικά στοιχεία.

Συνιστάται στα κράτη μέλη να προσαρμόζουν τις εκτιμήσεις στα επίσημα στοιχεία όσο το δυνατό συντομότερα σύμφωνα με τον μηχανισμό διακυβέρνησης, εντάσσοντάς τα στην επόμενη υποβολή ή υποχρεωτική έκθεση δυνάμει του κανονισμού για τη διακυβέρνηση (π.χ. στην επικαιροποίηση του εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα (ΕΣΕΚ) έως τις 30 Ιουνίου 2023, σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 1 του κανονισμού).

2.2.3. Ενέργεια που χρησιμοποιείται στις μεταφορές

Με την επιφύλαξη του άρθρου 7 παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΟΕΑ ⁽¹⁾, τα κράτη μέλη δεν μπορούν πλέον να εξαιρούν την τελική κατανάλωση ενέργειας που χρησιμοποιείται στις μεταφορές από το βασικό σενάριο υπολογισμού κατά τη δεύτερη και τις επόμενες περιόδους επιβολής της υποχρέωσης.

2.2.4. Ενέργεια που παράγεται για ίδια τελική χρήση

Ενώ κατά την πρώτη περίοδο επιβολής της υποχρέωσης η σωρευτική εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση βασιζόταν στις «πωλήσεις ενέργειας σε τελικούς καταναλωτές», η ΟΕΑ αλλάζει σκοπίμως τη βάση για τη δεύτερη και τις επόμενες περιόδους σε «τελική κατανάλωση ενέργειας».

Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη πρέπει να περιλαμβάνουν την ενέργεια που παράγεται για ίδια τελική χρήση (π.χ. ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από φωτοβολταϊκά συστήματα, θερμότητα που παράγεται από ηλιακούς θερμοσυσσωρευτές ή συνδυασμένη καύση αποβλήτων στη βιομηχανία) στο βασικό σενάριο υπολογισμού για τις περιόδους αυτές.

Η κατηγορία της Eurostat «τελική κατανάλωση ενέργειας» (κωδικός B 101700 ⁽¹²⁾), ως ίσχυε κατά το στάδιο διαπραγμάτευσης και έκδοσης της ΟΕΑ, περιλάμβανε ορισμένες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας κατάλληλες για χρήση μικρής κλίμακας επί ή εντός κτιρίων (ηλιακή ενέργεια, συμπεριλαμβανομένων ηλιακών φωτοβολταϊκών και ηλιακών θερμικών συστημάτων, αιολική ενέργεια, στερεή βιομάζα, βιοαέριο και υγρά βιοκαύσιμα ⁽¹³⁾). Η θερμότητα του περιβάλλοντος, π.χ. όπως χρησιμοποιείται στις αντλίες θερμότητας, δεν συμπεριλαμβανόταν στην κατηγορία «τελική κατανάλωση ενέργειας». Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η υποχρέωση εξοικονόμησης ενέργειας δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 της ΟΕΑ, όπως συμφωνήθηκε από τους συννομοθέτες, δεν θα επηρεαστεί από την αναθεώρηση των ενεργειακών ισοζυγίων, η Eurostat θέσπισε και δημοσιεύει, για τους σκοπούς της ενεργειακής απόδοσης, ειδική κατηγορία «τελική κατανάλωση ενέργειας (Ευρώπη 2020-2030)» (κωδικός FEC2020-2030) με την οποία διατηρείται η εξαίρεση της θερμότητας του περιβάλλοντος από αυτήν την κατηγορία έως το 2030 ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁾ Βλέπε ενότητες 3.2 και 3.4.

⁽¹²⁾ «Συνολική κατανάλωση ενέργειας για κάθε χρήση ενέργειας».

⁽¹³⁾ «Τελική κατανάλωση ενέργειας» όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1099/2008.

⁽¹⁴⁾ Βλέπε 2.2.1. Η νέα μεθοδολογία της Eurostat περιγράφεται στη διεύθυνση:
<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/6246844/Eurobase-changes-energy.pdf>

Ωστόσο, παρόλο που σύμφωνα με το παράρτημα III παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού για τη διακυβέρνηση ως προεπιλεγμένη πηγή πρέπει να χρησιμοποιούνται τα σύνολα δεδομένων της Eurostat, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους όλα τα στοιχεία που είναι διαθέσιμα σε εθνικό επίπεδο. Όπου αυτά διαφέρουν από τα στοιχεία της Eurostat, τα κράτη μέλη πρέπει να παραθέτουν τις εθνικές τους πηγές, εφόσον αυτές είναι πιο ακριβείς. Πρέπει να τις συμπεριλαμβάνουν στο βασικό σενάριο υπολογισμού καθώς και να κοινοποιούν και να επεξηγούν στο ΕΣΕΚ ποιες πηγές δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν, περιλαμβανομένου κάθε επιπλέον επίσημου ή εκτιμώμενου όγκου τελικής κατανάλωσης ενέργειας που δεν καλύπτεται από τα σύνολα δεδομένων της Eurostat.

2.3. Κατανομή της εξοικονόμησης ενέργειας κατά την περίοδο 2021-2030

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 τελευταίο εδάφιο της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη απαιτείται να «αποφασίζουν τον τρόπο σταδιακής εισαγωγής της υπολογισθείσας ποσότητας νέας εξοικονόμησης [σε κάθε περίοδο επιβολής της υποχρέωσης] υπό τον όρο ότι η απαιτούμενη συνολική σωρευτική εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση έχει επιτευχθεί έως τη λήξη κάθε περιόδου επιβολής της υποχρέωσης».

Παραδείγματα

Ένα κράτος μέλος μπορεί να επιλέξει μια γραμμική αύξηση της εξοικονόμησης κατά τη διάρκεια της περιόδου ενώ κάποιο άλλο μπορεί να επιλέξει να ξεκινήσει αργότερα αλλά να απαιτήσει μεγαλύτερη εξοικονόμηση προς τα μέσα/το τέλος της δεύτερης περιόδου επιβολής της υποχρέωσης.

Κάποιο άλλο κράτος μέλος δύναται να αποφασίσει να καταλείψει την απαιτούμενη ποσότητα σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση (π.χ. 44,0 εκατ. ΤΠΠ) με τον τρόπο που παρατίθεται κατωτέρω, υπό την προϋπόθεση ότι η σωρευτική ποσότητα της απαιτούμενης εξοικονόμησης επιτυγχάνεται μεταξύ των ετών 2021 και 2030 (εφόσον υποτεθεί ότι όλα τα μέτρα έχουν μακροχρόνιες επιπτώσεις που επιφέρουν εξοικονόμηση κάθε έτος τουλάχιστον έως το 2030):

Έτος	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση (εκατ. ΤΠΠ)										0,8	Συνολική σωρευτική εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση (έως το 2030)
									1,1	1,1	
								0,5	0,6	0,6	
							0,7	0,7	0,7	0,7	
						0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	
					0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	
				1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
			1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	
		0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	
		0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	
Σύνολο (εκατ. ΤΠΠ)	0,4	1,3	2,5	3,5	4,3	4,9	5,6	6,1	7,3	8,1	44

Εάν ένα κράτος μέλος καθιερώσει ή διατηρεί καθεστώς επιβολής της υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης (ΚΕΥΕΑ), δεν υποχρεούται να υποβάλει έκθεση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα καταλείψει την προσπάθεια κατά τη διάρκεια της περιόδου επιβολής της υποχρέωσης. Ωστόσο, συνιστάται στα κράτη μέλη τόσο η καθιέρωση ενός ΚΕΥΕΑ όσο και η υποβολή εκθέσεων σχετικά με τον τρόπο κατανομής. Σύμφωνα με το παράρτημα III μέρος 3.1 στοιχείο β) του κανονισμού για τη διακυβέρνηση, τα κράτη μέλη πρέπει να κοινοποιούν την αναμενόμενη ποσότητα σωρευτικής και ετήσιας εξοικονόμησης καθώς και τη διάρκεια των καθεστώτων τους.

Τα κράτη μέλη που θεσπίζουν ή διατηρούν εναλλακτικά μέτρα πολιτικής δυνάμει του άρθρου 7β της ΟΕΑ και/ή εθνικό ταμείο ενεργειακής απόδοσης (ΕΤΕΑ) δυνάμει του άρθρου 20 παράγραφος 6 της ΟΕΑ διαθέτουν πλήρη διακριτική ευχέρεια στην κατανομή της απαιτούμενης σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση κατά τη διάρκεια της δεύτερης περιόδου επιβολής της υποχρέωσης. Μπορούν, αλλά δεν υποχρεούνται, να εισαγάγουν ενδιάμεσες περιόδους, ή οποίες δεν απαιτείται να είναι ίσης διάρκειας. Ωστόσο, στο παράρτημα III μέρος 3.2 στοιχείο γ) του κανονισμού για τη διακυβέρνηση προβλέπεται ότι τα κράτη μέλη πρέπει να κοινοποιούν την «αναμενόμενη συνολική σωρευτική και ετήσια ποσότητα εξοικονόμησης ανά μέτρο και/ή ποσότητα εξοικονόμησης ενέργειας σχετικά με οποιαδήποτε ενδιάμεση περίοδο».

3. ΑΛΛΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ

3.1. Σκεπτικό και πεδίο εφαρμογής

Οι επιλογές του άρθρου 7 παράγραφος 2 της ΟΕΑ δεν επηρεάζουν την υποχρέωση εξοικονόμησης ενέργειας δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) της ΟΕΑ. Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 4 της ΟΕΑ, επιτρέπεται στα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν διαφορετικές μεθόδους υπολογισμού (π.χ. προκειμένου να λάβουν υπόψη ορισμένες εθνικές συνθήκες), ωστόσο αυτό δεν πρέπει να οδηγεί σε μείωση της απαιτούμενης ποσότητας εξοικονόμησης ενέργειας, δηλαδή τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι ο υπολογισμός με μία ή περισσότερες μεθόδους δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 2 της ΟΕΑ καταλήγει σε ελάχιστη σωρευτική εξοικονόμηση ενέργειας ίση με αυτή που απαιτείται δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) της ΟΕΑ.

Έτσι, όσον αφορά την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης από το 2021 έως το 2030, ανεξαρτήτως αν τα κράτη μέλη κάνουν χρήση των επιλογών του άρθρου 7 παράγραφοι 2 και 4 της ΟΕΑ, πρέπει να διασφαλίσουν ότι η απαιτούμενη ποσότητα σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση που ισοδυναμεί με νέα ετήσια εξοικονόμηση 0,8 %⁽¹⁵⁾ θα έχει επιτευχθεί έως την 31η Δεκεμβρίου 2030. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η ευελιξία που παρέχεται σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 4 της ΟΕΑ δεν μειώνει την υπολογισμένη ελάχιστη καθαρή ποσότητα της νέας εξοικονόμησης ενέργειας που πρέπει να επιτευχθεί στην τελική κατανάλωση ενέργειας κατά τη διάρκεια της περιόδου επιβολής της υποχρέωσης, τα ποσοστά της ίδιας ετήσιας εξοικονόμησης των κρατών μελών πρέπει ως εκ τούτου να είναι υψηλότερα από αυτά που απαιτούνται για την επίτευξη της σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας η οποία προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) της ΟΕΑ⁽¹⁶⁾. Τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να κάνουν χρήση των επιλογών του άρθρου 7 παράγραφος 2 της ΟΕΑ.

3.2. Επιλογές δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 2 της ΟΕΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2 της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη μπορούν να υπολογίζουν την απαιτούμενη ποσότητα εξοικονόμησης ενέργειας:

- εφαρμόζοντας ποσοστό ετήσιας εξοικονόμησης στις πωλήσεις ενέργειας σε τελικούς καταναλωτές ή στον μέσο όρο για την περίοδο 2016-2018 της τελικής κατανάλωσης ενέργειας και/ή
- εξαιρώντας, εν όλω ή εν μέρει, από το βασικό σενάριο υπολογισμού την ενέργεια που χρησιμοποιείται στις μεταφορές και/ή
- χρησιμοποιώντας οποιαδήποτε από τις επιλογές του άρθρου 7 παράγραφος 4 της ΟΕΑ.

3.3. Ίδιον ποσοστό ετήσιας εξοικονόμησης και βασικό σενάριο υπολογισμού

Εφόσον τα κράτη μέλη κάνουν χρήση μίας ή περισσότερων εκ των επιλογών, υποχρεούνται σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3 της ΟΕΑ να καθορίζουν:

- το δικό τους ποσοστό ετήσιας εξοικονόμησης –αυτό θα ισχύει για τον υπολογισμό της σωρευτικής τους εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η τελική ποσότητα της καθαρής εξοικονόμησης ενέργειας δεν είναι κατώτερη από αυτή που απαιτείται βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) της ΟΕΑ και
- το δικό τους βασικό σενάριο υπολογισμού, από το οποίο μπορεί να εξαιρείται, εν όλω ή εν μέρει, η ενέργεια που χρησιμοποιείται στις μεταφορές⁽¹⁷⁾.

Τα εν λόγω λειτουργούν προσθετικά⁽¹⁸⁾ στους υπολογισμούς του ποσοστού της ετήσιας νέας εξοικονόμησης και της σωρευτικής εξοικονόμησης στην τελική χρήση σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) της ΟΕΑ.

Το άρθρο 7 παράγραφος 5 δεύτερο εδάφιο της ΟΕΑ προβλέπει ότι ανεξάρτητα από το αν τα κράτη μέλη εξαιρούν εν όλω ή εν μέρει την ενέργεια που χρησιμοποιείται στις μεταφορές από το βασικό σενάριο υπολογισμού τους ή χρησιμοποιούν οποιαδήποτε από τις επιλογές που παρατίθενται στο άρθρο 7 παράγραφος 4 της ΟΕΑ, πρέπει να διασφαλίζουν ότι η υπολογισθείσα καθαρή ποσότητα νέας εξοικονόμησης που πρόκειται να επιτευχθεί ως προς την τελική κατανάλωση ενέργειας κατά την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης 2021-2030 δεν είναι κατώτερη της ποσότητας που προκύπτει από την εφαρμογή του ποσοστού ετήσιας εξοικονόμησης που αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β), δηλαδή 0,8 % (0,24 % για την Κύπρο και τη Μάλτα).

3.4. Επιλογές δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 4 της ΟΕΑ

Για την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης 2021-2030, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν μία ή περισσότερες από τις παρακάτω επιλογές (άρθρο 7 παράγραφος 4 της ΟΕΑ):

- β) εξαίρεση εν όλω ή εν μέρει της βιομηχανίας από το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπής της ΕΕ (ΣΕΔΕ),
- γ) συνυπολογισμός ορισμένης ποσότητας της εξοικονόμησης ενέργειας που προκύπτει από τους τομείς μετατροπής και μεταφοράς ενέργειας,

⁽¹⁵⁾ 0,24 % για την Κύπρο και τη Μάλτα.

⁽¹⁶⁾ Βλέπε προσάρτημα I και ενότητες 3.2, 3.3 και 3.4.

⁽¹⁷⁾ Βλέπε προσάρτημα I.

⁽¹⁸⁾ Βλέπε παράρτημα III παράγραφος 2 του κανονισμού για τη διακυβέρνηση.

- δ) έγκαιρες δράσεις μετά το τέλος του 2008 που συνεχίζουν να επιφέρουν εξοικονόμηση μετά το 2020,
- ε) επιμέρους δράσεις που διεξάγονται από τις αρχές του 2018 έως το τέλος του 2020 και συνεχίζουν να επιφέρουν εξοικονόμηση μετά το 2020,
- στ) εξαίρεση του 30 % της ενέργειας που παράγεται επί ή εντός κτιρίων προς ιδίαν χρήση συνεπεία μέτρων πολιτικής που προάγουν τη νέα εγκατάσταση τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και
- ζ) συνυπολογισμός ορισμένης ποσότητας εξοικονόμησης ενέργειας που υπερβαίνει αυτήν που απαιτείται για την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης 2014-2020

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 5 στοιχείο β) της ΟΕΑ, οι επιλογές αυτές μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνον ως προς την «ποσότητα εξοικονόμησης ενέργειας που υπολογίζεται με βάση το άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 3» και συνδυαζόμενες «δεν οδηγούν σε μείωση άνω του 35 % της ποσότητας εξοικονόμησης ενέργειας».

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι επιλογές δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν προκειμένου να μειωθεί η συνολική ποσότητα της σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) της ΟΕΑ. Με άλλα λόγια, ανεξάρτητα από το αν τα κράτη μέλη εξαιρούν εν όλω ή εν μέρει την ενέργεια που χρησιμοποιείται στις μεταφορές από το βασικό σενάριο υπολογισμού τους ή χρησιμοποιούν οποιαδήποτε από τις επιλογές, πρέπει να διασφαλίζουν ότι η υπολογισθείσα καθαρή ποσότητα νέας εξοικονόμησης που θα επιτευχθεί στην τελική κατανάλωση ενέργειας κατά την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης 2021-2030 δεν είναι κατώτερη της ποσότητας που προκύπτει από την εφαρμογή του ποσοστού ετήσιας εξοικονόμησης που αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) της ΟΕΑ⁽¹⁹⁾. Προκειμένου να διασφαλιστεί αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 5 της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη πρέπει να υπολογίζουν τις επιπτώσεις που θα έχει για την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης η απόφασή τους να χρησιμοποιήσουν μία ή περισσότερες από τις επιλογές⁽²⁰⁾.

Οι επιλογές του άρθρου 7 παράγραφος 4 στοιχεία β) και στ) της ΟΕΑ μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για το δικό τους βασικό σενάριο υπολογισμού, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 3 της ΟΕΑ. Οι ποσότητες μπορούν να αφαιρεθούν από αυτόν τον υπολογισμό (με την επιφύλαξη των προβλεπόμενων περιορισμών).

Οι επιλογές που προβλέπονται στα στοιχεία γ), δ), ε) και ζ) αφορούν την εξοικονόμηση ενέργειας που μπορεί να προσμετρηθεί μόνο στην υπολογισθείσα ποσότητα εξοικονόμησης που απαιτείται δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφοι 2 και 3 της ΟΕΑ. Επομένως, δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη μείωση του επιπέδου της υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) της ΟΕΑ αλλά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να βοηθήσουν στην εκπλήρωσή της.

3.4.1. Ανάλυση των επιλογών

3.4.1.1. Εξαίρεση εν όλω ή εν μέρει της βιομηχανίας από το ΣΕΔΕ [άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο β)]

Εάν ένα κράτος μέλος χρησιμοποιεί μόνο την επιλογή της εξαίρεσης του συνόλου ή μέρους των πωλήσεων ενέργειας η οποία χρησιμοποιείται στις βιομηχανικές δραστηριότητες που υπάγονται στο ΣΕΔΕ [άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο β) της ΟΕΑ], πρέπει να καθορίσει τον όγκο της παρεχόμενης ή της λιανικώς πωλούμενης ενέργειας που χρησιμοποιείται στις εν λόγω βιομηχανικές δραστηριότητες. Ο υπολογισμός γίνεται βάσει της ενέργειας που χρησιμοποιείται για τις δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της οδηγίας ΣΕΔΕ⁽²¹⁾.

Η ενέργεια που χρησιμοποιείται για τις «ενεργειακές δραστηριότητες» που απαριθμούνται στο εν λόγω παράρτημα (εγκαταστάσεις καύσεως με ονομαστική θερμική κατανάλωση άνω των 20 MW (εκτός εγκαταστάσεων επικινδύνων ή αστικών αποβλήτων), διυλιστήρια ορυκτελαίων και οπτανθρακοποιεία) καθώς και η ενέργεια που χρησιμοποιείται στις αερομεταφορές αφαιρούνται από την ανωτέρω ποσότητα⁽²²⁾.

⁽¹⁹⁾ Εντός των ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 5 δεύτερο εδάφιο.

⁽²⁰⁾ Βλέπε ενότητα 9.

⁽²¹⁾ Οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Ένωσης και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 275 της 25.10.2003, σ. 32).

⁽²²⁾ Εναλλακτικά, οι ποσότητες χρήσης ενέργειας για τις βιομηχανικές δραστηριότητες που δεν υπάγονται στο ΣΕΔΕ θα μπορούσαν να υπολογιστούν με πολλαπλασιασμό του ποσού της χρήσης τελικής ενέργειας του αντίστοιχου βιομηχανικού τομέα επί το ποσοστό εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που αντιστοιχεί στον υπαγόμενο/μη υπαγόμενο στο ΣΕΔΕ τομέα, όπως αναφέρεται στις απογραφές αερίων θερμοκηπίου.

3.4.1.2. Εξοικονόμηση ενέργειας από τους τομείς μετατροπής και μεταφοράς ενέργειας [άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο γ)]

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο γ) της ΟΕΑ τα κράτη μέλη μπορούν να προσμετρούν στην ποσότητα εξοικονόμησης ενέργειας που υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 3 της ΟΕΑ ⁽²³⁾ την εξοικονόμηση ενέργειας που επιτυγχάνεται στους τομείς μετατροπής, μεταφοράς και διανομής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών αποδοτικής τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, ως συνέπεια της εφαρμογής των απαιτήσεων του άρθρου 14 παράγραφος 4 και παράγραφος 5 στοιχείο β) και του άρθρου 15 παράγραφοι 1 έως 6 και παράγραφος 9 -της ΟΕΑ.

3.4.1.3. Εξοικονόμηση ενέργειας από επιμέρους δράσεις οι οποίες εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά από τις 31 Δεκεμβρίου 2008 [άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο δ)]

Εάν ένα κράτος μέλος προσμετρά στην ποσότητα απαιτούμενης εξοικονόμησης ενέργειας που υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 3 της ΟΕΑ την εξοικονόμηση ενέργειας που προκύπτει από επιμέρους δράσεις εφαρμοζόμενες για πρώτη φορά από τις 31 Δεκεμβρίου 2008, οι εν λόγω δράσεις πρέπει να εξακολουθούν να έχουν αντίκτυπο πέραν του 2020 όσον αφορά την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης 2021-2030, δηλαδή να επιφέρουν νέα εξοικονόμηση ενέργειας μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2020. Στο άρθρο 2 σημείο 19 της ΟΕΑ, ως «επιμέρους δράση» ορίζεται η δράση η οποία οδηγεί σε βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης που μπορούν να επαληθευτούν και να μετρηθούν ή να εκτιμηθούν και η οποία πραγματοποιείται ως αποτέλεσμα μέτρου πολιτικής. Επιπλέον, η εξοικονόμηση ενέργειας πρέπει να μετράται και να επαληθεύεται.

3.4.1.4. Επιμέρους δράσεις που διεξάγονται από την 1η Ιανουαρίου 2018 έως το τέλος του 2020 [άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο ε)]

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο ε) της ΟΕΑ, ένα κράτος μέλος μπορεί να προσμετρά στην ποσότητα εξοικονόμησης που υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 3 της ΟΕΑ την εξοικονόμηση ενέργειας η οποία προκύπτει από μέτρα πολιτικής, εφόσον μπορεί να τεκμηριωθεί ότι τα εν λόγω μέτρα οδηγούν σε επιμέρους δράσεις που διεξάγονται από την 1η Ιανουαρίου 2018 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020 και εξακολουθούν να επιφέρουν εξοικονόμηση μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Ενώ το άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο δ) της ΟΕΑ αναφέρεται στην υλοποίηση επιμέρους δράσεων από τις 31 Δεκεμβρίου 2008 έως την 31η Δεκεμβρίου 2013, το άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο ε) της ΟΕΑ αφορά αποκλειστικά τις επιμέρους δράσεις που υλοποιούνται από την 1η Ιανουαρίου 2018 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020. Η διαφορά αυτή έχει σημασία όταν τα κράτη μέλη εξετάζουν το ενδεχόμενο μιας δράσης με κύκλο ζωής έως 21 έτη που υλοποιήθηκε το 2008 και, αντιστοίχως, μιας δράσης με κύκλο ζωής έως 12 έτη που υλοποιήθηκε το 2018. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι η πρώτη περίπτωση είναι σημαντική π.χ. για δράσεις με μεγάλο κύκλο ζωής, όπως η μόνωση του κελύφους ενός κτιρίου.

3.4.1.5. Ενέργεια που παράγεται επί ή εντός κτιρίων προς ιδίαν χρήση από τη νέα εγκατάσταση τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας [άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο στ)]

Η επιλογή αυτή επιτρέπει στα κράτη μέλη να εξαιρούν από τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας που απαιτείται δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφοι 2 και 3 της ΟΕΑ μια επαληθεύσιμη ποσότητα ενέργειας που παράγεται προς ιδίαν χρήση από νέες εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας επί ή εντός κτιρίων.

Η χρήση της υπόκειται σε τρεις περιορισμούς:

- δεν μπορεί να εξαιρεθεί από το βασικό σενάριο υπολογισμού πάνω από το 30 % της ενέργειας που παράγεται προς ιδίαν χρήση από νέες εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας επί ή εντός κτιρίων·
- αυτό δεν πρέπει να οδηγεί σε μείωση άνω του 35 % της ποσότητας που υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 3 της ΟΕΑ· και
- η ποσότητα της ενέργειας αυτής δεν πρέπει να εξαιρείται από τον υπολογισμό της υποχρέωσης εξοικονόμησης δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) της ΟΕΑ.

Στο παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο ε) της ΟΕΑ καθορίζεται ο τρόπος με τον οποίο προσμετράται στην εξοικονόμηση που απαιτείται δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 της ΟΕΑ η εξοικονόμηση ενέργειας που προκύπτει από μέτρα που προάγουν την εγκατάσταση τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μικρής κλίμακας επί ή εντός κτιρίων ⁽²⁴⁾. Τα ανωτέρω δεν υπόκεινται σε περιορισμούς όγκου,

⁽²³⁾ Βλέπε ενότητα 9.

⁽²⁴⁾ Βλέπε ενότητα 7.5 και προσάρτημα X.

Καθώς το άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο στ) της ΟΕΑ αναφέρεται στην «επαληθεύσιμη ποσότητα ενέργειας που παράγεται επί ή εντός κτιρίων προς ιδίαν χρήση»⁽²⁵⁾ (και όχι στην ποσότητα που πράγματι χρησιμοποιείται), τα κράτη μέλη πρέπει να καθορίσουν και να επαληθεύσουν τον όγκο της ανανεώσιμης ενέργειας (σε χΠΠ (ktoe), MW ή άλλη αντίστοιχη μονάδα) που θα παράγεται επί κτιρίων για ιδίαν χρήση συνεπεία πολιτικών που προάγουν νέες εγκαταστάσεις την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης 2021-2030. Καθώς η πρόβλεψη αναφέρεται σε «επαληθεύσιμη ποσότητα», στον υπολογισμό μπορεί να ληφθεί υπόψη ο εκτιμώμενος μέσος όγκος ανανεώσιμης ενέργειας που αναμένεται να παραχθεί προς ιδίαν χρήση την περίοδο 2021-2030 μόνον από τις μονάδες που εγκαθίστανται επί ή εντός κτιρίων μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Το άρθρο 21 στοιχείο β σημείο 3 του κανονισμού για τη διακυβέρνηση απαιτεί από τα κράτη μέλη να περιλαμβάνουν στις ενοποιημένες εθνικές εκθέσεις προόδου για την ενέργεια και το κλίμα πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των εθνικών ΚΕΥΕΑ και των εναλλακτικών μέτρων πολιτικής. Επομένως, από τις 15 Μαρτίου 2021 (και κάθε δύο χρόνια εφεξής) πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την πραγματική ποσότητα ενέργειας που παράγεται επί και εντός κτιρίων προς ιδία χρήση από νέες εγκαταστάσεις τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Ενδεικτικό και μη εξαντλητικό παράδειγμα

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει, για έναν μη εξαντλητικό κατάλογο νέων τεχνολογιών, την ποσότητα ενέργειας που μπορεί να εξαιρεθεί από τον υπολογισμό της απαίτησης εξοικονόμησης ενέργειας. Για παράδειγμα, η εγκατάσταση ενός ηλιοθερμικού συγκροτήματος λέβητα ή ενός συγκροτήματος λέβητα φυσικού αερίου θα μπορούσε να οδηγήσει στην παραγωγή 1 000 kWh ανανεώσιμης ενέργειας εκ των οποίων το 30 % (300 kWh) θα μπορούσε να εξαιρεθεί από τον υπολογισμό (υπό την υπόθεση ότι αυτό δεν υπερβαίνει το 35 % της απαιτούμενης εξοικονόμησης):

Είδος τεχνολογίας	Ζήτηση τελικής ενέργειας (kWh)	Μερίδιο ανανεώσιμης ενέργειας που παράγεται στα κτίρια (%)	Παραγωγή που προσμετράται στη μείωση του στόχου εξοικονόμησης (kWh)	30 % που μπορεί να εξαιρεθεί από την απαίτηση εξοικονόμησης (kWh)
1) Λέβητας συμπίκνωσης φυσικού αερίου	10 526	0	0	
2) Λέβητας συμπίκνωσης ξύλου	10 870	100	10 870	3 261
3) Αντλία θερμότητας (με ηλεκτρική ενέργεια από το δίκτυο)	2 857	0	0	
4) Ηλιοθερμική με συγκρότημα λέβητα φυσικού αερίου	10 474	~ 10	1 000	300
Ηλιοθερμική εγκατάσταση	1 000	100	1 000	300
Λέβητας συμπίκνωσης αερίου	9 474	0	0	
5) Φωτοβολταϊκή εγκατάσταση	3 500	100	3 500	1 050

3.4.1.6. Εξοικονόμηση ενέργειας που υπερβαίνει την απαιτούμενη για την πρώτη περίοδο επιβολής της υποχρέωσης (άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο ζ))

Στον υπολογισμό που προβλέπεται από το άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 3 της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη την εξοικονόμηση ενέργειας που υπερβαίνει την εξοικονόμηση ενέργειας που απαιτείται για την πρώτη περίοδο επιβολής της υποχρέωσης (2014-2020), υπό τον όρο ότι:

- η εξοικονόμηση αυτή προκύπτει από επιμέρους δράσεις που διεξάγονται στο πλαίσιο ενός ΚΕΥΕΑ ή εναλλακτικών μέτρων πολιτικής και

⁽²⁵⁾ Η ΟΕΑ δεν παρέχει ορισμό της «ενέργειας που παράγεται επί ή εντός κτιρίων προς ιδίαν χρήση». Ωστόσο, η έννοια μπορεί να κατανοηθεί ως ένας τελικός πελάτης που λειτουργεί επί ή εντός των κτιρίων του, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της οδηγίας 2010/31/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, ο οποίος παράγει ανανεώσιμη ενέργεια προς ιδίαν κατανάλωση και ο οποίος μπορεί να αποθηκεύει την αυτοπαραγόμενη ανανεώσιμη ενέργεια εντός των εγκαταστάσεών του που βρίσκονται εντός καθορισμένων ορίων. Η έννοια της «ενέργειας που παράγεται επί ή εντός κτιρίων προς ιδίαν χρήση» εξαιρεί την αυτοπαραγόμενη ενέργεια που πωλείται ή επαναδιοχετεύεται στο δίκτυο. Για έναν μη οικιακό αυτοκαταναλωτή, από την έννοια εξαιρείται, επιπλέον, η παραγωγή ενέργειας που αποτελεί κύρια εμπορική ή επαγγελματική δραστηριότητα.

— τα κράτη μέλη έχουν κοινοποιήσει τα σχετικά μέτρα πολιτικής στα ΕΣΔΕΑ και τα αναφέρουν στις εκθέσεις προόδου τους σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 2 ⁽²⁶⁾.

4. ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΕΤΡΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗΣ ΠΟΣΟΤΗΤΑΣ ΣΩΡΕΥΤΙΚΗΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΧΡΗΣΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 10 της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη πρέπει να επιτυγχάνουν την απαιτούμενη σωρευτική εξοικονόμηση στην τελική χρήση με:

- την καθιέρωση ΚΕΥΕΑ,
- τη λήψη εναλλακτικών μέτρων πολιτικής ή
- συνδυασμό των ανωτέρω.

Το άρθρο 7 της ΟΕΑ διευκρινίζει ότι τα ΚΕΥΕΑ και τα εναλλακτικά μέτρα πολιτικής αποτελούν εξίσου έγκυρα μέσα προς αυτόν τον σκοπό. Τα κράτη μέλη διαθέτουν σημαντική ευελιξία και ευρεία διακριτική ευχέρεια να επιλέξουν, μεταξύ διαφόρων ειδών καθεστώτων, το σύστημα που ταιριάζει καλύτερα στη δική τους κατάσταση και περιστάσεις ⁽²⁷⁾.

Σύμφωνα με το άρθρο 7α παράγραφος 1 και το άρθρο 7β παράγραφος 1 της ΟΕΑ, όλα τα μέτρα πολιτικής πρέπει να είναι σχεδιασμένα με σκοπό την τήρηση της υποχρέωσης επίτευξης εξοικονόμησης ενέργειας δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 της ΟΕΑ και να είναι επιλέξιμα να συμβάλουν ώστε «η εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση» να επιτυγχάνεται «στους τελικούς καταναλωτές». Ωστόσο, δεν βλέπεται αν ένα μέτρο πολιτικής επιδιώκει παράλληλα και άλλους σκοπούς και στόχους (π.χ. να επιδιώκει, στο πλαίσιο ενεργειακών πολιτικών, τη διατήρηση, προστασία και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος ή την προαγωγή της συνεταιρικής και ορθολογικής χρησιμοποίησης των φυσικών πόρων).

Στα άρθρο 2 σημείο 18 της ΟΕΑ, ως «μέτρο πολιτικής» ορίζεται ένα κανονιστικό, χρηματοδοτικό, δημοσιονομικό, εθελοντικό ή ενημερωτικό μέσο το οποίο έχει καθιερωθεί και εφαρμόζεται επίσημα σε ένα κράτος μέλος προκειμένου να δημιουργήσει ένα υποστηρικτικό πλαίσιο, απαίτηση ή κίνητρο για τους παράγοντες της αγοράς ώστε να παρέχουν και να αγοράζουν ενεργειακές υπηρεσίες και να αναλαμβάνουν άλλα μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης. Μέτρα πολιτικής που επιδιώκουν να υποστηρίξουν αποκλειστικά άλλους στόχους πολιτικής εκτός της ενεργειακής απόδοσης, που έχουν σχεδιαστεί μόνο για την παροχή ή την αγορά υπηρεσιών ενέργειας ή επιφέρουν εξοικονόμηση στην τελική χρήση που δεν επιτυγχάνεται στους τελικούς καταναλωτές, δεν μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμα δυνάμει του άρθρου 7 της ΟΕΑ. Σε κάθε περίπτωση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιολογούν προσεκτικά τα μέτρα και να αποδεικνύουν ότι η εξοικονόμηση ενέργειας οφείλεται άμεσα σε αυτά.

Ένα κράτος μέλος είτε αποφασίσει να χρησιμοποιήσει ΚΕΥΕΑ είτε να λάβει εναλλακτικά μέτρα πολιτικής, πρέπει να διασφαλίσει ότι τα μέτρα πολιτικής είναι επιλέξιμα για την επίτευξη της απαιτούμενης σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030 (ή σε επόμενη περίοδο εξοικονόμησης, αναλόγως του πότε εκπονούνται τα μέτρα).

Ο παρακάτω μη εξαντλητικός κατάλογος ορισμών θεωρείται σημαντικός κατά τον καθορισμό των μέτρων πολιτικής (παραμένουν αμετάβλητοι στην τροποποιημένη ΟΕΑ):

Άρθρο 2 ΟΕΑ

- «4) “ενεργειακή απόδοση”: ο λόγος της εκροής επιδόσεων, υπηρεσιών, αγαθών ή ενέργειας προς την εισροή ενέργειας·
- 5) “εξοικονόμηση ενέργειας”: ποσότητα εξοικονομούμενης ενέργειας, η οποία προσδιορίζεται με τη μέτρηση ή/και τον κατ’ εκτίμηση υπολογισμό της κατανάλωσης πριν και μετά την υλοποίηση ενός μέτρου βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, με ταυτόχρονη εξασφάλιση της σταθερότητας των εξωτερικών συνθηκών που επηρεάζουν την ενεργειακή κατανάλωση·
- 6) “βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης”: αύξηση της ενεργειακής απόδοσης λόγω τεχνολογικών, συμπεριφορικών ή/και οικονομικών αλλαγών·»

⁽²⁶⁾ Επομένως, τα μέτρα πρέπει να έχουν κοινοποιηθεί πριν από τις 30 Απριλίου 2017 καθώς το άρθρο 24 παράγραφος 2 διεγράφη στις 24 Δεκεμβρίου 2018 σύμφωνα με τα άρθρα 59 και 4 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού για τη διακυβέρνηση.

⁽²⁷⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Αυγούστου 2018 στην υπόθεση C-561/16, *Saras Energía* (ECLI:EU:C:2018:633, σκέψη 35) με αναφορά, κατ’ αναλογία, στην απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2013 στην υπόθεση C-195/12 - *IBV & Cie* (ECLI:EU:C:2013:598, σκέψεις 62 και 70).

- «14) “υπόχρεο μέρος”: διανομέας ενέργειας ή η εταιρεία λιανικής πώλησης ενέργειας που δεσμεύεται από τα εθνικά καθεστώτα επιβολής της υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης που αναφέρονται στο άρθρο 7·
- 15) “εξουσιοδοτηθέν μέρος”: νομικό πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί από κυβέρνηση ή από άλλο δημόσιο φορέα εξουσία ανάπτυξης, διαχείρισης ή λειτουργίας ενός χρηματοδοτικού προγράμματος εξ ονόματος της κυβέρνησης ή του άλλου δημόσιου φορέα·
- 16) “συμμετέχον μέρος”: επιχείρηση ή δημόσιος φορέας που δεσμεύεται να επιτύχει ορισμένους στόχους βάσει εθελοντικής συμφωνίας, ή καλύπτεται από εθνικό κανονιστικό μέσο πολιτικής·
- 17) “δημόσια αρχή επιβολής”: φορέας ο οποίος διέπεται από το δημόσιο δίκαιο και είναι υπεύθυνος για την επιβολή ή την παρακολούθηση της φορολόγησης της ενέργειας ή του άνθρακα, των χρηματοδοτικών καθεστώτων και μέσων, των φορολογικών κινήτρων, προτύπων και κανόνων, των καθεστώτων ενεργειακής επισήμανσης, της εκπαίδευσης ή της κατάρτισης·
- 18) “μέτρο πολιτικής”: κανονιστικό, χρηματοδοτικό, δημοσιονομικό, εθελοντικό ή ενημερωτικό μέσο το οποίο έχει καθιερωθεί και εφαρμόζεται επισήμως σε ένα κράτος μέλος προκειμένου να δημιουργήσει ένα υποστηρικτικό πλαίσιο, απαίτηση ή κίνητρο για τους παράγοντες της αγοράς ώστε να παρέχουν και να αγοράζουν ενεργειακές υπηρεσίες και να αναλαμβάνουν άλλα μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης·
- 19) “επιμέρους δράση”: δράση η οποία οδηγεί σε βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης που μπορούν να επαληθευτούν και να μετρηθούν ή να εκτιμηθούν και η οποία πραγματοποιείται ως αποτέλεσμα μέτρου πολιτικής·
- 20) “διανομέας ενέργειας”: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένου του διαχειριστή συστήματος διανομής, που είναι υπεύθυνο για τη μεταφορά ενέργειας, με σκοπό να την παραδώσει στους τελικούς καταναλωτές ή σε σταθμούς διανομής που πωλούν ενέργεια στους τελικούς καταναλωτές·
- 21) “διαχειριστής συστήματος διανομής”: ο “διαχειριστής συστήματος διανομής” όπως ορίζεται στην οδηγία 2009/72/EK και στην οδηγία 2009/73/EK αντίστοιχα·
- 22) “εταιρεία λιανικής πώλησης ενέργειας”: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που πωλεί ενέργεια σε τελικούς καταναλωτές·
- 23) “τελικός καταναλωτής”: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που αγοράζει ενέργεια για δική του τελική χρήση·
- 24) “πάροχος ενεργειακής υπηρεσίας”: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει ενεργειακές υπηρεσίες ή άλλα μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης σε εγκαταστάσεις ή οίκημα τελικού καταναλωτή.»

Για τους σκοπούς του άρθρου 7 παράγραφος 10 της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη μπορούν να προσμετρούν στην περίοδο επιβολής της υποχρέωσης 2021-2030 την εξοικονόμηση ενέργειας από προσφάτως θεσπισμένα μέτρα πολιτικής. Μπορούν επίσης να προσμετρούν την εξοικονόμηση ενέργειας που επιτυγχάνεται από μέτρα πολιτικής τα οποία θεσπίστηκαν εντός της περιόδου επιβολής της υποχρέωσης 2014-2020 (ή νομίτερα), υπό τον όρο ότι αυτά συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις του άρθρου 7, του άρθρου 7α ή του άρθρου 7β της ΟΕΑ.

Τα κράτη μέλη μπορούν να προσμετρούν την εξοικονόμηση που επιτυγχάνεται από μέτρα που θεσπίστηκαν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020 ή αργότερα μόνον εφόσον τα μέτρα αυτά συντελούν σε νέες επιμέρους δράσεις που διεξάγονται μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2020 και πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2030.

Παραδείγματα μέτρων, δράσεων και εξοικονόμησης

Ένα πρόγραμμα χρηματοδοτικής στήριξης για την ενεργειακά αποδοτική ανακαίνιση κτιρίων θεσπίστηκε το 2010. Εφόσον παραμένει σε ισχύ και συντελεί σε νέες ανακαινίσεις κατά την αντίστοιχη περίοδο, η εξοικονόμηση ενέργειας που επιτυγχάνεται από αυτές τις νέες ανακαινίσεις μπορεί να προσμετρηθεί στην εξοικονόμηση που απαιτείται κατά τη δεύτερη περίοδο επιβολής της υποχρέωσης.

Ένας φόρος καυσίμων θεσπίστηκε πριν από το 2021 προκειμένου να προκαλέσει συμπεριφορική αλλαγή για την εξοικονόμηση ενέργειας και να βελτιώσει την αποδοτικότητα των μεταφορών. Εφόσον παραμένει σε ισχύ και επιδρά στη συμπεριφορά με μετρήσιμο και επαληθεύσιμο τρόπο και λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πρόσφατες ελαστικότητες των τιμών, η εξοικονόμηση ενέργειας που επιτυγχάνεται από το μέτρο μπορεί να προσμετρηθεί στην εξοικονόμηση που απαιτείται κατά τη δεύτερη περίοδο επιβολής της υποχρέωσης.

4.1. Καθεστώς επιβολής της υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης

Το βασικό σκεπτικό πίσω από την επιλογή εφαρμογής ΚΕΥΕΑ για την επίτευξη της σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση που απαιτείται δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 στοιχείο β) πρώτο εδάφιο της ΟΕΑ θα μπορούσε να είναι ότι οι προμηθευτές, οι έμποροι λιανικής και οι διανομείς ενέργειας μπορούν καλύτερα από κάθε άλλον να εντοπίσουν δυνατότητες εξοικονόμησης ενέργειας για τους πελάτες τους και είναι σε θέση να επιτύχουν εξοικονόμηση ενέργειας στα επιχειρηματικά μοντέλα για τις υπηρεσίες ενέργειας. Σε αυτήν την περίπτωση, τα κράτη μέλη πρέπει να ορίσουν ένα ή περισσότερα υπόχρεα μέρη σε εθνικό επίπεδο ⁽²⁸⁾ από τα οποία απαιτείται να επιτύχουν εξοικονόμηση ενέργειας στους τελικούς καταναλωτές ⁽²⁹⁾. Ο ορισμός ενός υπόχρεου μέρους πρέπει να γίνεται με βάση αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια, όπως προβλέπεται στο άρθρο 7α παράγραφος 2 της ΟΕΑ.

Κατά τον ορισμό υπόχρεων μερών στο πλαίσιο ενός ΚΕΥΕΑ, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην υπόθεση C-561/16. Σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου, ένα κράτος μέλος μπορεί να «επιβάλλει υποχρέωση ενεργειακής απόδοσης μόνο σε ορισμένες καθορισθείσες επιχειρήσεις του ενεργειακού τομέα, εφόσον ο ορισμός των επιχειρήσεων αυτών ως υπόχρεων μερών στηρίζεται όντως σε αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια τα οποία εκτιθενται ρητώς, πράγμα που αποκλείει στο αιτούν δικαστήριο να ελέγξει» ⁽³⁰⁾.

Επιπλέον, τα κράτη μέλη πρέπει να καθορίζουν την ποσότητα εξοικονόμησης ενέργειας που πρέπει να επιτυγχάνεται από κάθε υπόχρεο μέρος (ή υποκατηγορία υπόχρεου μέρους). Κατόπιν, οι ποσότητες αυτές πρέπει να ανατεθούν σε κάθε υπόχρεο μέρος προκειμένου να επαληθευθεί ότι έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του.

Το άρθρο 7α παράγραφος 4 επιτρέπει στα κράτη μέλη να εκφράζουν την ποσότητα της εξοικονομούμενης ενέργειας που απαιτείται από κάθε υπόχρεο μέρος ως κατανάλωση είτε τελικής είτε πρωτογενούς ενέργειας ⁽³¹⁾, εφαρμόζοντας τους συντελεστές μετατροπής που αναφέρονται στο παράρτημα IV.

Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να αποφασίσουν να επιτρέψουν ή να απαιτήσουν από τα υπόχρεα μέρη να εκπληρώνουν, εν όλω ή εν μέρει, την υποχρέωση που υπέχουν βάσει του εθνικού δικαίου με τη μορφή συνεισφοράς στο ΕΤΕΑ ⁽³²⁾. Μπορούν να επιτρέψουν στα υπόχρεα μέρη να προσμετρούν, στο πλαίσιο της υποχρέωσής τους, την εξοικονόμηση ενέργειας που επέτυχαν οι πάροχοι ενεργειακών υπηρεσιών ⁽³³⁾ ή άλλα τρίτα μέρη. Σύμφωνα με το άρθρο 7α παράγραφος 6 στοιχείο α) της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνούν ώστε η πιστοποίηση της εξοικονόμησης ενέργειας να ακολουθεί μια διαδικασία έγκρισης, η οποία είναι σαφής, διαφανής και ανοικτή προς όλους τους συμμετέχοντες και η οποία αποσκοπεί στην ελαχιστοποίηση του κόστους πιστοποίησης ⁽³⁴⁾.

Στο άρθρο 7α παράγραφος 3 της ΟΕΑ διευκρινίζεται ότι τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες πώλησης ενέργειας δεν δημιουργούν εμπόδια στους καταναλωτές σε σχέση με την αλλαγή προμηθευτή.

Σύμφωνα με το άρθρο 7α παράγραφος 5 της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη οφείλουν να θέτουν σε εφαρμογή συστήματα μέτρησης, ελέγχου και επαλήθευσης με βάση τα οποία να διενεργείται τεκμηριωμένη επαλήθευση σε τουλάχιστον ένα στατιστικά σημαντικό ποσοστό και αντιπροσωπευτικό δείγμα των μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης που εφαρμόζουν τα υπόχρεα μέρη ⁽³⁵⁾.

Σύμφωνα με το άρθρο 7α παράγραφος 6 στοιχείο β) της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν τη δυνατότητα «αποταμίευσης και δανεισμού», δηλαδή να επιτρέψουν στα υπόχρεα μέρη να προσμετρούν την εξοικονόμηση που επιτεύχθηκε σε ένα συγκεκριμένο έτος σαν να είχε επιτευχθεί σε ένα από τα τέσσερα προηγούμενα ή τρία επόμενα έτη. Πρέπει να σημειωθεί ότι η εν λόγω ευελιξία:

- ισχύει μόνο για την εξοικονόμηση ενέργειας που απορρέει από ΚΕΥΕΑ που υλοποιείται από την 1η Ιανουαρίου 2014 και όχι για εναλλακτικά μέτρα πολιτικής και
- υπόκειται σε χρονικό περιορισμό – τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν στα υπόχρεα μέρη να «αποταμιεύουν ή να δανειζονται» μόνον εντός μίας περιόδου επιβολής της υποχρέωσης.

⁽²⁸⁾ Στο άρθρο 2 σημείο 14, ως «υπόχρεο μέρος» ορίζεται ο διανομέας ενέργειας ή η εταιρεία λιανικής πώλησης ενέργειας που δεσμεύεται από τα εθνικά ΚΕΥΕΑ. Κατά τον σχεδιασμό των ΚΕΥΕΑ, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να λαμβάνουν υπόψη τον ρόλο των τοπικών ενεργειακών κοινοτήτων ή των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας.

⁽²⁹⁾ Βλέπε παράρτημα I μέρος 3.2 σημείο ν του κανονισμού για τη διακυβέρνηση.

⁽³⁰⁾ Απόφαση στην υπόθεση C-561/16 *Saras Energía* (ECLI:EU:C:2018:633, σκέψη 56).

⁽³¹⁾ Σύμφωνα με το άρθρο 7α παράγραφος 4, η μέθοδος που επιλέγεται για να εκφραστεί η απαιτούμενη εξοικονόμηση ενέργειας πρέπει να χρησιμοποιείται επίσης για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης που δηλώνουν τα υπόχρεα μέρη.

⁽³²⁾ Βλέπε αιτιολογική σκέψη 17 της ΟΕΑ και ενότητα 4.2.2.

⁽³³⁾ Στο άρθρο 2 σημείο 24, ως «πάροχος ενεργειακής υπηρεσίας» ορίζεται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει ενεργειακές υπηρεσίες ή άλλα μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης σε εγκαταστάσεις ή οικήματα τελικού καταναλωτή.

⁽³⁴⁾ Βλέπε ενότητα 8 και παραδείγματα στο προσάρτημα XII.

⁽³⁵⁾ Βλέπε προσάρτημα XII.

Με άλλα λόγια, η εξοικονόμηση που επιτυγχάνεται μεταξύ του 2014 και του 2020 δεν πρέπει να γίνει αντικείμενο «αποταμίευσης ή δανεισμού» μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2020. Η εξοικονόμηση που επιτυγχάνεται μεταξύ του 2021 και του 2030 δεν πρέπει να γίνει αντικείμενο «αποταμίευσης ή δανεισμού» πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2020 ή μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2030. Η εξοικονόμηση που επιτεύχθηκε μετά το 2010 και πριν από την 1η Ιανουαρίου 2014 δεν μπορεί να γίνει αντικείμενο «αποταμίευσης ή δανεισμού» για τους σκοπούς του άρθρου 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) της ΟΕΑ.

Καθώς στο άρθρο 7 παράγραφος 8 της ΟΕΑ προβλέπεται ρητή παρέκκλιση, η ερμηνεία της είναι συσταλτική και η εφαρμογή της περιορίζεται στους σκοπούς του άρθρου 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) της ΟΕΑ.

Παραδείγματα

Η εξοικονόμηση ενέργειας που επιτεύχθηκε το 2014 (ως αποτέλεσμα ενός ΚΕΥΕΑ) μπορεί να προσμετρηθεί σαν να είχε επιτευχθεί το 2017.

Η εξοικονόμηση ενέργειας που επιτεύχθηκε το 2014 (ως αποτέλεσμα ενός ΚΕΥΕΑ) δεν μπορεί να προσμετρηθεί στην εξοικονόμηση του 2021.

Η εξοικονόμηση ενέργειας που επιτεύχθηκε το 2018 (ως αποτέλεσμα ενός ΚΕΥΕΑ) μπορεί να προσμετρηθεί στην εξοικονόμηση του 2014.

Στο άρθρο 7α παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο της ΟΕΑ προβλέπεται ότι τα κράτη μέλη «αξιολογούν και, εφόσον απαιτείται, λαμβάνουν μέτρα για την ελαχιστοποίηση του αντικτύπου των άμεσων και έμμεσων δαπανών των καθεστώτων επιβολής της υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης στην ανταγωνιστικότητα των ενεργοβόρων βιομηχανιών που εκτίθενται στον διεθνή ανταγωνισμό».

Γενικότερα, υπάρχουν δύο είδη συνεπαγόμενων δαπανών:

- κόστος επένδυσης και
- διοικητικές δαπάνες (περιλαμβανομένης της παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων).

Η Επιτροπή, στην εκτίμηση επιπτώσεων που εκπόνησε ⁽³⁶⁾, κατέδειξε ότι, βάσει των διαθέσιμων στοιχείων, τα ΚΕΥΕΑ είναι ιδιαίτερα αποδοτικά από οικονομική άποψη. Κατά την υλοποίηση τέτοιου είδους καθεστώτων, τα υπόχρεα μέρη υποχρεούνται να διασφαλίζουν ότι η εξοικονόμηση που επιτυγχάνουν στην τελική χρήση εξασφαλίζεται με το χαμηλότερο δυνατό κόστος (επενδυτικό και διοικητικό), ιδίως εάν το κόστος αυτό μετακυλιείται στους τελικούς χρήστες. Η απαίτηση αυτή ισχύει επίσης στην περίπτωση που τα υπόχρεα μέρη επιλέξουν να λάβουν υπόψη την πιστοποιημένη εξοικονόμηση ενέργειας που επιτεύχθηκε από παρόχους ενέργειας και άλλα τρίτα μέρη.

Σύμφωνα με το άρθρο 7α παράγραφος 7 της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη πρέπει να «δημοσιεύουν, σε ετήσια βάση, την εξοικονόμηση ενέργειας που επιτυγχάνεται από κάθε υπόχρεο μέρος ή κάθε υποκατηγορία υπόχρεου μέρους, καθώς και συνολικά στο πλαίσιο του καθεστώτος». Μπορούν να δημοσιεύουν τις πληροφορίες αυτές σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία που πρέπει να δημοσιοποιηθούν. Η δημοσίευση τέτοιου είδους στοιχείων από άλλα μέρη, π.χ. την Επιτροπή, δεν τα απαλλάσσει από αυτήν την υποχρέωση.

4.2. Εναλλακτικά μέτρα πολιτικής

Στην ΟΕΑ διευκρινίζεται ότι τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέτουν υψηλό βαθμό ευελιξίας στον σχεδιασμό και την υλοποίηση εναλλακτικών μέτρων πολιτικής. Παρόλο που στην ΟΕΑ δεν απαριθμούνται πλέον είδη μέτρων, ο ορισμός του «μέτρου πολιτικής» ως έχει στο άρθρο 2 παράγραφος 18 της ΟΕΑ παρέχει έναν μη εξαντλητικό κατάλογο πιθανών ειδών μέτρων, π.χ. «κανονιστικά, χρηματοδοτικά, δημοσιονομικά, εθελοντικά ή ενημερωτικά μέσα τα οποία έχουν καθιερωθεί και εφαρμόζονται επίσημως σε ένα κράτος μέλος προκειμένου να δημιουργήσουν ένα υποστηρικτικό πλαίσιο, απαίτηση ή κίνητρο για τους παράγοντες της αγοράς ώστε να παρέχουν και να αγοράζουν ενεργειακές υπηρεσίες και να αναλαμβάνουν άλλα μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.»

Τα κράτη μέλη μπορούν να ξετάσουν το ενδεχόμενο προαγωγής του ρόλου των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας ως προς τη συμβολή τους στην υλοποίηση εναλλακτικών μέτρων πολιτικής ⁽³⁷⁾.

Το παράρτημα V παράγραφος 3 της ΟΕΑ ορίζει τις απαιτήσεις που διέπουν τον σχεδιασμό και τη διοίκηση των εναλλακτικών μέτρων πολιτικής:

- α) τα μέτρα πολιτικής και οι επιμέρους δράσεις έχουν ως αποτέλεσμα επαληθεύσιμη εξοικονόμηση ενέργειας κατά την τελική χρήση,
- β) καθορίζεται με σαφήνεια η ευθύνη κάθε συμμετέχοντος μέρους, εξουσιοδοτηθέντος μέρους ή δημόσιας αρχής επιβολής, ανάλογα με την περίπτωση,

⁽³⁶⁾ SWD(2016) 402 final, σ. 46 και 47.

⁽³⁷⁾ Βλέπε παράρτημα Ι μέρος 3.2 σημείο ν του κανονισμού για τη διακυβέρνηση.

- γ) προσδιορίζεται με διαφάνεια η εξοικονόμηση ενέργειας που επιτυγχάνεται ή πρόκειται να επιτευχθεί,
- δ) η ποσότητα της εξοικονόμησης ενέργειας που απαιτείται ή που πρόκειται να επιτευχθεί από το μέτρο πολιτικής εκφράζεται ως κατανάλωση είτε τελικής είτε πρωτογενούς ενέργειας, χρησιμοποιώντας τους συντελεστές μετατροπής που ορίζονται στο παράρτημα IV,
- ε) υποβάλλεται και δημοσιοποιείται ετήσια έκθεση για την εξοικονόμηση ενέργειας που επέτυχαν τα εξουσιοδοτηθέντα μέρη, τα συμμετέχοντα μέρη και οι δημόσιες αρχές επιβολής, μαζί με τα στοιχεία της ετήσιας τάσης εξοικονόμησης ενέργειας,
- στ) η εξοικονόμηση ενέργειας από επιμέρους δράση δεν δηλώνεται από περισσότερα του ενός μέρη,
- ζ) η εξοικονόμηση ενέργειας από επιμέρους δράση δεν δηλώνεται από περισσότερα του ενός μέρη,
- η) αποδεικνύεται ότι οι δραστηριότητες του συμμετέχοντος μέρους, του εξουσιοδοτηθέντος μέρους ή της δημόσιας αρχής επιβολής είχαν σημαντική συμβολή στην επίτευξη της δηλούμενης εξοικονόμησης ενέργειας.»

Σύμφωνα με το άρθρο 7β παράγραφος 2 της ΟΕΑ τα κράτη μέλη πρέπει να θέτουν σε εφαρμογή συστήματα μέτρησης, ελέγχου και επαλήθευσης με βάση τα οποία διενεργείται τεκμηριωμένη επαλήθευση σε τουλάχιστον ένα στατιστικά σημαντικό ποσοστό και σε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα των εναλλακτικών μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης (εκτός της φορολογίας) που εφαρμόζουν τα συμμετέχοντα ή εξουσιοδοτηθέντα μέρη.

Είναι σκόπιμο να επισημανθούν τα εξής:

- η μέτρηση, ο έλεγχος και η επαλήθευση πρέπει να πραγματοποιούνται ανεξάρτητα από τα εν λόγω μέρη ⁽³⁸⁾ και
- ως «στατιστικά σημαντικό ποσοστό και αντιπροσωπευτικό δείγμα» πρέπει να νοείται ένα υποσύνολο που αντανακλά με ακρίβεια τον στατιστικό πληθυσμό των μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και, ως εκ τούτου, επιτρέπει την εξαγωγή ευλόγως αξιόπιστων συμπερασμάτων όσον αφορά την εμπιστοσύνη στο σύνολο των μέτρων.

4.2.1. Καθεστώτα και μέσα χρηματοδότησης και φορολογικά κίνητρα

Πρόκειται για μέτρα πολιτικής που θεσπίζονται από ένα κράτος μέλος και στο πλαίσιο τους παρέχονται χρηματοδοτικά ή φορολογικά κίνητρα που οδηγούν στην υιοθέτηση ενεργειακά αποδοτικής τεχνολογίας ή τεχνικών και έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας στην τελική χρήση ⁽³⁹⁾.

Είναι σκόπιμο να επισημανθούν τα εξής:

- τα αποτελέσματα πρέπει να μετρούνται, να ελέγχονται και να επαληθεύονται ανεξάρτητα από τα συμμετέχοντα ή εξουσιοδοτηθέντα μέρη ⁽⁴⁰⁾ και
- στην περίπτωση των χρηματοδοτικών καθεστώτων ή μέσων, η χρηματοδότηση πρέπει να προέρχεται από:
 - δημόσιους (ευρωπαϊκούς ή εθνικούς) πόρους ή
 - συνδυασμό δημόσιων (ευρωπαϊκών ή εθνικών) πηγών και ιδιωτικών πηγών (π.χ. τράπεζες, επενδυτικά ταμεία, συνταξιοδοτικά ταμεία) με ρητό στόχο την υλοποίηση επιμέρους δράσεων που επιφέρουν εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση.

4.2.2. Εθνικό ταμείο ενεργειακής απόδοσης

Τα κράτη μέλη μπορούν να συστήσουν ΕΤΕΑ σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 6 της ΟΕΑ είτε ως εναλλακτικό μέτρο πολιτικής είτε ως μέρος ενός ΚΕΥΕΑ ούτως ώστε τα υπόχρεα μέρη να μπορούν να πραγματοποιούν την εξοικονόμηση που τους αναλογεί, εν όλω ή εν μέρει, με τη μορφή συνεισφοράς στο ταμείο.

⁽³⁸⁾ Βλέπε προσάρτημα XII.

⁽³⁹⁾ Βλέπε προσάρτημα III.

⁽⁴⁰⁾ Ως «εξουσιοδοτηθέν μέρος» νοείται το νομικό πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί από κυβέρνηση ή από άλλο δημόσιο φορέα εξουσία ανάπτυξης, διαχείρισης ή λειτουργίας ενός χρηματοδοτικού προγράμματος για λογαριασμό του.

Εφόσον ένα κράτος μέλος θεσπίσει μηχανισμό ετήσιων συνεισφορών στο ΕΤΕΑ ως κύρια μέθοδο εκπλήρωσης των υποχρεώσεων ενεργειακής απόδοσης, η εθνική νομοθεσία του πρέπει να διασφαλίζει ότι:

- η εξοικονόμηση ενέργειας που επιτυγχάνεται είναι ισοδύναμη με αυτή που επιτυγχάνεται στο πλαίσιο των ΚΕΥΕΑ και
- τα χρηματοδοτούμενα μέτρα ικανοποιούν τις απαιτήσεις του άρθρου 7β και του άρθρου 20 παράγραφος 6 καθώς και του παραρτήματος V παράγραφος 3 της ΟΕΑ ⁽⁴¹⁾.

Το ΕΤΕΑ δύναται να είναι οποιοδήποτε ταμείο που έχει θεσπιστεί από ένα κράτος μέλος με σκοπό τη στήριξη εθνικών πρωτοβουλιών για την ενεργειακή απόδοση. Μπορεί να δημιουργηθεί για τη χρηματοδότηση καθεστώτων οικονομικής και χρηματοδοτικής στήριξης, τεχνικής βοήθειας, κατάρτισης και ενημέρωσης ή άλλων μέτρων που αποσκοπούν στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, με σκοπό τη συμβολή στην επίτευξη των στόχων του ενωσιακού δικαίου ⁽⁴²⁾. Γενικότερα, θα μπορούσε επίσης να καθιερωθεί ένας συνδυασμός δημόσιων πόρων (π.χ. για την αντιμετώπιση αδυναμιών της αγοράς –για κατηγορίες δαπανών ή μέτρα που συνήθως δεν εξετάζονται στο πλαίσιο μηχανισμών που βασίζονται στην αγορά) και ιδιωτικού κεφαλαίου ώστε να παρέχονται πιο αποτελεσματικές λύσεις.

Προκειμένου να ληφθεί υπόψη για τους σκοπούς του άρθρου 7 της ΟΕΑ, η χρηματοδότηση πρέπει να προέρχεται από:

- δημόσιους (ευρωπαϊκούς ή εθνικούς) πόρους ή
- συνδυασμό δημόσιων (ευρωπαϊκών ή εθνικών) πηγών και ιδιωτικών πηγών (π.χ. τράπεζες, επενδυτικά ταμεία, συνταξιοδοτικά ταμεία, υπόχρεα μέρη) με ρητό στόχο την υλοποίηση επιμέρους δράσεων που επιφέρουν εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση.

4.2.3. Κανονισμοί και εθελοντικές συμφωνίες

Πρόκειται για μέτρα πολιτικής που θεσπίζονται από ένα κράτος μέλος και οδηγούν στην υιοθέτηση ενεργειακά αποδοτικής τεχνολογίας ή τεχνικών και έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας στην τελική χρήση. Μπορούν να λάβουν τη μορφή:

- νομικά δεσμευτικών μέτρων που επιβάλλουν τη χρήση συγκεκριμένων τεχνολογιών ή τεχνικών ή
- εθελοντικών συμφωνιών βάσει των οποίων επιχειρήσεις ή τοπικές αρχές δεσμεύονται να αναλάβουν ορισμένη δράση ⁽⁴³⁾.

Στα «συμμετέχοντα μέρη» περιλαμβάνονται «επιχειρήσεις ή δημόσιοι φορείς που δεσμεύονται να επιτύχουν ορισμένους στόχους βάσει εθελοντικής συμφωνίας ή καλύπτονται από εθνικό κανονιστικό μέσο πολιτικής».

4.2.4. Πρότυπα και κανόνες

Πρόκειται για μέτρα πολιτικής που θεσπίζονται από ένα κράτος μέλος και αποσκοπούν στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης (για παράδειγμα) προϊόντων, υπηρεσιών, κτιρίων και οχημάτων ⁽⁴⁴⁾. Στο πλαίσιο των εν λόγω καθεστώτων, τα μέρη είναι «δημόσιες αρχές επιβολής».

4.2.5. Καθεστώτα ενεργειακής επισήμανσης

Πρόκειται για καθεστώτα επισήμανσης που θεσπίζονται από ένα κράτος μέλος, με εξαίρεση εκείνα που είναι υποχρεωτικά δυνάμει του ενωσιακού δικαίου (π.χ. η εξοικονόμηση από την εφαρμογή κανονισμών για την ενεργειακή επισήμανση ή του κανονισμού για την ενεργειακή σήμανση ⁽⁴⁵⁾) δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη ⁽⁴⁶⁾.

Άλλα μέτρα πολιτικής που υλοποιούνται ταυτόχρονα ενδέχεται επίσης να έχουν αντικτυπο στην εξοικονόμηση ενέργειας. Επομένως δεν μπορεί να αποδοθεί αποκλειστικά στο εν λόγω μέτρο το σύνολο των αλλαγών που παρατηρούνται από τη στιγμή θέσπισης του υπό αξιολόγηση μέτρου. Απαιτείται προσεκτική εξέταση του αντικτύπου του καθεστώτος επισήμανσης προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη συνδέσμου με επιμέρους δράση η οποία οδηγεί σε εξοικονόμηση που μπορεί να αποδοθεί σε αυτό.

⁽⁴¹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-561/16 *Saras Energía* (ECLI:EU:C:2018:633, σκέψη 37 σχετικά με το άρθρο 7 και το άρθρο 20 της ΟΕΑ).

⁽⁴²⁾ Βλέπε επίσης απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-561/16 *Saras Energía* (ECLI:EU:C:2018:633, σκέψεις 30-33).

⁽⁴³⁾ Προσάρτημα III.

⁽⁴⁴⁾ Προσάρτημα III.

⁽⁴⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1369 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2017, σχετικά με τον καθορισμό ενός πλαισίου για την ενεργειακή σήμανση και για την κατάργηση της οδηγίας 2010/30/ΕΕ (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 1).

⁽⁴⁶⁾ Προσάρτημα III.

4.2.6. Κατάρτιση και εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα ενέργειας

Πρόκειται για μέτρα πολιτικής που θεσπίζονται από ένα κράτος μέλος και οδηγούν στη χρήση ενεργειακά αποδοτικής τεχνολογίας ή τεχνικών και έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας στην τελική χρήση μέσω (παραδείγματος χάριν) προγραμμάτων κατάρτισης για ενεργειακούς ελεγκτές, εκπαιδευτικών προγραμμάτων για διαχειριστές ενέργειας ή προγραμμάτων συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα ενέργειας που απευθύνονται σε νοικοκυριά.

Είναι σκόπιμο να επισημανθούν τα εξής:

- τέτοιου είδους μέτρα πρέπει να παρακολουθούνται από μια «δημόσια αρχή επιβολής» και
- απαιτείται προσεκτική εξέταση του αντικτύπου τους προκειμένου να διαπιστωθεί:
 - σύνδεσμος μεταξύ της δραστηριότητας κατάρτισης ή της εκπαιδευτικής δραστηριότητας και της επιμέρους δράσης που μπορεί να της αποδοθεί και
 - η περίοδος κατά την οποία τα προγράμματα μπορούν να συνεχίζουν να παράγουν αποτελέσματα ⁽⁴⁷⁾.

4.2.7. Άλλα εναλλακτικά μέτρα

Ο κατάλογος των εναλλακτικών μέτρων πολιτικής δεν είναι εξαντλητικός ενώ μπορούν να εφαρμοστούν και άλλα μέτρα πολιτικής. Ωστόσο, στην κοινοποίησή τους προς την Επιτροπή τα κράτη μέλη πρέπει να εξηγούν τον τρόπο με τον οποίο επιτυγχάνεται ισοδύναμο επίπεδο εξοικονόμησης, παρακολούθησης και επαλήθευσης ⁽⁴⁸⁾.

Η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και η χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στον κτιριακό τομέα συνιστούν σημαντικά μέτρα μείωσης της ενεργειακής εξάρτησης και των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ιδίως ενόψει των φιλόδοξων στόχων της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια για το 2030, καθώς και της συνολικής δέσμευσης που διατυπώθηκε στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού. Επομένως, μπορεί επίσης να θεωρηθεί ότι τα μέτρα πολιτικής που προάγουν την εγκατάσταση τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μικρής κλίμακας επί ή εντός κτιρίων εκπληρώνουν την υποχρέωση εξοικονόμησης ενέργειας ⁽⁴⁹⁾.

Τα μέτρα πρέπει να έχουν σχεδιαστεί προκειμένου να επιφέρουν εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση σε σχέση με την τεχνολογία που αντικαθιστούν. Για παράδειγμα, τέτοιου είδους εξοικονόμηση μπορεί να δηλωθεί από τη μετάβαση σε αποδοτικότερα συστήματα θέρμανσης ή ψύξης ή από τεχνολογίες ζεστού νερού σε κτίρια, ανεξαρτήτως αν χρησιμοποιείται ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές. Η εν λόγω αποταμίευση είναι επιλέξιμη ακόμα και αν το εναλλακτικό μέτρο πολιτικής δεν έχει σχεδιαστεί πρωτίστως για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, υπό τον όρο ότι τα κράτη μέλη μπορούν να αποδείξουν ότι η αποταμίευση είναι συμπληρωματική, μετρήσιμη και επαληθεύσιμη σύμφωνα με τις μεθόδους και τις αρχές του παραρτήματος V της ΟΕΑ.

4.2.8. Φορολόγηση της ενέργειας ή φορολόγηση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα

Φορολογικά μέτρα των κρατών μελών που στοχεύουν στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας στην τελική χρήση μπορούν να είναι επιλέξιμα. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να συνδυάσουν φορολογικά μέτρα με άλλα μέτρα όπως επιδοτήσεις ⁽⁵⁰⁾.

Η φορολόγηση για σκοπούς ενεργειακής απόδοσης στοχεύει κυρίως στην αντιμετώπιση αδυναμιών της αγοράς που προκαλούνται από την κατανάλωση ενέργειας και πραγματοποιείται μέσω της επιβολής φόρου ή τέλους σε ορισμένα είδη πηγών ή χρήσεων ενέργειας. Η φορολόγηση του CO₂ ή του άνθρακα μπορεί επίσης να αποτελέσει κίνητρο για επιμέρους δράσεις που αποσκοπούν στη μετάβαση σε ενεργειακές πηγές με χαμηλότερες εκπομπές CO₂. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι τέτοιου είδους έλεγχος των πηγών ενέργειας δεν οδηγεί απαραίτητως σε βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.

Ο στόχος των φορολογικών μέτρων είναι να κάνει τους καταναλωτές και τους παραγωγούς να πληρώσουν το κοινωνικό κόστος του αγαθού (μεταξύ άλλων και υπό τη μορφή εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και φαινομένου του θερμοκηπίου).

Στην πράξη, τα μέτρα ⁽⁵¹⁾ συνίστανται συνήθως:

- σε άμεσα μέτρα – σε αυτά περιλαμβάνονται επιβαρύνσεις που σχετίζονται άμεσα με την «εξωτερικότητα», π.χ. μια δραστηριότητα που επιφέρει επιπτώσεις σε άσχετο τρίτο μέρος. Αυτό το είδος μέτρου προϋποθέτει ότι η αδυναμία της αγοράς είναι παρατηρήσιμη και μετρήσιμη. Ένα παράδειγμα είναι η φορολόγηση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και

⁽⁴⁷⁾ Προσάρτημα III.

⁽⁴⁸⁾ Προσάρτημα XII.

⁽⁴⁹⁾ Προσάρτημα X.

⁽⁵⁰⁾ Βλέπε προσάρτημα IV.

⁽⁵¹⁾ Βλέπε προσάρτημα IV.

- σε έμμεσα μέτρα – αυτά είναι φόροι οι οποίοι σχετίζονται με το καταναλώσιμο αγαθό που δημιουργεί την εξωτερικότητα (π.χ. τα καύσιμα που παράγουν εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα) ή με καταναλώσιμα αγαθά που σχετίζονται με αυτό (π.χ. τα αυτοκίνητα που χρησιμοποιούν τα καύσιμα αυτά).

Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν νέα φορολογικά μέτρα για την εκπλήρωση της υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας για τη νέα περίοδο (2021-2030) και/ή να συνεχίσουν να εφαρμόζουν ήδη υφιστάμενα μέτρα που θεσπίστηκαν κατά την πρώτη περίοδο (2014-2020).

Για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης που μπορεί να δηλωθεί ως συμπληρωματική ⁽⁵²⁾, στο παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο α) προβλέπεται ότι «τα κράτη μέλη εξετάζουν το πώς θα εξελισσόταν η χρήση και η ζήτηση ενέργειας χωρίς τη λήψη του συγκεκριμένου μέτρου πολιτικής λαμβάνοντας υπόψη τουλάχιστον τους εξής παράγοντες: τάσεις κατανάλωσης ενέργειας, αλλαγές στη συμπεριφορά των καταναλωτών, τεχνολογική πρόοδος και αλλαγές που οφείλονται σε άλλα μέτρα που εφαρμόζονται σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο».

Επιπλέον, κατά τον υπολογισμό των επιπτώσεων των φορολογικών μέτρων, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις απαιτήσεις του παραρτήματος V παράγραφος 4:

- «α) λαμβάνεται υπόψη μόνο εξοικονόμηση ενέργειας από φορολογικά μέτρα που υπερβαίνουν τα ελάχιστα επίπεδα φορολογίας των καυσίμων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2003/96/ΕΚ ή 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου,
- β) η ελαστικότητα των τιμών για τον υπολογισμό των επιπτώσεων των (ενεργειακών) φορολογικών μέτρων αντιπροσωπεύει την ανταπόκριση της ζήτησης ενέργειας στις μεταβολές των τιμών και υπολογίζεται με βάση τις πρόσφατες και αντιπροσωπευτικές επίσημες πηγές στοιχείων,
- γ) η εξοικονόμηση ενέργειας από συνοδευτικά μέσα φορολογικής πολιτικής, περιλαμβανομένων των φορολογικών κινήτρων ή της πληρωμής σε ταμείο, υπολογίζεται χωριστά.»

Τα κράτη μέλη πρέπει να εφαρμόζουν μέτρα που αποσκοπούν στην υπέρβαση των ελάχιστων ορίων που προβλέπονται από το ενωσιακό δίκαιο, περιλαμβανομένων:

- των ελάχιστων επιπέδων φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας ⁽⁵³⁾ και
- των διατάξεων σχετικά με το κοινό σύστημα ΦΠΑ ⁽⁵⁴⁾ όσον αφορά προϊόντα και αγαθά που καταναλώνουν ενέργεια.

Κατά τον υπολογισμό του αντικτύπου των (ενεργειακών) φορολογικών μέτρων, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ελαστικότητες των τιμών (οι οποίες αντιπροσωπεύουν την ανταπόκριση της ζήτησης ενέργειας στις μεταβολές των τιμών), υπολογίζοντας τις με βάση πρόσφατες και αντιπροσωπευτικές επίσημες πηγές στοιχείων ⁽⁵⁵⁾. Σύμφωνα με το παράρτημα III μέρος 3.3 στοιχείο στ) του κανονισμού για τη διακυβέρνηση, τα κράτη μέλη πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη μεθοδολογία υπολογισμού που εφαρμόζουν, συμπεριλαμβανομένων των ελαστικοτήτων των τιμών που χρησιμοποιούνται και του τρόπου με τον οποίο έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το παράρτημα V παράγραφος 4 της ΟΕΑ.

Για τους σκοπούς του παραρτήματος V παράγραφος 4 στοιχείο γ) της ΟΕΑ, είναι σημαντικό να αξιολογηθεί ο τρόπος αλληλεπίδρασης των φορολογικών μέτρων με άλλα μέτρα πολιτικής. Κατά τον υπολογισμό του αντικτύπου των χρησιμοποιούμενων φορολογικών μέτρων σε συνδυασμό με άλλα μέτρα, συνιστάται στα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν:

- μόνο βραχυπρόθεσμες ελαστικότητες· ή
- βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες ελαστικότητες αλλά να μη λαμβάνουν υπόψη την εξοικονόμηση ενέργειας από τα άλλα μέτρα (δηλαδή να θεωρούν το φορολογικό μέτρο ως το κύριο μέτρο πολιτικής σε μια δέσμη μέτρων).

⁽⁵²⁾ Βλέπε προσάρτημα IV.

⁽⁵³⁾ Οδηγία 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 283 της 31.10.2003, σ. 51).

⁽⁵⁴⁾ Οδηγία 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ L 347 της 11.12.2006, σ. 1).

⁽⁵⁵⁾ Βλέπε προσάρτημα IV.

Όσον αφορά τα φορολογικά μέτρα που εφαρμόζονται πριν από την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης 2021-2030, τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στο άρθρο 7 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο της ΟΕΑ: «Τα κράτη μέλη μπορούν να συνυπολογίζουν την εξοικονόμηση ενέργειας που προκύπτει από μέτρα πολιτικής τα οποία θεσπίστηκαν έως την 31η Δεκεμβρίου 2020 ή μετά την εν λόγω ημερομηνία, εφόσον τα μέτρα αυτά συντελούν σε νέες επιμέρους δράσεις που διεξάγονται μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2020».

Εάν ένα κράτος μέλος θεσπίσει συνδυασμό φορολογικών μέτρων και επιδοτήσεων, πρέπει να διατηρεί χωριστούς λογαριασμούς για την εξοικονόμηση ενέργειας που απορρέει από τα φορολογικά μέτρα και για εκείνη που απορρέει από τα συνοδευτικά μέτρα πολιτικής (συμπεριλαμβανομένων των φορολογικών κινήτρων).

Εκτιμήσεις που γίνονται βάσει βραχυπρόθεσμων ελαστικότητων καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου στόχου, θα καταστήσουν λιγότερο πιθανή τη διπλή μέτρηση της εξοικονόμησης.

4.3. Μέτρα πολιτικής για τον μετριασμό της ενεργειακής φτώχειας

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 11 της ΟΕΑ, κατά τον σχεδιασμό μέτρων για την τήρηση των υποχρεώσεών τους για την επίτευξη εξοικονόμησης ενέργειας, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη μετριασμού της ενεργειακής φτώχειας απαιτώντας, στον βαθμό που κρίνεται σκόπιμο, ένα ποσοστό μέτρων ενεργειακής απόδοσης στο πλαίσιο των εθνικών τους ΚΕΥΕΑ, εναλλακτικών μέτρων πολιτικής ή προγραμμάτων/μέτρων χρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο ΕΤΕΑ να εφαρμόζεται κατά προτεραιότητα σε ευάλωτα νοικοκυριά, συμπεριλαμβανομένων όσων πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια, και, κατά περίπτωση, στην κοινωνική στέγαση ⁽⁵⁶⁾.

Για τους σκοπούς των ΕΣΕΚ, τα κράτη μέλη πρέπει να εκτιμούν τον αριθμό των νοικοκυριών που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 3 στοιχείο δ) του κανονισμού για τη διακυβέρνηση ⁽⁵⁷⁾.

Λαμβάνοντας υπόψη της υφιστάμενες πρακτικές τους, τα κράτη μέλη πρέπει να καθορίσουν κριτήρια για τον τρόπο με τον οποίο θα αντιμετωπίσουν την ενεργειακή φτώχεια στο πλαίσιο των μέτρων πολιτικής τους. Μακροπρόθεσμα μέτρα για την ανακαίνιση και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του δυναμικού κτιρίων, όπως προβλέπει η οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (ΟΕΑΚ) ⁽⁵⁸⁾, θα ωφελήσουν και όσους πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια. Σύμφωνα με το άρθρο 2α της ΟΕΑΚ, κάθε κράτος μέλος θεσπίζει μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης του εθνικού δυναμικού κτιρίων, δημόσιων και ιδιωτικών, που προορίζονται για κατοικίες ή για άλλες χρήσεις και τη μετατροπή του σε υψηλής ενεργειακής απόδοσης και απαλλαγμένο από ανθρακούχες εκπομπές κτιριακό δυναμικό έως το 2050.

Στόχος είναι:

- η διευκόλυνση της οικονομικά αποδοτικής μετατροπής υφιστάμενων κτιρίων σε κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας και
- η συμπερίληψη μιας περιγραφής σχετικών εθνικών δράσεων που θα συμβάλουν στον περιορισμό της ενεργειακής φτώχειας ⁽⁵⁹⁾.

Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της και μεταφοράς/θέσης της σε εφαρμογή στο εθνικό επίπεδο, η απαίτηση συνυπολογισμού της ανάγκης μετριασμού της ενεργειακής φτώχειας (πενίας) ισχύει για τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο των ΚΕΥΕΑ καθώς και για τα εναλλακτικά μέτρα πολιτικής. Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να αποφασίζουν το είδος των μέτρων πολιτικής που χρησιμοποιούν, εφόσον και τα δύο είναι ισότιμα. Ωστόσο, τα επιλεγόμενα μέτρα πρέπει να αποσκοπούν στον μετριασμό της ενεργειακής φτώχειας.

⁽⁵⁶⁾ Προσάρτημα V.

⁽⁵⁷⁾ Στα ΕΣΕΚ τους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εκτιμήσουν τον αριθμό των νοικοκυριών που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια, λαμβάνοντας υπόψη τις αναγκαίες εγχώριες ενεργειακές υπηρεσίες που χρειάζονται για να διασφαλίζονται οι βασικές συνθήκες διαβίωσης στο αντίστοιχο εθνικό πλαίσιο, την υφιστάμενη κοινωνική πολιτική και άλλες σχετικές πολιτικές, καθώς και τις ενδεικτικές κατευθύνσεις της Επιτροπής για τους σχετικούς δείκτες, συμπεριλαμβανομένης της γεωγραφικής διασποράς, που βασίζονται σε μια κοινή προσέγγιση για την ενεργειακή φτώχεια. Εάν ένα κράτος μέλος διαπιστώσει ότι έχει σημαντικό αριθμό νοικοκυριών σε ενεργειακή φτώχεια, θα πρέπει να συμπεριλάβει στο σχέδιό του έναν εθνικό ενδεικτικό στόχο μείωσης της ενεργειακής φτώχειας.

⁽⁵⁸⁾ Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2010, για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (ΕΕ L 153 της 18.6.2010, σ. 13).

⁽⁵⁹⁾ Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 11 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/844 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 156 της 19.6.2018, σ. 75), που τροποποιεί την ΟΕΑΚ και την ΟΕΑ, «[θ]α πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη για άμβλυση της ενεργειακής πείνας, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται από τα κράτη μέλη. Κατά την περιγραφή των εθνικών τους δράσεων για περιορισμό της ενεργειακής πείνας στο πλαίσιο των στρατηγικών τους ανακαίνισης, τα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να προσδιορίζουν τι εννοούν ως κατάλληλες δράσεις».

Το Παρατηρητήριο Ενεργειακής Φτώχειας της ΕΕ είναι μια πρωτοβουλία της Επιτροπής με σκοπό να βοηθήσει τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τη μέτρηση, την παρακολούθηση και την ανταλλαγή γνώσης και βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την ενεργειακή φτώχεια. Στόχος του είναι να βοηθήσει τα κράτη μέλη στον σχεδιασμό μέτρων πολιτικής. Στο τμήμα «Policies & Measures» (Πολιτικές και Μέτρα) του ιστοτόπου του Παρατηρητηρίου ⁽⁶⁰⁾ παρατίθενται παραδείγματα συγκεκριμένων ειδών πολιτικής και μέτρων.

4.4. Επιλογή τομέων

Τα κράτη μέλη διαθέτουν την ευελιξία να στοχεύσουν έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους τομείς προκειμένου να εκπληρώσουν την υποχρέωση εξοικονόμησης ενέργειας θεσπίζοντας μέτρα πολιτικής σύμφωνα με το άρθρο 7α ή 7β της ΟΕΑ ⁽⁶¹⁾. Δυνάμει του παραρτήματος III τμήματα 3.1, 3.2, και 3.3 του κανονισμού για τη διακυβέρνηση, απαιτείται να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τον τομέα ή τους τομείς (και, στην περίπτωση φορολόγησης, το τμήμα των φορολογουμένων) που στοχεύει κάθε μέτρο ⁽⁶²⁾ διαδικασιών ή αγορών.

Όπου κρίνεται σκόπιμο, τέτοιου είδους μέτρα πρέπει να είναι συνεπή με τα εθνικά πλαίσια πολιτικής που θεσπίζονται δυνάμει της οδηγίας 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁶³⁾. Τα κράτη μέλη μπορούν, για παράδειγμα, να στοχεύσουν στον κτιριακό ή στον βιομηχανικό τομέα.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της επιτευχθείσας και της αναμενόμενης εξοικονόμησης ενέργειας που κοινοποιούν τα κράτη μέλη στις ετήσιες εκθέσεις και στα εθνικά σχέδια δράσης τους για την ενεργειακή απόδοση (ΕΣΔΕΑ) δυνάμει του άρθρου 24 της ΟΕΑ, αναμένεται ότι:

- το μεγαλύτερο ποσοστό εξοικονόμησης θα επιτευχθεί γενικότερα μέσω μέτρων που στοχεύουν στα κτίρια (με τη στήριξη, για παράδειγμα, χρηματοδοτικών καθεστώτων ανακαίνισης),
- το δεύτερο και τρίτο μεγαλύτερο ποσοστό θα προέλθει από τη βιομηχανία και τις μεταφορές και
- το ΚΕΥΕΑ (μια διατομεακή πολιτική) θα αποφέρει το υψηλότερο μερίδιο εξοικονόμησης ανά μέτρο πολιτικής· στοχεύει επίσης τα κτίρια, με μέτρα που προωθούν την αντικατάσταση συστημάτων θέρμανσης κ.λπ. ⁽⁶⁴⁾. Άλλοι τομείς με αναξιοποίητο δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας (π.χ. μεταφορές και ύδατα) θα μπορούσαν να συμβάλουν στην επίτευξη της υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας την περίοδο 2021-2030.

4.4.1. Τομέας μεταφορών

Βάσει εκθέσεων από τα κράτη μέλη, η Επιτροπή, στην εκτίμηση επιπτώσεων που εκπόνησε το 2016, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το 6 % της εξοικονόμησης ενέργειας δυνάμει του άρθρου 7 θα μπορούσε να συσχετιστεί με μέτρα που στοχεύουν στον τομέα των μεταφορών ⁽⁶⁵⁾.

Από τα πρώτα ΕΣΔΕΑ του 2014 έως τα πιο πρόσφατα ΕΣΔΕΑ του 2017, τα κράτη μέλη έχουν ενημερώσει τους καταλόγους των ΚΕΥΕΑ και των εναλλακτικών μέτρων πολιτικής και έχουν κοινοποιήσει περισσότερα μέτρα που αφορούν τον τομέα των μεταφορών. Η εξέλιξη αυτή υποδεικνύει ότι το (εν δυνάμει) ποσοστό εξοικονόμησης ενέργειας που μπορεί να επιτευχθεί στον τομέα των μεταφορών την περίοδο 2014-2020 μπορεί να ξεπερνά τις εκτιμήσεις της εκτίμησης επιπτώσεων.

Δεδομένου του ότι η τελική κατανάλωση ενέργειας στις μεταφορές περιλαμβάνεται στο βασικό σενάριο υπολογισμού, αυτός ενδεχομένως να είναι ένας προφανής τομέας προς στόχευση για την εκπλήρωση της υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας την περίοδο 2021-2030.

⁽⁶⁰⁾ <https://www.energy-poverty.eu/policies-measures>

⁽⁶¹⁾ Βλέπε προσαρτήματα II και III.

⁽⁶²⁾ Στο άρθρο 2 παράγραφος 9 της ΟΕΑΚ, ως «δομικό στοιχείο» ορίζεται ένα τεχνικό σύστημα κτιρίου ή στοιχείο του κελύφους του κτιρίου.

⁽⁶³⁾ Οδηγία 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2014, για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων (ΕΕ L 307 της 28.10.2014, σ. 1).

⁽⁶⁴⁾ Βλέπε Economidou κ.ά., 2018. Assessment of the Second National Energy Efficiency Action Plans under the Energy Efficiency Directive. EUR 29272 EN, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2018, ISBN 978-92-79-87946-3, doi:10.2760/780472, JRC110304 (έκθεση διαθέσιμη στη διεύθυνση <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/assessment-second-national-energy-efficiency-action-plans-under-energy-efficiency-directive>) και Tsemekidi-Tzeiranaki κ.ά., 2019. Analysis of the Annual Reports 2019 under the Energy Efficiency Directive. EUR 29667 EN, Εκδόσεις.

⁽⁶⁵⁾ Προσάρτημα VII.

Παραδείγματα

Μέτρα πολιτικής θα μπορούσαν να προαγάγουν τη χρήση πιο αποδοτικών οχημάτων (υπερβαίνοντας τα ελάχιστα επίπεδα που ορίζονται στους κανονισμούς (ΕΚ) αριθ. 443/2009⁽⁶⁶⁾, (ΕΕ) αριθ. 510/2011⁽⁶⁷⁾ ή (ΕΕ) 2019/631 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁶⁸⁾ ή στην αναθεωρημένη οδηγία για τα καθαρά οχήματα⁽⁶⁹⁾, μια στροφή του τρόπου εκτέλεσης των μεταφορών προς τη χρήση ποδηλάτου, το περπάτημα και τις κοινές μεταφορές ή προς ένα σχέδιο κινητικότητας και έναν πολεοδομικό σχεδιασμό που μειώνουν τη ζήτηση για μεταφορές.

Μέτρα που επιταχύνουν τη χρήση νέων, πιο αποδοτικών οχημάτων ή πολιτικές που ενθαρρύνουν τη στροφή προς καύσιμα με καλύτερες επιδόσεις που μειώνουν τη χρήση ενέργειας ανά χιλιόμετρο μπορούν επίσης να είναι επιλέξιμα, με την επιφύλαξη της τήρησης των κριτηρίων της σημαντικότητας και της προσθετικότητας (βλέπε παράρτημα V παράγραφος 2).

4.4.2. Τομέας υδάτων

Η ενέργεια και τα ύδατα συσχετίζονται στενά με την οικονομική ζωή και σε πολλά επίπεδα («δεσμός ύδατος-ενέργειας»). Το νερό είναι αναγκαίο για ενεργειακούς σκοπούς, π.χ. για ψύξη, αποθήκευση, βιοκαύσιμα ή υδροηλεκτρική ενέργεια. Η ενέργεια είναι αναγκαία για σκοπούς διαχείρισης υδάτων, π.χ. άντληση, επεξεργασία και αφαλάτωση⁽⁷⁰⁾.

Ο τομέας της παραγωγής ενέργειας είναι ο μεγαλύτερος καταναλωτής ύδατος, αντιπροσωπεύοντας το 44 % της κατανάλωσης⁽⁷¹⁾. Οι τομείς υδάτων και λυμάτων αντιπροσωπεύουν το 3,5 % της χρήσης ηλεκτρικής ενέργειας στην ΕΕ και το εν λόγω ποσοστό αναμένεται να αυξηθεί⁽⁷²⁾. Ταυτόχρονα, οι διαρροές αντιπροσωπεύουν το 24 % της συνολικής κατανάλωσης ύδατος στην ΕΕ, συνιστώντας σημαντική σπατάλη και απώλεια, τόσο σε όρους κατασπατάλησης υδάτινων πόρων όσο και σε όρους ενέργειας που χρησιμοποιείται για την επεξεργασία αυτών των πόρων.

Με την έναρξη ισχύος του κανονισμού για τη διακυβέρνηση και της τροποποιημένης ΟΕΑ, ισχύει η αρχή «προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση». Ο τομέας των υδάτων μπορεί να συγκαταλεχθεί μεταξύ των πρώτων που θα επωφεληθούν από την αρχή αυτή.

Η αποτελεσματική και ενεργειακά αποδοτική διαχείριση των υδάτων μπορεί να έχει σημαντική συμβολή στην εξοικονόμηση ενέργειας. Σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας (ΔΟΕ), το 10 % της παγκόσμιας υδροληψίας σχετίζεται με την παραγωγή ενέργειας και το ποσοστό αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά λόγω της πρόωθησης διαδικασιών χαμηλής έντασης άνθρακα αλλά υψηλής έντασης ύδατος, περιλαμβανομένης της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, της παραγωγής βιοκαυσίμων και της δέσμεισης και αποθήκευσης άνθρακα⁽⁷³⁾. Επομένως, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εξετάσουν το δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας μέσω της χρήσης έξυπνων τεχνολογιών και διαδικασιών.

Με την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού εξοικονόμησης ενέργειας μέσω της χρήσης έξυπνων τεχνολογιών και διαδικασιών – τη χρήση των οποίων ενθαρρύνει η ΟΕΑ⁽⁷⁴⁾ – τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να βρουν λύσεις για να σπάσουν το δεσμό μεταξύ κατανάλωσης ενέργειας και κατανάλωσης ύδατος.

Για παράδειγμα, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εκτιμήσουν το δυναμικό δημιουργίας ενός δυαδικού συστήματος απαραίτητου για τη χωριστή επεξεργασία των όμβριων υδάτων και των υγειονομικών λυμάτων. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορούσε να αποφευχθεί η ανάγκη ανάπτυξης πρόσθετων ικανοτήτων επεξεργασίας υδάτων, οι οποίες ενδεχομένως να οδηγούσαν σε αυξημένη κατανάλωση ενέργειας.

Τα κράτη μέλη έχουν κοινοποιήσει περιορισμένο αριθμό μέτρων που σχετίζονται με τα ύδατα για την εκπλήρωση της υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας δυνάμει του άρθρου 7. Το συνηθέστερο μέτρο είναι η παραγωγή ζεστού νερού από ηλιακούς θερμοσυσσωρευτές (προς αντικατάσταση της παραγωγής ζεστού νερού από μη ανανεώσιμες πηγές) ή η χρήση αποδοτικότερων θερμοαντήρων νερού που λειτουργούν με αέριο. Ωστόσο, τα μέτρα αυτά σχετίζονται περισσότερο με την παραγωγή θερμότητας παρά με την παραγωγή νερού.

⁽⁶⁶⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 443/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με τα πρότυπα επιδόσεων για τις εκπομπές από τα καινούργια επιβατικά αυτοκίνητα, στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης προσέγγισης της Κοινότητας για τη μείωση των εκπομπών CO₂ από ελαφρά οχήματα (ΕΕ L 140 της 5.6.2009, σ. 1).

⁽⁶⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 510/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2011, σχετικά με τα πρότυπα επιδόσεων για τις εκπομπές από τα καινούργια ελαφρά επαγγελματικά οχήματα όσον αφορά τις εκπομπές, στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης προσέγγισης της Ένωσης για τη μείωση των εκπομπών CO₂ από ελαφρά οχήματα (ΕΕ L 145 της 31.5.2011, σ. 1).

⁽⁶⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/631 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με τα πρότυπα επιδόσεων για τις εκπομπές CO₂ από τα καινούργια επιβατικά αυτοκίνητα και από τα καινούργια ελαφρά επαγγελματικά οχήματα και με την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 443/2009 και (ΕΕ) αριθ. 510/2011 (ΕΕ L 111 της 25.4.2019, σ. 13).

⁽⁶⁹⁾ «Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/33/ΕΕ σχετικά με την πρόωθηση καθαρών και ενεργειακών αποδοτικών οχημάτων οδικών μεταφορών», δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στην Επίσημη Εφημερίδα.

⁽⁷⁰⁾ Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε την έκδοση του Κοινού Ερευνητικού Κέντρου, Water – Energy Nexus in Europe, 2019, <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC115853>

⁽⁷¹⁾ Βλέπε αιτιολογική σκέψη 22.

⁽⁷²⁾ Βλέπε αιτιολογική σκέψη 22.

⁽⁷³⁾ Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε ΔΟΕ, World Energy Outlook 2018; <https://www.iea.org/weo/water/>

⁽⁷⁴⁾ Βλέπε αιτιολογική σκέψη 22.

Μέτρα πολιτικής που αφορούν την ενεργειακά αποδοτική παραγωγή πόσιμου νερού θα μπορούσαν να εξεταστούν καθ' όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού (διανομή, χρήση και επεξεργασία λυμάτων). Μέχρι σήμερα, οι κύριοι εθνικοί στόχοι ήταν ο περιορισμός της λειψυδρίας και η βελτίωση της ποιότητας των υδάτων. Πέραν της εγκατάστασης αποδοτικότερων αντλιών, οι κοινοποιηθείσες δράσεις επιτυγχάνουν εξοικονόμηση ενέργειας έμμεσα, μέσω είτε της μείωσης της ζήτησης νερού είτε της επαναχρησιμοποίησής του.

Το δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας στον τομέα των υδάτων έγκειται στα εξής:

- στη μείωση της ποσότητας ενέργειας που χρησιμοποιείται για την παραγωγή και επεξεργασία διαφορετικών ειδών ύδατος και
- στη μείωση της ζήτησης νερού και των απωλειών δικτύου που μεταφράζονται σε χαμηλότερες ενεργειακές απαιτήσεις για την άντληση και επεξεργασία.

Η εξοικονόμηση ενέργειας στον τομέα των υδάτων μπορεί να ανακουφίσει τους προϋπολογισμούς των δήμων. Ιδίως όταν η εταιρεία ύδρευσης ανήκει στον δήμο, η ενέργεια που καταναλώνεται στις μονάδες επεξεργασίας υδάτων (λυμάτων) ενδέχεται να αντιστοιχεί σε σημαντικό ποσοστό του λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος του δήμου. Καθώς, για παράδειγμα, η επίγνωση, η εμπειρία και οι ικανότητες μπορεί να διαφέρουν από δήμο σε δήμο, περιφερειακά ή εθνικά προγράμματα μπορούν να φανούν χρήσιμα προκειμένου να διευκολυνθεί η ανταλλαγή εμπειριών, η τεχνολογική στήριξη και οι χρηματοδοτικές ενισχύσεις και επομένως να ενισχυθεί το δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας.

Ενδεικτικά, μη εξαντλητικά παραδείγματα

Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να λάβουν μέτρα για την εξοικονόμηση ενέργειας κατά την παραγωγή, τη χρήση και τη διάθεση των υδάτων σε όλες τις μορφές τους σε όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού:

- παραγωγή πόσιμου νερού (άντληση, καθαρισμός υπόγειων ή επιφανειακών υδάτων, αφαλάτωση θαλάσσιου ύδατος,
- περιορισμός της απώλειας νερού εντός του δικτύου διανομής,
- μείωση της χρήσης νερού από τους τελικούς χρήστες (περιλαμβανομένης της χρήσης για βιομηχανικές διαδικασίες, άρδευση, νοικοκυριά),
- μείωση της χρήσης νερού μέσω της ανακυκλοφορίας του ύδατος οικιακής χρήσεως,
- καθαρισμός των λυμάτων για επαναχρησιμοποίηση ή απόρριψη (άντληση, διαδικασίες επεξεργασίας λυμάτων, ανάκτηση θερμότητας), και
- μείωση της χρήσης ενέργειας για την επεξεργασία όμβριων υδάτων (ελαφρύνοντας τα συστήματα όμβριων υδάτων από τον φόρτο της επεξεργασίας).

5. ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ

Τα κράτη μέλη πρέπει να θέσουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την υποχρέωση εξοικονόμησης ενέργειας, όπως έχει τροποποιηθεί, το αργότερο 18 μήνες μετά τη θέση σε ισχύ της ΟΕΑ, δηλαδή έως τις 25 Ιουνίου 2020.

Τα κράτη μέλη πρέπει να συμμορφωθούν με:

- τις κοινές μεθόδους και αρχές που διέπουν τον υπολογισμό του αντικτύπου των ΚΕΥΕΑ ή άλλων μέτρων πολιτικής (παράρτημα V της ΟΕΑ),
- την απαίτηση να λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη περιορισμού της ενεργειακής φτώχειας κατά τον σχεδιασμό μέτρων πολιτικής (ΚΕΥΕΑ ή εναλλακτικών μέτρων πολιτικής) μολονότι επιτρέπεται να ληφθούν διαφορετικά μέτρα για τη στόχευση των νοικοκυριών που πλήττονται από την ενεργειακή φτώχεια (άρθρο 7 παράγραφος 11 της ΟΕΑ),
- τη διάταξη που προβλέπει ότι η εξοικονόμηση που προκύπτει από την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου δεν μπορεί να δηλωθεί ως εξοικονόμηση ενέργειας, με εξαίρεση την εξοικονόμηση που προκύπτει από μέτρα ανακαίνισης και από την πρόωγη αντικατάσταση με πιο αποδοτικές συσκευές και οχήματα (παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΟΕΑ),
- την απαίτηση ότι κατά τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος ζωής των μέτρων και ο ρυθμός μείωσης της εξοικονόμησης με την πάροδο του χρόνου (παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο ζ) της ΟΕΑ – από την ημερομηνία έναρξη ισχύος της), και

- την απαίτηση ότι, κατά την εκπλήρωση της υποχρέωσής τους, οι εταιρείες λιανικής πώλησης ενέργειας (στο πλαίσιο των ΚΕΥΕΑ) δεν δημιουργούν εμπόδια στους καταναλωτές σε σχέση με την αλλαγή προμηθευτή (άρθρο 7α παράγραφος 3 της ΟΕΑ).

Τα κράτη μέλη μπορούν να μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο και να εφαρμόσουν την τροποποιημένη ΟΕΑ πριν από την εκπνοή της προθεσμίας. Σε αυτήν την περίπτωση, μπορούν, στο χρονικό διάστημα που απομένει πριν από το τέλος της πρώτης περιόδου επιβολής της υποχρέωσης:

- να κάνουν χρήση της παρέκκλισης που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 8 της ΟΕΑ,
- να κάνουν χρήση της παρέκκλισης που προβλέπεται στο παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΟΕΑ, και
- να αποφασίσουν ότι τα υπόχρεα μέρη μπορούν να υλοποιούν την υποχρέωση εξοικονόμησης, εν όλω ή εν μέρει, με τη μορφή συνεισφοράς στο ΕΤΕΑ (άρθρο 20 παράγραφος 6 της ΟΕΑ).

Τα κράτη μέλη που κάνουν χρήση του άρθρου 7 παράγραφος 4 στοιχεία α) έως δ) της ΟΕΑ, για τον υπολογισμό της απαιτούμενης ποσότητας εξοικονόμησης ενέργειας για την πρώτη περίοδο επιβολής της υποχρέωσης, πρέπει να εφαρμόζουν και να υπολογίζουν τις επιπτώσεις των προτιμώμενων επιλογών ξεχωριστά για την πρώτη περίοδο σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 5 στοιχείο α) της ΟΕΑ.

6. ΣΥΝΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Το άρθρο 7 παράγραφος 1 της ΟΕΑ προβλέπει ότι οι δύο περίοδοι επιβολής της υποχρέωσης (2014-2020, όπως αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) της ΟΕΑ και 2021-2030, όπως αναφέρεται στο στοιχείο β)) είναι δύο χωριστές περιόδους.

Καταρχήν, όπως ήδη προβλέπεται για την πρώτη περίοδο, μόνον η εξοικονόμηση ενέργειας που επιτεύχθηκε εντός μιας περιόδου συνυπολογίζεται στην εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής της περιόδου, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην ΟΕΑ.

Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να συνυπολογίζουν την εξοικονόμηση ενέργειας αναδρομικά. Για παράδειγμα, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 7 της ΟΕΑ, η εξοικονόμηση που επιτεύχθηκε μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2020 δεν μπορεί να προσμετρηθεί στην ποσότητα απαιτούμενης εξοικονόμησης ενέργειας για την περίοδο 2014-2020.

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη μπορούν να συνυπολογίζουν στην απαιτούμενη ποσότητα εξοικονόμησης για την περίοδο 2021-2030 την εξοικονόμηση που προκύπτει από μέτρα πολιτικής τα οποία θεσπίστηκαν πριν ή μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2020, εφόσον τα μέτρα αυτά συντελούν σε νέες επιμέρους δράσεις που διεξάγονται μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2020 ⁽⁷⁵⁾.

Καταρχήν, τα κράτη μέλη μπορούν να προσμετρούν την εξοικονόμηση ενέργειας που επιτεύχθηκε σε ένα συγκεκριμένο έτος μόνο στο έτος αυτό. Εντούτοις, σύμφωνα με το άρθρο 7α παράγραφος 6 στοιχείο β) της ΟΕΑ τα κράτη μέλη μπορούν στο πλαίσιο ΚΕΥΕΑ να επιτρέπουν στα υπόχρεα μέρη να προσμετρούν την εξοικονόμηση που επιτεύχθηκε σε ένα συγκεκριμένο έτος σαν να είχε επιτευχθεί σε ένα από τα τέσσερα προηγούμενα ή τρία επόμενα έτη, εφόσον η σχετική ημερομηνία εμπίπτει στην περίοδο επιβολής της υποχρέωσης που καθορίζεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 της ΟΕΑ.

Ενδεικτικό παράδειγμα

Εξοικονόμηση που επιτεύχθηκε το 2014 μπορεί να προσμετρηθεί στο 2017 (τρία έτη αργότερα) αλλά εξοικονόμηση που επιτεύχθηκε το 2024 δεν μπορεί να προσμετρηθεί στο 2020, παρόλο που αφορά ένα από τα τέσσερα προηγούμενα έτη, καθώς εντάσσεται σε χωριστή περίοδο επιβολής της υποχρέωσης.

Στο άρθρο 7 παράγραφος 8 της ΟΕΑ προβλέπεται συγκεκριμένη παρέκκλιση από αυτήν την αρχή. Εάν ένα ΚΕΥΕΑ που βρισκόταν σε ισχύ οποιαδήποτε στιγμή μεταξύ της 31ης Δεκεμβρίου 2009 και της 31ης Δεκεμβρίου 2014 επέτρεπε σε υπόχρεο μέρος να κάνει χρήση της δυνατότητας «αποταμίευσης και δανεισμού» (άρθρο 7α παράγραφος 6 στοιχείο β) της ΟΕΑ), το οικείο κράτος μέλος μπορεί να προσμετρήσει την εξοικονόμηση ενέργειας που επιτεύχθηκε σε οποιοδήποτε έτος μετά το 2010 και πριν από την 1η Ιανουαρίου 2014 σαν να είχε επιτευχθεί μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2013 και πριν από την 1η Ιανουαρίου 2021, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται όλες οι απαιτήσεις του άρθρου 7 παράγραφος 8 της ΟΕΑ:

«α) το καθεστώς επιβολής της υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης βρισκόταν σε ισχύ σε οποιαδήποτε στιγμή μεταξύ της 31ης Δεκεμβρίου 2009 και της 31ης Δεκεμβρίου 2014 και περιλαμβανόταν στο πρώτο εθνικό σχέδιο δράσης για την ενεργειακή απόδοση του κράτους μέλους που υποβλήθηκε βάσει του άρθρου 24 παράγραφος 2,

β) η εξοικονόμηση προέκυψε στο πλαίσιο του καθεστώτος επιβολής της υποχρέωσης,

⁽⁷⁵⁾ Βλέπε ορισμούς στην ενότητα 4.

- γ) η εξοικονόμηση υπολογίζεται σύμφωνα με το παράρτημα V, και
- δ) τα έτη για τα οποία οι εξοικονομήσεις υπολογίζονται ως επιτευχθείσες έχουν αναφερθεί στα εθνικά σχέδια δράσης για την ενεργειακή απόδοση.»

7. ΚΟΙΝΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ Η ΑΛΛΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 7, 7Α, 7Β ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 20 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 6

Το άρθρο 7 παράγραφος 9 της ΟΕΑ απαιτεί από τα κράτη μέλη να μεριμνούν ώστε η εξοικονόμηση που απορρέει από τα μέτρα πολιτικής που αναφέρονται στα άρθρα 7α και 7β και το άρθρο 20 παράγραφος 6 της ΟΕΑ να υπολογίζεται σύμφωνα με το παράρτημα V της ΟΕΑ.

7.1. Μέθοδοι μέτρησης

7.1.1. Μέθοδοι μέτρησης για μέτρα πολιτικής εκτός των φορολογικών μέτρων

Στο παράρτημα V, μέρος 1 της ΟΕΑ, ορίζονται οι μέθοδοι για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας, εκτός εκείνης που προκύπτει από φορολογικά μέτρα για τους σκοπούς των άρθρων 7, 7α, 7β και του άρθρου 20 παράγραφος 6.

Τα υπόχρεα, συμμετέχοντα ή εξουσιοδοτηθέντα μέρη και οι δημόσιες αρχές επιβολής μπορούν να χρησιμοποιούν τις ακόλουθες μεθόδους για να υπολογίζουν την εξοικονόμηση ενέργειας:

- α) την προβλεπόμενη εξοικονόμηση, με βάση τα αποτελέσματα ανεξάρτητου ελέγχου προηγούμενων ενεργειακών βελτιώσεων σε παρόμοιες εγκαταστάσεις. Η γενική προσέγγιση ονομάζεται “εκ των προτέρων”,
- β) την καταμετρημένη εξοικονόμηση, στο πλαίσιο της οποίας η εξοικονόμηση από την εφαρμογή μέτρου ή δέσμης μέτρων προσδιορίζεται με την καταγραφή της πραγματικής μείωσης της χρήσης ενέργειας, λαμβανομένων δεόντως υπόψη παραγόντων όπως η προσθετικότητα, ο βαθμός πληρότητας, τα επίπεδα παραγωγής και οι καιρικές συνθήκες που ενδέχεται να επηρεάζουν την κατανάλωση. Η γενική προσέγγιση ονομάζεται “εκ των υστέρων”,
- γ) την κλιμακωτή εξοικονόμηση, όταν χρησιμοποιούνται εκτιμήσεις μηχανικού για την εξοικονόμηση. Αυτή η προσέγγιση μπορεί να χρησιμοποιείται μόνο όταν είναι δύσκολη ή δυσανάλογα δαπανηρή η εξαγωγή έγκυρων δεδομένων από μετρήσεις σε συγκεκριμένη εγκατάσταση, π.χ. αντικατάσταση συμπιεστή ή ηλεκτρικού κινητήρα διαφορετικής κατάταξης σε kWh από εκείνον για τον οποίο υπάρχουν ανεξάρτητες μετρήσεις όσον αφορά την εξοικονόμηση, ή όταν οι εκτιμήσεις αυτές διεξάγονται βάσει εθνικών μεθοδολογιών και κριτηρίων αναφοράς από ειδικευμένους ή πιστοποιημένους εμπειρογνώμονες, οι οποίοι εργάζονται ανεξάρτητα από τα υπόχρεα, τα συμμετέχοντα ή τα εξουσιοδοτηθέντα εμπλεκόμενα μέρη,
- δ) την εξοικονόμηση σύμφωνα με έρευνα, όταν προσδιορίζεται η ανταπόκριση των καταναλωτών σε συμβουλές, ενημερωτικές εκστρατείες, καθεστώτα επίσημανσης ή πιστοποίησης ή “έξυπνες” μετρήσεις. Η προσέγγιση αυτή μπορεί να χρησιμοποιείται μόνο για εξοικονόμηση που προκύπτει από αλλαγές στη συμπεριφορά των καταναλωτών. Δεν χρησιμοποιείται για εξοικονόμηση που προκύπτει από την εγκατάσταση υλικών μέτρων εξοικονόμησης.»

7.1.2. Μέθοδοι μέτρησης για τα φορολογικά μέτρα

Για τον καθορισμό της εξοικονόμησης ενέργειας από μέτρα πολιτικής φορολογικού χαρακτήρα που θεσπίστηκαν δυνάμει του άρθρου 7β της ΟΕΑ ^(7°), ισχύουν οι αρχές του παραρτήματος V παράγραφος 4 της ΟΕΑ:

- α) λαμβάνεται υπόψη μόνο εξοικονόμηση ενέργειας από φορολογικά μέτρα που υπερβαίνουν τα ελάχιστα επίπεδα φορολογίας των καυσίμων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2003/96/ΕΚ ή 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου,
- β) η ελαστικότητα των τιμών για τον υπολογισμό των επιπτώσεων των (ενεργειακών) φορολογικών μέτρων αντιπροσωπεύει την ανταπόκριση της ζήτησης ενέργειας στις μεταβολές των τιμών και υπολογίζεται με βάση τις πρόσφατες και αντιπροσωπευτικές επίσημες πηγές στοιχείων,
- γ) η εξοικονόμηση ενέργειας από συνοδευτικά μέσα φορολογικής πολιτικής, περιλαμβανομένων των φορολογικών κινήτρων ή της πληρωμής σε ταμείο, υπολογίζεται χωριστά.»

^(7°) Βλέπε προσάρτημα IV.

7.2. Κύκλος ζωής των μέτρων και ρυθμός μείωσης της εξοικονόμησης κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής

Στο παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο θ) της ΟΕΑ προβλέπεται ότι «[κ]ατά τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος ζωής των μέτρων και ο ρυθμός μείωσης της εξοικονόμησης με την πάροδο του χρόνου. Κατά τον εν λόγω υπολογισμό συνυπολογίζεται η εξοικονόμηση που επιτυγχάνεται με κάθε επιμέρους δράση κατά την περίοδο από την ημερομηνία εφαρμογής της έως την 31η Δεκεμβρίου 2020 ή την 31η Δεκεμβρίου 2030, ανάλογα με την περίπτωση. Εναλλακτικά, τα κράτη μέλη δύνανται να θεσπίζουν διαφορετική μέθοδο η οποία κρίνεται ότι επιτυγχάνει τουλάχιστον την ίδια συνολική εξοικονόμηση. Αν χρησιμοποιούν άλλη μέθοδο, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η συνολική εξοικονομούμενη ενέργεια η οποία υπολογίζεται βάσει της εν λόγω μεθόδου δεν υπερβαίνει την εξοικονόμηση ενέργειας που θα προέκυπτε από τον υπολογισμό της όταν υπολογίζεται η εξοικονόμηση κάθε επιμέρους δράσης κατά την περίοδο από την ημερομηνία εφαρμογής της έως την 31η Δεκεμβρίου 2020 ή την 31η Δεκεμβρίου 2030, ανάλογα με την περίπτωση.»

Η έννοια του «κύκλου ζωής» μιας επιμέρους δράσης για την εξοικονόμηση ενέργειας αναφέρεται στο γεγονός ότι εξοικονόμηση μπορεί να επιτευχθεί όχι μόνον εντός του έτους εφαρμογής αλλά και σε επόμενα έτη. Ο «κύκλος ζωής» είναι επομένως η περίοδος κατά την οποία η δράση συνεχίζει να επιφέρει μετρήσιμη εξοικονόμηση.

Κατά τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας στη διάρκεια του κύκλου ζωής μιας δράσης, τα κράτη μέλη μπορούν:

— να αποδώσουν σε κάθε δράση την «πραγματική» εξοικονόμηση που θα επιτύχει μεταξύ του έτους εφαρμογής της και του τέλους της δεύτερης περιόδου επιβολής της υποχρέωσης (δηλαδή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030) – αυτή είναι η λεγόμενη «απλή μέθοδος»⁽⁷⁷⁾.

Δεν επιτρέπεται η απόδοση εξοικονόμησης πέραν του 2030. Τα κράτη μέλη μπορούν να προσμετρούν εξοικονόμηση από μέτρα πολιτικής που θεσπίστηκαν πριν από το 2030 στην εκπλήρωση της υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας μετά το 2030 μόνον εφόσον τα μέτρα αυτά οδηγήσουν σε νέα επιμέρους δράση την επόμενη περίοδο επιβολής της υποχρέωσης·

— να εφαρμόσουν έναν «συντελεστή βαρύτητας» που αντανάκλα τον εκτιμώμενο κύκλο ζωής⁽⁷⁸⁾·

— να ορίσουν «ανώτατο χρονικό όριο» του κύκλου ζωής που αποδίδεται σε επιμέρους δράσεις⁽⁷⁹⁾. Για παράδειγμα, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να ορίσουν ως ανώτατο χρονικό όριο του κύκλου ζωής τα 5 έτη. Τα κράτη μέλη που χρησιμοποιούν αυτή τη μέθοδο πρέπει να διασφαλίσουν ότι το αποτέλεσμα δεν είναι μεγαλύτερο από αυτό που προκύπτει από την «απλή» μέθοδο ή

— να χρησιμοποιούν τον πλήρη κύκλο ζωής αλλά να επιβάλλουν έκπτωση στην εξοικονόμηση των επόμενων ετών⁽⁸⁰⁾. Με αυτή τη μέθοδο, το κράτος μέλος θα μπορούσε να επιβάλει έκπτωση στην εξοικονόμηση των επόμενων ετών με ρυθμό 10 % ετησίως, εφόσον ενδείκνυται. Και πάλι, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι το αποτέλεσμα δεν είναι μεγαλύτερο από αυτό που προκύπτει από την «απλή μέθοδο».

Κατά τον υπολογισμό της εξοικονόμησης που συνυπολογίζεται στην απαιτούμενη ποσότητα σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση από οποιοδήποτε μέτρο πολιτικής, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη:

- i) πότε θεσπίστηκε το μέτρο·
- ii) την ποσότητα της ετήσιας εξοικονόμησης ενέργειας· και
- iii) κατά πόσο το μέτρο θα συνεχίσει να επιφέρει αποτελέσματα υπό μορφή εξοικονόμησης ενέργειας το 2030⁽⁸¹⁾.

Όσον αφορά τα μέτρα πολιτικής που στοχεύουν στα κτίρια, το ενωσιακό πρότυπο EN 15459-1:2017⁽⁸²⁾ παρέχει ήδη κατευθυντήριες γραμμές για την εκτίμηση των κύκλων ζωής.

⁽⁷⁷⁾ SWD(2013) 451 final, αιτιολογικές σκέψεις 47 και 49-52.

⁽⁷⁸⁾ SWD(2013) 451 final, αιτιολογική σκέψη 53.

⁽⁷⁹⁾ SWD(2013) 451 final, αιτιολογική σκέψη 54.

⁽⁸⁰⁾ SWD(2013) 451 final, αιτιολογική σκέψη 55.

⁽⁸¹⁾ Lees, E. και Bayer, E. (Φεβρουάριος 2016), *Toolkit for energy efficiency obligations* (Regulatory Assistance Project) <http://www.raponline.org/document/download/id/8029>

⁽⁸²⁾ Ενεργειακή απόδοση των κτιρίων — Διαδικασία οικονομικής αξιολόγησης των ενεργειακών συστημάτων στα κτίρια — Μέρος 1: διαδικασίες υπολογισμού, <https://www.en-standard.eu/din-en-15459-1-energy-performance-of-buildings-economic-evaluation-procedure-for-energy-systems-in-buildings-part-1-calculation-procedures-module-m1-14/>.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί κατά τη δήλωση κύκλων ζωής για συμπεριφορικά μέτρα που δεν σχετίζονται με την εφαρμογή υλικών μέτρων⁽⁸³⁾. Τα συμπεριφορικά μέτρα έχουν σε μεγάλο βαθμό αναστρέψιμο χαρακτήρα καθώς η χρονική διάρκεια κατά την οποία θα διατηρηθεί μια αποδοτική συμπεριφορά μπορεί να εξαρτάται από διάφορους παράγοντες. Εάν, για παράδειγμα, η αποδοτική συμπεριφορά που προωθείται είναι η οικολογική οδήγηση, ο αντίκτυπος μιας κατάρτισης για οικολογική οδήγηση, αναλόγως των οδηγών και του είδους της κατάρτισης, μπορεί να διαρκέσει από λίγες ημέρες έως αρκετά έτη.

Παραδείγματα του τρόπου υπολογισμού του κύκλου ζωής των μέτρων

1. «Απλή μέθοδος»

Μια επιμέρους δράση (π.χ. η αντικατάσταση ενός παραθύρου) εξοικονομεί 1 ΤΠΠ κατανάλωσης ενέργειας ετησίως και συνεχίζει να επιφέρει αυτήν την εξοικονόμηση κάθε επόμενο έτος. Εάν η δράση διεξάγεται το 2021, θα εξοικονομήσει 1 ΤΠΠ το 2021 και 1 ΤΠΠ κάθε επόμενο έτος έως το 2030, δηλαδή συνολικά 10 ΤΠΠ έως το 2030. Εάν η ενέργεια διεξάγεται το 2022, θα εξοικονομεί 1 ΤΠΠ ετησίως από το 2022 έως το 2030, δηλαδή συνολικά 9 ΤΠΠ. Εάν διεξάγεται το 2030, θα συνεισφέρει στην απαίτηση μόνο για το συγκεκριμένο έτος, δηλαδή συνολική συνεισφορά 1 ΤΠΠ.

Ένα κράτος μέλος πρέπει να εξοικονομήσει 65 εκατ. ΤΠΠ κατά τη διάρκεια της περιόδου και αναμένει ότι θα το πετύχει μέσω μίας ενημερωτικής εκστρατείας κάθε έτος η οποία επιφέρει, για παράδειγμα, ένα εκατομμύριο δράσεις (έρευνα έχει δείξει ότι η αποτελεσματικότητα κάθε δράσης είναι 1 ΤΠΠ) και ενός εκατομμυρίου αντικαταστάσεων παραθύρων ετησίως (η εκτιμώμενη αξία του καθενός υπολογίζεται στο 1 ΤΠΠ). Καθεμία εκ των ενημερωτικών εκστρατειών θα αποφέρει 1 εκατ. ΤΠΠ το έτος κατά το οποίο διεξάγεται και οι 10 εκστρατείες θα αποφέρουν **10 εκατ. ΤΠΠ** συνολικά κατά τη διάρκεια των 10 ετών έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030. Θα προκύψει εξοικονόμηση 10 εκατ. ΤΠΠ από το 1 εκατομμύριο παράθυρα που θα αντικατασταθούν το δεύτερο έτος, 8 εκατ. ΤΠΠ το τρίτο έτος, 7 εκατ. ΤΠΠ το τέταρτο, 6 εκατ. ΤΠΠ το πέμπτο, 5 εκατ. ΤΠΠ το έκτο, 4 εκατ. ΤΠΠ το έβδομο, 3 εκατ. ΤΠΠ το όγδοο, 2 εκατ. ΤΠΠ το ένατο και 1 εκατ. ΤΠΠ το δέκατο έτος, δηλαδή **55 εκατ. ΤΠΠ** συνολικά έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030. Επομένως, η εξοικονόμηση που προκύπτει από τις ενημερωτικές εκστρατείες και την αντικατάσταση παραθύρων ανέρχεται σε 10 εκατ. ΤΠΠ + 55 εκατ. ΤΠΠ = **65 εκατ. ΤΠΠ**.

Αντιθέτως, μια πιο βραχυπρόθεσμη δράση (π.χ. μια ενημερωτική εκστρατεία) μπορεί να εξοικονομήσει 1 ΤΠΠ κατά το έτος υλοποίησής της και τίποτα αργότερα. Ανεξαρτήτως του έτους που θα υλοποιηθεί, μεταξύ του 2021 και του 2030, η συνεισφορά της θα είναι 1 ΤΠΠ.

Εάν ένα κράτος μέλος θεσπίζει κατά κύριο λόγο επιμέρους δράσεις με βραχείς κύκλους ζωής στην αρχή της δεκαετούς περιόδου επιβολής της υποχρέωσης, θα χρειαστεί να λάβει πρόσθετα μέτρα προκειμένου να επιτύχει την εξοικονόμηση που απαιτείται βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β).

Η «απλή μέθοδος» πληροί ξεκάθαρα την προϋπόθεση βάσει της οποίας η μέθοδος υπολογισμού πρέπει να δίνει ως αποτέλεσμα την απαιτούμενη ποσότητα εξοικονόμησης που πραγματικά επιτυγχάνεται. Ωστόσο, τα κράτη μέλη ενδέχεται να θεωρούν καταλληλότερες άλλες, εναλλακτικές μεθόδους.

2. Μέθοδος «συντελεστή βαρύτητας»

Μια εναλλακτική είναι να αποδοθεί σε κάθε δράση ένας «συντελεστή βαρύτητας» που αντανακλά τον εκτιμώμενο κύκλο ζωής της. Σε μια ενημερωτική εκστρατεία θα μπορούσε να αποδοθεί συντελεστής βαρύτητας 0,25 ενώ σε μια αντικατάσταση παραθύρων θα μπορούσε να αποδοθεί συντελεστής βαρύτητας 6. Εάν καθεμία από αυτές τις δράσεις εξοικονομεί 1 ΤΠΠ ετησίως, η εξοικονόμηση που αποδίδεται σε μια ενημερωτική εκστρατεία είναι $(1 \times 0,25 \text{ ΤΠΠ}) = 0,25 \text{ ΤΠΠ}$. Η εξοικονόμηση που αποδίδεται σε μια αντικατάσταση παραθύρου, ανεξαρτήτως του έτους υλοποίησης της δράσης, είναι $(1 \times 6 \text{ ΤΠΠ}) = 6 \text{ ΤΠΠ}$.

Οι ενημερωτικές εκστρατείες λογίζονται, επομένως, σαν να αποδίδουν 0,25 εκατ. ΤΠΠ κατά το έτος διεξαγωγής τους ή **2,5 εκατ. ΤΠΠ** συνολικά για 10 εκστρατείες κατά τη διάρκεια των 10 ετών έως το τέλος του 2030. Εάν κατά τη διάρκεια της περιόδου πραγματοποιηθεί αντικατάσταση 7 εκατομμυρίων παραθύρων, θα προκύψει εξοικονόμηση 7 εκατ. ΤΠΠ, η οποία πολλαπλασιαζόμενη με τον συντελεστή 6 αποφέρει **42 εκατ. ΤΠΠ**. Επομένως, η εξοικονόμηση που προκύπτει από τις ενημερωτικές εκστρατείες και την αντικατάσταση παραθύρων υπολογίζεται ως εξής: 2,5 εκατ. ΤΠΠ + 42 εκατ. ΤΠΠ = **44,5 εκατ. ΤΠΠ**.

Τα κράτη μέλη που χρησιμοποιούν αυτή τη μέθοδο πρέπει να διασφαλίσουν ότι το αποτέλεσμα δεν είναι μεγαλύτερο από αυτό που προκύπτει από την «απλή» μέθοδο.

3. Μέθοδος «ανώτατου χρονικού ορίου»

Μια άλλη εναλλακτική είναι ο καθορισμός «ανώτατου χρονικού ορίου» στον κύκλο ζωής που αποδίδεται στις επιμέρους δράσεις. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να επιλεγεί ένα ανώτατο χρονικό όριο 5 ετών. Η εξοικονόμηση που αποδίδεται σε μια ενημερωτική εκστρατεία ανέρχεται σε **1,25 εκατ. ΤΠΠ**, δηλαδή 0,25 εκατ. ΤΠΠ το 2022, 0,25 εκατ. ΤΠΠ το 2023, 0,25 εκατ. ΤΠΠ το 2024, 0,25 εκατ. ΤΠΠ το 2025 και 0,25 εκατ. ΤΠΠ το 2026. Η εξοικονόμηση που αποδίδεται σε μια αντικατάσταση παραθύρου, ανεξαρτήτως του έτους υλοποίησης της δράσης, είναι $(1 \times 5) = 5 \text{ εκατ. ΤΠΠ}$, δηλαδή 1 εκατ. ΤΠΠ το 2022, 1 εκατ. ΤΠΠ το 2023, 1 εκατ. ΤΠΠ το 2024, 1 εκατ. ΤΠΠ το 2025 και 1 εκατ. ΤΠΠ το 2026.

⁽⁸³⁾ βλέπε επίσης προσάρτημα VI και προσάρτημα VIII.

Και πάλι, τα κράτη μέλη που χρησιμοποιούν αυτή τη μέθοδο πρέπει να διασφαλίσουν ότι το αποτέλεσμα δεν είναι μεγαλύτερο από αυτό που προκύπτει από την «απλή» μέθοδο.

Προκειμένου να αντικατοπτρίζεται η πλήρης αξία ενός μέτρου πολιτικής για την ενεργειακή απόδοση, το παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο θ) της ΟΕΑ απαιτεί από τα κράτη μέλη να λαμβάνουν υπόψη τη μείωση της εξοικονόμησης ενέργειας κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής κάθε μέτρου⁽⁸⁴⁾. Η πρόθεση είναι να διασφαλιστεί ότι η εξοικονόμηση υπολογίζεται με ρεαλιστικό τρόπο, δεδομένου ότι, για παράδειγμα, ένα νέο ενεργειακά αποδοτικό προϊόν ενδέχεται να μην μπορεί να επιφέρει την ίδια εξοικονόμηση έπειτα από κάποια χρόνια χρήσης⁽⁸⁵⁾. Επομένως, αυτό είναι κάτι που τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη στις μεθοδολογίες τους. Ο ρυθμός μείωσης μπορεί να διαφέρει αναλόγως του είδους του μέτρου πολιτικής και τα κράτη μέλη πρέπει να τον κοινοποιούν και να τον εξηγούν, σύμφωνα με το παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο θ) της ΟΕΑ⁽⁸⁶⁾.

7.3. Προσθετικότητα

Η απαίτηση προσθετικότητας πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τον καθορισμό της εξοικονόμησης ενέργειας για κάθε είδος μέτρου πολιτικής. Οι βασικές αρχές ορίζονται στο παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) της ΟΕΑ:

- «α) Η εξοικονόμηση αποδεικνύεται ότι είναι συμπληρωματική εκείνης που θα είχε επιτευχθεί ούτως ή άλλως χωρίς τη δραστηριότητα των υπόχρεων, των συμμετεχόντων ή των εξουσιοδοτηθέντων μερών ή των αρμόδιων δημόσιων αρχών επιβολής. Για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης που μπορεί να δηλωθεί ως συμπληρωματική, τα κράτη μέλη εξετάζουν το πώς θα εξελισσόταν η χρήση και η ζήτηση ενέργειας χωρίς τη λήψη του συγκεκριμένου μέτρου πολιτικής λαμβάνοντας υπόψη τουλάχιστον τους εξής παράγοντες: τάσεις κατανάλωσης ενέργειας, αλλαγές στη συμπεριφορά των καταναλωτών, τεχνολογική πρόοδος και αλλαγές που οφείλονται σε άλλα μέτρα που εφαρμόζονται σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο.
- β) Ως εξοικονόμηση που προκύπτει από την εφαρμογή υποχρεωτικού ενωσιακού δικαίου θεωρείται η εξοικονόμηση που θα είχε προκύψει ούτως ή άλλως και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να δηλώνεται ως εξοικονόμηση ενέργειας για τους σκοπούς του άρθρου 7 παράγραφος 1.»

Αυτό σημαίνει ότι εάν δυνάμει του ενωσιακού δικαίου τα κράτη μέλη απαιτείται να επιτυγχάνουν συγκεκριμένη ποσότητα ή βαθμό εξοικονόμησης, μπορούν να δηλώνουν μόνο την εξοικονόμηση που υπερβαίνει το εν λόγω επίπεδο — υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται άλλες απαιτήσεις, π.χ. μπορεί να αποδειχτεί και να επαληθευτεί ότι η εξοικονόμηση οφείλεται στη συγκεκριμένη δράση/μέτρο.

Το παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο α) της ΟΕΑ απαιτεί επίσης από τα κράτη μέλη να εξετάζουν τις τρέχουσες τάσεις της αγοράς και να θεσπίσουν ένα βασικό σενάριο υπολογισμού. Αυτό είναι ιδιαίτερος σημαντικός για την αποφυγή του συνυπολογισμού «λαθρεπιβατών», οι οποίοι αποτελούν συχνό φαινόμενο στο πλαίσιο των υποχρεώσεων των προμηθευτών και των καθεστώτων χρηματοδοτικής στήριξης. Για παράδειγμα, εάν ένα εθνικό καθεστώς στήριξης για την ανακαίνιση κτιρίων στηρίζει 100 επιμέρους δράσεις σε ένα συγκεκριμένο έτος, ορισμένες από αυτές τις δράσεις θα είχαν υλοποιηθεί ούτως ή άλλως (χωρίς το καθεστώς στήριξης) και επομένως θα πρέπει να εξαιρεθούν.

Ομοίως, όταν μια πολιτική υφίσταται εδώ και πολλά χρόνια, είναι πολύ πιθανό να επιδρά μετασχηματιστικά στην αγορά. Παραδείγματος χάριν, ενδιαφερόμενα μέρη από τον ιδιωτικό τομέα θα το λάβουν υπόψη στο πλαίσιο των στρατηγικών τους για την ανάπτυξη προϊόντων, υπηρεσιών κ.λπ. Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι οι τρέχουσες τάσεις στον μέσο όρο της αγοράς μπορούν εν μέρει να οφείλονται στις επιδράσεις πολιτικής προηγούμενων ετών. Επομένως, εάν διεξαχθεί έρευνα για την αποτίμηση του φαινομένου του «λαθρεπιβάτη», είναι πιθανό ορισμένες από τις επιδράσεις που γίνονται αντιληπτές σήμερα να αποτελούν δευτερογενείς συνέπειες προηγούμενων ετών. Το παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχεία β) και γ) της ΟΕΑ προβλέπει παρεκκλίσεις από αυτές τις βασικές αρχές:

«... Κατά παρέκκλιση από την εν λόγω υποχρέωση, η εξοικονόμηση που αφορά την ανακαίνιση υφιστάμενων κτιρίων μπορεί να δηλώνεται ως εξοικονόμηση ενέργειας για τους σκοπούς του άρθρου 7 παράγραφος 1, με την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται το κριτήριο της σημαντικότητας που αναφέρεται στο σημείο 3 στοιχείο η) του παραρτήματος V. Εξοικονόμηση που προκύπτει από την εφαρμογή εθνικών ελάχιστων απαιτήσεων που έχουν θεσπιστεί για νέα κτίρια πριν από τη μεταφορά της οδηγίας 2010/31/ΕΕ στο εθνικό δίκαιο μπορεί να δηλώνεται ως εξοικονόμηση ενέργειας για τους σκοπούς του άρθρου 7 παράγραφος 1 στοιχείο α), με την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται το κριτήριο της σημαντικότητας και ότι η εν λόγω εξοικονόμηση έχει κοινοποιηθεί από τα κράτη μέλη στα εθνικά τους σχέδια δράσης για την ενεργειακή απόδοση σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 2.

γ) Λαμβάνεται υπόψη μόνο η εξοικονόμηση που υπερβαίνει τα ακόλουθα επίπεδα:

- i) τα πρότυπα επιδόσεων της Ένωσης για τις εκπομπές από τα καινούργια επιβατικά αυτοκίνητα και τα καινούργια ελαφρά επαγγελματικά οχήματα κατ' εφαρμογή των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 443/2009 και (ΕΕ) αριθ. 510/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου,
- ii) τις απαιτήσεις της Ένωσης που αφορούν την απόσυρση από την αγορά ορισμένων συνδεδεμένων με την ενέργεια προϊόντων κατ' εφαρμογή εκτελεστικών μέτρων δυνάμει της οδηγίας 2009/125/ΕΚ.»

⁽⁸⁴⁾ Για περισσότερες διευκρινήσεις και παραδείγματα, βλέπε προσάρτημα VIII.

⁽⁸⁵⁾ Για περισσότερες διευκρινήσεις και παραδείγματα, βλέπε προσάρτημα VIII.

⁽⁸⁶⁾ Βλέπε επίσης προσάρτημα VIII.

Επιπλέον, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη και να υπερβαίνουν στην εθνική νομοθεσία τους τα επίπεδα που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2019/631 και τους ελάχιστους στόχους για τις δημόσιες προμήθειες καθαρών οχημάτων μηδενικών εκπομπών για ορισμένα οχήματα οδικής μεταφοράς κατόπιν της εφαρμογής της αναθεωρημένης οδηγίας για τα καθαρά οχήματα.

7.3.1. Προσθετικότητα σε σχέση με τα μέτρα που στοχεύουν στην ανακαίνιση κτιρίων ⁽⁸⁷⁾

Ως γενική αρχή, το παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΟΕΑ προβλέπει ότι η εξοικονόμηση ενέργειας που προκύπτει από την εφαρμογή υποχρεωτικού ενωσιακού δικαίου θεωρείται η εξοικονόμηση που θα είχε προκύψει ούτως ή άλλως και, ως εκ τούτου, δεν πρέπει να δηλώνεται ως εξοικονόμηση.

Γενικώς, οι οικοδομικοί κώδικες που σχετίζονται με την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων ορίζουν υποχρεωτικές απαιτήσεις βάσει του ενωσιακού δικαίου (η ΟΕΑΚ) και αποτελούν τμήμα του σεναρίου «διατήρησης του ισχύοντος καθεστώτος».

Κατά παρέκκλιση, τα κράτη μέλη μπορούν να συνυπολογίσουν το σύνολο της εξοικονόμησης που προκύπτει από την ανακαίνιση κτιρίων, υπό την προϋπόθεση ότι ικανοποιείται το κριτήριο της σημαντικότητας που αναφέρεται στο παράρτημα V παράγραφος 3 στοιχείο η) της ΟΕΑ και ότι το σύνολο της εξοικονόμησης ενέργειας προέρχεται από μέτρα πολιτικής που προάγουν την ανακαίνιση. Πρέπει επίσης να καταδείξουν ότι η εξοικονόμηση που δηλώνεται ως προκύπτουσα από τα μέτρα υπερβαίνει την εξοικονόμηση που θα είχε επιτευχθεί απουσία των μέτρων. Πρέπει να αποδείξουν ότι το υπόχρεο, συμμετέχον ή εξουσιοδοτηθέν μέρος συνέβαλε στην επίτευξη της δηλωθείσας εξοικονόμησης ⁽⁸⁸⁾.

Αφετηρία για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης είναι η μέτρηση της κατανάλωσης του κτιρίου πριν και μετά την ανακαίνιση. Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν αυτήν την παρέκκλιση και στις δύο περιόδους επιβολής της υποχρέωσης, από την έναρξη ισχύος της τροποποιητικής οδηγίας (ΕΕ) 2018/2002, δηλαδή από τις 24 Δεκεμβρίου 2018.

Παράδειγμα

Ένας εθνικός οικοδομικός κώδικας απαιτεί τα κτίρια που υφίστανται ανακαίνιση μεγάλης κλίμακας να αναβαθμίζονται τουλάχιστον στην τάξη ενεργειακής απόδοσης Β. Το οικείο κράτος μέλος δεν μπορεί να δηλώσει την επακόλουθη εξοικονόμηση ως εξοικονόμηση για τους σκοπούς του άρθρου 7.

Ωστόσο, μπορεί να δηλώσει την εξοικονόμηση εάν έχει θεσπίσει μέτρο που προάγει την ανακαίνιση (π.χ. επιδοτεί τα νοικοκυριά για να προβούν σε ανακαίνιση την οποία δεν θα πραγματοποιούσαν διαφορετικά). Στην περίπτωση αυτή, μπορεί να δηλωθεί το σύνολο της εξοικονόμησης που επιτυγχάνεται από αυτό το μέτρο ανεξαρτήτως της αναβάθμισης της ενεργειακής τάξης (δηλαδή μπορεί να δηλωθεί κάθε εξοικονόμηση για αναβαθμίσεις από την τάξη Δ στη Γ ή από τη Δ στη Β ή από τη Δ στην Α κ.λπ.).

Τα έργα ανακαίνισης πρέπει να συμμορφώνονται προς τις ελάχιστες εθνικές απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης, όπως καθορίζονται βάσει της ΟΕΑΚ. Μπορούν να ενθαρρυνθούν μέτρα που στηρίζουν μεγαλύτερο βαθμό φιλοδοξίας, δηλαδή ενεργειακή απόδοση που υπερβαίνει το απαιτούμενο επίπεδο.

7.3.2. Προσθετικότητα σε σχέση με τα μέτρα που στοχεύουν στην κατασκευή νέων κτιρίων

Από την έναρξη ισχύος της τροποποιημένης ΟΕΑ και, εφόσον είναι αναγκαίο, από τη μεταφορά της στο εθνικό δίκαιο ή την εφαρμογή της, τα κράτη μέλη μπορούν να προσμετρούν την εξοικονόμηση που προκύπτει από την εφαρμογή των εθνικών ελάχιστων απαιτήσεων που έχουν καθοριστεί για τα νέα κτίρια μόνο στην εξοικονόμηση που απαιτείται για την πρώτη περίοδο επιβολής της υποχρέωσης (2014-2020), υπό την προϋπόθεση ότι:

- i) πληροί τις ελάχιστες εθνικές απαιτήσεις που είχαν καθοριστεί πριν από τη μεταφορά της ΟΕΑΚ, δηλαδή έως τις 9 Ιουλίου 2012 (βλέπε άρθρο 28 παράγραφος 1 της ΟΕΑΚ),

⁽⁸⁷⁾ Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 της ΟΕΑΚ «τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλισθεί ότι, όταν τα κτίρια υφίστανται ανακαίνιση μεγάλης κλίμακας, η ενεργειακή απόδοση του κτιρίου ή του ανακαινιζόμενου τμήματός του αναβαθμίζονται ώστε να πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης, που έχουν θεσπισθεί σύμφωνα με το άρθρο 4 στον βαθμό που αυτό είναι τεχνικά, λειτουργικά και οικονομικά εφικτό».

Στο άρθρο 2 σημείο 10 της ΟΕΑΚ, ως «ανακαίνιση μεγάλης κλίμακας» ορίζεται η ανακαίνιση κτιρίου κατά την οποία:

- α) η συνολική δαπάνη της ανακαίνισης που αφορά το κέλυφος του κτιρίου ή τα τεχνικά συστήματά του υπερβαίνει το 25 % της αξίας του κτιρίου, εξαιρουμένης της αξίας του οικοπέδου επί του οποίου έχει κατασκευαστεί το κτίριο· ή
- β) υφίσταται ανακαίνιση άνω του 25 % της επιφάνειας του κελύφους του κτιρίου.

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέγουν μεταξύ του στοιχείου α) ή του στοιχείου β).

⁽⁸⁸⁾ Βλέπε αιτιολογική σκέψη 41 της ΟΕΑ.

ii) έχει «σημαντική συμβολή», και

iii) κοινοποιήθηκε στο ΕΣΔΕΑ έως τις 30 Απριλίου 2017 (βλέπε άρθρο 24 παράγραφος 2 της ΟΕΑ).

Εξοικονόμηση ενέργειας μπορεί να δηλωθεί μόνον από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της τροποποιημένης ΟΕΑ και μόνο για συνυπολογισμό στη σωρευτική εξοικονόμηση στην τελική χρήση που απαιτείται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020. Τα κράτη μέλη πρέπει να αποδείξουν ότι η εφαρμογή των ελάχιστων εθνικών απαιτήσεων οδήγησε σε μετρήσιμη εξοικονόμηση που δεν θα μπορούσε να έχει επιτευχθεί διαφορετικά. Σε περίπτωση που απαιτείται η λήψη εθνικών μέτρων μεταφοράς ή εφαρμοστικών μέτρων προκειμένου να μπορέσει να δηλωθεί η εξοικονόμηση, τότε τα μέτρα αυτά πρέπει να θεσπιστούν και να τεθούν σε ισχύ πριν δηλωθεί η εξοικονόμηση.

Εάν ένα κράτος μέλος κάνει χρήση της παρέκκλισης, θα πρέπει να συνεκτιμήσει ενδεχόμενη αλληλεπίδραση με την εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο δ) της ΟΕΑ («έγκαιρη δράση») και να διασφαλίσει ότι αποφεύγεται η διπλή μέτρηση.

Τα έργα κατασκευής κτιρίων πρέπει να συμμορφώνονται προς τις ελάχιστες εθνικές απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης. Μπορούν να ενθαρρυνθούν μέτρα που στηρίζουν μεγαλύτερο βαθμό φιλοδοξίας, δηλαδή ενεργειακή απόδοση που υπερβαίνει το απαιτούμενο επίπεδο.

7.3.3. Προσθετικότητα σε σχέση με τα κτίρια που χρησιμοποιούνται από δημόσιους φορείς

Καταρχήν, η παρέκκλιση από την αρχή της προσθετικότητας του παραρτήματος V παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΟΕΑ εφαρμόζεται επίσης για την εξοικονόμηση ενέργειας που αφορά την ανακαίνιση κτιρίων τα οποία ανήκουν σε δημόσιους φορείς, καθώς η εν λόγω εξοικονόμηση «αφορά την ανακαίνιση υφιστάμενων κτιρίων» (βλέπε παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο β) δεύτερη περίοδος της ΟΕΑ).

Η παρέκκλιση αποσκοπεί στο να επιτραπεί στα κράτη μέλη, από την ημερομηνία έναρξη ισχύος της τροποποιητικής οδηγίας, να δηλώνουν ως εξοικονόμηση για τους σκοπούς του άρθρου 7 παράγραφος 1 της ΟΕΑ κάθε εξοικονόμηση ενέργειας που προκύπτει, για παράδειγμα, από μέτρα που λαμβάνονται για την επίτευξη του στόχου ανακαίνισης του 3 % του συνολικού εμβαδού δαπέδου θερμαινόμενων ή/και ψυχόμενων κτιρίων που είναι ιδιόκτητα και καταλαμβάνονται από την κεντρική δημόσια διοίκηση (βλέπε άρθρο 5).

Ωστόσο, τα κράτη μέλη πρέπει να αποδείξουν ότι κάθε εξοικονόμηση που δηλώνεται προκύπτει από μέτρα πολιτικής που θεσπίζονται για την ανακαίνιση κτιρίων που χρησιμοποιούνται από δημόσιους φορείς⁽⁸⁹⁾. Δεν μπορούν να λαμβάνουν υπόψη εξοικονόμηση ενέργειας που θα είχε προκύψει απουσία των μέτρων πολιτικής. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη πρέπει να αποδείξουν ότι τηρείται το κριτήριο της σημαντικότητας. Σε περίπτωση που απαιτείται η λήψη εθνικών μέτρων μεταφοράς ή εφαρμοστικών μέτρων προκειμένου να μπορέσει να δηλωθεί η εξοικονόμηση, τότε τα μέτρα αυτά πρέπει να θεσπιστούν και να τεθούν σε ισχύ πριν δηλωθεί η εξοικονόμηση.

Τα κράτη μέλη πρέπει να υπολογίζουν την εξοικονόμηση ενέργειας από μέτρα πολιτικής τα οποία εφαρμόζονται για την ανακαίνιση κτιρίων που χρησιμοποιούνται από δημόσιους φορείς σύμφωνα με το παράρτημα V. Η ποσότητα της εξοικονόμησης ενέργειας που προσμετράται στην απαιτούμενη εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 της ΟΕΑ εκφράζεται ως τελική κατανάλωση ενέργειας. Εάν η ποσότητα εξοικονόμησης ενέργειας εκφράζεται ως κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας, τα κράτη μέλη πρέπει να χρησιμοποιούν τους συντελεστές μετατροπής που ορίζονται στο παράρτημα IV της ΟΕΑ.

7.3.4. Προσθετικότητα σε σχέση με τα εκτελεστικά μέτρα βάσει της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό⁽⁹⁰⁾

Η απλή αντικατάσταση λεβήτων δεν λαμβάνεται υπόψη ως μέτρο ανακαίνισης λόγω της ειδικής διάταξης του παραρτήματος V παράγραφος 2 στοιχείο γ) της ΟΕΑ. Επομένως, ως αφετηρία θα λαμβάνονται πάντοτε οι ελάχιστες απαιτήσεις δυνάμει των ειδικών διατάξεων για τον οικολογικό σχεδιασμό⁽⁹¹⁾. Η εξοικονόμηση ενέργειας η οποία προκύπτει από την αντικατάσταση συσκευών που ρυθμίζονται από τη νομοθεσία για τον οικολογικό σχεδιασμό, π.χ. θερμαντήρες χώρου, μπορεί να συνυπολογιστεί μόνον εφόσον υπερβαίνει τις ελάχιστες απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού, με εξαίρεση την περίπτωση της πρόωρης αντικατάστασης (βλέπε παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο ε) της ΟΕΑ).

Σε περίπτωση που τα κράτη μέλη παρέχουν κίνητρα ή επιδοτήσεις για προϊόντα που καλύπτονται από τους κανονισμούς της ΕΕ για την ενεργειακή επισήμανση, συνιστάται τα εν λόγω κίνητρα ή επιδοτήσεις να στοχεύουν στις υψηλότερες τάξεις ενεργειακής απόδοσης. Για παράδειγμα, ένα κίνητρο ή επιδότηση για την ενθάρρυνση της εγκατάστασης νέων, ενεργειακά πιο αποδοτικών λεβήτων θα κάλυπτε μόνο τους λέβητες που ανήκουν στις δύο υψηλότερες τάξεις ενεργειακής ετικέτας στις οποίες εντάσσεται σημαντικός αριθμός λεβήτων, βάσει των στοιχείων της αγοράς που αφορούν τη συγκεκριμένη περίοδο.

⁽⁸⁹⁾ Βλέπε αιτιολογική σκέψη 41 της ΟΕΑ.

⁽⁹⁰⁾ Οδηγία 2009/125/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, για τη θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα (ΕΕ L 285 της 31.10.2009, σ. 10).

⁽⁹¹⁾ Για τους κανονισμούς που αναφέρονται ανά κατηγορία προϊόντος, βλ:

https://ec.europa.eu/info/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/energy-efficient-products_en

7.3.5. Προσθετικότητα σε σχέση με τους ενεργειακούς ελέγχους δυνάμει του άρθρου 8

Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 4, τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνούν ώστε οι μεγάλες επιχειρήσεις (δηλαδή οι επιχειρήσεις που δεν είναι ΜΜΕ) να υποβάλλονται σε ενεργειακό έλεγχο διεξαγόμενο ανά τετραετία. Αυτό από μόνο του δεν οδηγεί σε εξοικονόμηση ενέργειας.

Μέτρα για την ενθάρρυνση ή τη στήριξη της υλοποίησης των συστάσεων ενός ελέγχου υπερβαίνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις δυνάμει του άρθρου 8. Στο άρθρο 8 παράγραφος 7 δεύτερο εδάφιο προβλέπεται ότι τα κράτη μέλη «μπορούν να θεσπίσουν καθεστώτα στήριξης και παροχής κινήτρων». Επομένως, η εξοικονόμηση ενέργειας που προκύπτει από τέτοιου είδους μέτρα μπορεί να συνυπολογιστεί, καθώς δεν θα είχε προκύψει ούτως ή άλλως, με την προϋπόθεση ότι ικανοποιείται το κριτήριο της σημαντικότητας. Το ίδιο ισχύει για την εξοικονόμηση που προκύπτει από μέτρα που στοχεύουν στις ΜΜΕ.

7.4. Σημαντικότητα και επιλεξιμότητα

Πέραν της αρχής της προσθετικότητας, τα κράτη μέλη πρέπει να ικανοποιούν και το κριτήριο της «σημαντικότητας». Η αυτόματη εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου ή οι αυτόνομες βελτιώσεις λόγω των δυνάμεων της αγοράς ή τεχνολογικών εξελίξεων (για παράδειγμα) δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη, καθώς τα κράτη μέλη δεν δύνανται να προσμετρούν δράσεις που θα πραγματοποιούνταν ούτως ή άλλως.

Οι δραστηριότητες των εθνικών δημόσιων αρχών για την υλοποίηση ενός μέτρου πολιτικής πρέπει να έχουν «σημαντική συμβολή» στην επίτευξη της δηλωθείσας εξοικονόμησης ενέργειας. Με άλλα λόγια:

- πρέπει να έχουν συμβάλει στην εν λόγω επιμέρους δράση και
- η επιδότηση ή συμμετοχή του υπόχρεου, συμμετέχοντος ή εξουσιοδοτηθέντος μέρους πρέπει ξεκάθαρα να μην περιορίζεται σε μια ελάχιστη επίδραση στην απόφαση του τελικού χρήστη να πραγματοποιήσει την επένδυση ενεργειακής απόδοσης.

Επομένως, τα κράτη μέλη πρέπει να αποδείξουν ότι η εξοικονόμηση οφείλεται σε μέτρο πολιτικής που έχει σχεδιαστεί για να επιφέρει εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση⁽⁹²⁾. Μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2018/842 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁹³⁾ μπορούν να θεωρηθούν ότι έχουν «σημαντική συμβολή» ωστόσο, τα κράτη μέλη πρέπει να αποδείξουν ότι οδηγούν σε ενεργειακή απόδοση που μπορεί να επαληθευτεί και να μετρηθεί ή να εκτιμηθεί.

Όσον αφορά τα καθεστώτα χρηματοδότησης, παραδείγματος χάριν, η ένδειξη του ποσού της επιδότησης δεν επαρκεί για να αποδείξει τη σημαντικότητα, καθώς από μόνη της δεν αποδεικνύει ότι οι επιδοτήσεις επηρέασαν τις επενδυτικές αποφάσεις των τελικών χρηστών. Ο ρόλος των παραγόντων που εμπλέκονται στις δράσεις μπορεί, καταρχήν, να αποδειχτεί χωρίς να λαμβάνεται ως σημείο αναφοράς η επιδότηση· τυποποιημένες δράσεις (π.χ. η ανάπτυξη προτύπων εγκατάστασης για προϊόντα, οι συμβουλές σε θέματα ενέργειας και οι ενεργειακοί έλεγχοι ακολουθούμενοι από καθεαυτή την υλοποίηση των δράσεων) θα μπορούσαν να αποτελέσουν σημαντικό δείκτη της σημαντικότητας.

Προκειμένου να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να καθορίσουν γενικές απαιτήσεις σημαντικότητας στο πλαίσιο ενός ΚΕΥΕΑ ή εναλλακτικών μέτρων και να τις επαληθεύουν ανά επιμέρους έργο⁽⁹⁴⁾. Σε αυτές θα μπορούσε να προβλέπεται ότι τα μέρη (π.χ. όταν κάνουν αίτηση για «λευκό πιστοποιητικό»⁽⁹⁵⁾) πρέπει να τεκμηριώνουν και να αποδεικνύουν άμεση συνεισφορά στην υλοποίηση της δράσης.

Τα υπόχρεα μέρη μπορεί να χρειαστεί να αποδείξουν:

- εάν η συνεισφορά έχει πραγματοποιηθεί άμεσα ή έμμεσα (δηλαδή από μεσάζοντες) και
- εάν είχε αποφασιστεί πριν από τη θέσπιση της δράσης.

Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν επίσης να απαιτήσουν, παραδείγματος χάριν, τα εξής:

- να συναφθεί σύμβαση μεταξύ των διαχειριστών του συστήματος διανομής (δηλαδή των υπόχρεων μερών) και τρίτων μερών·

⁽⁹²⁾ Όσον αφορά τα κριτήρια για την κατάδειξη της σημαντικότητας στο πλαίσιο των ΕΣΔΕΑ και των κοινοποιήσεων του άρθρου 7, βλέπε προσάρτημα ΙΧ.

⁽⁹³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/842 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018, σχετικά με τις δεσμευτικές ετήσιες μειώσεις των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα κράτη μέλη από το 2021 έως το 2030, στο πλαίσιο της συμβολής στη δράση για το κλίμα για την τήρηση των δεσμεύσεων που απορρέουν από τη συμφωνία του Παρισιού και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 (ΕΕ L 156 της 19.6.2018, σ. 26).

⁽⁹⁴⁾ Βλέπε προσάρτημα ΧΙΙ.

⁽⁹⁵⁾ Μια νομική πράξη που εκδίδεται από έναν οργανισμό έγκρισης και η οποία εγγυάται ότι έχει επιτευχθεί μια συγκεκριμένη ποσότητα εξοικονόμησης ενέργειας. Κάθε πιστοποιητικό αποτελεί μοναδικό και ιχνηλάσιμο αγαθό που φέρει δικαίωμα ιδιοκτησίας επί μιας συγκεκριμένης ποσότητας πρόσθετης εξοικονόμησης ενέργειας και εγγυάται ότι το όφελος αυτής της εξοικονόμησης δεν έχει προσμετρηθεί αλλού.

- να μην παραχθεί εξοικονόμηση ενέργειας πριν από την έκδοση της σύμβασης·
- τα μέρη να μπορούν να προσμετρούν την εξοικονόμηση μόνον εφόσον έχουν συμμετάσχει άμεσα στην υλοποίηση του μέτρου (π.χ. παρέχοντας ενεργειακούς ελέγχους, επιδοτήσεις κ.λπ.) και
- να καταρτιστούν συμφωνίες που να καλύπτουν ολόκληρη την αλυσίδα, από τα υπόχρεα μέρη έως τους τελικούς χρήστες της ενέργειας.

7.5. Μέτρα που προάγουν την εγκατάσταση τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μικρής κλίμακας επί ή εντός κτιρίων προς ιδίαν χρήση

Είναι σημαντική η διάκριση μεταξύ:

- της δυνατότητας που παρέχεται στο άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο στ) της ΟΕΑ, το οποίο αναφέρεται σε μια ποσότητα ενέργειας που παράγεται επί ή εντός κτιρίων προς ιδίαν χρήση η οποία μπορεί να εξαιρεθεί από τον υπολογισμό της ποσότητας εξοικονόμησης ενέργειας που υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 3 της ΟΕΑ και
- της διευκρίνισης που παρέχεται στο παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο ε) της ΟΕΑ, σύμφωνα με την οποία η εξοικονόμηση που προκύπτει από μέτρα που προάγουν την εγκατάσταση τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μικρής κλίμακας επί ή εντός κτιρίων μπορούν καταρχήν να είναι επιλέξιμα να προσμετρηθούν για την επίτευξη της εξοικονόμησης που απαιτείται βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 1.

Αυτό επεξηγείται επίσης στην αιτιολογική σκέψη 43 της ΟΕΑ.

Σύμφωνα με το παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο ε) της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη μπορούν να λάβουν υπόψη τους την εξοικονόμηση που προκύπτει από μέτρα που προάγουν την εγκατάσταση τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μικρής κλίμακας επί ή εντός κτιρίων προς ιδίαν χρήση για την εκπλήρωση εξοικονόμησης ενέργειας που απαιτείται βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 1 της ΟΕΑ, εφόσον τα μέτρα αυτά συντελούν σε εξοικονόμηση ενέργειας που μπορεί να επαληθευτεί και να μετρηθεί ή να εκτιμηθεί σύμφωνα με το παράρτημα V της ΟΕΑ ⁽⁹⁶⁾.

Επομένως και εδώ ισχύουν οι απαιτήσεις της προσθετικότητας και της σημαντικότητας καθώς και οι κανόνες παρακολούθησης και επαλήθευσης που έχουν θεσπίσει τα κράτη μέλη.

Τα κράτη μέλη πρέπει να καταδεικνύουν ότι τέτοιου είδους μέτρα επιφέρουν εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση λόγω αλλαγής τεχνολογίας. Για παράδειγμα, η εξοικονόμηση από τη μετάβαση σε πιο αποδοτικές τεχνολογίες θέρμανσης και ζεστού νερού εντός κτιρίων, συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, παραμένει πλήρως επιλέξιμη με την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη μπορούν να διασφαλίσουν ότι είναι συμπληρωματική, μετρήσιμη και επαληθεύσιμη σύμφωνα με το παράρτημα V ⁽⁹⁷⁾.

Αυτό αποσαφηνίζεται στο παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο ε) της ΟΕΑ και συνδέεται με τον συνολικό στόχο του άρθρου 7 παράγραφος 1 της ΟΕΑ, δηλαδή την εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση, ανεξαρτήτως της τεχνολογίας (είτε το μέτρο προάγει τεχνολογία που χρησιμοποιεί ανανεώσιμες είτε ορυκτές πηγές ενέργειας, εφόσον οδηγεί σε μείωση της πραγματικής χρήσης ενέργειας σε κτίρια, στις μεταφορές και στη βιομηχανία).

Το παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο ε) της ΟΕΑ αναφέρεται ρητά στην υποχρέωση εξοικονόμησης ενέργειας δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1, το οποίο απαιτεί από τα κράτη μέλη να επιτύχουν σωρευτική εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση και αποσκοπεί σε πραγματική μείωση της χρήσης ενέργειας από φυσικά ή νομικά πρόσωπα (σύμφωνα με το παράρτημα V παράγραφος 1 στοιχείο)). Σύμφωνα με το άρθρο 2 σημείο 5, ως «εξοικονόμηση ενέργειας» ορίζεται η ποσότητα εξοικονομούμενης ενέργειας η οποία προσδιορίζεται με τη μέτρηση ή/και τον κατ' εκτίμηση υπολογισμό της κατανάλωσης πριν και μετά την υλοποίηση ενός μέτρου βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, με ταυτόχρονη εξασφάλιση της σταθερότητας των εξωτερικών συνθηκών που επηρεάζουν την ενεργειακή κατανάλωση. Καθώς το άρθρο 7 της ΟΕΑ αποσκοπεί σε πραγματική μείωση της ενέργειας στην τελική χρήση, μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι το παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο ε) απαιτεί να αποδεικνύεται ότι τα μέτρα που προάγουν την εγκατάσταση τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μικρής κλίμακας επί ή εντός κτιρίων επιφέρουν εξοικονόμηση ενέργειας, δηλαδή πραγματική μείωση της ενέργειας στην τελική χρήση.

⁽⁹⁶⁾ Για τα μέτρα που προάγουν την εγκατάσταση τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μικρής κλίμακας επί ή εντός κτιρίων, βλέπε προσάρτημα X.

⁽⁹⁷⁾ Βλέπε προσάρτημα X.

Τα κράτη μέλη διαθέτουν την ευελιξία να εκφράσουν την εξοικονόμηση ενέργειας ως κατανάλωση είτε τελικής είτε πρωτογενούς ενέργειας, όπως προβλέπεται στο παράρτημα V παράγραφος 3 στοιχείο δ) (εναλλακτικά μέτρα πολιτικής) και στο άρθρο 7α παράγραφος 4 (ΚΕΥΕΑ). Η ευελιξία αυτή δεν μεταβάλλει την υποχρέωση για σωρευτική εξοικονόμηση ενέργειας όσον αφορά τις πωλήσεις ενέργειας (την περίοδο έως το 2020) και την τελική κατανάλωση ενέργειας (2021-2030).

7.6. Μέτρα που προάγουν τη χρήση αποδοτικότερων προϊόντων και οχημάτων

Τα μέτρα που θεσπίζουν τα κράτη μέλη για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στις μεταφορές είναι επιλέξιμα να ληφθούν υπόψη για την επίτευξη της υποχρέωσής τους για εξοικονόμηση ενέργειας στην τελική χρήση⁽⁹⁸⁾. Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνονται:

- πολιτικές που προάγουν τη χρήση αποδοτικότερων οχημάτων ή τη στροφή του τρόπου εκτέλεσης των μεταφορών προς τη χρήση ποδηλάτου, το περπάτημα και τις κοινές μεταφορές και
- σχέδιο κινητικότητας και πολεοδομικό σχεδιασμό που μειώνουν τη ζήτηση για μεταφορές.

Οι δημόσιες προμήθειες καθαρών οχημάτων μηδενικών εκπομπών είναι επιλέξιμες, με την επιφύλαξη της προσθετικότητάς τους στις ελάχιστες απαιτήσεις της αναθεωρημένης οδηγίας για τα καθαρά οχήματα.

Καθεστώτα που επιταχύνουν τη χρήση νέων, πιο αποδοτικών οχημάτων ή πολιτικές που ενθαρρύνουν τη στροφή προς καύσιμα με καλύτερες επιδόσεις που μειώνουν τη χρήση ενέργειας ανά χιλιόμετρο είναι επίσης επιλέξιμα, εφόσον συμμορφώνονται με τους κανόνες της σημαντικότητας και της προσθετικότητας⁽⁹⁹⁾.

Στο παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο στ) αποσαφηνίζεται ότι πολιτικές που επιταχύνουν τη χρήση πιο αποδοτικών προϊόντων και οχημάτων μπορούν να λαμβάνονται πλήρως υπόψη, εφόσον αποδεικνύεται ότι:

- η εν λόγω αντικατάσταση λαμβάνει χώρα πριν λήξει ο μέσος αναμενόμενος κύκλος ζωής των προϊόντων ή των οχημάτων ή πριν από τη συνήθη αντικατάσταση των προϊόντων ή των οχημάτων και
- η συνολική ποσότητα της εξοικονόμησης δηλώνεται μόνο για την περίοδο μέχρι τη λήξη του μέσου αναμενόμενου κύκλου ζωής των προϊόντων ή των οχημάτων που πρόκειται να αντικατασταθούν⁽¹⁰⁰⁾.

Όπου κρίνεται σκόπιμο, τέτοιου είδους μέτρα πρέπει να είναι συνεπή με τα εθνικά πλαίσια πολιτικής που τα κράτη μέλη θεσπίζουν δυνάμει της οδηγίας 2014/94/ΕΕ για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων.

7.7. Διασφάλιση της διατήρησης των προδιαγραφών ποιότητας

Στο παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο ζ) της ΟΕΑ αποσαφηνίζεται ότι η προώθηση της λήψης μέτρων ενεργειακής απόδοσης δεν πρέπει να μειώνει της προδιαγραφές ποιότητας για προϊόντα, υπηρεσίες και την εγκαθίδρυση μέτρων. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να διατηρηθούν ή, εφόσον δεν υφίστανται, να καθιερωθούν προδιαγραφές ποιότητας.

7.8. Αντιμετώπιση κλιματικών διακυμάνσεων

Το παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο η) της ΟΕΑ επιτρέπει στα κράτη μέλη να επιλέξουν να προσαρμόσουν την εξοικονόμηση ενέργειας ώστε να αντιμετωπιστούν οι κλιματικές διακυμάνσεις μεταξύ περιοχών. Στη διάταξη προβλέπονται δύο επιλογές:

- i) προσαρμογή της εξοικονόμησης σε μια σταθερή τιμή ή
- ii) καθορισμός διαφορετικών τιμών εξοικονόμησης ενέργειας συναρτήσει των διακυμάνσεων θερμοκρασίας.

7.9. Αποφυγή διπλής μέτρησης

Το άρθρο 7 παράγραφος 12 της ΟΕΑ απαιτεί από τα κράτη μέλη να αποδεικνύουν ότι, όταν υπάρχει επικάλυψη του αντικτύπου των μέτρων πολιτικής ή των επιμέρους δράσεων, δεν μετράται διπλά η εξοικονόμηση ενέργειας. Με δεδομένη τη μεγάλη ποικιλία των μέσων που κοινοποιούνται από τα κράτη μέλη και την υψηλή πιθανότητα επικάλυψης των μέτρων πολιτικής από την ταυτόχρονη χρήση ΚΕΥΕΑ και εναλλακτικών μέτρων (π.χ. αλληλεπίδραση μεταξύ της φορολόγησης της ενέργειας και των επιδοτήσεων στα νοικοκυριά για την αντικατάσταση παραθύρων ή θερμαντήρων χώρου), η αντιμετώπιση του κινδύνου της διπλής μέτρησης είναι κρίσιμης σημασίας.

⁽⁹⁸⁾ Βλέπε προσάρτημα VII.

⁽⁹⁹⁾ Ατιολογική σκέψη 15 της ΟΕΑ.

⁽¹⁰⁰⁾ Βλέπε προσάρτημα VII.

Αποτελεσματικό εργαλείο θα μπορούσε να είναι η ύπαρξη μιας εθνικής βάσης δεδομένων. Παραδείγματος χάριν, η βάση δεδομένων θα μπορούσε να καταχωρίζει ένα συγκεκριμένο νοικοκυριό το οποίο επιδοτήθηκε για την αντικατάσταση παλαιών λεβήτων και να προειδοποιεί τον χρήστη σε περίπτωση που το ίδιο νοικοκυριό υποβάλει εκ νέου αίτηση.

Η συνδυασμένη χρήση πολλαπλών μέτρων πολιτικής σημαίνει μεγαλύτερη πολυπλοκότητα για τα κράτη μέλη όσον αφορά:

- την καταβολή μεγαλύτερης προσπάθειας για την εφαρμογή, δηλαδή για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας και (κυρίως)
- τη διασφάλιση:
 - της επιβολής, ιδίως στις περιπτώσεις που τα διαφορετικά μέσα έχουν ευρύ πεδίο εφαρμογής και
 - της επαλήθευσης του αντικτύπου χωρίς διπλή μέτρηση.

Το άρθρο 7 παράγραφος 12 της ΟΕΑ απαγορεύει επίσης τη διπλή μέτρηση όταν υπάρχει επικάλυψη των πολιτικών, δηλαδή τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι άλλα μέτρα πολιτικής που υλοποιούνται μέσα στο ίδιο χρονικό πλαίσιο ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στην ποσότητα εξοικονόμησης ενέργειας και ως εκ τούτου δεν μπορούν να αποδοθούν αποκλειστικά σε ένα συγκεκριμένο μέτρο όλες οι αλλαγές που παρατηρούνται από τη στιγμή θέσπισης του συγκεκριμένου μέτρου πολιτικής.

8. ΜΕΤΡΗΣΗ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΕΛΕΓΧΟΣ, ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ

Η ΟΕΑ δίνει έμφαση στη σημασία των κανόνων παρακολούθησης και επαλήθευσης για την υλοποίηση των ΚΕΥΕΑ και των εναλλακτικών μέτρων πολιτικής, περιλαμβανομένης της απαίτησης επαλήθευσης σε ένα στατιστικά αντιπροσωπευτικό δείγμα μέτρων.

Η επιλογή ενός σημαντικού ποσοστού και ενός αντιπροσωπευτικού δείγματος μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης περιλαμβάνει τον καθορισμό ενός υποσυνόλου στατιστικού πληθυσμού δράσεων για την εξοικονόμηση ενέργειας εντός του κάθε μέτρου, το οποίο αντιπροσωπεύει με ακρίβεια ολόκληρο τον πληθυσμό των δράσεων για την εξοικονόμηση ενέργειας επιτρέποντας, με αυτόν τον τρόπο, την εξαγωγή ευλόγως αξιόπιστων συμπερασμάτων σχετικά με την εμπιστοσύνη στο σύνολο των μέτρων ⁽¹⁰¹⁾.

Άρθρο 7α παράγραφος 5 της ΟΕΑ (σχετικά με τα ΚΕΥΕΑ)

«Τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή συστήματα μέτρησης, ελέγχου και επαλήθευσης με βάση τα οποία διενεργείται τεκμηριωμένη επαλήθευση σε τουλάχιστον ένα στατιστικά σημαντικό ποσοστό και αντιπροσωπευτικό δείγμα των μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης που εφαρμόζουν τα υπόχρεα μέρη. Η μέτρηση, ο έλεγχος και η επαλήθευση πραγματοποιούνται ανεξάρτητα από τα υπόχρεα μέρη.»

Άρθρο 7α παράγραφος 2 της ΟΕΑ (σχετικά με τα εναλλακτικά μέτρα πολιτικής)

«Για όλα τα μέτρα πλην των φορολογικών, τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή συστήματα μέτρησης, ελέγχου και επαλήθευσης, με βάση τα οποία διενεργείται τεκμηριωμένη επαλήθευση σε τουλάχιστον ένα στατιστικά σημαντικό ποσοστό και αντιπροσωπευτικό δείγμα των μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης που εφαρμόζουν τα συμμετέχοντα ή τα εξουσιοδοτηθέντα μέρη. Η μέτρηση, ο έλεγχος και η επαλήθευση πραγματοποιούνται ανεξάρτητα από τα συμμετέχοντα ή τα εξουσιοδοτηθέντα μέρη.»

Τα συστήματα μέτρησης, ελέγχου και επαλήθευσης πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι υπολογισμοί της εξοικονόμησης ενέργειας επαληθεύονται σε σχέση με ένα σημαντικό ποσοστό και ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα των μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης.

Οι απαιτήσεις αυτές μπορούν να ικανοποιηθούν μεταξύ άλλων μέσω

- αυτοματοποιημένων ελέγχων μέσω υπολογιστή ή εξέτασης βάσει εγγράφων των στοιχείων και των υπολογισμών που αναφέρθηκαν από τα υπόχρεα, συμμετέχοντα ή εξουσιοδοτούμενα μέρη ή από τους δικαιούχους (όταν οι δικαιούχοι αναφέρουν τα στοιχεία απευθείας στη δημόσια αρχή),
- της αξιολόγησης της καταμετρημένης εξοικονόμησης ενέργειας σε σχέση με ένα σημαντικό ποσοστό και ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα μέτρων ή δικαιούχων,
- της χρήσης επαληθεύσεων που πραγματοποιούνται δυνάμει ενός κανονιστικού καθεστώτος, ενός καθεστώτος αξιολόγησης καταλληλότητας ή ενός καθεστώτος πιστοποίησης ή διαπίστευσης, π.χ. όταν η αναφερόμενη εξοικονόμηση ενέργειας βασίζεται σε ενεργειακούς ελέγχους ή σε πιστοποιητικά ενεργειακής απόδοσης (κλιμακωτή εξοικονόμηση).

⁽¹⁰¹⁾ Βλέπε προσάρτημα XII.

Στην τεκμηρίωση του μέτρου πολιτικής πρέπει να εξηγείται ο τρόπος με τον οποίο οι απαιτήσεις αυτού του άλλου καθεστώτος διασφαλίζουν ότι οι έλεγχοι ή οι επαληθεύσεις διεξάγονται σε ένα σημαντικό ποσοστό και σε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα των ενεργειακών ελέγχων ή άλλων εκτιμήσεων της εξοικονόμησης.

Το σύστημα παρακολούθησης και επαλήθευσης μπορεί να οργανωθεί σε διαφορετικές βαθμίδες ή επίπεδα. Μέρος της προσέγγισης μπορεί να είναι και οι επιτόπιες επιθεωρήσεις, σαν δεύτερο επίπεδο επαλήθευσης σε υποσύνολα επιμέρους δράσεων που διαπιστώνεται ότι διατρέχουν κίνδυνο μη συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις των μέτρων. Όταν οι επιτόπιες επιθεωρήσεις δεν είναι τεχνικά ή οικονομικά εφικτές, αυτό θα πρέπει να εξηγείται στην τεκμηρίωση του μέτρου.

Τα κράτη μέλη πρέπει να εξηγήσουν τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούν τα κριτήρια αναφοράς για τον έλεγχο της προβλεπόμενης και κλιμακωτής εξοικονόμησης (παράρτημα V παράγραφος 5 στοιχείο ζ) της ΟΕΑ).

Η ανεξαρτησία της μέτρησης, του ελέγχου και των συστημάτων (βλέπε παράρτημα V παράγραφος 5 στοιχείο ι) της ΟΕΑ) μπορεί να τεκμηριωθεί με βάση ότι ο οργανισμός επαλήθευσης (μη εξαντλητικός κατάλογος κριτηρίων):

- είναι δημόσιος οργανισμός με καταστατική ανεξαρτησία, ή
- δεν έχει οικονομικό δεσμό με (δηλαδή δεν ανήκει, εν μέρει ή εξολοκλήρου ούτε αμείβεται από) τα υπόχρεα, συμμετέχοντα ή εξουσιοδοτηθέντα μέρη ή
- μπορεί να συμβληθεί με υπόχρεα, συμμετέχοντα ή εξουσιοδοτηθέντα μέρη αλλά σε αυτήν την περίπτωση υπόκειται σε ελέγχους από τη δημόσια αρχή ή από έναν οργανισμό αξιολόγησης καταλληλότητας, διαπίστευσης ή πιστοποίησης.

Ο οργανισμός επαλήθευσης μπορεί να είναι:

- άμεσα αρμόδιος για την επαλήθευση των μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης ή για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας ή
- αρμόδιος για τον έλεγχο της διαδικασίας επαλήθευσης και των επαληθεύσεων δειγματοληψίας που πραγματοποιούνται από άλλους οργανισμούς, περιλαμβανομένων των υπόχρεων, συμμετεχόντων ή εξουσιοδοτηθέντων μερών.

9. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

9.1. Πρώτη περίοδος επιβολής της υποχρέωσης

Για την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης 2014-2020, τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλουν ετήσιες εκθέσεις έως τις 30 Απριλίου 2019 και 2020 (άρθρο 24 παράγραφος 1 και παράρτημα XIV, μέρος 2)⁽¹⁰²⁾. Στις εν λόγω εκθέσεις τα κράτη μέλη αναφέρονται μεταξύ άλλων στην πρόοδο που σημειώνουν προς την επίτευξη του στόχου της εξοικονόμησης ενέργειας και στα μέτρα πολιτικής που έχουν θεσπίσει ή σχεδιάζουν σύμφωνα με το παράρτημα XIV, μέρος 2. Τα ανωτέρω θα αξιολογηθούν από την Επιτροπή.

Το άρθρο 27 του κανονισμού για τη διακυβέρνηση απαιτεί από κάθε κράτος μέλος να υποβάλει έκθεση προς της Επιτροπή έως τις 30 Απριλίου 2022 σχετικά με την επίτευξη του εθνικού στόχου ενεργειακής απόδοσης για το 2020 (όπως θεσπίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 της ΟΕΑ), παρέχοντας τις πληροφορίες που ορίζονται στο παράρτημα IX μέρος 2 του κανονισμού για τη διακυβέρνηση.

9.2. Δεύτερη περίοδος επιβολής της υποχρέωσης και έπειτα

Για την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης 2021-2030 και έπειτα, ισχύουν οι ακόλουθες κύριες υποχρεώσεις σχεδιασμού και υποβολής εκθέσεων (άρθρα 7, 7α και 7β και παράρτημα V της ΟΕΑ):

- στο ενοποιημένο (προσχέδιο και στο τελικό) ΕΣΕΚ τους (παράρτημα III του κανονισμού για τη διακυβέρνηση), τα κράτη μέλη πρέπει να περιγράφουν τον υπολογισμό της ποσότητας εξοικονόμησης ενέργειας που πρόκειται να επιτευχθεί κατά την περίοδο 2021-2030, όπως αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) (βλέπε άρθρο 7 παράγραφος 6 της ΟΕΑ),
- Καθώς ορισμένα στοιχεία (π.χ. ο μέσος όρος για την περίοδο 2016-2018 της ετήσιας τελικής κατανάλωσης ενέργειας (σε χΤΠΠ)) ενδέχεται να μην είναι διαθέσιμα προς κοινοποίηση στο πρώτο προσχέδιο του ΕΣΕΚ⁽¹⁰³⁾, ο ανωτέρω υπολογισμός ενδέχεται να μην είναι δυνατό να παρουσιαστεί. Ωστόσο, τα κράτη μέλη πρέπει να παρουσιάσουν στο πρώτο τελικό και στα επόμενα προσχέδια και τελικά ΕΣΕΚ τους τον τρόπο με τον οποίο έλαβαν υπόψη τους τα στοιχεία που παρατίθενται στο παράρτημα III του κανονισμού για τη διακυβέρνηση,

⁽¹⁰²⁾ Σύμφωνα με το άρθρο 59 δεύτερο εδάφιο του κανονισμού για τη διακυβέρνηση, το άρθρο 24 παράγραφος 1 διαγράφεται από την 1η Ιανουαρίου 2021.

⁽¹⁰³⁾ Η σχετική προθεσμία έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 (άρθρο 9 παράγραφος 1 του κανονισμού για τη διακυβέρνηση).

- εκτός από τα ανωτέρω και όπου αρμόζει, τα κράτη μέλη πρέπει να εξηγούν στο (προσχέδιο και στο τελικό) ΕΣΕΚ με ποιον τρόπο καθόρισαν το ποσοστό ετήσιας εξοικονόμησης και το βασικό σενάριο υπολογισμού δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφοι 2 και 3 της ΟΕΑ, καθώς επίσης με ποιον τρόπο και σε ποιον βαθμό εφάρμοσαν τις επιλογές που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 4 (βλέπε άρθρο 7 παράγραφος 6 της ΟΕΑ),
- εάν ένα κράτος μέλος αποφασίσει να εφαρμόσει μία ή περισσότερες από τις επιλογές του άρθρου 7 παράγραφος 4 της ΟΕΑ, πρέπει να εφαρμόσει και να υπολογίσει τις επιπτώσεις για την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης (βλέπε άρθρο 7 παράγραφος 5 της ΟΕΑ), και
- εάν ένα κράτος μέλος κάνει χρήση της επιλογής του άρθρου 7 παράγραφος 4 στοιχείο γ) της ΟΕΑ για την περίοδο 2021-2030, πρέπει να ενημερώσει την Επιτροπή σχετικά με τα σχεδιαζόμενα μέτρα πολιτικής στο (προσχέδιο και στο τελικό) ΕΣΕΚ του. Πρέπει να υπολογίσει τις επιπτώσεις των μέτρων σύμφωνα με το παράρτημα V της ΟΕΑ και να τις συμπεριλάβει στο ΕΣΕΚ (βλέπε άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο γ)). Οι εν λόγω πληροφορίες θα πρέπει να υποβληθούν για πρώτη φορά στο πρώτο τελικό ΕΣΕΚ (έως τις 31 Δεκεμβρίου 2019).

Επιπλέον, τα κράτη μέλη πρέπει:

- να συμπεριλαμβάνουν στις εθνικές τους εκθέσεις προόδου για την ενέργεια και το κλίμα πληροφορίες σχετικά με το αποτέλεσμα των μέτρων για τον περιορισμό της ενεργειακής φτώχειας στο πλαίσιο της ΟΕΑ σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού για τη διακυβέρνηση (βλέπε άρθρο 7 παράγραφος 11 της ΟΕΑ),
- να δημοσιεύουν, σε ετήσια βάση, την εξοικονόμηση ενέργειας που επιτυγχάνεται από κάθε υπόχρεο μέρος ή κάθε υποκατηγορία υπόχρεου μέρους, καθώς και συνολικά στο πλαίσιο του καθεστώτος (βλέπε Άρθρο 7α παράγραφος 7 της ΟΕΑ), και
- να περιγράφουν λεπτομερώς στα ΕΣΕΚ τους την εναλλακτική μέθοδο και τις διατάξεις που εισήγαγαν για να διασφαλίσουν ότι τηρούν την απαίτηση του παραρτήματος V παράγραφος 2 στοιχείο θ) της ΟΕΑ, δηλαδή ότι στον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας λαμβάνεται υπόψη ο κύκλος ζωής των μέτρων και ο ρυθμός μείωσης της εξοικονόμησης με την πάροδο του χρόνου.

Εναλλακτικά, τα κράτη μέλη δύνανται να θεσπίζουν διαφορετική μέθοδο η οποία κρίνεται ότι επιτυγχάνει τουλάχιστον την ίδια συνολική ποσότητα εξοικονόμησης. Στην περίπτωση αυτή, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι η ποσότητα που υπολογίζεται βάσει αυτής της μεθόδου δεν υπερβαίνει την ποσότητα που προκύπτει από τον υπολογισμό που λαμβάνει υπόψη την εξοικονόμηση που θα επιτευχθεί από κάθε επιμέρους δράση κατά την περίοδο από την ημερομηνία θέσπισής της έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020 ή 2030, ως κρίνεται σκόπιμο.

Συμπερασματικά, οι ακόλουθες υποχρεώσεις σχεδιασμού και υποβολής εκθέσεων δυνάμει του κανονισμού για τη διακυβέρνηση ισχύουν επίσης για την τήρηση και πρόοδο της υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας σύμφωνα με τα άρθρα 7, 7α, 7β και το παράρτημα V της ΟΕΑ:

Χρονοδιάγραμμα

31 Δεκεμβρίου 2018 (έπειτα την 1η Ιανουαρίου 2028 και εν συνεχεία ανά 10 έτη)	Υποβολή του προσχεδίου ΕΣΕΚ (άρθρο 9 παράγραφος 1, άρθρο 4 και άρθρο 6, παραρτήματα I και III του κανονισμού για τη διακυβέρνηση)
6 μήνες πριν από το τελικό ΕΣΕΚ	Η Επιτροπή μπορεί να εκδώσει συστάσεις προς τα κράτη μέλη των οποίων τις συνεισφορές (συμπεριλαμβανομένης της συνεισφοράς που συνυπολογίζεται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας του άρθρου 3 παράγραφος 5 της ΟΕΑ) κρίνει ανεπαρκείς (άρθρο 31 παράγραφος 1 του κανονισμού για τη διακυβέρνηση).
31 Δεκεμβρίου 2019 (έπειτα την 1η Ιανουαρίου 2029 και εν συνεχεία ανά 10 έτη)	Υποβολή του τελικού ΕΣΕΚ (άρθρο 3 παράγραφος 1, άρθρο 4 και άρθρο 6, παραρτήματα I και III του κανονισμού για τη διακυβέρνηση)
10 Μαρτίου 2020	Υποβολή της πρώτης μακροπρόθεσμης στρατηγικής ανακαίνισης (άρθρο 2α παράγραφος 8 της ΟΕΑΚ)

<p>Έως τις 31 Οκτωβρίου 2021 (και εν συνεχεία ανά 2 έτη)</p>	<p>Εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με την πρόοδο ως προς την επίτευξη των στόχων της ΕΕ με βάση κυρίως τις ενοποιημένες εθνικές εκθέσεις προόδου για την ενέργεια και το κλίμα (άρθρο 29 του κανονισμού για τη διακυβέρνηση).</p> <p>Όσον αφορά την υποχρέωση εξοικονόμησης ενέργειας, έχουν ενδιαφέρον τα άρθρα 29, 21 (υποβολή εκθέσεων σχετικά με την ενεργειακή απόδοση) και 24 (ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων σχετικά με την ενεργειακή φτώχεια) του κανονισμού για τη διακυβέρνηση.</p> <p>Σε περίπτωση που ένα κράτος έχει σημειώσει ανεπαρκή πρόοδο, η Επιτροπή εκδίδει συστάσεις (άρθρο 32 παράγραφος 1 του κανονισμού για τη διακυβέρνηση).</p>
<p>Έως τις 30 Απριλίου 2022</p>	<p>Υποβολή από κάθε κράτος μέλος έκθεσης σχετικά με τους στόχους της ενεργειακής απόδοσης για το 2020 (άρθρο 27 και παράρτημα ΙΧ μέρος 2 του κανονισμού για τη διακυβέρνηση)</p>
<p>Έως τις 15 Μαρτίου 2023 (και εν συνεχεία ανά 2 έτη)</p>	<p>Υποβολή έκθεσης σχετικά με την υλοποίηση του ΕΣΕΚ («ενοποιημένη εθνική έκθεση προόδου για την ενέργεια και το κλίμα») (άρθρο 17 του κανονισμού για τη διακυβέρνηση)</p>
<p>30 Ιουνίου 2023 (έπειτα την 1η Ιανουαρίου 2033 και στη συνέχεια ανά 10 έτη)</p>	<p>Υποβολή του σχεδίου επικαιροποίησης του ΕΣΕΚ (άρθρο 14 παράγραφος 1 του κανονισμού για τη διακυβέρνηση)</p>
<p>30 Ιουνίου 2024 (έπειτα την 1η Ιανουαρίου 2034 και στη συνέχεια ανά 10 έτη)</p>	<p>Υποβολή της τελικής επικαιροποίησης των ΕΣΕΚ (άρθρο 14 παράγραφος 2 του κανονισμού για τη διακυβέρνηση)</p>

9.3. Κοινοποίηση των ΚΕΥΕΑ και των εναλλακτικών μέτρων (εκτός της φορολόγησης)

Σύμφωνα με το παράρτημα V παράγραφος 5 της ΟΕΑ και το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού για τη διακυβέρνηση, τα κράτη μέλη πρέπει να κοινοποιούν στην Επιτροπή τη λεπτομερή μεθοδολογία που προτείνουν για την υλοποίηση των μέτρων πολιτικής τους, όπως αναφέρεται στα άρθρα 7α, 7β και 20 παράγραφος 6 της ΟΕΑ. Με εξαίρεση την περίπτωση της φορολόγησης (βλέπε ενότητα 9.4), στην κοινοποίηση πρέπει να περιλαμβάνονται οι εξής πληροφορίες:

- α) το επίπεδο εξοικονόμησης ενέργειας που απαιτείται δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) ή την εξοικονόμηση που αναμένεται να επιτευχθεί συνολικά κατά την περίοδο 2021-2030·
- β) τα υπόχρεα, συμμετέχοντα ή εξουσιοδοτηθέντα μέρη ή τις δημόσιες αρχές επιβολής·
- γ) τους στοχευόμενους τομείς·
- δ) τα μέτρα πολιτικής και τις επιμέρους δράσεις, περιλαμβανομένης της αναμενόμενης συνολικής ποσότητας σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας για κάθε μέτρο·
- ε) η διάρκεια της περιόδου επιβολής της υποχρέωσης για τα ΚΕΥΕΑ·
- στ) οι δράσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο των μέτρων πολιτικής·
- ζ) η μεθοδολογία υπολογισμού, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου καθορισμού της προσθετικότητας και της σημαντικότητας και οι μεθοδολογίες και τα κριτήρια αναφοράς που χρησιμοποιήθηκαν για την προβλεπόμενη και την κλιμακωτή εξοικονόμηση·
- η) ο κύκλος ζωής των μέτρων και ο τρόπος υπολογισμού του ή η βάση του·

- θ) την προσέγγιση που θα χρησιμοποιηθεί για την αντιμετώπιση των κλιματικών διακυμάνσεων στο κράτος μέλος· και
- ι) τα συστήματα παρακολούθησης και επαλήθευσης των μέτρων δυνάμει των άρθρων 7α και 7β και ο τρόπος με τον οποίο διασφαλίζεται η ανεξαρτησία τους από τα υπόχρεα, τα συμμετέχοντα ή τα εξουσιοδοτηθέντα μέρη.

Επιπλέον, το παράρτημα ΙΙΙ μέρος 3.1 και μέρος 3.2 του κανονισμού για τη διακυβέρνηση απαιτεί από τα κράτη μέλη να κοινοποιούν τις παρακάτω πληροφορίες:

3.1. Τα Καθεστώτα επιβολής της υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης, όπως αναφέρονται στο άρθρο 7α της οδηγίας 2012/27/ΕΕ:

- α) περιγραφή των καθεστώτων επιβολής της υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης·
- β) αναμενόμενη σωρευτική και ετήσια ποσότητα εξοικονόμησης και διάρκεια της περιόδου ή των περιόδων επιβολής της υποχρέωσης·
- γ) υπόχρεα μέρη και οι υποχρεώσεις τους·
- δ) στοχευόμενοι τομείς·
- ε) επιλέξιμες δράσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο των μέτρων·

στ) πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των ακόλουθων διατάξεων της οδηγίας 2012/27/ΕΕ:

- i) κατά περίπτωση, ειδικές δράσεις, ποσοστό της εξοικονόμησης που πρέπει να επιτευχθεί στα νοικοκυριά που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 11·
- ii) εξοικονόμηση που επιτυγχάνεται από παρόχους ενεργειακών υπηρεσιών ή άλλα τρίτα μέρη [άρθρο 7α παράγραφος 6 στοιχείο α)] και
- iii) «αποταμίευση και δανεισμός» (άρθρο 7α παράγραφος 6) και

ζ) κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με την εμπορία της εξοικονόμησης ενέργειας.

3.2. Τα εναλλακτικά μέτρα, όπως αναφέρονται στα άρθρα 7β και 20 παράγραφος 6 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ (εκτός της φορολόγησης):

- α) τύποι μέτρου πολιτικής·
- β) σύντομη περιγραφή, περιλαμβανομένων των χαρακτηριστικών σχεδιασμού, για κάθε μέτρο που κοινοποιείται·
- γ) αναμενόμενη συνολική σωρευτική και ετήσια ποσότητα εξοικονόμησης ανά μέτρο και/ή ποσότητα εξοικονόμησης ενέργειας σχετικά με οποιαδήποτε ενδιάμεση περίοδο·
- δ) δημόσιες αρχές επιβολής, συμμετέχοντα ή εξουσιοδοτηθέντα μέρη και οι ευθύνες τους σχετικά με την εφαρμογή του μέτρου ή των πολιτικής·
- ε) τους στοχευόμενους τομείς·

στ) επιλέξιμες ενέργειες που προβλέπονται στο πλαίσιο των μέτρων και

ζ) κατά περίπτωση, ειδικά μέτρα πολιτικής ή επιμέρους δράσεις για την ενεργειακή φτώχεια.

9.4. Φορολογικά μέτρα

Το παράρτημα V παράγραφος 5 στοιχείο ια) της ΟΕΑ απαιτεί από τα κράτη μέλη (σύμφωνα με τον κανονισμό για τη διακυβέρνηση) να κοινοποιούν στην Επιτροπή τη μεθοδολογία τους για τη λειτουργία των φορολογικών μέτρων. Ειδικότερα, πρέπει να κοινοποιούν τις εξής πληροφορίες:

- i) τους στοχευόμενους τομείς και την κατηγορία φορολογουμένων,
- ii) τη δημόσια αρχή επιβολής,
- iii) την εξοικονόμηση που αναμένεται να επιτευχθεί,

- iv) τη διάρκεια ισχύος του φορολογικού μέτρου και
- v) τη μεθοδολογία υπολογισμού, περιλαμβανομένης της χρησιμοποιούμενης ελαστικότητας των τιμών και του τρόπου με τον οποίο έχει προκύψει.

Επιπλέον, το παράρτημα III μέρος 3.3 του κανονισμού για τη διακυβέρνηση απαιτεί από τα κράτη μέλη να κοινοποιούν τις παρακάτω πληροφορίες σχετικά με τα φορολογικά μέτρα:

- a) σύντομη περιγραφή των μέτρων·
- β) διάρκεια των μέτρων·
- γ) δημόσια αρχή επιβολής·
- δ) αναμενόμενη σωρευτική και ετήσια ποσότητα εξοικονόμησης ανά μέτρο·
- ε) στοχευόμενοι τομείς και κατηγορία φορολογουμένων·
- στ) μεθοδολογία υπολογισμού, συμπεριλαμβανομένων των ελαστικότητων των τιμών που χρησιμοποιείται και του τρόπου με τον οποίο έχει καθοριστεί, σύμφωνα με το παράρτημα V παράγραφος 4 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ.

Τα κράτη μέλη πρέπει να δείξουν πώς υπολόγισαν τις ελαστικότητες και ποιες πρόσφατες και αντιπροσωπευτικές επίσημες πηγές δεδομένων χρησιμοποίησαν ⁽¹⁰⁴⁾.

10. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΠΕΡΑΝ ΤΟΥ 2030

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη εξακολουθούν να επιτυγχάνουν νέα ετήσια εξοικονόμηση σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο στοιχείο β) για δεκαετείς περιόδους μετά το 2030, εκτός εάν από τις επανεξιτάσεις της Επιτροπής έως το 2027 και κάθε δέκα έτη εφεξής συνάγεται το συμπέρασμα ότι δεν είναι απαραίτητη η επίτευξη των μακροπρόθεσμων στόχων της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια για το 2050.

⁽¹⁰⁴⁾ Για περαιτέρω προτάσεις σχετικά με τις ελαστικότητες των τιμών που πρέπει να χρησιμοποιούνται για να αποτυπωθεί η ανταπόκριση της ζήτησης, βλέπε προσάρτημα IV.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Ι

Ενδεικτικά παραδείγματα του ποσοστού ετήσιας εξοικονόμησης εφόσον γίνεται χρήση των επιλογών του άρθρου 7 παράγραφοι 2-4 ⁽¹⁾

	εκατ. ΤΠΠ	Ποσοστό ετήσιας εξοικονόμησης (%)	Επεξήγηση
Βασικό σενάριο (μέση τελική κατανάλωση ενέργειας)	100		Μέση τελική κατανάλωση ενέργειας
Αυτοπαραγωγή για ίδια χρήση	5		
Τελική κατανάλωση ενέργειας στις μεταφορές	33		
Προσαρμοσμένο βασικό σενάριο	62		
Ελάχιστο ποσοστό εξοικονόμησης [άρθρο 7 παράγραφος 1 στοιχείο β)]		0,8 %	Η τελική κατανάλωση ενέργειας (100) πολλαπλασιάζεται επί 0,8 % και συσσωρεύεται για 10 έτη (δίνοντας ως αποτέλεσμα 44 εκατ. ΤΠΠ ως συνολική εξοικονόμηση που πρέπει να επιτευχθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου επιβολής της υποχρέωσης)
Επιλογή 1: πλήρης χρήση των εξαιρέσεων (35 %)			
Απαιτούμενο ίδιον ποσοστό εξοικονόμησης πριν από την εφαρμογή των εξαιρέσεων		1,2 %	Το ίδιον ποσοστό εξοικονόμησης που πρέπει να εφαρμόσει ένα κράτος μέλος εφόσον αποφασίσει να χρησιμοποιήσει τις επιλογές της παραγράφου 4 στο μέγιστο (35%). Αυτό σημαίνει ότι η εξαίρεση θα πρέπει να εφαρμοστεί σε σωρευτική εξοικονόμηση 68 εκατ. ΤΠΠ.
Επιλογή 2: εξαίρεση των μεταφορών και της ίδιας κατανάλωσης			
Εξοικονόμηση μετά τις εξαιρέσεις του βασικού σεναρίου	27,3		Πρόκειται για τη σωρευτική εξοικονόμηση που απέμεινε μετά την εφαρμογή του ποσοστού εξοικονόμησης 0,8 % στην κατανάλωση μετά από όλες τις εξαιρέσεις.
Πρόσθετη αναγκαία εξοικονόμηση	16,7		Αυτή είναι η εξοικονόμηση που απαιτείται για την επίτευξη της ελάχιστης απαιτούμενης ποσότητας (44 εκατ. ΤΠΠ).

	εκατ. ΤΠΠ	Ποσοστό ετήσιας εξοικονόμησης (%)	Επεξήγηση
Απαιτούμενο ίδιον ποσοστό εξοικονόμησης που χρησιμοποιείται πριν από τις εξαιρέσεις του βασικού σεναρίου		1,3 %	Το ίδιον ποσοστό εξοικονόμησης που χρειάζεται να εφαρμόσει ένα κράτος μέλος εφόσον αποφασίσει να εξαιρέσει την κατανάλωση ενέργειας για μεταφορές και αυτοπαραγωγή από το βασικό σενάριο υπολογισμού.
Επιλογή 3: πλήρης χρήση των εξαιρέσεων του βασικού σεναρίου και λοιπών εξαιρέσεων			
Εξοικονόμηση μετά τις εξαιρέσεις του βασικού σεναρίου	27,3		Αυτή είναι η εξοικονόμηση που απομένει όταν εφαρμόζονται όλες οι εξαιρέσεις στο βασικό σενάριο
Εξοικονόμηση μετά την εφαρμογή των μέγιστων εξαιρέσεων	17,7		Αυτή είναι η εξοικονόμηση που απομένει όταν εφαρμόζονται όλες οι εξαιρέσεις και οι επιλογές του άρθρου 7 παράγραφοι 2-4.
Πρόσθετη αναγκαία εξοικονόμηση	26,3		Αυτή είναι η εξοικονόμηση που απαιτείται για την επίτευξη της ελάχιστης απαιτούμενης ποσότητας (44 εκατ. ΤΠΠ).
Απαιτούμενο ίδιον ποσοστό εξοικονόμησης που χρησιμοποιείται πριν από τις εξαιρέσεις του βασικού σεναρίου και τις λοιπές εξαιρέσεις		2 %	Το ίδιον ποσοστό εξοικονόμησης που ένα κράτος πρέπει να εφαρμόσει εάν αποφασίσει να εξαιρέσει τις μεταφορές και την αυτοπαραγωγή από το βασικό σενάριο υπολογισμού και να χρησιμοποιήσει τις επιλογές της παραγράφου 4 στο μέγιστο (35 %).

(¹) Οι αριθμοί του πίνακα δεν σχετίζονται με κανένα συγκεκριμένο κράτος μέλος. Σκοπός του παραδείγματος είναι να παρουσιάσει τις πιθανές συνέπειες της χρήσης των διαφορετικών επιλογών του άρθρου 7 παράγραφοι 2-4 και την επίπτωσή τους στην προς επίτευξη εξοικονόμηση ενέργειας. Η υπολογισθείσα ποσότητα εξοικονόμησης θα διαφέρει για κάθε κράτος μέλος.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ II

ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν τουλάχιστον τις ακόλουθες πτυχές υπόψη κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός ΚΕΥΕΑ ⁽¹⁾:

1. Στόχοι πολιτικής

Τα κράτη μέλη θα πρέπει στα ΚΕΥΕΑ να θέτουν στόχους πολιτικής που θα είναι απλοί, σαφείς και εστιασμένοι στην επίτευξη εξοικονόμησης ενέργειας, εξετάζοντας ποιοι τομείς τελικής χρήσης εμφανίζουν το μεγαλύτερο δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας και πού το καθεστώς θα μπορούσε να βοηθήσει καλύτερα ώστε να υπερκεραστούν τα εμπόδια στις επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης.

Εάν το καθεστώς έχει πολλαπλούς στόχους, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι η επίτευξη τυχόν στόχων που δεν συνδέονται με την ενέργεια δεν εμποδίζει την επίτευξη του στόχου εξοικονόμησης ενέργειας.

Κατά τον σχεδιασμό του καθεστώτος, τα κράτη μέλη πρέπει (άρθρο 7 παράγραφος 11 της ΟΕΑ) να λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη μετριασμού της ενεργειακής φτώχειας (εκτός εάν αποφασιστεί ότι αυτή θα αντιμετωπιστεί με τα εναλλακτικά μέτρα πολιτικής). Για παράδειγμα, το ΚΕΥΕΑ μπορεί να περιλαμβάνει έναν ειδικό στόχο που θα σχετίζεται με την ενεργειακή φτώχεια (π.χ. ελάχιστο μερίδιο ή ποσότητα εξοικονόμησης ενέργειας που θα πρέπει να επιτευχθεί από δράσεις για νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος) ή έναν συντελεστή προσαύξησης για δράσεις που υλοποιούνται για νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος. Μια εναλλακτική πρόταση θα μπορούσε να είναι η συνεισφορά των υπόχρεων μερών σε ένα ταμείο που θα χρηματοδοτεί προγράμματα ενεργειακής απόδοσης για νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος ⁽²⁾.

2. Νόμιμη εξουσία

Θα πρέπει να χρησιμοποιείται προσεκτικά επιλεγμένος συνδυασμός νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων, καθώς και υπουργικών και διοικητικών διαδικασιών για την κατάρτιση και τη λειτουργία των ΚΕΥΕΑ. Η υπαγωγή του ευρύτερου σχεδιασμού ενός ΚΕΥΕΑ σε κατάλληλη νομοθεσία παρέχει ασφάλεια στα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τη νομική κατάσταση του καθεστώτος. Η κατάρτιση αναλυτικών διαδικασιών υλοποίησης βάσει κανονιστικών διατάξεων καθιστά εφικτή την τροποποίηση ειδικότερων πτυχών του καθεστώτος βάσει της αποκτηθείσας πείρας.

Προτού τεθεί ένα ΚΕΥΕΑ σε πλήρη λειτουργία, μπορεί να περάσουν κάποια χρόνια (3 έως 4, ανάλογα με τον σχεδιασμό του καθεστώτος και το νομικό πλαίσιο στο κράτος μέλος) προκειμένου να αξιολογηθεί το δυναμικό του, να προγραμματιστεί και να σχεδιαστεί η πολιτική και να δοκιμαστεί στην αγορά.

3. Κάλυψη καυσίμων

Η απόφαση σχετικά με τα καύσιμα που θα καλύπτονται από το ΚΕΥΕΑ θα πρέπει να ληφθεί σύμφωνα με τους συνολικούς στόχους πολιτικής και τις εκτιμήσεις του δυναμικού εξοικονόμησης ενέργειας που συνεπάγονται οι διάφορες κατηγορίες καυσίμων. Ένα ΚΕΥΕΑ που έχει καταρτιστεί με σκοπό να ανταποκριθεί στην υποχρέωση εξοικονόμησης ενέργειας δυνάμει του άρθρου 7 μπορεί να καλύπτει ευρύ φάσμα καυσίμων. Ωστόσο, αρκετά επιτυχημένα προγράμματα ξεκίνησαν καλύπτοντας ένα ή δύο καύσιμα και στη συνέχεια, υπό το πρίσμα της εμπειρίας, επεκτάθηκαν και σε άλλα καύσιμα.

Η κάλυψη των καυσίμων θα πρέπει να λαμβάνει επίσης υπόψη τους κινδύνους στρέβλωσης της αγοράς, σε περίπτωση που οι διάφοροι τύποι ενέργειας μπορούν να συναγωνίζονται για την παροχή των ίδιων ενεργειακών υπηρεσιών (π.χ. για θέρμανση χώρου).

4. Κάλυψη τομέων και εγκαταστάσεων

Η απόφαση σχετικά με την κάλυψη τομέων τελικής χρήσης και εγκαταστάσεων από το ΚΕΥΕΑ πρέπει να ληφθεί σύμφωνα με τους γενικότερους στόχους πολιτικής και τις εκτιμήσεις σχετικά με το δυναμικό ενεργειακής απόδοσης των διάφορων τομέων και εγκαταστάσεων. Εάν σκοπός είναι να περιοριστεί αυστηρά η κάλυψη τομέων και εγκαταστάσεων, θα πρέπει να εκτιμηθεί κατά πόσον η αξιολόγηση της συμμόρφωσης θα καταστεί υπερβολικά επαχθής.

Σε δικαιοδοσίες όπου υπάρχουν ενεργοβόρες βιομηχανίες εμπορικού χαρακτήρα (όπως η βιομηχανία σύντηξης αλουμινίου), οι κυβερνήσεις μπορεί να αποφασίσουν να εξαιρέσουν (ή να αποκλείσουν) αυτές τις βιομηχανίες από ΚΕΥΕΑ με το επιχείρημα ότι υπάρχει κίνδυνος να επηρεαστεί δυσμενώς η ανταγωνιστικότητά τους στις διεθνείς αγορές.

⁽¹⁾ Προσαρμογή από RAP (2014), *Best practices in designing and implementing energy efficiency obligation schemes* (<https://www.raponline.org/knowledge-center/best-practices-in-designing-and-implementing-energy-efficiency-obligation-schemes/>) με προσθήκη των διδαγμάτων που αποκομίστηκαν από το έργο ENSPOL (<http://enspol.eu/>)· RAP (Lees, E., Bayer, E.), *Toolkit for energy efficiency obligations* (2016) (<https://www.raponline.org/wp-content/uploads/2016/05/rap-leesbayer-eeotoolkit-2016-feb.pdf>)

⁽²⁾ Βλέπε προσαρτήμα V για περισσότερες προτάσεις μέτρων για τον μετριασμό της ενεργειακής φτώχειας.

5. Στόχος εξοικονόμησης ενέργειας

Το επίπεδο του στόχου εξοικονόμησης ενέργειας του ΚΕΥΕΑ θα πρέπει να καθοριστεί ανάλογα με τους γενικότερους στόχους πολιτικής και να αποσκοπεί στην επίτευξη ισορροπίας μεταξύ της προόδου, του κόστους που ενέχει για τους καταναλωτές η επίτευξη του στόχου και του τι είναι δυνατόν να επιτευχθεί στην πράξη βάσει αξιολόγησης του δυναμικού ενεργειακής απόδοσης.

Ο στόχος θα πρέπει να καθοριστεί σε όρους τελικής ενέργειας (δηλαδή με βάση τις ποσότητες ενέργειας που παρέχονται στους καταναλωτές και χρησιμοποιούνται από αυτούς), εκτός εάν το καθεστώς καλύπτει διάφορα είδη καυσίμων, οπότε ενδεχομένως να είναι σκοπιμότερο να καθοριστεί σε όρους πρωτογενούς ενέργειας.

Ο στόχος θα πρέπει να εκφράζεται σε μονάδες ενέργειας, εκτός εάν το καθεστώς έχει στόχο πολιτικής που συνδέεται με κάποιον άλλο στόχο (π.χ. τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου)· στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο να εκφραστεί σε μονάδες ισοδυναμίου CO₂-.

Θα πρέπει να καθοριστεί ένα σχετικά μακροχρόνιο χρονοδιάγραμμα για τον στόχο, κατά προτίμηση μεταξύ 10 και 20 ετών. Με σαφή ένδειξη της πρόθεσης για αύξηση (ή διατήρηση στα ίδια επίπεδα) του στόχου σε βάθος χρόνου, τα υπόχρεα μέρη μπορούν να προσαρμόσουν τα επιχειρηματικά τους μοντέλα, π.χ. ξεκινώντας με συμπεριφορικά μέτρα κατά την πρώτη περίοδο και περνώντας σε περισσότερο σύνθετες τεχνολογίες εξοικονόμησης ενέργειας σε επόμενες περιόδους.

Η επιλέξιμη εξοικονόμηση ενέργειας θα πρέπει να υπολογίζεται για ολόκληρο τον εκτιμώμενο κύκλο ζωής κάθε μέτρου ενεργειακής απόδοσης.

Θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο καθορισμού επιμέρους στόχων όπου το καθεστώς περιλαμβάνει στόχους πολιτικής που δεν συνδέονται αποκλειστικά με την εξοικονόμηση ενέργειας.

6. Υπόχρεα μέρη

Τα υπόχρεα μέρη στο ΚΕΥΕΑ πρέπει να καθοριστούν αναλόγως των καυσίμων που καλύπτονται από το καθεστώς και του είδους του παρόχου ενέργειας που διαθέτει τις υποδομές και την ικανότητα διαχείρισης της παράδοσης και/ή της προμήθειας επιλέξιμης εξοικονόμησης ενέργειας, λαμβανομένης υπόψη της απαίτησης (άρθρο 7α παράγραφος 2 της ΟΕΑ) να βασίζεται ο ορισμός των υπόχρεων μερών σε αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια.

Θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο να περιοριστεί η υποχρέωση σε μεγαλύτερους παρόχους ενέργειας, οι οποίοι είναι συνήθως σε θέση να υλοποιούν έργα ενεργειακής απόδοσης στις εγκαταστάσεις των πελατών οι ίδιοι ή μέσω ανάθεσης σε τρίτους. Στις αγορές ενέργειας και φυσικού αερίου με διαχωρισμό δραστηριοτήτων, μπορούν να επιβληθούν υποχρεώσεις σε λιανικούς πωλητές ενέργειας και/ή σε φορείς διαχείρισης συστημάτων μεταφοράς και διανομής. Θα χρειαστεί να αποφασιστεί το είδος του παρόχου ενέργειας στον οποίο θα επιβληθούν υποχρεώσεις. Οι υφιστάμενες σχέσεις των λιανικών πωλητών ενέργειας με τους τελικούς πελάτες θα διευκολύνουν τη δρομολόγηση του καθεστώτος. Οι φορείς διαχείρισης του συστήματος μεταφοράς και διανομής απέχουν από τους τελικούς χρήστες αλλά (ως ρυθμιζόμενα μονοπώλια) τα κίνητρά τους μπορεί να ευθυγραμμιστούν ευκολότερα με τους στόχους του ΚΕΥΕΑ.

Θα πρέπει να ανατεθούν επιμέρους στόχοι εξοικονόμησης ενέργειας σε κάθε υπόχρεο μέρος με βάση το μερίδιο της αγοράς που αυτό κατέχει επί των πωλήσεων ενέργειας. Εάν προβλέπεται αποκλεισμός για ενεργοβόρες βιομηχανίες εμπορικού χαρακτήρα και/ή άλλες καθορισμένες ομάδες τελικών χρηστών, οι πωλήσεις προς αυτούς τους τελικούς χρήστες μπορούν να εξαιρεθούν από τον υπολογισμό των μεριδίων της αγοράς.

7. Καθεστώς συμμόρφωσης

Ως αναπόσπαστο μέρος του ΚΕΥΕΑ, θα πρέπει να προβλεφθεί διαδικασία βάσει της οποίας τα υπόχρεα μέρη θα υποβάλουν έκθεση στην οποία θα αναφέρουν τη δηλούμενη επιλέξιμη εξοικονόμηση ενέργειας σε αρμόδια αρχή, καθώς και διαδικασία ελέγχου και επαλήθευσης αυτής της εξοικονόμησης.

Θα πρέπει να επιβάλλεται κύρωση στα υπόχρεα μέρη που δεν επιτυγχάνουν τους επιμέρους στόχους τους για εξοικονόμηση ενέργειας. Οι κυρώσεις θα πρέπει να είναι τόσο αυστηρές ώστε να δίδεται στους παρόχους ενέργειας κίνητρο για την επίτευξη των στόχων τους.

Θα πρέπει να εξεταστεί κατά πόσον οι πάροχοι ενέργειας θα πρέπει να υποχρεούνται να αποκαταστήσουν τυχόν έλλειμμα της εξοικονόμησης ενέργειας πέραν της υποχρεωτικής καταβολής τέλους κύρωσης⁽³⁾.

8. Κίνητρα επιδόσεων

Θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο ένταξης στο ΚΕΥΕΑ κινήτρων επιδόσεων που θα παρέχονται στα υπόχρεα μέρη τα οποία υπερβαίνουν στους στόχους εξοικονόμησης ενέργειας που τους αναλογούν. Εάν οι πάροχοι ενέργειας με ιδιαίτερα καλές επιδόσεις δύνανται να αποκομίσουν σημαντικά έσοδα μέσω κινήτρων επιδόσεων, είναι σημαντικό να υπάρχουν αυστηρές διαδικασίες μέτρησης, επαλήθευσης και υποβολής εκθέσεων ώστε να διασφαλιστεί ότι δικαιολογείται η καταβολή χρηματικών κινήτρων.

⁽³⁾ Βλέπε επίσης προσάρτημα ΙΧ σχετικά με τη σημαντικότητα και προσάρτημα ΧΙΙ σχετικά με την παρακολούθηση και την επαλήθευση.

9. Επιλέξιμη εξοικονόμηση ενέργειας

Θα πρέπει να δοθεί στους παρόχους υπηρεσιών η δυνατότητα να υλοποιούν έργα ενεργειακής απόδοσης για την επίτευξη επιλέξιμης εξοικονόμησης ενέργειας. Τα υπόχρεα μέρη μπορούν στην περίπτωση αυτή:

- να αναθέτουν σε εξειδικευμένες εταιρείες, όπως εταιρείες παροχής ενεργειακών υπηρεσιών, την υλοποίηση έργων για λογαριασμό τους,
- να συνεισφέρουν σε ένα ΕΤΕΑ που στηρίζει την υλοποίηση έργων ενεργειακής απόδοσης, ή
- στην περίπτωση των «λευκών πιστοποιητικών» (βλέπε ενότητα για την εμπορία κατωτέρω), να αγοράζουν επαληθευμένη επιλέξιμη εξοικονόμηση ενέργειας που επιτεύχθηκε από διαπιστευμένα μη υπόχρεα μέρη.

10. Άρση των εμποδίων για την εξοικονόμηση ενέργειας

Δεν θα πρέπει να δημιουργούνται ή να διατηρούνται ρυθμιστικά ή μη εμπόδια για την επίτευξη βελτιώσεων όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας.

Θα πρέπει να παρέχονται κίνητρα για έργα ενεργειακής απόδοσης ή μέτρα πολιτικής που μπορούν να υλοποιηθούν με σκοπό την παραγωγή επιλέξιμης εξοικονόμησης ενέργειας, με παράλληλη διασφάλιση της δυνατότητας επαλήθευσης της εξοικονόμησης.

Θα πρέπει να αρθούν τα εμπόδια, π.χ. μέσω των ακόλουθων δράσεων:

- παροχή κινήτρων,
- κατάργηση ή τροποποίηση νομικών ή κανονιστικών διατάξεων,
- έγκριση κατευθυντήριων γραμμών και ερμηνευτικών ανακοινώσεων, και/ή
- απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών.

Οι δράσεις αυτές μπορούν να συνδυαστούν με την παροχή εκπαίδευσης, κατάρτισης και ειδικής πληροφόρησης, καθώς και τεχνικής βοήθειας στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης.

Θα πρέπει να αξιολογηθούν τα εμπόδια και να αναληφθεί δράση για την άρση τους, να κοινοποιηθούν τα πορίσματα στην Επιτροπή και να υπάρξει ανταλλαγή βέλτιστων εθνικών πρακτικών εν προκειμένω.

11. Επιλέξιμα μέτρα ενεργειακής απόδοσης

Θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο να καταρτιστεί, στο πλαίσιο του ΚΕΥΕΑ, εκτενής μη αποκλειστικός κατάλογος συγκεκριμένων μέτρων ενεργειακής απόδοσης που θα συνοδεύονται από τις προβλεπόμενες τιμές εξοικονόμησης ενέργειας (και θα αφορά όσο το δυνατόν περισσότερους τομείς, ανάλογα με τον στόχο του καθεστώτος, ώστε να μπορέσει να ενεργοποιηθεί η αγορά ενεργειακών υπηρεσιών).

Θα πρέπει να επιτραπεί η έγκριση μέτρων που δεν θα προβλέπονται στον κατάλογο, ώστε να ενθαρρυνθεί η καινοτομία μεταξύ των υπόχρεων μερών και των εταιρειών παροχής ενεργειακών υπηρεσιών κατά την επίτευξη των στόχων πολιτικής.

12. Αλληλεπίδραση με άλλα μέτρα πολιτικής

Θα πρέπει να εξεταστούν τρόποι με τους οποίους θα μπορεί το ΚΕΥΕΑ να αλληλεπιδρά με θετικό τρόπο με άλλα μέτρα πολιτικής, όπως μέτρα πληροφόρησης και χρηματοδότησης που μπορούν αμφότερα να βοηθήσουν τους καταναλωτές να συμμετάσχουν στην αξιοποίηση των μέτρων ενεργειακής απόδοσης. Αυτό μπορεί να μειώσει το κόστος της συμμόρφωσης των υπόχρεων μερών με τις υποχρεώσεις τους και να καταστήσει εφικτό τον καθορισμό περισσότερο φιλόδοξων στόχων.

Θα πρέπει να εξασφαλιστεί η αποφυγή της διπλής μέτρησης της εξοικονόμησης ενέργειας κατά την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις επιπτώσεις.

Θα πρέπει να αποφευχθεί η ταυτόχρονη εφαρμογή των ίδιων μέτρων ενεργειακής απόδοσης με άλλα παρόμοια μέτρα πολιτικής, όπως οι πλειστηριασμοί ενεργειακής απόδοσης. Αυτό οδηγεί σε ανταγωνισμό μεταξύ των μέτρων για τις διαθέσιμες ευκαιρίες ενεργειακής απόδοσης, αυξάνοντας το κόστος που επωμίζονται είτε τα υπόχρεα μέρη είτε οι συμμετέχοντες στους πλειστηριασμούς.

13. Αξιολόγηση, μέτρηση, επαλήθευση και υποβολή εκθέσεων

Ως αναπόσπαστο στοιχείο του ΚΕΥΕΑ, θα πρέπει να θεσπιστεί ένα αξιόπιστο σύστημα μέτρησης, επαλήθευσης και υποβολής εκθέσεων σχετικά με την εξοικονόμηση ενέργειας και άλλες δραστηριότητες που συμβάλλουν στους στόχους του καθεστώτος.

Θα πρέπει να καθοριστούν διαδικασίες για την αξιολόγηση του κατά πόσον η εξοικονόμηση είναι συμπληρωματική εκείνης που θα είχε επιτευχθεί απουσία του ΚΕΥΕΑ.

Θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι θα θεσπιστούν διαδικασίες παρακολούθησης και επαλήθευσης που θα είναι ανεξάρτητες από τα εμπλεκόμενα μέρη και ότι επιτόπιες επιθεωρήσεις θα χρησιμοποιηθούν ως μέσο επαλήθευσης παράλληλα με τους ελέγχους βάσει εγγράφων (*).

14. Εμπορία εξοικονόμησης ενέργειας

Θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο εμπορίας της εξοικονόμησης ενέργειας μεταξύ υπόχρεων μερών και τρίτων. Σκοπός της εμπορίας είναι η διεύρυνση των ευκαιριών παραγωγής επιλέξιμης εξοικονόμησης ενέργειας και η παροχή στις δυνάμεις της αγοράς της δυνατότητας να εντοπίσουν τις πλέον οικονομικά αποδοτικές ευκαιρίες.

Η εξοικονόμηση ενέργειας μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο διμερούς εμπορίας ή εμπορίας στο πλαίσιο αγοράς που θα συστηθεί από έναν διαμορφωτή της αγοράς (ο οποίος μπορεί να είναι ο διαχειριστής του καθεστώτος, αλλά συνήθως δεν είναι) ή συνηθέστερα από ένα τρίτο μέρος.

Ορισμένα ΚΕΥΕΑ απαιτούν τη δημοσιοποίηση των τιμών, ενώ σε άλλα αυτό γίνεται σε προαιρετική βάση.

Η εξοικονόμηση ενέργειας αποτελεί συχνά αντικείμενο εμπορίας μέσω της δημιουργίας και πώλησης «λευκών πιστοποιητικών», αλλά επιτρέπεται διμερής εμπορία και χωρίς να είναι αναγκαία τα πιστοποιητικά.

15. Χρηματοδότηση

Θα πρέπει στο πλαίσιο του ΚΕΥΕΑ να θεσπιστεί κατάλληλος μηχανισμός που θα καθιστά εφικτή την ανάκτηση του κόστους που επωμίστηκαν τα υπόχρεα μέρη κατά την επίτευξη των επιμέρους στόχων τους για εξοικονόμηση ενέργειας.

16. Διαχείριση του καθεστώτος

Η διαχείριση ενός ΚΕΥΕΑ θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- κατανομή του στόχου εξοικονόμησης ενέργειας μεταξύ των υπόχρεων μερών,
- έγκριση επιλέξιμων μέτρων ενεργειακής απόδοσης και (κατά περίπτωση) ανάθεση σε αυτά προβλεπόμενων τιμών εξοικονόμησης ενέργειας,
- παρακολούθηση, μέτρηση και επαλήθευση της πραγματικής εξοικονόμησης ενέργειας, μεταξύ άλλων μέσω ελέγχου των αποτελεσμάτων των έργων ενεργειακής απόδοσης,
- επιβολή της συμμόρφωσης που θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, έλεγχο των επιδόσεων των υπόχρεων μερών σε σχέση με τους στόχους τους και επιβολή τυχόν κυρώσεων,
- κατά περίπτωση, υποβολή αιτήματος προς τα υπόχρεα μέρη να υποβάλλουν:
 - συγκεντρωτικά στατιστικά στοιχεία σχετικά με τους τελικούς καταναλωτές τους (με αναφορά στις σημαντικότερες μεταβολές σε σχέση με στοιχεία που είχαν υποβληθεί στο παρελθόν), και
 - επίκαιρες πληροφορίες σχετικά με την κατανάλωση των τελικών καταναλωτών, που περιλαμβάνουν κατά περίπτωση (διατηρώντας παράλληλα την ακεραιότητα και την εμπιστευτικότητα των ιδιωτικών και εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ):
 - χαρακτηριστικά φορτίου,
 - τμηματοποίηση, και
 - γεωγραφική θέση,
- καταχώριση της δημιουργίας και κυριότητας «λευκών πιστοποιητικών» (εφόσον απαιτείται)· και
- δημιουργία και λειτουργία αγοράς για την εμπορία της εξοικονόμησης ενέργειας (εφόσον απαιτείται).

17. Αποτελέσματα καθεστώτος

Καίριας σημασίας ζήτημα κατά την κατάρτιση ενός ΚΕΥΕΑ είναι ο τρόπος υποβολής εκθέσεων σχετικά με τα αποτελέσματα του καθεστώτος. Αυτό θα μπορούσε να γίνει μέσω της δημοσίευσης ετήσιων εκθέσεων σχετικά με τη λειτουργία του καθεστώτος που θα περιλαμβάνουν τουλάχιστον αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τα ακόλουθα:

- την εξέλιξη του καθεστώτος κατά τη διάρκεια του έτους,
- τη συμμόρφωση των υπόχρεων μερών,
- τα αποτελέσματα σε σχέση με τον συνολικό στόχο εξοικονόμησης ενέργειας του καθεστώτος, συμπεριλαμβανομένης ανάλυσης της εξοικονόμησης ανά τύπο μέτρου ενεργειακής απόδοσης,
- τα αποτελέσματα σε σχέση με τυχόν επιμέρους στόχους και απαιτήσεις χαρτοφυλακίου του καθεστώτος,

(*) Βλέπε επίσης προσάρτημα ΙΧ σχετικά με τη σημαντικότητα και προσάρτημα ΧΙΙ σχετικά με την παρακολούθηση και την επαλήθευση.

- τα αποτελέσματα που συνδέονται με τυχόν εμπορία της εξοικονόμησης ενέργειας,
- το εκτιμώμενο κόστος συμμόρφωσης των υπόχρεων μερών, και
- το κόστος διαχείρισης του καθεστώτος.

18. Τομείς που επιδέχονται βελτίωση

Τα αποτελεσματικά ΚΕΥΕΑ καθορίζουν διαδικασίες για τη διαρκή βελτίωση της λειτουργίας και της διαχείρισής τους. Στο πλαίσιο ενός διαρκούς κύκλου αξιολόγησης και ανάπτυξης πολιτικών, οι διαδικασίες αυτές περιλαμβάνουν την εξέταση τρόπων εντοπισμού των τομέων που επιδέχονται βελτίωσης και ανάληψης ειδικών δράσεων με σκοπό τη βελτίωση.

19. «Αποταμίευση και δανεισμός»

Σύμφωνα με το άρθρο 7α παράγραφος 6 στοιχείο β), τα ΚΕΥΕΑ δύνανται να επιτρέπουν στα υπόχρεα μέρη να προσμετρούν την εξοικονόμηση που επιτεύχθηκε σε ένα συγκεκριμένο έτος σαν να είχε επιτευχθεί σε ένα από τα τέσσερα προηγούμενα ή τρία επόμενα έτη. Ανάλογα με το χρονοδιάγραμμα των στόχων ή των περιόδων του ΚΕΥΕΑ, η ευελιξία αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να δοθεί στα υπόχρεα μέρη η δυνατότητα να υπερβούν τον μελλοντικό τους στόχο προκειμένου να αντισταθμίσουν τυχόν χαμηλές επιδόσεις ως προς τον ισχύοντα στόχο (δανεισμός), ή αντίστροφα.

Για παράδειγμα, το μέτρο αυτό μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμο για την αντιμετώπιση τυχόν αβεβαιοτήτων αναφορικά με τον βαθμό επιτυχίας των στρατηγικών που χρησιμοποιήθηκαν από τα υπόχρεα μέρη, κάτι που είναι μεταξύ άλλων σημαντικό προκειμένου να αποφευχθούν οι κυρώσεις που επιβάλλονται από το κράτος μέλος δυνάμει του άρθρου 13.

Θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε να αποφευχθεί η διακοπή και επανέναρξη των κύκλων (σε περίπτωση υπερβολικής αποταμίευσης) ή να διακυβευθεί η επίτευξη των μελλοντικών στόχων (σε περίπτωση υπερβολικού δανεισμού). Αυτό μπορεί να αποφευχθεί μέσω του καθορισμού μέγιστων ποσοστών αναφορικά με τους στόχους ή την εξοικονόμηση που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο δανεισμού ή αποταμίευσης και μέγιστης διάρκειας όσον αφορά τις περιόδους κατά τις οποίες μπορεί να γίνει αυτό.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Με το άρθρο 7β της ΟΕΑ παρέχεται στα κράτη μέλη η δυνατότητα επίτευξης των στόχων τους όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας μέσω της εφαρμογής εναλλακτικών μέτρων πολιτικής. Εφόσον τα κράτη μέλη αποφασίσουν να [το πράξουν], μεριμνούν, με την επιφύλαξη του άρθρου 7 παράγραφοι 4 και 5 της ΟΕΑ, ώστε η απαιτούμενη εξοικονόμηση ενέργειας δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 να επιτυγχάνεται στους τελικούς καταναλωτές και να πληρούνται οι απαιτήσεις του παραρτήματος V της ΟΕΑ (ιδίως η ενότητα 3).

Με την επιφύλαξη των νομικών απαιτήσεων και της εκτίμησης της Επιτροπής σχετικά με τα προβλεπόμενα και τα υφιστάμενα εναλλακτικά μέτρα πολιτικής που έχουν κοινοποιηθεί από τα κράτη μέλη, ο ακόλουθος ενδεικτικός και μη εξαντλητικός κατάλογος βασικών χαρακτηριστικών μπορεί να βοηθήσει τα κράτη μέλη να διαμορφώσουν εναλλακτικά μέτρα (εκτός από τον τομέα των μεταφορών ⁽¹⁾):

1. Καθεστώτα και μέσα χρηματοδότησης και φορολογικά κίνητρα

1.1. Επιδοτήσεις ανακαίνισης κτιρίων

Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να παρέχουν επιδοτήσεις ανακαίνισης κτιρίων, π.χ. για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των υφιστάμενων κτιρίων κατοικιών και για την αναβάθμιση των συστημάτων θέρμανσης και ψύξης.

Το επίπεδο της επιδότησης μπορεί να εξαρτάται από τα ακόλουθα:

- την ενεργειακή απόδοση που αναμένεται να επιτευχθεί (π.χ. συγκεκριμένη τάξη ενεργειακής απόδοσης),
- την εξοικονόμηση ενέργειας που επιτεύχθηκε, ή
- την απόδοση του συστήματος θέρμανσης/ψύξης ⁽²⁾.

Η επιδότηση θα μπορούσε να έχει τη μορφή επιχορήγησης ή επιδοτούμενου δανείου.

Οι ΜΜΕ μπορεί να αποτελούν κατάλληλο στόχο για τέτοιου είδους επιδοτήσεις. Σε κάθε περίπτωση, οι επιδοτήσεις πρέπει να συμμορφώνονται με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

1.2. Ανάθεση συμβάσεων

Τα κράτη μέλη μπορούν να προωθούν συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης – μια μορφή ενεργειακής υπηρεσίας που βασίζεται στην αγορά και στοχεύει στην υλοποίηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης.

Οι εταιρείες παρέχουν υπηρεσίες ενεργειακής απόδοσης, όπως:

- βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων,
- ανανέωση των συστημάτων θέρμανσης ή αντικατάσταση δυνητικά μη αποδοτικών συσκευών, ή
- τεχνολογίες εγκάρσιου χαρακτήρα στη βιομηχανία (ηλεκτρικοί κινητήρες κ.λπ.).

Οι εταιρείες εγγυώνται την εξοικονόμηση ενέργειας και/ή χρημάτων μέσω των μέτρων και η αποζημίωση του αναδόχου συνδέεται με την απόδοση των μέτρων που εφαρμόστηκαν.

1.3. Μείωση του ΦΠΑ για μέτρα ενεργειακής απόδοσης

Τα κράτη μέλη μπορεί να καθιερώσουν μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ για ορισμένα προϊόντα, υλικά ή υπηρεσίες προκειμένου να ενθαρρύνουν την εφαρμογή μέτρων ενεργειακής απόδοσης.

Κατά την εφαρμογή των μέτρων αυτών, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή, μεταξύ άλλων στις απαιτήσεις της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με τη μείωση του ΦΠΑ για ορισμένα προϊόντα και υπηρεσίες.

⁽¹⁾ Βλέπε προσάρτημα VII για περισσότερες προτάσεις σχετικά με τον τομέα των μεταφορών.

⁽²⁾ Με το άρθρο 10 παράγραφος 6 της ΟΕΑΚ, τα κράτη μέλη καλούνται να συνδέουν τα οικονομικά τους μέτρα για βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης κατά την ανακαίνιση κτιρίων με τις στοχευόμενες ή επιτυγχανόμενες εξοικονομήσεις ενέργειας, σύμφωνα με μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες μεθόδους:

- την ενεργειακή απόδοση του εξοπλισμού ή του υλικού που χρησιμοποιείται για την ανακαίνιση,
- πρότυπες τιμές για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας σε κτίρια,
- πιστοποιητικά ενεργειακής απόδοσης που έχουν εκδοθεί πριν και μετά την ανακαίνιση,
- τα αποτελέσματα ενεργειακού ελέγχου, και
- κάθε άλλη σχετική, διαφανή και αναλογική μέθοδο.

1.4. Ταχύτερη απόσβεση των μέτρων απόδοσης

Τα κράτη μέλη μπορούν να προωθήσουν φοροαπαλλαγές που θα εξασφαλίζουν στις φορολογούμενες εταιρείες ταχύτερη απόσβεση των επενδύσεών τους σε ενεργειακά αποδοτικά προϊόντα. Αυτός ο τύπος μέτρου μπορεί να είναι κατάλληλος για την αύξηση της χρήσης εξοπλισμού ενεργειακής απόδοσης, π.χ. στον τομέα της βιομηχανίας.

Θα μπορούσε να καταρτιστεί κατάλογος των επιλέξιμων προϊόντων βάσει ειδικών τεχνολογικών κριτηρίων, ούτως ώστε να συμπεριληφθούν μόνο τα διαθέσιμα στην αγορά προϊόντα με τη μεγαλύτερη ενεργειακή απόδοση. Ο κατάλογος αυτός θα πρέπει να επικαιροποιείται διαρκώς ούτως ώστε να αντικατοπτρίζει τις εξελίξεις στους τομείς της τεχνολογίας και της αγοράς και να περιλαμβάνει τις πλέον πρόσφατες τεχνολογίες.

2. Εθνικό ταμείο ενεργειακής απόδοσης

Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να συστήσουν ΕΤΕΑ προκειμένου να συνδυαστούν αρκετά είδη μέτρων πολιτικής. Οι ρυθμίσεις όσον αφορά τα ΕΤΕΑ θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε διάφορους τομείς (π.χ. επιχειρήσεις, νοικοκυριά και δήμους) καθώς και ενημερωτικές εκστρατείες ως συνοδευτικά μέτρα.

Προκειμένου να διασφαλιστούν αποτελέσματα υψηλής μόχλευσης, η συνολική διαδικασία ανάθεσης πρέπει να σχεδιαστεί με σκοπό να είναι όσο το δυνατόν αποδοτικότερη. Η συνεργασία μεταξύ της κυβέρνησης και των τραπεζών μπορεί να αποτελέσει αποτελεσματικό τρόπο για την επίτευξη αυτού. Για να είναι επιλέξιμη δυνάμει του άρθρου 7, η χρηματοδότηση αυτών των ΕΤΕΑ πρέπει να προέρχεται είτε από δημόσιες πηγές είτε από συνδυασμό δημόσιων και ιδιωτικών πηγών (π.χ. τράπεζες).

Κατά την υλοποίηση ενός ΕΤΕΑ, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην αποφυγή πιθανών επικαλύψεων και διπλής μέτρησης της εξοικονόμησης με άλλα χρηματοδοτικά καθεστώτα.

Τα υπόχρεα μέρη στο πλαίσιο ενός ΚΕΥΕΑ μπορούν να εκπληρώσουν εν όλω ή εν μέρει, την υποχρέωσή τους για εξοικονόμηση με τη μορφή συνεισφοράς στο ΕΤΕΑ.

3. Κανονισμοί και εθελοντικές συμφωνίες

Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να προωθήσουν εθελοντικές ή ρυθμιζόμενες συμφωνίες μεταξύ της κυβέρνησης και των φορέων σε διάφορους τομείς. Ο στόχος θα μπορούσε να είναι η ενίσχυση της εθελοντικής ή της δεσμευτικής εφαρμογής ορισμένων μέτρων τεχνολογικού ή οργανωτικού χαρακτήρα, όπως η αντικατάσταση των μη αποδοτικών τεχνολογιών.

4. Ελάχιστα πρότυπα επιδόσεων των βιομηχανικών διαδικασιών

Τα ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης μπορεί να αποτελούν κατάλληλο μέσο μείωσης της ζήτησης ενέργειας από τη βιομηχανία, διότι αντιμετωπίζουν τα κυριότερα εμπόδια για την εφαρμογή οικονομικά αποδοτικών μέτρων ενεργειακής απόδοσης στη βιομηχανία: την απροθυμία ανάληψης κινδύνων και την αβεβαιότητα.

Ωστόσο, δεδομένου ότι οι βιομηχανικές διαδικασίες μπορεί να διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό ανάλογα με τον (υπο)τομέα στον οποίο εμπίπτουν, ο καθορισμός προτύπων μπορεί να συνιστά πρόκληση. Επιπλέον, για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των μέσων πολιτικής που αφορούν ενεργοβόρες βιομηχανίες, αυτά θα πρέπει να σχεδιάζονται με γνώση των πιθανών αλληλεπιδράσεων ή επικαλύψεων με το καθεστώς εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της ΕΕ.

5. Καθεστώτα ενεργειακής επισήμανσης

Η ενεργειακή επισήμανση πρέπει να είναι επιπρόσθετη εκείνης που απαιτείται βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ που επιτρέπει στους πελάτες να προβαίνουν σε τεκμηριωμένες επιλογές βασισμένοι στην κατανάλωση ενέργειας των συνδεδεμένων με την ενέργεια προϊόντων. Αυτός είναι ο λόγος για το περιορισμένο πεδίο εφαρμογής για καθετί επιπρόσθετο στιες ετικέτες που απαιτούνται για τις συσκευές βάσει του κανονισμού για την ενεργειακή επισήμανση ή για τα κτίρια στο πλαίσιο των πιστοποιητικών ενεργειακής απόδοσης (ΠΕΑ).

Επομένως, η έμφαση αφορά τις τελικές χρήσεις που δεν καλύπτονται από τον κανονισμό για την ενεργειακή σήμανση ή για τα παλαιά συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα (βλέπε π.χ. επόμενη ενότητα), δεδομένου ότι ο κανονισμός καλύπτει την ενεργειακή επισήμανση για τα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα που διατίθενται στην αγορά.

6. Επισήμανση των παλαιών συστημάτων θέρμανσης

Με το μέτρο αυτό καθιερώνεται σήμα απόδοσης για τα παλαιά συστήματα θέρμανσης που διαθέτουν λέβητα θέρμανσης πάνω από μια ορισμένη ηλικία. Οι καταναλωτές ενημερώνονται σχετικά με την απόδοση της συσκευής θέρμανσής τους και μπορούν να αναζητήσουν συμβουλές, προσφορές και επιδοτήσεις στον τομέα ενέργειας. Στόχος της επισήμανσης είναι η αύξηση του βαθμού αντικατάστασης των παλαιών θερμαντικών σωμάτων και η παροχή στους καταναλωτές κινήτρων για την εξοικονόμηση ενέργειας.

Σε συνδυασμό με την επισήμανση των νέων συσκευών θέρμανσης, το μέτρο αυτό θα επιταχύνει την αντικατάσταση των μη αποδοτικών παλαιών συστημάτων θέρμανσης.

7. Κατάρτιση και εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα ενέργειας

Τα προγράμματα αυτά αποτελούν συνήθως συνοδευτικά μέτρα, τα οποία παρέχουν ευνοϊκούς όρους για την επιτυχία άλλων εναλλακτικών μέτρων (π.χ. καθεστώτων χρηματοδότησης). Για την αποφυγή της διπλής μέτρησης, αποτελεί κοινή πρακτική να δηλώνεται η εξοικονόμηση ενέργειας μόνο για το εναλλακτικό μέτρο, για το οποίο είναι δυνατή η απευθείας παρακολούθηση των συμμετεχόντων (π.χ. μέσω της διαδικασίας έγκρισης των χρηματοδοτικών ενισχύσεων). Στις περιπτώσεις όπου δηλώνεται άμεσα η εξοικονόμηση ενέργειας για προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην αιτιολόγηση της σημαντικότητας⁽³⁾.

8. Πρόγραμμα ενεργειακών ελέγχων για τις ΜΜΕ

Οι ενεργειακοί έλεγχοι αποτελούν σημαντικό εργαλείο για τον εντοπισμό μέτρων που αποσκοπούν στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και τη μείωση του ενεργειακού κόστους. Καθορίζοντας την ποσότητα ενέργειας που καταναλώνεται από κάθε τομέα μιας εταιρείας, οι έλεγχοι αυτοί εντοπίζουν τα σημεία όπου θα μπορούσε να επιτευχθεί εξοικονόμηση και μπορούν, συνεπώς, να έχουν σημαντικά οικονομικά οφέλη.

Αν και οι ενεργειακοί έλεγχοι μπορούν να παράσχουν σημαντική δυναμική εξοικονόμηση, συνήθως δεν πραγματοποιούνται σε ΜΜΕ. Θα μπορούσαν να ληφθούν διάφορα μέτρα (π.χ. ενημερωτικές εκστρατείες, επιδοτήσεις ή φοροαπαλλαγές για τις υπηρεσίες αυτές) ώστε οι έλεγχοι αυτοί να καταστούν ελκυστικότεροι για τις ΜΜΕ.

9. Δίκτυα εκμάθησης για την ενεργειακή απόδοση

Με αυτό το είδος μέτρου δημιουργούνται ειδικά ανά κλάδο δίκτυα για την υποστήριξη της εφαρμογής μέτρων ενεργειακής απόδοσης από τις επιχειρήσεις και την επίτευξη συνεργασίας με διάρκεια καθώς και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των συμμετεχόντων. Σε πολλές περιπτώσεις, η συνεργασία συνεχίζεται και μετά το πέρας της χρηματοδότησης και αυτό έχει αντίκτυπο στις συνολικές εξελίξεις στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης στις επιχειρήσεις.

10. Άλλα εναλλακτικά μέτρα

10.1. Δημοπρασίες ενεργειακής απόδοσης

Με αυτό το μέτρο καθορίζεται η κατανομή των επιχορηγήσεων για έργα ενεργειακής απόδοσης με βάση τεχνικά και οικονομικά κριτήρια (π.χ. μέγεθος του έργου, εξοικονομούμενη ενέργεια ή μείωση της ηλεκτρικής ισχύος) στο πλαίσιο ενός μηχανισμού αντίστροφης δημοπρασίας.

Οι πλειστηριασμοί μπορεί να είναι ανοιχτοί (και να καθορίζουν μόνο τις ποσότητες που αναμένεται να εξοικονομηθούν) ή κλειστοί (και να καθορίζουν έναν ορισμένο τύπο τεχνολογίας). Ενδέχεται να είναι αναγκαίο να ζητηθεί από τους συμμετέχοντες να υποβληθούν σε επιτόπιο ενεργειακό έλεγχο και/ή σε παρακολούθηση της εξοικονόμησης μετά την εφαρμογή του μέτρου. Ο καθορισμός ειδικών απαιτήσεων για τους παρόχους μπορεί να βοηθήσει στην αντιμετώπιση της περίπτωσης των νοικοκυριών χαμηλού εισοδήματος.

10.2. Εθνικό ΣΕΔΕ για τομείς που δεν εμπίπτουν στο ΣΕΔΕ

Με το μέτρο αυτό θεσπίζεται ένα χωριστό ανάντη σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής (ΣΕΔΕ) για μέρος (π.χ. μεταφορές και θέρμανση των κτιρίων) ή για το σύνολο των τομέων που δεν καλύπτονται ήδη από το ΣΕΔΕ της ΕΕ.

Σε αντίθεση με ένα κατάντη ΣΕΔΕ, όπως το ΣΕΔΕ της ΕΕ, ένα ανάντη ΣΕΔΕ καλύπτει τις εκπομπές στο ανώτερο τμήμα της αλυσίδας αξίας, δηλαδή τις πηγές πρωτογενούς ενέργειας, όπως το φυσικό αέριο, το πετρέλαιο ή τα παράγωγα αυτού, όπως είναι η βενζίνη ή το ντίζελ.

Το αποτέλεσμα επιτυγχάνεται μέσω των ίδιων μηχανισμών που χρησιμοποιούνται σε ένα κατάντη σύστημα: ο καθορισμός μιας ανώτατης ποσότητας εκπομπών και ετήσιων μειώσεων αυτού του ανώτατου ορίου δημιουργεί μια πολιτικά καθορισμένη έλλειψη βάσει της οποίας διαμορφώνονται οι τιμές του CO₂. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την παροχή κινήτρων για την εφαρμογή μέτρων μείωσης.

10.3. Φόρος ενέργειας και φόρος CO₂⁽⁴⁾

Πληροφορίες σχετικά με άλλους τύπους εναλλακτικών μέτρων μπορούν να βρεθούν στη «διευκόλυνση επιτυχημένων μέτρων» στο πλαίσιο του έργου ODYSSEE-MURE⁽⁵⁾. Στήριξη της εφαρμογής και αναθεώρησης αξιόπιστων εναλλακτικών μέτρων πολιτικής μπορεί να βρεθεί στο έργο ENSPOL⁽⁶⁾. Η βάση δεδομένων του ΔΟΕ⁽⁷⁾ και η βάση δεδομένων του ΕΟΠ⁽⁸⁾ παρέχουν γενικότερο χαρακτήρα συλλογές πληροφοριών σχετικά με μέτρα ενεργειακής απόδοσης.

⁽³⁾ Βλέπε επίσης προσάρτημα ΙΧ.

⁽⁴⁾ Βλέπε επίσης προσάρτημα ΙΙΙ για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με αυτό τον τύπο εναλλακτικού μέτρου.

⁽⁵⁾ Βάση δεδομένων του MURE για τα επιτυχημένα μέτρα:

<http://www.measures-odyssee-mure.eu/successful-measures-energy-efficiency-policy.asp>

⁽⁶⁾ <http://enspol.eu/>

⁽⁷⁾ <https://www.iea.org/policiesandmeasures/energyefficiency/>

⁽⁸⁾ <https://www.eea.europa.eu/themes/climate/national-policies-and-measures/policies-and-measures>

Με δεδομένη την απαίτηση της προσθετικότητας, έχει ουσιώδη σημασία να εξεταστεί η αλληλεπίδραση μεταξύ συγκεκριμένων ειδών μέτρων, ούτως ώστε να αποφεύγεται η διπλή μέτρηση. Η «διευκόλυνση της αλληλεπίδρασης των πολιτικών» στο πλαίσιο του έργου ODYSSEE-MURE ⁽¹⁾ παρέχει μια επισκόπηση αυτής της αλληλεπίδρασης και των επιπτώσεών της στη μείωση ή στην αύξηση του αντικτύπου των μέτρων. Αυτό μπορεί να βοηθήσει στην αξιολόγηση των επιδράσεων σε περίπτωση συνδυασμού εναλλακτικών μέτρων πολιτικής.

Η μελέτη του ΔΟΕ ⁽²⁾ παρέχει χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με πιθανούς τρόπους χρηματοδότησης της εφαρμογής εναλλακτικών μέτρων πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων προσεγγίσεων σύμπραξης του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.

⁽¹⁾ <http://www.odyssee-mure.eu/>

⁽²⁾ <https://www.iea.org/publications/freepublications/publication/finance.pdf>

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ IV

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΦΟΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Η ΦΟΡΟΣ CO₂, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΕΛΑΣΤΙΚΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ

Είτε εφαρμόζουν τα υφιστάμενα φορολογικά μέτρα (που τέθηκαν σε ισχύ πριν από οποιαδήποτε από τις δύο περιόδους επιβολής της υποχρέωσης) είτε νέα φορολογικά μέτρα (που θεσπίστηκαν κατά τη διάρκεια μιας περιόδου), τα κράτη μέλη πρέπει να συμμορφώνονται με όλες τις απαιτήσεις που προβλέπονται στο παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο α) και παράγραφος 4 της ΟΕΑ.

Θα πρέπει δε να λαμβάνουν υπόψη τα ακόλουθα κατά τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας μέσω φορολογικών μέτρων που εφαρμόζονται ως εναλλακτικά μέτρα πολιτικής βάσει του άρθρου 7β της ΟΕΑ.

1. Βασικός υπολογισμός για κάθε έτος ισχύος του φορολογικού μέτρου

Για τον υπολογισμό των επιδράσεων που έχουν στην ενεργειακή κατανάλωση επιμέρους δράσεις που ανελήφθησαν κατά τη διάρκεια της περιόδου επιβολής της υποχρέωσης, τα κράτη μέλη πρέπει να αναλύουν την κατανάλωση χωρίς τον φόρο ενέργειας ή τον φόρο CO₂ (αντιπαράδειγμα ενεργειακής κατανάλωσης).

Όπως ορίζεται στο παράρτημα V παράγραφος 4 στοιχείο β) της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόζουν ελαστικότητες των τιμών που αντιπροσωπεύουν την ανταπόκριση της ζήτησης ενέργειας στις μεταβολές των τιμών (βλέπε ενότητα 3 κατωτέρω). Συνιστάται οι ελαστικότητες των τιμών να εφαρμόζονται σε ετήσια βάση σύμφωνα με την παρατηρούμενη κατανάλωση ενέργειας, προκειμένου να εκτιμηθεί το αντιπαράδειγμα ενεργειακής κατανάλωσης, λαμβανομένων υπόψη των πραγματικών ποσοστιαίων μεταβολών στις τιμές τελικού χρήστη που προκύπτουν από το φορολογικό μέτρο (βλέπε ενότητα 2).

Το αντιπαράδειγμα ενεργειακής κατανάλωσης πρέπει στη συνέχεια να συγκρίνεται με την ακολούθως παρατηρούμενη ενεργειακή κατανάλωση προκειμένου να εκτιμηθεί η μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης ως αποτέλεσμα του φορολογικού μέτρου σε ετήσια βάση (βλέπε ακόλουθο σχήμα).

Σημείωση: Δρ = μεταβολή στην τιμή· δε/δρ = ελαστικότητα τιμής της ζήτησης

Πηγή: Europe Economics, 2016

Εάν εφαρμόζονται διαφορετικοί φορολογικοί συντελεστές ή απαλλαγές για διαφορετικές ομάδες τελικών καταναλωτών ή τύπων καυσίμων, το αντιπαράδειγμα ενεργειακής κατανάλωσης θα πρέπει να υπολογίζεται χωριστά για κάθε ομάδα ή τύπο.

2. Υπολογισμός των ποσοστιαίων μεταβολών στις τιμές τελικού χρήστη

Η διαφορά (ή δέλτα) μεταξύ του επιπέδου φορολογίας ενός κράτους μέλους και των κατώτατων επιπέδων βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ καθορίζει το επιλεγμένο επίπεδο φόρου ανά μονάδα ενέργειας για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας. Πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια για να κατανοηθούν και να δικαιολογηθούν τόσο η έκταση στην οποία μετακυλιέται ο φόρος στους τελικούς καταναλωτές όσο και τυχόν απαλλαγές ή διακυμάνσεις στους φορολογικούς συντελεστές για συγκεκριμένες ομάδες τελικών καταναλωτών ή τύπους ενέργειας, λαμβανομένης επίσης υπόψη κάθε άλλης παράλληλης επιδότησης.

Όπου οι συντελεστές ποικίλλουν, θα πρέπει να πραγματοποιούνται χωριστές αναλύσεις για κάθε ομάδα και τύπο ενέργειας. Ο αντίκτυπος στις τιμές τελικού καταναλωτή θα πρέπει να εκφράζεται ως η ποσοστιαία μεταβολή σε σχέση με την τιμή της ενέργειας, συμπεριλαμβανομένου του φόρου.

Εάν προβλέπεται επίδομα για τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος (με σκοπό τον μετριασμό του αντίκτυπου μιας αύξησης φόρου), θα πρέπει να εκτιμάται η σταθμισμένη αύξηση του φόρου που μετακυλιείται στους τελικούς καταναλωτές. Για παράδειγμα, εάν η αύξηση των τιμών ενέργειας που οφείλεται στην επιβολή φόρου ισούται με 1 EUR/kWh και 30 % των καταναλωτών που επηρεάζονται από αυτήν λαμβάνουν επίδομα που ισούται με 0,2 EUR/kWh, τότε η σταθμισμένη αύξηση θα ανέρχεται σε:

$$1 \text{ EUR/kWh} \times 70 \% + [(1 \text{ EUR/kWh} - 0,2 \text{ EUR/kWh}) \times 30 \%] = 0,94 \text{ EUR/kWh}$$

Αυτές οι εκτιμήσεις μπορούν να γίνονται στο πλαίσιο εθνικών μελετών σχετικά με τις μεταβολές των τιμών της ενέργειας που οφείλονται σε φορολογία, επιδοτήσεις, φοροαπαλλαγές ή κόστος πρωτογενούς -ενέργειας (καυσίμων) καθ' όλη τη διάρκεια του εν λόγω έτους.

3. Υπολογισμός των ελαστικότητας των τιμών

Οι σχετικές ελαστικότητες των τιμών εκτιμώνται με εφαρμογή οικονομετρικών μοντέλων στις μεταβλητές που επηρεάζουν την ενεργειακή ζήτηση, προκειμένου να απομονωθεί ο αντίκτυπος των μεταβολών στις τιμές της ενέργειας. Χρειάζεται μια αρκετά μεγάλη χρονική ακολουθία (τουλάχιστον 15 με 20 έτη, η οποία χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της μακροπρόθεσμης ελαστικότητας) ή ένα μεγάλο εγκάρσιο δείγμα των κρατών μελών προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι εκτιμήσεις διαθέτουν ικανοποιητικές στατιστικές ιδιότητες και ότι όλες οι σχετικές εξηγηματικές μεταβλητές περιλαμβάνονται στο πλαίσιο του μοντέλου. Για τις βραχυπρόθεσμες ελαστικότητες που απεικονίζουν τη βραχυπρόθεσμη αλλαγή στη συμπεριφορά, αρκεί περίοδος παρακολούθησης 2-3 ετών.

Οι σχετικές εξηγηματικές μεταβλητές εξαρτώνται από τον τομέα που υπόκειται στο φορολογικό μέτρο. Για παράδειγμα, στον τομέα των κατοικιών, το μοντέλο θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα:

- το εισόδημα (κατά περίπτωση, αναλυθέν ανά περιφέρεια και εισοδηματική ομάδα),
- τον πληθυσμό,
- το εμβαδόν,
- τις τεχνολογικές εξελίξεις,
- τον αυτόνομο ρυθμό βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, και
- την ανάγκη για ψύξη και θέρμανση (μέσω μεταβλητής που εκφράζει τη θερμοκρασία).

Η ένταξη και άλλων μέτρων πολιτικής στην ανάλυση θα καταστήσει δυνατή την αξιολόγηση πιθανών επικαλύψεων και τη διάκριση της χωριστής συνεισφοράς τους στην εξοικονόμηση ενέργειας που επιτεύχθηκε (βλέπε ενότητα 4).

Οι εκτιμώμενες ελαστικότητες τιμών θα ποικίλλουν κατά την πάροδο του χρόνου. Βραχυπρόθεσμα, στην αρχή της περιόδου επιβολής της υποχρέωσης 2021-2030 ή κατά το χρονικό σημείο καθιέρωσης ενός νέου μέτρου πολιτικής, θα είναι μικρότερες. Αυτό αντικατοπτρίζει τις περιορισμένες επιλογές (π.χ. ενδεικτικά συμπεριφορικά μέτρα ή αποφάσεις υποκατάστασης καυσίμων) με τις οποίες έρχονται αντιμέτωποι οι καταναλωτές καθώς προσαρμόζονται στη μεταβολή των τιμών. Με την πάροδο του χρόνου, οι ελαστικότητες αυξάνονται, καθώς ολοένα περισσότεροι καταναλωτές λαμβάνουν επενδυτικές αποφάσεις βασισμένοι στις υψηλότερες τιμές, οι οποίες παρέχουν καλύτερες αποδόσεις των επενδύσεων σε αποδοτικότερα αγαθά και υπηρεσίες.

Αναφορικά με τα υφιστάμενα φορολογικά μέτρα, ο αντίκτυπος των δράσεων ενεργειακής απόδοσης κατά την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης θα πρέπει να απομονώνεται από τον αντίκτυπο των δράσεων που ανελήφθησαν σε προηγούμενες περιόδους. Πιο συγκεκριμένα, επενδυτικές αποφάσεις που ελήφθησαν κατά την περίοδο 2014-2020 και βασίζονταν στην αύξηση των τιμών ενέργειας λόγω της επιβολής φόρου θα πρέπει να αφαιρούνται από τις δηλώσεις περί εξοικονόμησης ενέργειας της περιόδου 2021-2030.

Εάν οι φορολογικοί συντελεστές διαφέρουν μεταξύ τύπων καυσίμων, θα πρέπει να εκτιμώνται οι σταυροειδείς ελαστικότητες (βάσει μέτρησης των επιπτώσεων μιας τιμής στη ζήτηση για άλλο καύσιμο) προκειμένου να αιτιολογηθεί η υποκατάσταση τύπων καυσίμου των οποίων η τιμή εμφάνισε σχετική αύξηση (εξαιτίας της φορολογίας) από άλλους των οποίων η τιμή δεν αυξήθηκε. Παράδειγμα σταυροειδούς ελαστικότητας θα ήταν η μέτρηση της ανταπόκρισης του ντίζελ στις μεταβολές της τιμής της βενζίνης.

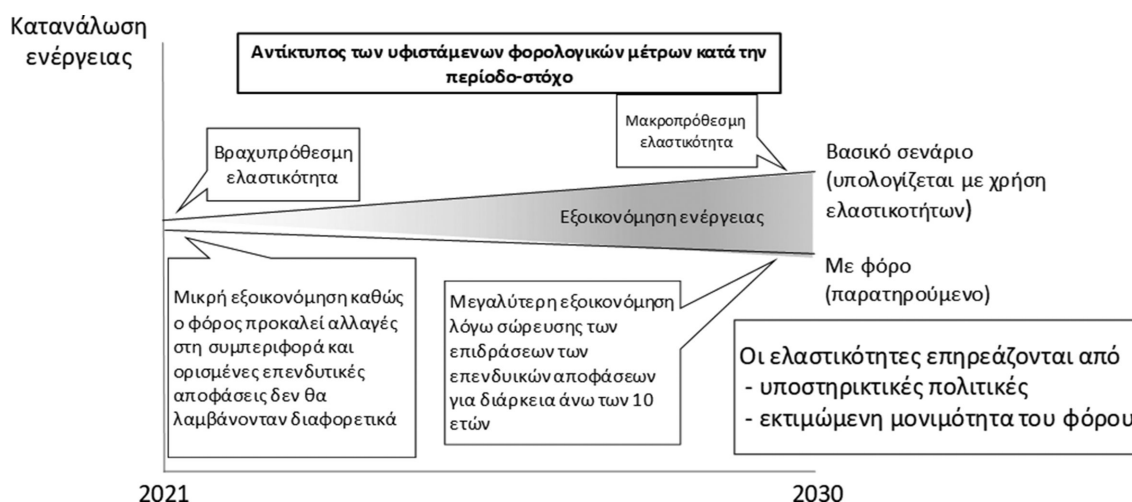
4. Επικαλύψεις με άλλα μέτρα πολιτικής

Οι ελαστικότητες εκτιμώνται κατά τη διάρκεια μεγάλων περιόδων ώστε να ενσωματώνονται οι επιπτώσεις του φορολογικού μέτρου και οι επιπτώσεις άλλων παλαιότερων μέτρων πολιτικής. Επιπλέον, τα φορολογικά και άλλα μέτρα συχνά αλληλοσυμπληρώνονται για παράδειγμα, τα προγράμματα επιδοτήσεων διευκολύνουν την προσαρμογή των τελικών καταναλωτών στις υψηλότερες τιμές και τα φορολογικά μέτρα καθιστούν τα προγράμματα επιδοτήσεων ελκυστικότερα για τους τελικούς καταναλωτές.

Αυτό σημαίνει ότι πιο μακροπρόθεσμες ελαστικότητες θα ενσωματώνουν τα αποτελέσματα των υποστηρικτικών μέτρων πολιτικής που εφαρμόστηκαν κατά την περίοδο εκτίμησης, δηλαδή όσο πιο φιλόδοξα και πιο αποτελεσματικά είναι τα άλλα μέτρα, τόσο μεγαλύτερες θα είναι οι ελαστικότητες.

Με δεδομένο τον υψηλό βαθμό επικάλυψης μεταξύ των φορολογικών και άλλων μέτρων, συνιστάται η χρήση μιας από τις ακόλουθες προσεγγίσεις:

- εκτίμηση των επιπτώσεων του φόρου ενέργειας ή του φόρου CO₂ με χρήση βραχυπρόθεσμων μόνο ελαστικότητας για ολόκληρη την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης (π.χ. 2021-2030) και χωριστή εκτίμηση των επιπτώσεων άλλων μέτρων πολιτικής με προσεγγίσεις από τη βάση προς την κορυφή, ή
- εκτίμηση των επιπτώσεων του φόρου ενέργειας ή του φόρου CO₂ με χρήση βραχυπρόθεσμων ελαστικότητας το 2021 (ή, εάν το μέτρο θεσπιστεί μετά το 2021, από το χρονικό σημείο θέσπισής του) και βαθμιαία μετάβαση στις μακροπρόθεσμες ελαστικότητες ως το 2030. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να αφαιρεθεί η εξοικονόμηση ενέργειας μέσω άλλων μέτρων πολιτικής τα οποία επηρεάζουν τη χρήση τελικής ενέργειας που φορολογείται, διότι συνιστά το αποτέλεσμα προσεγγίσεων από τη βάση προς την κορυφή σύμφωνα με τις τεχνικές απαιτήσεις της ΟΕΑ, συμπεριλαμβανομένων αυτόνομων επιμέρους δράσεων (βλέπε σχήμα κατωτέρω):

Οι ίδιες προσεγγίσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την περίοδο επιβολής υποχρέωσης 2014-2020.

5. Επικαλύψεις με το δίκαιο της ΕΕ

- 5.1. *Επικαλύψεις με τα πρότυπα επιδόσεων για τις εκπομπές από τα καινούργια επιβατικά αυτοκίνητα και τα καινούργια ελαφρά επαγγελματικά οχήματα [κανονισμοί (ΕΚ) αριθ. 443/2009 και (ΕΕ) αριθ. 510/2011]*

Οι επιπτώσεις που έχει ο φόρος ενέργειας ή ο φόρος CO₂ στην ενεργειακή κατανάλωση των επιβατικών αυτοκινήτων και των ελαφρών επαγγελματικών οχημάτων μπορούν να υπολογιστούν χρησιμοποιώντας ανάλυση παλινδρόμησης με συσχέτιση των τιμών ενέργειας (συμπεριλαμβανομένων των επιδράσεων της αύξησης του φόρου) με τις πωλήσεις καινούριων επιβατικών αυτοκινήτων και καινούριων ελαφρών επαγγελματικών οχημάτων που υπερβαίνουν τα ελάχιστα πρότυπα επιδόσεων της ΕΕ για τις εκπομπές. Κατά την ανάλυση παλινδρόμησης πρέπει να χρησιμοποιούνται οι εθνικές τιμές. Η μελέτη σε εθνικό επίπεδο μπορεί να εκτιμήσει το ποσοστό των πωλήσεων που αντιστοιχεί στην επίδραση της φορολογίας και η εξοικονόμηση ενέργειας μπορεί να εκτιμηθεί από τη βάση προς την κορυφή λαμβανομένου υπόψη του κριτηρίου της προσθετικότητας.

- 5.2. *Επικαλύψεις με τις απαιτήσεις απομάκρυνσης από την αγορά ορισμένων συνδεδεμένων με την ενέργεια προϊόντων (μέτρα εφαρμογής στο πλαίσιο της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό)*

Ο αντίκτυπος των μέτρων που περιλαμβάνονται στην οδηγία για τον οικολογικό σχεδιασμό μπορεί να υπολογιστεί μέσω ανάλυσης παλινδρόμησης με συσχέτιση των τιμών ενέργειας (συμπεριλαμβανομένων των επιδράσεων της αύξησης του φόρου) με τις πωλήσεις προϊόντων που υπερβαίνουν τα ελάχιστα πρότυπα της οδηγίας. Μέσω αυτής της προσέγγισης χρονικής αλληλουχίας, μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν εικονικές μεταβλητές προκειμένου να αποτυπωθούν οι επιδράσεις των προτύπων που αφορούν τα προϊόντα στην ενεργειακή κατανάλωση. Σε κάθε περίπτωση, η εκτίμηση από τη βάση προς την κορυφή θα διασφαλίσει τον συνυπολογισμό της προσθετικότητας.

6. Απαιτήσεις όσον αφορά τους πόρους

Η εκτίμηση των ελαστικότητας απαιτεί εμπειρογνωσία στον τομέα της μοντελοποίησης. Απουσία εσωτερικών ομάδων μοντελοποίησης με τις αναγκαίες ικανότητες, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν την εκπόνηση μεθοδολογικά αξιόπιστων και διαφανών μελετών για την παραγωγή εκτιμήσεων με βάση πρόσφατες και αντιπροσωπευτικές επίσημες πηγές δεδομένων. Θα πρέπει επίσης να διασφαλίσουν ότι θα έχουν πρόσβαση σε όλα τα αναγκαία δεδομένα, τις παραδοχές και τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται με σκοπό τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα V παράγραφος 5 στοιχείο ια).

Σε περίπτωση που τα διαθέσιμα στοιχεία δεν επαρκούν για την παραγωγή αξιόπιστων εκτιμήσεων των ελαστικότητων, μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα αποτελέσματα παρόμοιων ασκήσεων μοντελοποίησης με τις στοχευόμενες ομάδες τελικών καταναλωτών ή τους στοχευόμενους τύπους καυσίμων για την παραγωγή υποκατάστατων μεταβλητών. Η επιλογή συγκρίσιμων εκτιμήσεων θα πρέπει να είναι καλά δικαιολογημένη και μπορεί να προκύψει μεταξύ άλλων από τα ακόλουθα:

- αποτελέσματα ακαδημαϊκής βιβλιογραφίας, δημοσιευμένα σε ευρέως αναγνωρισμένα επιστημονικά περιοδικά που αξιολογούνται από ομοτίμους, όπου γίνεται χρήση πρόσφατων δεδομένων και μοντέλων που αντικατοπτρίζουν το ισχύον τοπίο πολιτικής, και
- αποτελέσματα παλινδρόμησης για έναν συγκεκριμένο τομέα σε παρόμοιο κράτος μέλος (θα πρέπει να παρέχεται σαφής αιτιολόγηση της επιλογής του κράτους μέλους).

Ως τελευταία επιλογή και μόνο για τις περιπτώσεις όπου μπορεί να τεκμηριωθεί ότι οι ανωτέρω επιλογές δεν παρέχονταν, αποτελέσματα από έναν τομέα μπορούν, κατά περίπτωση, να ισχύσουν και για άλλους τομείς. Και πάλι, θα πρέπει να παρέχεται σαφής αιτιολόγηση.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ V

ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ, ΜΗ ΕΞΑΝΤΛΗΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΜΕΤΡΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ

Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν εφαρμόσει πολιτικές για τον μετριασμό της ενεργειακής φτώχειας. Αυτές μπορούν να χαρακτηριστούν μέτρα πολιτικής που αφορούν την ενεργειακή κατανάλωση μιας συγκεκριμένης ομάδας-στόχου, π.χ. ευάλωτα νοικοκυριά, νοικοκυριά που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια ή όσα ζουν σε κοινωνική στέγαση. Εμπίπτουν σε δύο κατηγορίες, όσον αφορά τη συνάφειά τους με το άρθρο 7 παράγραφοι 1 και 11 δεύτερο εδάφιο της ΟΕΑ:

- κοινωνικές πολιτικές που αφορούν την κατανάλωση ενέργειας – αυτές στοχεύουν στον ταχύ μετριασμό των επιδράσεων της ενεργειακής φτώχειας, αλλά δεν αφορούν την ενεργειακή απόδοση. Παραδείγματα αποτελούν η απαλλαγή από την υποχρέωση πληρωμής του λογαριασμού ηλεκτρικής ενέργειας, οι άμεσες ενισχύσεις, τα μειωμένα τιμολόγια και οι μειωμένες εισφορές κοινωνικής ασφάλισης. Αυτού του είδους οι πολιτικές δεν εμπίπτουν στο πλαίσιο του άρθρου 7 παράγραφος 11 της ΟΕΑ, βάσει του οποίου μόνο μέτρα πολιτικής που εφαρμόζονται για τη συμμόρφωση με την υποχρέωση εξοικονόμησης ενέργειας (μειώνοντας π.χ. τη χρήση ενέργειας) είναι επιλέξιμα· και
- πολιτικές ενεργειακής απόδοσης που αφορούν συγκεκριμένα τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος, είτε μέσω ενός συγκεκριμένου στοιχείου είτε εστιάζοντας αποκλειστικά στην εν λόγω ομάδα – αυτές εμπίπτουν στο πλαίσιο του άρθρου 7 παράγραφος 11 της ΟΕΑ, διότι στοχεύουν στην άρση των εμποδίων και στην παροχή κινήτρων για επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση, καθώς και στον μετριασμό της ενεργειακής φτώχειας.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρέχεται επισκόπηση ορισμένων τύπων πολιτικών ενεργειακής απόδοσης που αφορούν τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος και εφαρμόζονται ήδη σε αρκετά κράτη μέλη· τα παραδείγματα είναι ενδεικτικά και μη εξαντλητικά:

Ενδεικτικά παραδείγματα πολιτικών για τον μετριασμό της ενεργειακής φτώχειας ⁽¹⁾

Τύπος πολιτικής	Πολιτική ενεργειακής απόδοσης που αφορά τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος	Ενδιαφερόμενα κράτη μέλη ⁽²⁾
-----------------	---	---

Μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο των ΚΕΥΕΑ (άρθρο 7α ΟΕΑ)

Μέσο βασικό στην αγορά	Ειδικός στόχος που συνδέεται με την ενεργειακή φτώχεια (ή τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος) ή συντελεστής προσαύξησης που εφαρμόζεται για νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος	AT, FR, IE, UK
------------------------	---	----------------

Μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο εναλλακτικών μέτρων πολιτικής (άρθρο 7β ΟΕΑ)

Καθεστώτα και μέσα χρηματοδότησης	Κίνητρα για ενεργειακά αποδοτικές ανακαινίσεις κτιρίων, π.χ. με εστίαση στα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος ή σε κατοικίες που ανήκουν στις κατώτερες ενεργειακές τάξεις (δηλαδή G και F) ή με την παροχή ευνοϊκότερων όρων με βάση εισοδηματικά ή κοινωνικά κριτήρια	BE, BG, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, LT, LV, MT, NL, RO, SI, UK
Καθεστώτα και μέσα χρηματοδότησης	Κίνητρα για αντικατάσταση συσκευών, π.χ. με εστίαση στα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος ή με την παροχή ευνοϊκότερων όρων με βάση εισοδηματικά ή κοινωνικά κριτήρια	AT, BE, DE, HU
Φορολογικά κίνητρα	Πίστωση/μείωση φόρου εισοδήματος, π.χ. με την παροχή ευνοϊκότερων όρων με βάση εισοδηματικά ή κοινωνικά κριτήρια	EL, FR, IT

Τύπος πολιτικής	Πολιτική ενεργειακής απόδοσης που αφορά τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος	Ενδιαφερόμενα κράτη μέλη ^(?)
Κατάρτιση και εκπαίδευση	Ενημερωτικές εκστρατείες και κέντρα πληροφόρησης	AT, DE, FR, IE, HU, MT, SI, UK
Κατάρτιση και εκπαίδευση	Ενεργειακοί έλεγχοι ^(?)	BE, DE, FR, IE, LV, SI

⁽¹⁾ Ugarte, S. κ.ά., *Energy efficiency for low-income households* (μελέτη που διενεργήθηκε για λογαριασμό της Επιτροπής Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας (ITRE), 2016)

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/595339/IPOL_STU\(2016\)595339_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/595339/IPOL_STU(2016)595339_EN.pdf)

⁽²⁾ Κατάσταση στα μέσα του 2016

⁽³⁾ Ο τύπος πολιτικής «Κατάρτιση και εκπαίδευση» αποτελεί τον γενικό τύπο πολιτικής παρέμβασης. Ο τύπος πολιτικής ενεργειακής απόδοσης «ενεργειακοί έλεγχοι» αποτελεί έναν δυνητικό υπο-τύπο αυτής της κατηγορίας. Οι ενεργειακοί έλεγχοι για τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος, για παράδειγμα, στοχεύουν όντως στην παροχή πληροφόρησης σε αυτά σχετικά με τις πηγές ενεργειακής κατανάλωσης και στην κατάρτισή τους σχετικά με τρόπους βελτιστοποίησης ή μείωσης των εν λόγω πηγών με αποδοτικό τρόπο. Επιπλέον, ορισμένα από αυτά τα προγράμματα περιλαμβάνουν επίσης την κατάρτιση ανέργων ώστε να απασχοληθούν ως ενεργειακοί σύμβουλοι (π.χ. πρόγραμμα Caritas στη Γερμανία).

Οι πολιτικές αυτές εφαρμόζονται ως ειδικό στοιχείο ενός ΚΕΥΕΑ και ως επιλεγμένοι τύποι εναλλακτικών μέτρων πολιτικής ⁽³⁾. Τα χρηματοδοτικά μέσα που αποτελούνται από δάνεια και επιχορηγήσεις για ανακαινίσεις κτιρίων συνιστούν τα πλέον διαδεδομένα μέτρα για την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης σε νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος. Πολιτικές σχετικά με την αντικατάσταση συσκευών και μέτρα πληροφόρησης εφαρμόζονται επίσης, αλλά μόνο σε λίγα κράτη μέλη. Επιπλέον, ορισμένα κράτη μέλη έχουν καθιερώσει ειδικά προγράμματα ενεργειακών ελέγχων που εστιάζουν στα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος.

Για αναλυτικότερα παραδείγματα πολιτικών ενεργειακής απόδοσης που αφορούν νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος, μπορεί κανείς να ανατρέξει στις ακόλουθες πηγές:

— Παρατηρητήριο Ενεργειακής Φτώχειας της ΕΕ:

<https://www.energypoverty.eu/policies-measures>

— Βάση δεδομένων MURE στο πλαίσιο του έργου H2020, ODYSSEE-MURE:

<http://www.measures-odyssee-mure.eu/>

— *Energy efficiency for low-income households* (μελέτη της Επιτροπής Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου):

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/595339/IPOL_STU\(2016\)595339_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/595339/IPOL_STU(2016)595339_EN.pdf)

⁽³⁾ Ως εκ τούτου, οι γενικές εξηγήσεις που περιέχονται στα προσαρτήματα II (ΚΕΥΕΑ) και III (εναλλακτικά μέτρα πολιτικής) είναι συναφείς και στην περίπτωση αυτή.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ VI

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΕΣΩ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

Τα «συμπεριφορικά μέτρα» καλύπτουν κάθε τύπο μέτρου ή παρέμβασης πολιτικής που στοχεύει στην εξοικονόμηση ενέργειας μέσω της αλλαγής της συμπεριφοράς των τελικών χρηστών, δηλαδή του τρόπου με τον οποίο χρησιμοποιούν την ενέργεια, τα προϊόντα που καταναλώνουν ενέργεια (π.χ. συσκευές, τεχνικό εξοπλισμό, οχήματα) ή τα συστήματα που καταναλώνουν ενέργεια (π.χ. κτίρια κατοικιών και κτίρια που προορίζονται για άλλες χρήσεις). Αυτού του είδους τα μέτρα μπορεί να περιλαμβάνουν συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της ενέργειας, στοχευμένες ενημερωτικές εκστρατείες, εμφάνιση της κατανάλωσης ενέργειας σε πραγματικό χρόνο ή παρατηρήσεις, κατάρτιση σχετικά με την οικολογική οδήγηση, εκστρατείες για την εξοικονόμηση ενέργειας στον τόπο εργασίας κ.λπ.

Τα συμπεριφορικά μέτρα απαιτούν ειδική αξιολόγηση, εφόσον η σημαντικότητα μιας αλλαγής συμπεριφοράς είναι δυσκολότερο να αποδειχτεί σε σχέση, για παράδειγμα, με την εγκατάσταση μιας τεχνικής λύσης. Επίσης, αλλαγές στη συμπεριφορά μπορεί να είναι σε μεγάλο βαθμό αναστρέψιμες, επομένως είναι δυσκολότερο να καθοριστεί ο κύκλος ζωής των μέτρων και το ύψος της εξοικονόμησης συν τω χρόνω.

1. Προσεγγίσεις αξιολόγησης

1.1. Τυχαιοποιημένες ελεγχόμενες δοκιμές

Προκειμένου να υπερκεραστούν οι προαναφερθείσες δυσκολίες, συνιστάται στα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν, κατά περίπτωση, την προσέγγιση των τυχαιοποιημένων ελεγχόμενων δοκιμών (ΤΕΔ)⁽¹⁾ που περιλαμβάνουν τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τη μετρούμενη ή παρακολουθούμενη κατανάλωση ενέργειας πριν και μετά την παρέμβαση ή τις παρεμβάσεις. Συγκρίνοντας τις μεταβολές (πριν/μετά) στην ενεργειακή κατανάλωση μεταξύ των ομάδων θεραπείας και ελέγχου, είναι δυνατό να επαληθευτεί κατά πόσον η πραγματική εξοικονόμηση ενέργειας προσεγγίζει την αναμενόμενη εξοικονόμηση ενέργειας.

Συνιστάται η διεξαγωγή πειραμάτων με αυτή την προσέγγιση προτού χρησιμοποιηθεί ευρέως, ώστε να καταστεί δυνατή:

- η σύγκριση των διαφόρων εκδοχών,
- οι βελτιώσεις σε σχεδιασμό και αποτελεσματικότητα, και
- η αυστηρή αξιολόγηση των επιδράσεων.

1.2. Οιονεί πειραματική προσέγγιση

Στις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η χρήση της προσέγγισης ΤΕΔ, μια εναλλακτική επιλογή αποτελεί η οιονεί πειραματική προσέγγιση⁽²⁾, στο πλαίσιο της οποίας μια ομάδα θεραπείας συγκρίνεται με μια ομάδα σύγκρισης. Η βασική διαφορά από την ΤΕΔ είναι ότι η ενσωμάτωση των ατόμων στις ομάδες δεν πραγματοποιείται με τυχαίο τρόπο. Επομένως, είναι αναγκαίος ο έλεγχος ή η ελαχιστοποίηση των δυνητικών συστηματικών σφαλμάτων κατά τη δειγματοληψία ή την επιλογή, π.χ. με μεθόδους αντιστοίχισης. Είναι επίσης σημαντικό να τεκμηριωθούν οι στατιστικές δοκιμές που χρησιμοποιούνται για την επαλήθευση της εγκυρότητας και της σημαντικότητας των αποτελεσμάτων.

⁽¹⁾ Η προσέγγιση ΤΕΔ, η οποία χρησιμοποιείται συχνά στις επιστημικές υγείας, συνιστάται στην τυχαία ενσωμάτωση ατόμων (προερχόμενων από το σύνολο του πληθυσμού-στόχου) σε ομάδες θεραπείας ή σε μια ομάδα ελέγχου. Οι ομάδες θεραπείας υποβάλλονται σε παρέμβαση (θεραπεία) με αξιολόγηση, ενώ η ομάδα ελέγχου όχι. Η τυχαία ενσωμάτωση ατόμων θεωρείται ότι παρέχει αξιόπιστες συνθήκες για σύγκριση, με τη μοναδική στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των ομάδων να είναι αν υποβάλλονται ή όχι στη θεραπεία. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν διαφορετικές ομάδες θεραπείας όταν στόχος είναι η σύγκριση μεταξύ διαφόρων τύπων παρεμβάσεων.

Για αναλυτική καθοδήγηση σχετικά με την προσέγγιση ΤΕΔ, βλέπε για παράδειγμα:

— Vine, E., Sullivan, M., Lutzenhiser, L., Blumstein, C., & Miller, B. (2014), «Experimentation and the evaluation of energy efficiency programs», *Energy Efficiency*, 7(4), 627-640.

— Frederiks, E. R., Stenner, K., Hobman, E. V., & Fischle, M. (2016), «Evaluating energy behavior change programs using randomised controlled trials: Best practice guidelines for policymakers», *Energy research & social science*, 22, 147-164.

⁽²⁾ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την οιονεί πειραματική προσέγγιση, βλέπε για παράδειγμα:

— Hannigan, E., & Cook, J. (2015), «Matching and VIA: quasi-experimental methods in a world of imperfect data», *Proceedings of IEPEC 2015* (https://www.iepec.org/wp-content/uploads/2018/02/2015paper_hannigan_cook-1.pdf);

— Voswinkel, F., Broc, J.S., Breitschopf, B., & Schlomann, B. (2018), *Evaluating net energy savings – a topical case study of the EPATEE project*, χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» (https://epatee.eu/sites/default/files/files/epatee_topical_case_study_evaluating_net_energy_savings.pdf).

1.3. Μέτρηση ή παρακολούθηση της ενεργειακής κατανάλωσης

Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η χρήση καμίας από τις προαναφερθείσες προσεγγίσεις, η εξοικονόμηση ενέργειας μπορεί να εκτιμηθεί μέσω μέτρησης ή παρακολούθησης της ενεργειακής κατανάλωσης από τους συμμετέχοντες πριν και μετά την παρέμβαση. Η προσέγγιση αυτή είναι ευκολότερη ως προς την υλοποίησή της, αλλά συνοδεύεται από πολύ μεγαλύτερη αβεβαιότητα, εξαιτίας της δυσκολίας απομόνωσης των μεταβολών που οφείλονται στην παρέμβαση από τις μεταβολές που οφείλονται σε άλλους παράγοντες. Είναι επομένως αναγκαίο να διευκρινιστεί ο τρόπος με τον οποίο λαμβάνονται υπόψη άλλοι παράγοντες (π.χ. μέσω κανονικοποίησης της ενεργειακής κατανάλωσης ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες) και ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζονται οι αβεβαιότητες (π.χ. με χρήση συντηρητικών παραδοχών).

2. Μέθοδος «προβλεπόμενης εξοικονόμησης ενέργειας» για τον υπολογισμό των επιδράσεων

Οι αξιολογήσεις που χρησιμοποιούν μια από τις ανωτέρω προσεγγίσεις παρέχουν αποτελέσματα που μπορούν στη συνέχεια να χρησιμοποιηθούν ως κριτήριο αναφοράς για την «προβλεπόμενη εξοικονόμηση» [βλέπε παράρτημα V παράγραφος 1 στοιχείο α)], υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω εξοικονόμηση χρησιμοποιείται για τον ίδιο τύπο παρέμβασης (ίδιες συνθήκες υλοποίησης) και για παρόμοιες ομάδες-στόχους. Τα αποτελέσματα των συμπεριφορικών μέτρων μπορεί να ποικίλλουν σημαντικά ανάλογα με τον τύπο της παρέμβασης (και τις συνθήκες υλοποίησης) και τον τύπο της ομάδας-στόχου, επομένως τα αποτελέσματα που λαμβάνονται για έναν δεδομένο τύπο παρέμβασης για μια δεδομένη ομάδα-στόχο δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά παρεκβολή για άλλους τύπους παρέμβασης ή άλλες ομάδες.

Ακολουθεί παράδειγμα γενικού τύπου υπολογισμού που χρησιμοποιεί την προβλεπόμενη εξοικονόμηση για την περίπτωση των συμπεριφορικών μέτρων:

Συνολική εξοικονόμηση τελικής ενέργειας =

$$\sum_{\text{αριθμός συμμετεχόντων}} (\text{μοναδιαία τελική κατανάλωση ενέργειας} \times \text{λόγος προβλεπόμενης εξοικονόμησης} \times \text{συντελεστής διπλής μέτρησης})$$

Ο αριθμός των συμμετεχόντων μπορεί να ληφθεί:

- απευθείας μέσω συστήματος παρακολούθησης (π.χ. εκεί όπου εγγράφονται οι συμμετέχοντες στο πρόγραμμα ή αναφέρουν τις δράσεις τους)· ή
- μέσω ερευνών που περιλαμβάνουν το σύνολο του στοχευόμενου πληθυσμού, στην οποία περίπτωση η μέθοδος δειγματοληψίας πρέπει να εξηγηθεί με ποιον τρόπο εξασφαλίζεται η αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος, ώστε να καταστεί εφικτή η παρεκβολή στο σύνολο του πληθυσμού.

Η «μοναδιαία τελική κατανάλωση ενέργειας» (δηλαδή ανά συμμετέχοντα) μπορεί να ληφθεί:

- απευθείας από τα δεδομένα που αναφέρουν οι συμμετέχοντες (π.χ. λογαριασμοί ηλεκτρικής ενέργειας, ίδιες μετρήσεις)· ή
- μέσω εκτίμησης της μέσης ενεργειακής κατανάλωσης ανά συμμετέχοντα για την ομάδα-στόχο (π.χ. με βάση εθνικά στατιστικά στοιχεία ή παλαιότερες μελέτες)· στην περίπτωση αυτή πρέπει να εξηγηθεί ο τρόπος με τον οποίο διασφαλίζεται ότι η μέση ενεργειακή κατανάλωση είναι αντιπροσωπευτική της ενεργειακής κατανάλωσης στην ομάδα-στόχο.

Ο «λόγος προβλεπόμενης εξοικονόμησης» είναι ποσοστό της εξοικονόμησης ενέργειας που προκύπτει βάσει προηγούμενων αξιολογήσεων (βλέπε ανωτέρω προσεγγίσεις). Είναι ανάγκη να εξηγηθεί πώς διασφαλίζεται ότι οι συνθήκες της παρέμβασης για την οποία χρησιμοποιείται ο λόγος είναι παρόμοιες με εκείνες υπό τις οποίες ελήφθη το κριτήριο αναφοράς.

Ο «συντελεστής διπλής μέτρησης» (σε ποσοστό %) ισχύει σε περίπτωση επανειλημμένης εφαρμογής του μέτρου πολιτικής, με εστίαση στην ίδια ομάδα χωρίς απευθείας παρακολούθηση των συμμετεχόντων. Λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι ένα ποσοστό όσων επηρεάζονται από το μέτρο πολιτικής θα έχει ήδη επηρεαστεί τις προηγούμενες φορές (επικάλυψη των αποτελεσμάτων).

Στην περίπτωση ενός μέτρου πολιτικής με στοχευμένη προσέγγιση και απευθείας παρακολούθηση των συμμετεχόντων (π.χ. ένα πρόγραμμα κατάρτισης), η διπλή μέτρηση των συμμετεχόντων μπορεί να ανιχνευτεί άμεσα, επομένως δεν χρειάζεται να εφαρμοστεί ο συντελεστής διπλής μέτρησης.

Ομοίως, εάν ο κύκλος ζωής της εξοικονόμησης ενέργειας θεωρείται ότι ισοδυναμεί με τη διάρκεια μεταξύ δύο εφαρμογών του μέτρου πολιτικής (π.χ. δύο ενημερωτικών εκστρατειών), δεν υπάρχει κίνδυνος διπλής μέτρησης ⁽³⁾.

⁽³⁾ Βλέπε προσάρτημα VIII για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με το ζήτημα του κύκλου ζωής.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ VII

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΠΟΥ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΥΝ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΕΕ

Στον τομέα των μεταφορών, οι εθνικές, περιφερειακές και τοπικές πολιτικές (πέραν των φόρων ενέργειας ή των φόρων CO₂) μπορούν να οδηγήσουν σε εξοικονόμηση ενέργειας με τους ακόλουθους τρόπους:

- μειώνοντας την ανάγκη για ταξίδια,
- μέσω μετάβασης σε ενεργειακά αποδοτικότερους τρόπους ταξιδιού, και/ή
- βελτιώνοντας την απόδοση των τρόπων μεταφοράς.

1. Μέτρα πρόωξης ενεργειακά αποδοτικότερων οδικών οχημάτων**1.1. Αύξηση της μέσης απόδοσης των στόλων νέων οχημάτων**

Μεταξύ των μέτρων πολιτικής που προωθούν την αγορά αποδοτικότερων νέων οχημάτων περιλαμβάνονται και τα ακόλουθα:

- οικονομικά κίνητρα ή ρυθμίσεις για την αγορά ηλεκτρικών ή άλλων ενεργειακά αποδοτικών οχημάτων,
- άλλα κίνητρα, όπως προνομιακή μεταχείριση στις οδούς ή κατά τη στάθμευση, και
- φορολογία των οχημάτων που βασίζεται στις εκπομπές CO₂ ή σε κριτήρια ενεργειακής απόδοσης.

Ωστόσο, η εξοικονόμηση ενέργειας ενδέχεται να περιορίζεται σε οχήματα που δεν καλύπτονται από τα πρότυπα επιδόσεων της ΕΕ για τις εκπομπές και η εξοικονόμηση ενέργειας μέσω των δημόσιων συμβάσεων πρέπει να είναι επιπρόσθετη εκείνης που απαιτείται στην αναθεωρημένη οδηγία για τα καθαρά οχήματα.

Με την αναθεωρημένη οδηγία για τα καθαρά οχήματα, τα κράτη μέλη καλούνται να διασφαλίσουν ότι οι δημόσιες συμβάσεις για την προμήθεια ορισμένων οχημάτων οδικών μεταφορών συνάδουν με τους ελάχιστους στόχους προμηθειών για καθαρά οχήματα μηδενικών εκπομπών, κατά τη διάρκεια δύο περιόδων αναφοράς (από την έναρξη ισχύος ως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 και από την 1η Ιανουαρίου 2026 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030). Όταν εξετάζουν την εξοικονόμηση ενέργειας από μέτρα πολιτικής που στοχεύουν στην πρόωξη των δημόσιων συμβάσεων για την προμήθεια αποδοτικότερων οχημάτων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταδεικνύουν την προσθετικότητα της εν λόγω εξοικονόμησης σε σχέση με εκείνη που απορρέει από τις απαιτήσεις της οδηγίας για τα καθαρά οχήματα· αυτό θα μπορούσε να ισχύει π.χ. σε περίπτωση που τα μέτρα πολιτικής οδηγούν σε μεγαλύτερο ποσοστό καθαρών οχημάτων στο πλαίσιο μιας δημόσιας σύμβασης προμήθειας απ' ό,τι ορίζεται από την οδηγία. Εφόσον οι ελάχιστοι στόχοι προμηθειών που προβλέπονται από την οδηγία για τα καθαρά οχήματα δεν ορίζονται για επιμέρους έτη αλλά για μια πολυετή περίοδο, η εξοικονόμηση από αυτό το είδος μέτρων θα πρέπει να υπολογίζεται κατά το τελευταίο έτος κάθε περιόδου, ώστε να καταστεί εφικτή η ουσιαστική αξιολόγηση της προσθετικότητάς τους και να γίνει σεβαστή η ευελιξία που παρέχεται στις επιμέρους δημόσιες αρχές στο πλαίσιο της οδηγίας για τα καθαρά οχήματα⁽¹⁾.

Δεδομένου ότι στο παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΟΕΑ απαιτείται η εξοικονόμηση ενέργειας να είναι συμπληρωματική της εξοικονόμησης που απορρέει από την εφαρμογή του υποχρεωτικού ενωσιακού δικαίου και, λαμβάνοντας υπόψη τα υφιστάμενα πρότυπα επιδόσεων για τις εκπομπές, τα κράτη μέλη πρέπει να αξιολογούν προσεκτικά το ισχύον ενωσιακό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 443/2009 και (ΕΕ) αριθ. 510/2011 και του κανονισμού (ΕΕ) 2019/631 (πρότυπα επιδόσεων για τις εκπομπές από τα καινούργια επιβατικά αυτοκίνητα και τα καινούργια ελαφρά επαγγελματικά οχήματα).

Με τους κανονισμούς (ΕΚ) αριθ. 443/2009 και (ΕΕ) αριθ. 510/2011, οι κατασκευαστές επιβατικών οχημάτων και ελαφρών επαγγελματικών οχημάτων καλούνται, αντίστοιχα, να διασφαλίζουν ότι οι μέσες ειδικές εκπομπές CO₂ των οχημάτων τους δεν υπερβαίνουν τον στόχο ειδικών εκπομπών που καθορίζεται σύμφωνα με το παράρτημα I των κανονισμών ή με τυχόν επιτρεπόμενη παρέκκλιση. Με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/631 κάθε κατασκευαστής επιβατικών οχημάτων και/ή ελαφρών επαγγελματικών οχημάτων οφείλει να διασφαλίζει ότι οι μέσες ειδικές εκπομπές CO₂ αυτών δεν υπερβαίνουν τους στόχους ειδικών εκπομπών που ισχύουν για το 2025 και το 2030, όπως καθορίζονται σύμφωνα με το παράρτημα I του εν λόγω κανονισμού ή, σε περίπτωση που έχει χορηγηθεί παρέκκλιση στον κατασκευαστή, σύμφωνα με την παρέκκλιση αυτή.

Και οι τρεις κανονισμοί παρέχουν στους κατασκευαστές τη δυνατότητα να αποφασίσουν πώς θα επιτύχουν τους στόχους τους αναφορικά με τις μέσες εκπομπές για ολόκληρο τον στόλο νέων οχημάτων αντί να συμμορφώνονται με τους στόχους CO₂ για κάθε όχημα. Επίσης, οι κατασκευαστές μπορούν να σχηματίσουν ομάδα κατά τρόπο ανοικτό, διαφανή και χωρίς διακρίσεις. Οι επιμέρους στόχοι που επιβάλλονται στους κατασκευαστές αντικαθίστανται από έναν κοινό στόχο που πρέπει να επιτευχθεί συλλογικά από τα μέλη.

⁽¹⁾ Βλέπε [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_BRI\(2018\)614690](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_BRI(2018)614690) και https://ec.europa.eu/transport/themes/sustainable/consultations/2016-clean-vehicles_en.

Εάν ένα κράτος μέλος θεσπίσει εθνικά μέτρα πολιτικής, οι κατασκευαστές αναμένεται να προσαρμόσουν τις στρατηγικές τιμολόγησης που εφαρμόζουν σε όλες τις αγορές της ΕΕ προκειμένου να επιτύχουν στους στόχους τους σε επίπεδο ΕΕ. Τα κράτη μέλη πρέπει να καταδεικνύουν ότι η εξοικονόμηση ενέργειας που αποδίδεται σε τέτοιου είδους μέτρα δεν υποκατέστησε απλώς τις προσπάθειες που απαιτείται να καταβάλουν οι κατασκευαστές και οδήγησε σε υπέρβαση των στόχων κατά τα έτη-στόχους ή υπερέβη την εύλογη πορεία των εκπομπών μεταξύ των ετών-στόχων (2021, 2025 και 2030). Η εξοικονόμηση ενέργειας που σχετίζεται με τα νέα οχήματα τα οποία καλύπτονται από τα πρότυπα επιδόσεων της ΕΕ για τις εκπομπές θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω μέτρων που παρέχουν κίνητρα πρόωρης αντικατάστασης (βλέπε ενότητες 1.2 και 1.3).

Το μελλοντικό δίκαιο της ΕΕ που θα αφορά τα φορτηγά αναμένεται να επηρεάσει με παρόμοιο τρόπο την ικανότητα επίτευξης επιλέξιμης εξοικονόμησης ενέργειας μέσω αντικατάστασης των οχημάτων (?). Με την προτεινόμενη νομοθεσία, κάθε κατασκευαστής μεγάλων φορτηγών θα καλείται να διασφαλίσει ότι οι μέσες ειδικές εκπομπές CO₂ δεν υπερβαίνουν τον στόχο ειδικών εκπομπών του από το 2025. Στο πλαίσιο μιας προτεινόμενης επανεξέτασης του μελλοντικού ενωσιακού δικαίου για τα βαρέα επαγγελματικά οχήματα ενδέχεται να εξεταστεί το ενδεχόμενο καθορισμού στόχων για το 2030 για τα μεγαλύτερα φορτηγά, τα μικρότερα φορτηγά, τα λεωφορεία και τα πούλμαν.

Για οχήματα που δεν καλύπτονται από τα πρότυπα επιδόσεων της ΕΕ για τις εκπομπές [π.χ. μοτοσυκλέτες, μικρότερα φορτηγά, λεωφορεία, πούλμαν (και, ως το 2025, μεγαλύτερα φορτηγά)], η ετήσια εξοικονόμηση μπορεί να υπολογιστεί αν συγκριθεί η ετήσια ενεργειακή κατανάλωση των οχημάτων που αποκτήθηκαν βάσει κάποιου μέτρου με τη μέση ετήσια ενεργειακή κατανάλωση ενός μέσου οχήματος της αγοράς που ανήκει στην ίδια κατηγορία οχήματος (η οποία καθορίζεται με βάση το μέγεθος και την ισχύ).

Ενδεικτικό παράδειγμα (κατηγορία οχήματος που δεν καλύπτεται από τα πρότυπα επιδόσεων της ΕΕ για τις εκπομπές)

$$TFES = \sum n_{\text{affected}} \times (FEC_{\text{average}} - FEC_{\text{affected}})$$

όπου:

TFES = ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας (μεικτή)

n_affected = αριθμός οχημάτων που αποκτήθηκαν ως απόρροια του προγράμματος

FEC_average = μέση ετήσια τελική κατανάλωση ενέργειας (FEC) της αγοράς και

FEC_affected = μέση ετήσια FEC των οχημάτων που αποκτήθηκαν ως απόρροια του προγράμματος.

1.2. Αύξηση του ρυθμού αντικατάστασης των λιγότερων αποδοτικών οχημάτων των στόλων από αποδοτικότερα οχήματα

Τα μέτρα πολιτικής που αυξάνουν τον ρυθμό χρήσης αποδοτικότερων οχημάτων περιλαμβάνουν προγράμματα απόσυρσης οχημάτων και μέτρα πολιτικής για την αντικατάσταση του στόλου. Άλλα μέτρα που παρέχουν κίνητρα για τη χρήση αποδοτικότερων οχημάτων (βλέπε ενότητα 1.1) μπορεί να επιταχύνουν τις αγορές, π.χ. σε περίπτωση που τα οικονομικά κίνητρα είναι χρονικά περιορισμένα.

Στο παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο στ) της ΟΕΑ, διευκρινίζεται ότι όσον αφορά πολιτικές που επιταχύνουν τη χρήση πιο αποδοτικών οχημάτων, η εξοικονόμηση μπορεί να λαμβάνεται πλήρως υπόψη, «εφόσον αποδεικνύεται ότι η εν λόγω αντικατάσταση λαμβάνει χώρα πριν λήξει ο μέσος αναμενόμενος κύκλος ζωής των [...] οχημάτων ή πριν από τη συνήθη αντικατάσταση των [...] οχημάτων».

Ως εκ τούτου, ο υπολογισμός της εξοικονόμησης ενέργειας θα πρέπει να κατανέμεται σε δύο μέρη:

- i) στον υπολογισμό του συνόλου της εξοικονόμησης (για τον αριθμό των ετών μέχρι τη φυσιολογική λήξη του κύκλου ζωής του παλαιού οχήματος όταν δηλαδή αυτό θα αντικαθίστατο κανονικά) και
- ii) για την υπόλοιπη διάρκεια του κύκλου ζωής του νέου οχήματος, μετά την εκτιμώμενη λήξη ή τη συνήθη αντικατάσταση του παλαιού οχήματος, στον υπολογισμό της εξοικονόμησης λαμβανομένης υπόψη της προσθετικότητας.

(?) Βλέπε http://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-1071_en.htm

Η αντικατάσταση των πλέον μη αποδοτικών οχημάτων με τον μεγαλύτερο μέσο αναμενόμενο κύκλο ζωής αναμένεται να επιφέρει μεγαλύτερη εξοικονόμηση ενέργειας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να περιγράψουν στα ΕΣΕΚ τους τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε για την εκτίμηση του μέσου κύκλου ζωής και τη μέθοδο στην οποία αυτή βασίστηκε, συμπεριλαμβανομένων ερευνών για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας της μεθοδολογίας. Εν προκειμένω, θα μπορούσαν να παρέχουν αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τον μέσο αναμενόμενο κύκλο ζωής των οχημάτων στα οποία στοχεύουν οι πολιτικές επιτάχυνσης της χρήσης, π.χ. στατιστικά στοιχεία σχετικά με την απόσυρση των οχημάτων. Εάν οι πολιτικές στοχεύουν σε οχήματα παλαιότερα από τον μέσο αναμενόμενο κύκλο ζωής, μπορεί να χρειαστεί να διενεργηθούν έρευνες που θα προσδιορίσουν τον μέσο αναμενόμενο κύκλο ζωής των οχημάτων.

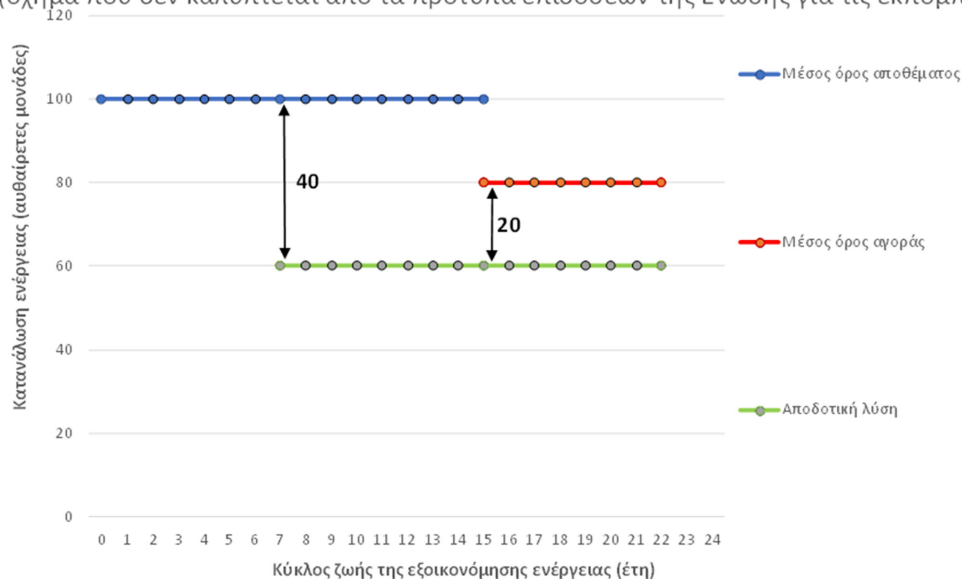
Ενδεικτικό παράδειγμα υπολογισμού της εξοικονόμησης ενέργειας από την πρόωρη αντικατάσταση (όχημα που δεν καλύπτεται από τα πρότυπα επιδόσεων της ΕΕ για τις εκπομπές)

Στο ακόλουθο σχήμα απεικονίζεται παράδειγμα υπολογισμού της εξοικονόμησης ενέργειας (αυθαίρετες μονάδες) στην περίπτωση της πρόωρης αντικατάστασης οχήματος που δεν καλύπτεται από τα πρότυπα επιδόσεων της ΕΕ για τις εκπομπές (π.χ. μια μοτοσικλέτα) που ανήκει σε κατηγορία της μαζικής αγοράς, με εκτιμώμενο κύκλο ζωής 15 ετών.

Το μέσο όχημα αυτής της κατηγορίας εκτιμάται ότι καταναλώνει 100 μονάδες και πρέπει να αντικατασταθεί στο τέλος του έτους 7 (δηλαδή η αντικατάσταση οχήματος επισπεύδεται κατά 8 έτη). Η μέση κατανάλωση αναφοράς της αγοράς του μέσου οχήματος της αγοράς εκτιμάται ότι είναι 80 μονάδες και η κατανάλωση της αποδοτικής λύσης εκτιμάται ότι είναι 60 μονάδες. Ως εκ τούτου, η πρόσθετη εξοικονόμηση ενέργειας ανέρχεται σε $(100-60)*8 + (80-60)*7 = 460$ μονάδες.

Στο παράδειγμα αυτό, απουσία δεδομένων σχετικά με την πραγματική κατανάλωση των οχημάτων που αντικαταστάθηκαν, η μέση κατανάλωση του αποθέματος χρησιμοποιείται ως σημείο αναφοράς σε σχέση με το οποίο υπολογίζεται η εξοικονόμηση για τα πρώτα 8 έτη• η μέση κατανάλωση αναφοράς της αγοράς του μέσου οχήματος της αγοράς κατά τον χρόνο πραγματοποίησης της αγοράς αντικατάστασης θεωρείται ότι αποτελεί το βασικό σενάριο για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας για τον υπόλοιπο εκτιμώμενο κύκλο ζωής του οχήματος αντικατάστασης.

Υπολογισμός της ακαθάριστης εξοικονόμησης ενέργειας σε περίπτωση πρόωρης αντικατάστασης (όχημα που δεν καλύπτεται από τα πρότυπα επιδόσεων της Ένωσης για τις εκπομπές)

Για τα καινούρια επιβατικά αυτοκίνητα και τα ελαφρά επαγγελματικά οχήματα, όπως καλύπτονται από τα πρότυπα επιδόσεων της ΕΕ για τις εκπομπές σε συνέχεια της εφαρμογής των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 443/2009, (ΕΕ) αριθ. 510/2011 και (ΕΕ) 2019/631, ως τιμή αναφοράς για τα οχήματα αντικατάστασης θα πρέπει να χρησιμοποιείται η ενεργειακή κατανάλωση που σχετίζεται με τις μέσες εκπομπές CO₂ κατά τον χρόνο αγοράς. Αυτό εκφράζει τις αντισταθμιστικές επιδράσεις των προσπαθειών που θα πρέπει να καταβάλουν οι κατασκευαστές για να ικανοποιήσουν τους δεσμευτικούς στόχους τους, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παραρτήματος V παράγραφος 2 στοιχείο β), όπου ορίζεται ότι η εξοικονόμηση ενέργειας πρέπει να είναι επιπρόσθετη εκείνης που επέρχεται από την εφαρμογή του υποχρεωτικού ενωσιακού δικαίου.

Το μελλοντικό ενωσιακό δίκαιο που θα καλύπτει τα φορτηγά ενδέχεται να επηρεάσει με παρόμοιο τρόπο την ικανότητα επίτευξης επιλέξιμης εξοικονόμησης ενέργειας μέσω της αντικατάστασης των οχημάτων⁽³⁾.

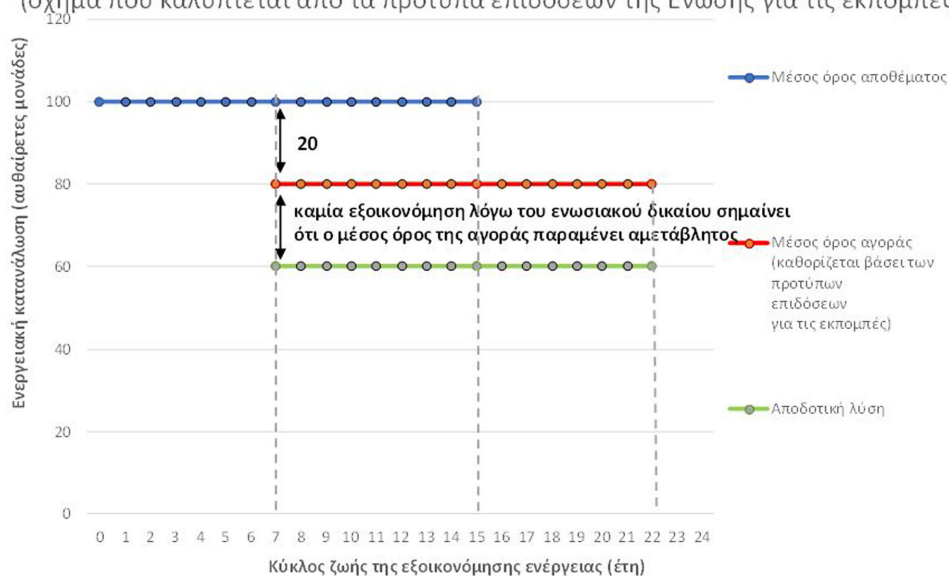
⁽³⁾ Βλέπε http://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-1071_en.htm

Παράδειγμα υπολογισμού της εξοικονόμησης ενέργειας από την πρόωρη αντικατάσταση (οχήματα που καλύπτονται από τα πρότυπα επιδόσεων της ΕΕ για τις εκπομπές)

Στο ακόλουθο σχήμα απεικονίζεται υπολογισμός της εξοικονόμησης ενέργειας (αυθαίρετες μονάδες) στην περίπτωση πρόωρης αντικατάστασης οχήματος που καλύπτεται από τα πρότυπα επιδόσεων της ΕΕ για τις εκπομπές (π.χ. επιβατικό αυτοκίνητο) και ανήκει σε κατηγορία της μαζικής αγοράς, με εκτιμώμενο κύκλο ζωής 15 ετών. Το μέσο όχημα αυτής της κατηγορίας εκτιμάται ότι καταναλώνει 100 μονάδες και αντικαθίσταται στο τέλος του έτους 7 (δηλαδή η αντικατάσταση του οχήματος επισπεύδεται κατά 8 έτη).

Η μέση κατανάλωση αναφοράς της αγοράς εκτιμάται ότι είναι 80 μονάδες και η κατανάλωση της αποδοτικής λύσης 60 μονάδες. Ωστόσο, εξαιτίας των αντισταθμιστικών επιδράσεων του ενωσιακού δικαίου, επιλέξιμη είναι μόνον η εξοικονόμηση ενέργειας κατά την περίοδο πρόωρης αντικατάστασης και μάλιστα θα πρέπει να υπολογίζεται με αναφορά στον μέσο όρο της αγοράς, και όχι στο όχημα αντικατάστασης. Ως εκ τούτου, η πρόσθετη εξοικονόμηση ανέρχεται σε $(100 - 80) \times 8 = 160$ μονάδες.

Υπολογισμός της ακαθάριστης εξοικονόμησης ενέργειας σε περίπτωση πρόωρης αντικατάστασης (όχημα που καλύπτεται από τα πρότυπα επιδόσεων της Ένωσης για τις εκπομπές)

Για όλα τα μέτρα πολιτικής για την επίτευξη της χρήσης, θα πρέπει να παρέχονται αποδεικτικά στοιχεία που καταδεικνύουν ότι τα αντικαταστήσιμα οχήματα δεν θα επανεισέλθουν στην αγορά μεταχειρισμένων οχημάτων, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η εξοικονόμηση ενέργειας δεν θα μετατοπιστεί εξαιτίας της πρόσθετης κατανάλωσης από μη αποδοτικά οχήματα.

1.3. Αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των υφιστάμενων οχημάτων

Τα μέτρα πολιτικής που επιτυγχάνουν τα ακόλουθα μπορεί να οδηγήσουν σε εξοικονόμηση ενέργειας μειώνοντας την ενεργειακή κατανάλωση ανά επιβάτη/τόνο-χιλιόμετρο:

- βελτίωση της απόδοσης των υφιστάμενων οχημάτων (π.χ. μέσω της παροχής κινητήρων για χρήση περισσότερο ενεργειακά αποδοτικών ελαστικών ή λιπαντικών που εξοικονομούν ενέργεια),
- βελτίωση των μεταφορικών υποδομών και της λειτουργίας του συστήματος μεταφορών (π.χ. με μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης),
- αύξηση του μέσου φορτίου (π.χ. μέσω της παροχής κινητήρων για συνεπιβατισμό ή για υλικοτεχνική υποστήριξη των εμπορευματικών μεταφορών), και
- επιρροή στη συμπεριφορά των οδηγών (π.χ. μέσω της μείωσης των ορίων ταχύτητας ή μέσω εκστρατειών οικολογικής οδήγησης).

Προκειμένου να υπολογιστεί η εξοικονόμηση ενέργειας από τα μέτρα αυτά, πρέπει να εκτιμηθεί ο αριθμός των συμμετεχόντων (π.χ. οχήματα, οδηγοί, επιβάτες ή τόνοι φορτίου), καθώς και η αναμενόμενη εξοικονόμηση ανά συμμετέχοντα και η διατήρηση των επιδράσεων των μέτρων με την πάροδο του χρόνου.

Ενδεικτικό παράδειγμα εκστρατείας οικολογικής οδήγησης

$$TFES = \sum n_{\text{affected}} \times FEC_{\text{average}} \times Sawar \times (1 - Et) \times (1 - Pt)$$

Όπου:

TFES = ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας (μικτή)

n_{affected} = αριθμός συμμετεχόντων που έλαβαν κατάρτιση ως απόρροια του προγράμματος

FEC_{average} = μέση ετήσια τελική κατανάλωση ενέργειας

Sawar = % εξοικονόμησης ανά συμμετέχοντα στο πρόγραμμα

Et = % βελτίωση των νέων τεχνολογιών οχημάτων που καθιστούν την ενεργειακή κατανάλωση λιγότερη ευαίσθητη στις οδηγικές συνθήκες (π.χ. πέδηση με ανάκτηση στα ηλεκτρικά οχήματα) και αυξήσεις με την πάροδο του χρόνου και

Pt = % μείωση των επιδράσεων της κατάρτισης ανά συμμετέχοντα μετά το πέρας της κατάρτισης (δείκτης υποτίμησης που αυξάνεται συν τω χρόνω).

2. Μείωση της ανάγκης για ταξίδια ή μετάβαση προς ενεργειακά αποδοτικότερους τρόπους μεταφοράς

Τα μέτρα πολιτικής που έχουν σχεδιαστεί με σκοπό τη μείωση της ανάγκης για ταξίδια ή τη μετάβαση προς ενεργειακά αποδοτικότερους τρόπους μεταφοράς θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- επενδύσεις σε υποδομές μεταφορών (π.χ. σιδηρόδρομους, λεωφορεία, οχηματαγωγά πλοία, λεωφορειόδρομους, ποδηλατόδρομους, πεζόδρομους) με σκοπό την παροχή περισσότερων επιλογών, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων:
 - ολοκληρωμένα διατροφικά συστήματα μαζικών μεταφορών,
 - κοινόχρηστα ποδήλατα και πατίνια που παρέχουν επιλογές μετακίνησης από πόρτα σε πόρτα,
 - μεταφορές επιβατών και φορτίου,
 - παροχή κινήτρων για τηλεεργασία, και
 - σιδηρόδρομους υψηλής ταχύτητας που παρέχουν εναλλακτικές στις πτήσεις μικρών αποστάσεων,
- φορολογικά μέσα, όπως επιδοτήσεις για τις μαζικές μεταφορές,
- οδικά τέλη με βάση το επίπεδο κυκλοφοριακής συμφόρησης και/ή εκπομπών CO₂,
- αναδιτύπωση των υφιστάμενων ρυθμίσεων ή φορολογικών μέτρων, π.χ. μέσω ολοκληρωμένου χωροταξικού σχεδιασμού προκειμένου να προωθηθεί η ανάπτυξη κοντά σε υποδομές δημόσιων μεταφορών, και
- τροποποίηση των ρυθμίσεων ή της φορολογίας για τα εταιρικά αυτοκίνητα προκειμένου να παρασχεθούν στους εργαζόμενους εναλλακτικές επιλογές χρήσης των μέσων μαζικής μεταφοράς ή των ποδηλάτων.

Ενδεικτικό παράδειγμα υπολογισμού της εξοικονόμησης ενέργειας μέσω της επιβολής τελών κυκλοφοριακής συμφόρησης

Εάν μια πόλη καθιερώσει τέλος κυκλοφοριακής συμφόρησης, η εξοικονόμηση ενέργειας θα μπορούσε να υπολογιστεί εάν συγκριθεί η αναμενόμενη ενεργειακή κατανάλωση από τον όγκο της κυκλοφορίας χωρίς την επιβολή τέλους με την ενεργειακή κατανάλωση από τον όγκο της κυκλοφορίας παρουσία του μέτρου. Τα δεδομένα σχετικά με τους όγκους της κυκλοφορίας θα μπορούσαν να συλλέγονται με χρήση των υποδομών των διοδίων.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν υπόψη τις αντισταθμιστικές επιδράσεις, π.χ. από αυξήσεις της χρήσης των μέσων μαζικής μεταφοράς, μεταβολές στη μεταφορική δραστηριότητα εκτός της ζώνης συμφόρησης και μεταβολές στην κατανάλωση ενέργειας που απορρέουν από μεταβολές στη ροή της κυκλοφορίας.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ VIII

ΚΥΚΛΟΣ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΔΟ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Τα κράτη μέλη θα πρέπει αρχικά να διακρίνουν μεταξύ των απαιτήσεων προκειμένου να λάβουν υπόψη:

- τον κύκλο ζωής ενός μέτρου, και
- τον ρυθμό μείωσης της εξοικονόμησης ενέργειας κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου επιβολής της υποχρέωσης.

1. Κύκλοι ζωής των μέτρων

Για τους σκοπούς του παραρτήματος V παράγραφος 2 στοιχείο θ), τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν ενδεικτικές τιμές για τον κύκλο ζωής ανά τύπο μέτρου πολιτικής, σύμφωνα με τον μη εξαντλητικό κατάλογο που παρέχεται στον ακόλουθο πίνακα ⁽¹⁾. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιούν και άλλες τιμές, αλλά σε κάθε περίπτωση πρέπει να περιγράφουν στο ολοκληρωμένο ΕΣΕΚ τους κύκλους ζωής που εφαρμόζονται ανά τύπο μέτρου και τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζονται ή πού βασίζονται ⁽²⁾.

Ενδεικτικοί κύκλοι ζωής της εξοικονόμησης ενέργειας ανά τύπο μέτρου

Τύπος δράσης (ανά στοχευόμενο τομέα)	Ενδεικτικός κύκλος ζωής (έτη)
ΚΤΙΡΙΑ	
Ενεργειακά αποδοτικές κατασκευές	> 25
Μόνωση του κελύφους του κτιρίου (διάκενο τοίχου, συμπαγής τοίχος, σοφίτα, οροφή, δάπεδο)	> 25
Παράθυρα/υαλοπίνακες	> 25
Μόνωση αγωγών ζεστού νερού	20
Νέα/αναβαθμισμένη τηλεθέρμανση	20
Θερμοανακλαστικά πάνελ για θερμαντικά σώματα (υλικό μόνωσης τοποθετημένο μεταξύ των θερμαντικών σωμάτων και του τοίχου προκειμένου να αντανάκλα τη θερμότητα στον χώρο)	18
Καυστήρες υψηλής απόδοσης (< 30 kW)	20
Συστήματα ανάκτησης θερμότητας	17
Αντλία θερμότητας	10 (αέρα-αέρα) 15 (αέρα-νερού) 25 (γεωθερμική)
Αντλία κυκλοφορίας (διανομή θερμότητας)	10
Λαμπτήρας υψηλής απόδοσης (LED)	15

⁽¹⁾ Πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για τον καθορισμό αυτών των ενδεικτικών τιμών:

— CWA 15693:2007, *Saving lifetimes of energy efficiency improvement measures in bottom-up calculations*, Συμφωνία εργαστηρίου CEN, Απρίλιος 2007·

— Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2010, *Preliminary draft excerpt — Recommendations on measurement and verification methods in the framework of Directive 2006/32/EC on energy end-use efficiency and energy services* (δεν έχει δημοσιευθεί).

⁽²⁾ Βλέπε παράρτημα V παράγραφος 5 στοιχείο η) της ΟΕΑ.

Τύπος δράσης (ανά στοχευόμενο τομέα)	Ενδεικτικός κύκλος ζωής (έτη)
Φωτιστικό με συστήματα πηνίων (μονάδες φωτισμού με ειδικό αποδοτικό εξοπλισμό λάμπας)	15
Αποδοτικές συσκευές ψύξης	15
Αποδοτικές συσκευές που χρησιμοποιούν νερό	12
Βρύσες εξοικονόμησης ζεστού νερού με βαλβίδες ρύθμισης της ροής	15
Δεξαμενή ζεστού νερού με μόνωση	15
Αποδοτικός ψύκτης ή αποδοτικό κλιματιστικό χώρο	10
Υδραυλική εξισορρόπηση της διανομής θέρμανσης (για συστήματα κεντρικής θέρμανσης)	10
Έλεγχος της θέρμανσης	5
Προστασία από ρεύματα αέρα (υλικά για την κάλυψη των κενών γύρω από πόρτες, παράθυρα κ.λπ. με σκοπό την αύξηση της αεροστεγανότητας των κτιρίων)	5
Καταναλωτικά ηλεκτρονικά προϊόντα	3
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
Ενεργειακά αποδοτικές κατασκευές	> 25
Μόνωση του κελύφους του κτιρίου (διάκενο τοίχου, συμπαγής τοίχος, σοφίτα, οροφή, δάπεδο)	> 25
Παράθυρα/υαλοπίνακες	> 25
Καυστήρες (> 30 kW)	25
Αντλίες θερμότητας	10 (αέρα-αέρα) 15 (αέρα-νερού) 25 (γεωθερμική)
Συστήματα ανάκτησης θερμότητας	17
Αποδοτικός κεντρικός κλιματισμός και ψύκτες	17
Αποδοτικά συστήματα εξαερισμού	15
Συστήματα δημόσιου φωτισμού/φωτισμού των οδών	13
Νέος/ανακαινισμένος φωτισμός γραφείων	12
Ψύξη για εμπορικούς σκοπούς	8
Συστήματα ελέγχου του φωτισμού με ανιχνευτή κίνησης	10
Ενεργειακά αποδοτικός εξοπλισμός γραφείου	3
Συστήματα διαχείρισης ενέργειας (βλέπε ISO 50001)	2
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	
Αποδοτικά οχήματα	(100 000 km) (*)

Τύπος δράσης (ανά στοχευόμενο τομέα)	Ενδεικτικός κύκλος ζωής (έτη)
Ελαστικά αυτοκινήτων χαμηλής αντίστασης	(50 000 km) (*)
Ελαστικά φορτηγών χαμηλής αντίστασης	(100 000 km) (*)
Επεκτάσεις φορτηγών (αεροδυναμικές προσθήκες για βαρέα φορτηγά οχήματα)	(50 000 km) (*)
Έλεγχος πίεσης των ελαστικών στα φορτηγά (συσκευές αυτόματης παρακολούθησης της πίεσης των ελαστικών)	(50 000 km) (*)
Πρόσθετα καυσίμου	2
Στροφή όσον αφορά τους τρόπους μεταφοράς	2

(*) απαιτούνται δεδομένα σχετικά με τις διανυθείσες αποστάσεις

Τύπος δράσης	Ενδεικτικός κύκλος ζωής της εξοικονόμησης ενέργειας (έτη)
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	
Συμπαγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας (ΣΠΗΘ)	10
Ανάκτηση θερμότητας	10
Αποδοτικά συστήματα πεπιεσμένου αέρα	10
Αποδοτικοί ηλεκτρικοί κινητήρες/συστήματα μετάδοσης κίνησης μεταβλητής ταχύτητας	8
Αποδοτικά συστήματα άντλησης	10
Αποδοτικό σύστημα εξαερισμού	10
Συστήματα διαχείρισης ενέργειας (βλέπε ISO 50001)	2

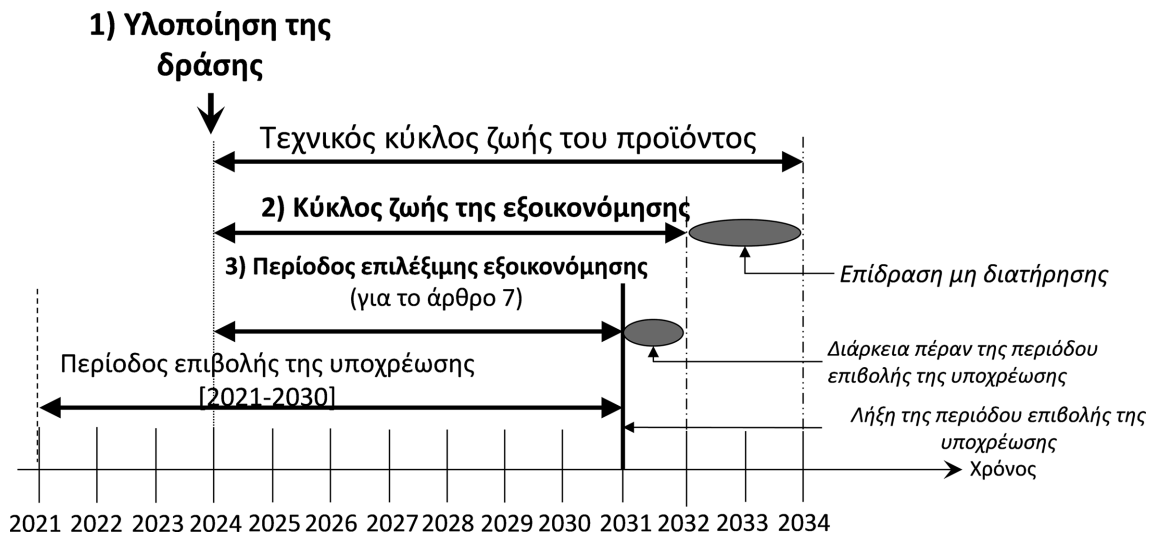
Κατά περίπτωση, η ενεργειακή απόδοση των μεμονωμένων τύπων δράσεων που προαναφέρθηκαν θα πρέπει να υπερβαίνει το ελάχιστο απαιτούμενο όριο βάσει του υποχρεωτικού ενωσιακού δικαίου, π.χ. παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο γ) της ΟΕΑ.

Ως «ενδεικτικός κύκλος ζωής της εξοικονόμησης ενέργειας» νοείται η περίοδος κατά την οποία ισχύει και εφαρμόζεται η δράση. Αυτή μπορεί να είναι βραχύτερη από τον τεχνικό κύκλο ζωής (σύμφωνα με τη δήλωση του κατασκευαστή) λόγω φαινομένων μη διατήρησης (π.χ. απομάκρυνση ή απαξίωση του προϊόντος), ιδίως στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- για επιμέρους δράσεις αλλαγής της συμπεριφοράς,
- όποτε παρουσιάζονται ζητήματα που σχετίζονται με την ποιότητα ή τη συντήρηση του εγκατεστημένου προϊόντος ή της επιμέρους δράσης, και
- σε τομείς δραστηριοτήτων με αβέβαιους επιχειρηματικούς κύκλους (π.χ. καταστήματα που κλείνουν λίγα χρόνια αφού του ανοίξουν).

Ο υπολογισμός της σωρευτικής εξοικονόμησης ενέργειας σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΟΕΑ πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη την επιλέξιμη περίοδο εξοικονόμησης ενέργειας. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να προσμετράται μόνον η εξοικονόμηση που επιτεύχθηκε κατά την αντίστοιχη περίοδο επιβολής της υποχρέωσης (από την έναρξη της εφαρμογής της επιμέρους δράσης έως το τέλος της περιόδου επιβολής της υποχρέωσης).

Όσον αφορά τα συμπεριφορικά μέτρα, τα κράτη μέλη μπορούν να υποθέτουν εξ' ορισμού ότι ο κύκλος ζωής που εφαρμόζεται ισούται με τη διάρκεια της παρέμβασης για την προώθηση των ενεργειακά αποδοτικών συμπεριφορών. Μπορούν να δηλώνουν διαφορετική τιμή, αλλά σε κάθε περίπτωση πρέπει να περιγράφουν στο ολοκληρωμένο ΕΣΕΚ τους κύκλους ζωής που εφαρμόζουν και τον τρόπο υπολογισμού τους ή πού βασίζονται αυτοί ⁽³⁾.

2. Ρυθμός μείωσης της εξοικονόμησης ενέργειας κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου επιβολής της υποχρέωσης

2.1. Γενικές παρατηρήσεις

Πέραν του κύκλου ζωής κάθε μέτρου, σύμφωνα με το παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο θ) της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη απαιτείται να λαμβάνουν υπόψη τον ρυθμό μείωσης της εξοικονόμησης ενέργειας με την πάροδο του χρόνου. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να εξετάζουν:

- τον αριθμό των ετών κατά τα οποία έχουν επίδραση οι επιμέρους δράσεις (δηλαδή να λάβουν υπόψη τον κύκλο ζωής),
- το χρονικό σημείο κατά το οποίο τέθηκε ή θα τεθεί σε εφαρμογή η επιμέρους δράση,
- τη διάρκεια ισχύος της περιόδου επιβολής της υποχρέωσης, και
- κατά περίπτωση, την πρόθεσή τους να χρησιμοποιήσουν τις επιλογές του άρθρου 7 παράγραφος 4 και/ή 8 της ΟΕΑ.

Γενικά, η αξιολόγηση του ρυθμού μείωσης της εξοικονόμησης ενέργειας με την πάροδο του χρόνου πρέπει να σέβεται τη διάρκεια των περιόδων υποχρέωσης. Εάν δεν υπάρχει πρόθεση χρήσης των επιλογών του άρθρου 7 παράγραφος 4 στοιχεία δ), ε) ή ζ) και/ή του άρθρου 7 παράγραφος 8 της ΟΕΑ, η μέγιστη διάρκεια είναι:

- 7 έτη για την πρώτη περίοδο επιβολής της υποχρέωσης (2014-2020), και
- 10 έτη για τη δεύτερη (2021-2030) και τις ακόλουθες περιόδους επιβολής της υποχρέωσης.

Εάν τα κράτη μέλη σκοπεύουν να χρησιμοποιήσουν τις επιλογές αυτές, η μέγιστη διάρκεια μπορεί να φτάσει ως και τα 22 έτη (βλέπε ακόλουθο πίνακα):

Παράδειγμα	Περίοδος πρώτης υλοποίησης των δράσεων	Εξοικονόμηση που επιτεύχθηκε την περίοδο:	Περίοδος επιβολής της υποχρέωσης για την οποία ισχύει η εξοικονόμηση	Όροι
1	1.1.2014 έως 31.12.2020	2014-2020	2014-2020	Κανένας ιδιαίτερος όρος

⁽³⁾ Βλέπε παράρτημα V παράγραφος 5 στοιχείο η).

Παράδειγμα	Περίοδος πρώτης υλοποίησης των δράσεων	Εξοικονόμηση που επιτεύχθηκε την περίοδο:	Περίοδος επιβολής της υποχρέωσης για την οποία ισχύει η εξοικονόμηση	Όροι
2	1.1.2021 έως 31.12.2030	2021-2030	2021-2030	Κανένας ιδιαίτερος όρος
3	μετά τις 31.12.2008 και έως τις 31.12.2013	2011-2013	2014-2020	Βλέπε άρθρο 7 παράγραφος 8.
4	μετά τις 31.12.2008 και έως τις 31.12.2013	2014-2020	2014-2020	Βλέπε άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο δ) + όρια του άρθρου 7 παράγραφος 5
5	μετά τις 31.12.2008 και έως τις 31.12.2013	2021-2030	2021-2030	Βλέπε άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο δ) + όρια του άρθρου 7 παράγραφος 5
6	1.1.2014 έως 31.12.2020	2014-2020	2021-2030	Βλέπε άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο ζ) + όρια του άρθρου 7 παράγραφος 5
7	1.1.2018 έως 31.12.2020	2021-2030	2021-2030	Βλέπε άρθρο 7 παράγραφος 4 στοιχείο ε) + όρια του άρθρου 7 παράγραφος 5

Μόνο τα παραδείγματα 4, 5 και 7 ανωτέρω μπορούν να αφορούν κύκλους ζωής άνω των 10 ετών. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι με το άρθρο 7 παράγραφος 5 περιορίζεται η χρήση των επιλογών αυτών σε μέγιστο ποσοστό:

- 25 % της εξοικονόμησης που υπολογίστηκε για την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης 2014-2020 (παράδειγμα 4), ή
- 30 % της εξοικονόμησης που υπολογίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 3 της ΟΕΑ για την περίοδο επιβολής της υποχρέωσης 2021-2030 (παραδείγματα 5 και 7).

Σε κάθε περίπτωση, στο ενοποιημένο ΕΣΕΚ τα κράτη μέλη πρέπει να περιγράφουν τους εφαρμοστέους κύκλους ζωής των μέτρων και τον τρόπο υπολογισμού τους ή πού βασίζονται αυτοί (*).

2.2. Διατήρηση των επιδράσεων εξοικονόμησης ενέργειας

Επιπλέον, η εξοικονόμηση ενέργειας μεταβάλλεται συν τω χρόνω – κυρίως εξαιτίας δύο ειδών παραγόντων:

- υποβάθμιση των επιδόσεων της επιμέρους δράσης (που θα πρέπει να συγκρίνεται με την πιθανή υποβάθμιση που θα σημειωνόταν στο βασικό σενάριο)· και
- μεταβολές στους όρους χρήσης (π.χ. όγκο παραγωγής).

Τα αποδεικτικά στοιχεία για τον ρυθμό μείωσης της εξοικονόμησης με την πάροδο του χρόνου είναι περιορισμένα. Ωστόσο, η υποβάθμιση των επιδόσεων μπορεί να οξυνθεί περαιτέρω εξαιτίας κακής ποιότητας και συντήρησης ή μη αποδοτικών συμπεριφορών. Συνεπώς, η επιβολή των διατάξεων σχετικά με την ποιότητα και τη συντήρηση, π.χ. παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο ζ) της ΟΕΑ ή άρθρα 14 και 15 της ΟΕΑΚ (επιθεωρήσεις συστημάτων θέρμανσης και κλιματισμού) ενδέχεται να είναι σημαντική. Ομοίως, τα συστήματα διαχείρισης ενέργειας επιτρέπουν τον εντοπισμό και την ταχεία διόρθωση απροσδόκητης πλεονάζουσας ενεργειακής κατανάλωσης ή άλλων σφαλμάτων, μετριάζοντας με αυτόν τον τρόπο τον κίνδυνο μείωσης της εξοικονόμησης ενέργειας με την πάροδο του χρόνου.

Μια απλουστευμένη προσέγγιση θα ήταν ο καθορισμός ενός προεπιλεγμένου ρυθμού μείωσης (ισοδύναμο με τεχνικό συντελεστή έκπτωσης). Στις περιπτώσεις που μπορεί να δικαιολογηθεί η επιβολή των διατάξεων περί ποιότητας και συντήρησης, θα μπορούσε να οριστεί χαμηλός ή ακόμα και μηδενικός συντελεστής, εάν αυτό δικαιολογείται και δεν προκύπτει σημαντική μείωση της εξοικονόμησης ενέργειας κατά την αντίστοιχη περίοδο επιβολής της υποχρέωσης.

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί σε ειδη επιμέρους δράσεων με κύκλο ζωής μικρότερο των 10 ετών – ιδίως δράσεων χαμηλού κόστους που είναι πιθανότερο να εμφανίσουν μείωση της εξοικονόμησης ενέργειας κατά τη διάρκεια της περιόδου επιβολής της υποχρέωσης.

(*). Βλέπε παράρτημα V παράγραφος 5 στοιχείο η).

Όπως και στο πλαίσιο του κύκλου ζωής ενός μέτρου, τα συμπεριφορικά μέτρα αντιπροσωπεύουν μια συγκεκριμένη περίπτωση, διότι η έκταση στην οποία εφαρμόζονται οι συμπεριφορές ενεργειακής απόδοσης μπορεί άνετα να διαφοροποιείται με την πάροδο του χρόνου. Συνιστάται συνεπώς να ερευνούν τα κράτη μέλη τις πραγματικές επιδράσεις των συμπεριφορικών μέτρων ⁽⁵⁾.

3. Μέθοδοι διερεύνησης του κύκλου ζωής και της διατήρησης της εξοικονόμησης

Λαμβάνοντας υπόψη την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του παραρτήματος V παράγραφος 5 στοιχείο η) της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται, κατά περίπτωση, να εφαρμόζουν ρυθμίσεις αναφορικά με τη μέτρηση ώστε να αυξήσουν τις γνώσεις σχετικά με τον τρόπο εξέλιξης της εξοικονόμησης ενέργειας με την πάροδο του χρόνου.

Παραδείγματα μεθόδων για τη διερεύνηση του κύκλου ζωής, της διατήρησης και της υποβάθμισης της απόδοσης παρουσιάζονται εν συντομία στον ακόλουθο πίνακα:

Τύπος μεθόδου	Ζητήματα που καλύπτονται	Παρατηρήσεις
Επιτόπια επαλήθευση της εγκατάστασης	Κύκλος ζωής/ διατήρηση	Ζητήματα δειγματοληψίας (μέγεθος + απώλειες ή συνοχή του δείγματος με την πάροδο του χρόνου): η επίτευξη στατιστικά σημαντικών αποτελεσμάτων (εκτός εάν πραγματοποιείται παρακολούθηση για πολλαπλούς σκοπούς) μπορεί να είναι δαπανηρή Ζητήματα νομικού χαρακτήρα (πρόσβαση σε εγκαταστάσεις έπειτα από αρκετά έτη)
Επιτόπια μέτρηση και δοκιμές	Υποβάθμιση της απόδοσης	Ζητήματα δειγματοληψίας (αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για στοχευμένες επαληθεύσεις): δαπανηρή (εκτός εάν πραγματοποιείται ήδη για άλλους σκοπούς, π.χ. διαχείριση ποιότητας ή εποπτεία της αγοράς) Δεν είναι πάντα τεχνικά εφικτή
Εργαστηριακές αναλύσεις	Υποβάθμιση της απόδοσης	Δαπανηρές (αλλά μπορούν να υπάρξουν συνέργειες, π.χ. μεταξύ χωρών, με εποπτεία της αγοράς κ.λπ.) Δύσκολο να απεικονίσουν τις πραγματικές συνθήκες χρήσης (ή να γίνει προσομοίωση της γήρανσης)
Έρευνες/συνεντεύξεις	Κύκλος ζωής/ διατήρηση Υποβάθμιση της απόδοσης	Λιγότερο δαπανηρές Κατάλληλες ανάλογα με τον τύπο δράσης Ζήτημα αξιοπιστίας των δεδομένων που δηλώνονται (ανάγκη για προσεκτικό σχεδιασμό του ερωτηματολογίου)
Ανάλυση λογαριασμών	Διατήρηση Υποβάθμιση της απόδοσης	Δύσκολο να βρεθεί σχετική ομάδα ελέγχου (εφόσον χρειάζεται) Δύσκολο να επιτευχθεί μια αρκετά μακριά χρονική ακολουθία Ανάγκη για συλλογή συμπληρωματικών δεδομένων για την ανάλυση των μεταβολών της ενεργειακής κατανάλωσης Δαπανηρή (εκτός εάν οι συμμετέχοντες αναφέρουν τα δεδομένα στο πλαίσιο του μέτρου)
Συγκριτική αξιολόγηση και ανασκόπηση δευτερογενούς βιβλιογραφίας	Κύκλος ζωής/ διατήρηση Υποβάθμιση της απόδοσης	Βασίζεται στα διαθέσιμα δεδομένα Μπορεί να βοηθήσει στην επίτευξη συναίνεσης Μπορεί να βοηθήσει στον εντοπισμό των σημείων όπου απαιτείται περαιτέρω έρευνα

⁽⁵⁾ Βλέπε επίσης προσάρτημα VI για περισσότερες προτάσεις σχετικά με τα συμπεριφορικά μέτρα.

Τύπος μεθόδου	Ζητήματα που καλύπτονται	Παρατηρήσεις
Μοντελοποίηση αποθέματος	Κύκλος ζωής/ διατήρηση	Τα δεδομένα σχετικά με τις πωλήσεις (χρειάζονται για την εκτίμηση του βαθμού ανανέωσης) είναι συχνά δαπανηρά Οι φορείς συλλογής/ανακύκλωσης αποβλήτων (δεν μπορεί να εφαρμοστεί σε όλους τους τύπους δράσεων) θα μπορούσαν να αποτελέσουν εναλλακτικές πηγές δεδομένων

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΙΧ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Σύμφωνα με το παράρτημα V παράγραφος 5 στοιχείο ζ) της ΟΕΑ και το παράρτημα III παράγραφος 4 στοιχείο δ) του κανονισμού για τη διακυβέρνηση, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να κοινοποιούν τη μεθοδολογία υπολογισμών τους, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων:

- του τρόπου με τον οποίο προσδιορίστηκε η προσθετικότητα και η σημαντικότητα, και
- των μεθοδολογιών και κριτηρίων αναφοράς που χρησιμοποιούνται για την προβλεπόμενη και κλιμακωτή εξοικονόμηση.

Με την επιφύλαξη της αξιολόγησης των προβλεπόμενων ή των ισχυόντων μέτρων πολιτικής από την Επιτροπή, ο ακόλουθος μη εξαντλητικός κατάλογος κριτηρίων θα μπορούσε να βοηθήσει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν μια μεθοδολογία για την τεκμηρίωση της σημαντικότητας. Θα πρέπει να αξιολογούν για κάθε μέτρο κατά πόσον είναι επιλέξιμο ένα ή συνδυασμός των κριτηρίων.

1. Παραδείγματα κριτηρίων για την τεκμηρίωση της σημαντικότητας (KEYEA)

- Κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την έγκριση ή την απόρριψη της επιλεξιμότητας των συνεισφορών που αναφέρονται από τα υπόχρεα μέρη (ή άλλα μέρη που επιτρέπεται να δηλώνουν εξοικονόμηση) και τρόπος επαλήθευσής τους

Ενδεικτικό παράδειγμα

Προκαθορισμένα είδη επιλέξιμων συνεισφορών (π.χ. χρηματοδοτική συνδρομή, στοχευμένες συμβουλές στον τομέα της ενέργειας, τεχνική υποστήριξη για τον σχεδιασμό ή την υλοποίηση της δράσης) και αντίστοιχες απαιτήσεις (π.χ. ελάχιστη τιμή που λειτουργεί ως κίνητρο, κατώτατο όριο χρόνου απόσβεσης, ελάχιστο περιεχόμενο των συμβουλευτικών υπηρεσιών στον τομέα της ενέργειας)· υπογεγραμμένη σύμβαση με τον πελάτη για την υλοποίηση έργου, τιμολόγια πληρωμής και τεκμηρίωση έργου.

- Κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την έγκριση ή την απόρριψη της εγκυρότητας των συνεισφορών για αναφερθείσες δράσεις, με βάση τους όρους υπό τους οποίους παρέχονται, και τρόπος επαλήθευσής τους

Ενδεικτικό παράδειγμα

Απαιτήση να έχει αποφασιστεί η συνεισφορά από κοινού με τον δικαιούχο πριν από την υλοποίηση της δράσης (και αντίστοιχα είδη αποδείξεων, π.χ. τυποποιημένο έντυπο δήλωσης συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο από τον δικαιούχο).

Σε περίπτωση που μεσάζοντες έρχονται σε επαφή με τους τελικούς δικαιούχους, απαίτηση να έχουν τεθεί σε ισχύ οι συμβάσεις ή οι συμφωνίες που καλύπτουν ολόκληρη την αλυσίδα από τα υπόχρεα μέρη (ή άλλα μέρη που επιτρέπεται να δηλώνουν εξοικονόμηση) ως τους τελικούς δικαιούχους πριν από την εγκαθίδρυση της δράσης (και αντίστοιχα είδη αποδείξεων).

- Κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αποφυγή της διπλής μέτρησης των δράσεων που αναφέρονται και της σχετικής εξοικονόμησης ενέργειας και τρόπος επαλήθευσής αυτών

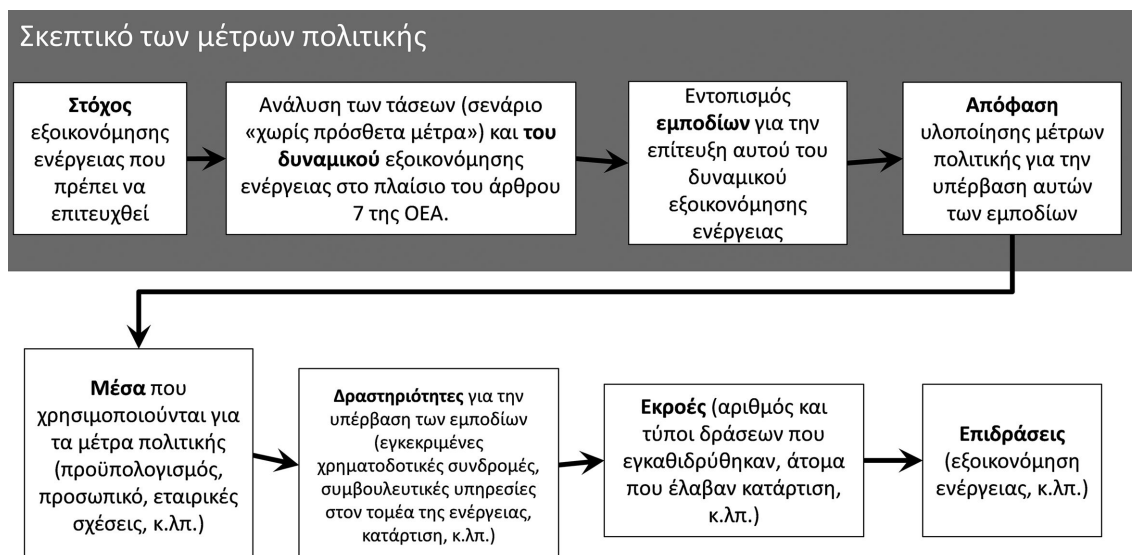
Ενδεικτικό παράδειγμα

Απαιτήση να έχουν συμφωνήσει οι τελικοί δικαιούχοι για τη δήλωση της εξοικονόμησης ενέργειας για λογαριασμό τους μόνον άπαξ για μια δεδομένη δράση (και αντίστοιχο είδος αποδείξεων).

Απαιτήση να καταχωρίζονται τα αναλυτικά στοιχεία κάθε δράσης σε μια ηλεκτρονική βάση δεδομένων που επιτρέπει αυτοματοποιημένους ελέγχους των επικαλύψεων, π.χ. τυποποιημένο έντυπο δήλωσης συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο από τον δικαιούχο.

2. Παραδείγματα κριτηρίων για την τεκμηρίωση της σημαντικότητας (εναλλακτικά μέτρα πολιτικής)

Η σημαντικότητα ενός εναλλακτικού μέτρου θα πρέπει να τεκμηριώνεται τουλάχιστον με επεξήγηση της αναμενόμενης αιτιακής αλυσίδας από την έναρξη εφαρμογής του μέτρου έως την εγκατάσταση ή την υλοποίηση των δράσεων από την ομάδα ή τις ομάδες-στόχους. Μια βασική γενική περιγραφή του σκεπτικού και της λογικής της παρέμβασης των πολιτικών ενεργειακής απόδοσης στο πλαίσιο του άρθρου 7 της ΟΕΑ παρουσιάζεται στο ακόλουθο σχήμα:

Η αιτιακή αλυσίδα δεν είναι απαραίτητα γραμμική και μπορεί να περιλαμβάνει αρκετές πορείες ή σχέσεις αιτίου-αποτελέσματος.

Η εργαλειοθήκη για τη βελτίωση της νομοθεσίας⁽¹⁾ παρέχει περιγραφή της λογικής της παρέμβασης. Στα σημεία στα οποία ένα κράτος μέλος εντοπίζει εμπόδια, θα πρέπει να εξηγήσει τον τρόπο με τον οποίο έχει σχεδιαστεί το μέτρο πολιτικής για να τα υπερκεράσει στην πράξη⁽²⁾. Περισσότερες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον σχεδιασμό των μέτρων και την ανάλυση των εμποδίων μπορούν να βρεθούν στην τελική έκδοση του έργου των AID-EE «Intelligent Energy Europe» (Ευφυής ενέργεια - Ευρώπη)⁽³⁾.

Για τους σκοπούς του άρθρου 7 παράγραφος 1 της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να λάβουν υπόψη τον ακόλουθο μη εξαντλητικό κατάλογο ερωτήσεων για να καταδείξουν τη σημαντικότητα. Για παράδειγμα, εάν χρησιμοποιούνται οικονομικά κίνητρα, η εξήγηση της λογικής της παρέμβασης θα μπορούσε να καλύπτει την προκαταρκτική ανάλυση που πραγματοποιήθηκε με σκοπό τον σχεδιασμό των οικονομικών κινήτρων, την εξήγηση της επιλογής του συγκεκριμένου τύπου (επιχορηγήσεις, δάνεια με ευνοϊκούς όρους, χρηματοοικονομικές εγγυήσεις κ.λπ.) καθώς και το επίπεδο του κινήτρου (συντελεστής επιχορήγησης, επιτόκια δανείων κ.λπ.).

Ενδεικτικός και μη εξαντλητικός κατάλογος

- ποιο είναι το σκεπτικό του μέτρου πολιτικής; Ειδικότερα, ποια εμπόδια (για την επίτευξη εξοικονόμησης ενέργειας) αναμένεται να υπερκεράσει;
- ποιες είναι οι πιθανές αλληλεπιδράσεις με άλλα μέτρα πολιτικής;
- ποιοι είναι οι επιχειρησιακοί στόχοι του μέτρου;
- ποιες (ποιοτικές ή ποσοτικές) μεταβολές αναμένονται εξαιτίας της εφαρμογής του μέτρου;

⁽¹⁾ Better Regulation Toolbox, Ευρωπαϊκή Επιτροπή·

https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-toolbox-46_en

⁽²⁾ Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τη λογική της παρέμβασης και τον τρόπο σχεδιασμού και ανάλυσής της, βλέπε εργαλείο #46, ενότητα 3.3 στην εργαλειοθήκη για τη βελτίωση της νομοθεσίας Better Regulation Toolbox.

⁽³⁾ «Active implementation of the European Directive on Energy Efficiency»

https://ec.europa.eu/energy/intelligent/projects/sites/iee-projects/files/projects/documents/aid-ee_guidelines_en.pdf

- πώς θα επιτύχει το μέτρο τις μεταβολές αυτές (ποιοτικά, με ποιον τρόπο αναμένεται το μέτρο να οδηγήσει σε μεταβολές όσον αφορά τα στοχευόμενα εμπόδια);
- ποια μέσα έχει αφιερώσει στο μέτρο η δημόσια αρχή επιβολής (και το εξουσιοδοτηθέν μέρος αυτής, κατά περίπτωση);
- ποιος αναμένεται να συμμετάσχει στην υλοποίηση της πολιτικής και με ποιον τρόπο (π.χ. εταιρικές σχέσεις, μεσολαβητές, ομάδες-στόχοι);
- ποιες δραστηριότητες αναμένεται να παράξει το μέτρο (π.χ. χρηματοδοτικές συνδρομές, συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της ενέργειας, κατάρτιση); ποιες εκροές αναμένονται (π.χ. υλοποίηση δράσεων, άτομα που θα λάβουν κατάρτιση);

Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εξετάσουν το ενδεχόμενο εκ των υστέρων αξιολόγησης του μέτρου πολιτικής και συλλογής δεδομένων για την αξιολόγηση των παραδοχών στις οποίες στηρίχθηκε η λογική της παρέμβασης ως προς τις επιδράσεις της.

Αναφορικά με το ζήτημα συγκεκριμένα του διαχωρισμού των επιδράσεων ενός μέτρου από εκείνες άλλων μέτρων πολιτικής που στοχεύουν στις ίδιες ομάδες ή στους ίδιους τύπους δράσεων, υπάρχουν δύο γενικές κατηγορίες:

- το κράτος μέλος αποφασίζει να υποβάλει έκθεση μόνο για ένα μέτρο πολιτικής ανά (υπο)τομέα – στην περίπτωση αυτή, η τεκμηρίωση της λογικής της παρέμβασης για το συγκεκριμένο μέτρο και η ανάλυση των επιδράσεών του μπορεί να επαρκούν, ή
- το κράτος μέλος αποφασίζει να υποβάλει έκθεση για αρκετά μέτρα πολιτικής που ενδέχεται να επικαλύπτονται – στην περίπτωση αυτή, πρέπει να εξηγήσει με ποιον τρόπο αποφεύγεται η διπλή μέτρηση.

3. Παραδείγματα κριτηρίων για την τεκμηρίωση της σημαντικότητας των δραστηριοτήτων του συμμετέχοντος μέρους, του εξουσιοδοτηθέντος μέρους ή των δημόσιων αρχών επιβολής

Εθελοντικές συμφωνίες

Αν και η υλοποίηση των εθελοντικών συμφωνιών ενδέχεται καταρχήν να θεωρείται επαρκής για την απόδειξη της σημαντικότητας, μπορούν να καθοριστούν ειδικά κριτήρια που θα διασφαλίζουν ότι οι συμφωνίες περιλαμβάνουν όντως την ουσιαστική συμμετοχή των συμμετεχόντων μερών.

Τα κριτήρια αυτά μπορεί να συνδέονται, για παράδειγμα, με τα ακόλουθα:

- κατάλογο επιλέξιμων δράσεων ή κριτηρίων επιλεξιμότητας για τις δράσεις που θα αναφέρονται από τα συμμετέχοντα μέρη,
- απαίτηση να έχουν τα συμμετέχοντα μέρη δημιουργήσει πιστοποιημένο σύστημα ενεργειακής διαχείρισης,
- εφαρμογή κατάλληλων διαδικασιών παρακολούθησης και επαλήθευσης, και
- κυρώσεις ή αποκλεισμούς σε περίπτωση παραβίασης κ.λπ. ⁽⁴⁾.

Πληροφορίες και συμβουλευτικές υπηρεσίες σε θέματα ενέργειας

Η παροχή μεγάλης κλίμακας συμβουλευτικών υπηρεσιών από πάροχο ενεργειακών υπηρεσιών σε τελικούς χρήστες ενέργειας δεν μπορεί γενικά να θεωρείται επαρκής για την απόδειξη της ουσιαστικής συμμετοχής. Τέτοιου είδους μέτρα περιορίζονται συχνά σε κάποιου μόνον είδους οδηγίες (π.χ. μέσω ιστοτόπων) σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους οι τελικοί χρήστες μπορούν να μειώσουν την ενεργειακή τους κατανάλωση.

Με δεδομένη τη μεγάλη ποικιλία επιμέρους δράσεων στις οποίες μπορούν εν γένει να στοχεύουν τα μεμονωμένα μέτρα, τον υψηλό βαθμό αβεβαιότητας που επηρεάζει τις εκτιμήσεις της συναφούς εξοικονόμησης ενέργειας και την περιορισμένη κλίμακα της εξοικονόμησης ⁽⁵⁾, είναι γενικά αναγκαίες επιτόπιες δραστηριότητες ή οικονομικά κίνητρα κάποιου είδους προκειμένου να διασφαλιστεί η υλοποίηση σημαντικού αριθμού δράσεων και η ουσιαστική συμμετοχή των συμμετεχόντων μερών, των εξουσιοδοτηθέντων μερών ή των δημόσιων αρχών υλοποίησης. Παρόμοια επιχειρήματα ισχύουν και για τις ενημερωτικές εκστρατείες.

⁽⁴⁾ Στο πλαίσιο των εθελοντικών συμφωνιών που συνάπτονται μεταξύ βιομηχανικών κατασκευαστών (π.χ. ψυγείων), θα πρέπει να καταρτίζονται κατάλληλα πρωτόκολλα, για παράδειγμα, σχετικά με την περιοδική επαλήθευση της ενεργειακής απόδοσης των προϊόντων από τρίτους και μπορεί να προβλέπονται κυρώσεις σε περίπτωση που η επαληθευμένη επίδοση είναι κατώτερη της δηλωθείσας κ.λπ.

⁽⁵⁾ Για τα νοικοκυριά, η βιβλιογραφία αναφέρει ότι η εξοικονόμηση ενέργειας που μπορεί να αναμένεται από αυτό τον τύπο μέτρου μπορεί να φτάσει σε ποσοστό 2-3 % της συνολικής κατανάλωσης όπως αυτή εκτιμήθηκε εκ των προτέρων (Gaffney, K., 2015, *Calculating energy savings from measures related to information and advice on energy efficiency*, παρουσίαση σε εργαστήριο σχετικά με τις κοινές μεθόδους και αρχές για τον υπολογισμό των επιδράσεων των ΚΕΥΕΑ ή άλλων μέτρων πολιτικής βάσει του άρθρου 7· <http://iet.jrc.ec.europa.eu/energyefficiency/node/9080>

Κατά τη θέσπιση μιας μεθόδου που καταδεικνύει τη σημαντικότητα των ακόλουθων τύπων μέτρων, θα πρέπει να εξεταστεί ο ακόλουθος μη εξαντλητικός κατάλογος κριτηρίων:

- απαντήσεις/παρατηρήσεις σε θεματική έρευνα (αριθμός ατόμων που όντως απάντησαν)·
- συμμετοχή του κοινού-στόχος σε θεματικά εργαστήρια/σεμινάρια, χρήστες/ακόλουθοι πλατφορμών/εφαρμογών διαδικτύου· ή
- καταναλωτές που λαμβάνουν συμβουλευτικές υπηρεσίες από εξειδικευμένη υπηρεσία μίας στάσης (σχετικά με ανακαινίσεις κ.λπ.), όπως έχουν καταχωριστεί σε βάση δεδομένων (με αναφορά της ερώτησης που τέθηκε, π.χ. από πού μπορεί κανείς να πάρει δάνειο, πώς προετοιμάζεται η αίτηση για λήψη επιχορήγησης, πληροφορίες σχετικά με πιστοποιημένες εταιρείες κατασκευών κ.λπ.)⁽⁶⁾.

⁽⁶⁾ Βλέπε επίσης προσάρτημα VI.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Χ

Υπολογισμός της εξοικονόμησης από μέτρα για την προώθηση της εγκατάστασης τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μικρής κλίμακας και άλλες τεχνολογίες θέρμανσης επί ή εντός κτιρίων**1. Εξοικονόμηση από μέτρα που προωθούν την εγκατάσταση τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μικρής κλίμακας**

Όπως διευκρινίζεται στην ενότητα 7.5, τα μέτρα που προάγουν την εγκατάσταση τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μικρής κλίμακας επί ή εντός κτιρίων μπορεί να είναι επιλέξιμα για την εκπλήρωση της απαίτησης εξοικονόμησης ενέργειας βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 1 της ΟΕΑ, εφόσον συντελούν σε εξοικονόμηση ενέργειας που μπορεί να επαληθευτεί και να μετρηθεί ή να εκτιμηθεί.

Τα ακόλουθα παραδείγματα καταδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να υπολογιστεί η εξοικονόμηση σύμφωνα με το παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο ε) της ΟΕΑ. Τα αριθμητικά στοιχεία είναι ενδεικτικά και δεν αντιπροσωπεύουν πραγματικές τιμές. Επιλέχθηκαν για να καταδείξουν τη λογική του υπολογισμού.

1.1. Αντικατάσταση παλαιού λέβητα πετρελαίου με νέο λέβητα πετρελαίου

	Ζήτηση θερμότητας	Απόδοση μετατροπής	Ζήτηση τελικής ενέργειας ⁽¹⁾	Εξοικονόμηση τελικής ενέργειας σε σχέση με τον παλαιό λέβητα ⁽²⁾	Εξοικονόμηση τελικής ενέργειας σε σχέση με την ελάχιστη απόδοση ⁽³⁾
Προηγούμενη κατάσταση					
Λέβητας που λειτουργεί με πετρέλαιο	10 000 kWh	0,77	12 987 kWh		
Λέβητας που λειτουργεί με ορυκτά καύσιμα με ελάχιστη απόδοση ⁽⁴⁾	10 000 kWh	0,86	11 628 kWh		
Επιλογές ενεργειακής απόδοσης					
1) Λέβητας συμπίκνωσης φυσικού αερίου	10 000 kWh	0,975	10 526 kWh	2 731 kWh	1 371 kWh
2) Ηλιοθερμικό συγκρότημα λέβητα/ συγκρότημα λέβητα φυσικού αερίου	10 000 kWh		10 474 kWh	2 731 kWh	1 371 kWh
Ηλιοθερμική εγκατάσταση	1 000 kWh	1	1 000 kWh		
Λέβητας συμπίκνωσης φυσικού αερίου	9 000 kWh	0,95	9 474 kWh		

⁽¹⁾ Ζήτηση θερμότητας διαιρούμενη με την αναμενόμενη απόδοση μετατροπής.

⁽²⁾ Διαφορά μεταξύ της ζήτησης τελικής ενέργειας στο πλαίσιο της προηγούμενης κατάστασης και της ζήτησης τελικής ενέργειας της επιλογής εξοικονόμησης. Για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης τελικής ενέργειας, βλέπε επίσης διευκρινίσεις σχετικά με την αρχή της προσθετικότητας.

⁽³⁾ Διαφορά μεταξύ της ζήτησης τελικής ενέργειας του λέβητα ελάχιστης απόδοσης και της ζήτησης τελικής ενέργειας της επιλογής εξοικονόμησης. Για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης τελικής ενέργειας, βλέπε επίσης διευκρινίσεις σχετικά με την αρχή της προσθετικότητας.

⁽⁴⁾ Βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 813/2013 της Επιτροπής, της 2ας Αυγούστου 2013, για την εφαρμογή της οδηγίας 2009/125/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού των θερμαντήρων χώρου και των θερμαντήρων συνδυασμένης λειτουργίας (ΕΕ L 239 της 6.9.2013, σ. 136).

1.2. Αντικατάσταση παλαιού λέβητα πετρελαίου από νέο λέβητα βιομάζας

	Ζήτηση θερμότητας	Απόδοση μετατροπής	Ζήτηση τελικής ενέργειας (1)	Εξοικονόμηση τελικής ενέργειας σε σχέση με τον παλαιό λέβητα (2)	Εξοικονόμηση τελικής ενέργειας σε σχέση με την ελάχιστη απόδοση (3)
Προηγούμενη κατάσταση					
Λέβητας που λειτουργεί με πετρέλαιο	10 000 kWh	0,77	12 987 kWh		
Ελάχιστο πρότυπο					
Λέβητας που λειτουργεί με βιομάζα με την ελάχιστη απόδοση (4)	10 000 kWh	0,75	13 333 kWh		
Επιλογές ενεργειακής απόδοσης					
1) Λέβητας βιομάζας (βέλτιστη τεχνολογία που υπάρχει διαθέσιμη στην αγορά, όπως εκτιμήθηκε από καταλόγους προϊόντων/καθεστώτα πιστοποίησης)	10 000 kWh	0,92	10 870 kWh	2 117 kWh	2 464 kWh

(1) Ζήτηση θερμότητας διαρούμενη με την αναμενόμενη απόδοση μετατροπής.

(2) Διαφορά μεταξύ της ζήτησης τελικής ενέργειας στο πλαίσιο της προηγούμενης κατάστασης και της ζήτησης τελικής ενέργειας της επιλογής εξοικονόμησης.

(3) Διαφορά μεταξύ της ζήτησης τελικής ενέργειας του λέβητα ελάχιστης απόδοσης και της ζήτησης τελικής ενέργειας της επιλογής εξοικονόμησης.

(4) Βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1189 της Επιτροπής, της 28ης Απριλίου 2015, σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2009/125/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού για λέβητες στερεού καυσίμου (ΕΕ L 193 της 21.7.2015, σ. 100).

1.3. Αντικατάσταση ηλεκτρικής συσκευής θέρμανσης από αντλία θερμότητας

	Ζήτηση θερμότητας	Απόδοση μετατροπής	Ζήτηση τελικής ενέργειας (1)	Εξοικονόμηση τελικής ενέργειας σε σχέση με τον παλαιό λέβητα (2)	Εξοικονόμηση τελικής ενέργειας σε σχέση με την ελάχιστη απόδοση (3)
Προηγούμενη κατάσταση					
Λέβητας που λειτουργεί με πετρέλαιο	10 000 kWh	0,77	12 987 kWh		
Ελάχιστο πρότυπο					
Αντλία θερμότητας ελάχιστου προτύπου (4)	10 000 kWh	3,1	3 225 kWh	9 762 kWh	0
Επιλογές ενεργειακής απόδοσης					
1) Αντλία θερμότητας	10 000 kWh	3,5	2 857 kWh	10 130 kWh	368 kWh

(1) Ζήτηση θερμότητας διαρούμενη με την αναμενόμενη απόδοση μετατροπής.

(2) Διαφορά μεταξύ της ζήτησης τελικής ενέργειας στο πλαίσιο της προηγούμενης κατάστασης και της ζήτησης τελικής ενέργειας της επιλογής εξοικονόμησης.

(3) Διαφορά μεταξύ της ζήτησης τελικής ενέργειας του λέβητα ελάχιστης απόδοσης και της ζήτησης τελικής ενέργειας της επιλογής εξοικονόμησης.

(4) Βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1189 της Επιτροπής.

1.4. Φωτοβολταϊκή εγκατάσταση

			Ζήτηση τελικής ενέργειας (¹)	Εξοικονόμηση τελικής ενέργειας (²)
Προηγούμενη κατάσταση				
Ηλεκτρική ενέργεια από το δίκτυο	3 500 kWh		3 500 kWh	
Επιλογή ενεργειακής απόδοσης				
Φωτοβολταϊκή εγκατάσταση	3 500 kWh		3 500 kWh	0 kWh

(¹) Ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας διαιρούμενη με την αναμενόμενη απόδοση μετατροπής.

(²) Διαφορά μεταξύ της ζήτησης τελικής ενέργειας στο πλαίσιο της προηγούμενης κατάστασης και της ζήτησης τελικής ενέργειας της επιλογής εξοικονόμησης.

Το παράδειγμα καταδεικνύει ότι η ηλεκτρική ενέργεια που λαμβάνεται από φωτοβολταϊκή εγκατάσταση λογίζεται ως τελική ενέργεια που παρέχεται στο κτίριο προκειμένου να ανταποκριθεί στη ζήτηση τελικής ενέργειας του κτιρίου.

2. Εξοικονόμηση από μέτρα για την προώθηση της εγκατάστασης μικρομονάδας ΣΠΗΘ

Οι επιτόπια εγκατεστημένες μονάδες συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας (ΣΠΗΘ) μπορεί να είναι σημαντικές για την απαιτούμενη ποσότητα εξοικονόμησης ενέργειας δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 της ΟΕΑ εφόσον χρησιμοποιούν λιγότερη ενέργεια από την εγκατάσταση που αντικαθιστούν. Η συνολική απόδοση του συστήματος των συνδυασμένων εκροών ΣΠΗΘ (δηλαδή ηλεκτρικής ενέργειας και ωφέλιμης θερμικής ισχύος) με βάση τα καύσιμα που καταναλώθηκαν πρέπει να είναι μεγαλύτερη από εκείνη της εγκατάστασης θέρμανσης που αντικαταστάθηκε.

Αν και η ΣΠΗΘ μπορεί να παράγει ουσιαστική εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας (ανάλογα με το μείγμα ηλεκτρικής ενέργειας), το δυναμικό της για μείωση της τελικής κατανάλωσης ενέργειας είναι χαμηλότερο. Σε όρους τελικής ενέργειας, η ηλεκτρική ενέργεια έχει την ίδια αξία με τα ορυκτά καύσιμα ή την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

Μόνον η τελική εξοικονόμηση που απορρέει από τη βελτίωση της απόδοσης του επιτόπιου συστήματος μπορεί να προσμετρηθεί σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 της ΟΕΑ, όπως απεικονίζεται στη συνέχεια:

Παράδειγμα

Ας υποθεθεί ότι:

- η περίπτωση αναφοράς είναι λέβητας πετρελαίου με θερμική απόδοση (eta, θερμική) ίση με 0,77 (απόδοση σε σχέση με καθαρή θερμιδική αξία),
- δεδομένου ότι η ΣΠΗΘ παράγει και ηλεκτρική ενέργεια, στο βασικό σενάριο θα πρέπει να παρασχεθεί στο κτίριο ίση ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας,
- η περίπτωση ΣΠΗΘ είναι μονάδα ΣΠΗΘ φυσικού αερίου με απόδοση eta, θερμική = 0,70 και eta, ηλεκτρική ενέργεια = 0,30,
- η παρεχόμενη θερμότητα είναι 10 000 kWh, θερμική

Για τον υπολογισμό της συνολικής εξοικονόμησης, πρέπει αρχικά να υπολογίσουμε την ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τη μονάδα ΣΠΗΘ. Ως πρώτο βήμα, υπολογίζουμε την ποσότητα ορυκτών καυσίμων που χρησιμοποιήθηκε από τη μονάδα διαιρώντας την παρεχόμενη θερμότητα με τη θερμική απόδοση της μονάδας. Από αυτό, μπορούμε να διαπιστώσουμε πόση ηλεκτρική ενέργεια παράγεται.

Περίπτωση ΣΠΗΘ:

10 000 kWh, θερμική/eta, θερμική = 14 285 kWh, φυσικό αέριο

14 285 kWh, φυσικό αέριο × eta, ηλεκτρική ενέργεια = 4 285 kWh, ηλεκτρική ενέργεια

Συνολικά 14 285 kWh τελικής ενέργειας (αποκλειστικά φυσικό αέριο) παρέχονται στο κτίριο.

Για το βασικό σενάριο, ο υπολογισμός είναι διαφορετικός. Συνάγουμε την ποσότητα φυσικού αερίου από τη θερμική απόδοση και την παρεχόμενη θερμότητα από τον λέβητα:

Βασικό σενάριο:

10 000 kWh, θερμική/eta, θερμική = 12 987 kWh, φυσικό αέριο

Επιπλέον, 4 285 kWh ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να παρέχεται από το δίκτυο στο κτίριο.

Συνολικά 17 273 kWh τελικής ενέργειας (φυσικό αέριο και ηλεκτρική ενέργεια) παρέχονται στο κτίριο.

Στο παράδειγμα αυτό, η εγκατάσταση ΣΠΗΘ θα εξοικονομούσε 2 988 kWh τελικής ενέργειας.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ XI

ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

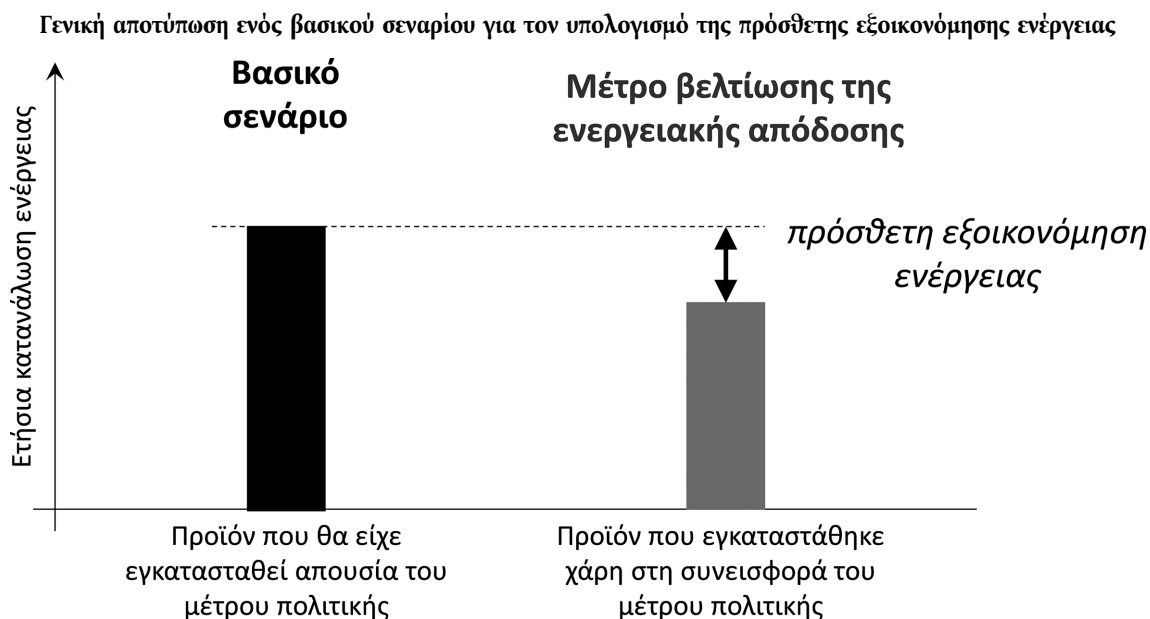
Παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο α) ΟΕΑ

Η εξοικονόμηση αποδεικνύεται ότι είναι συμπληρωματική εκείνης που θα είχε επιτευχθεί ούτως ή άλλως χωρίς τη δραστηριότητα των υπόχρεων, των συμμετεχόντων ή των εξουσιοδοτηθέντων μερών ή των αρμόδιων δημόσιων αρχών επιβολής. Για να υπολογίσουν την εξοικονόμηση που μπορεί να χαρακτηριστεί ως συμπληρωματική, τα κράτη μέλη εξετάζουν το πώς θα εξελισσόταν η χρήση και η ζήτηση ενέργειας χωρίς τη λήψη του συγκεκριμένου μέτρου πολιτικής λαμβάνοντας υπόψη τουλάχιστον τους εξής παράγοντες: τάσεις κατανάλωσης ενέργειας, αλλαγές στη συμπεριφορά των καταναλωτών, τεχνολογική πρόοδος και αλλαγές που οφείλονται σε άλλα μέτρα που εφαρμόζονται σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο.

Για να καθοριστεί ο τρόπος εξέλιξης της χρήσης και της ζήτησης ενέργειας απουσία μέτρου πολιτικής, είναι σημαντικό να αξιολογηθεί το προϊόν που θα είχε εγκατασταθεί, για παράδειγμα ως εξής:

- λαμβάνουμε ως βασικό σενάριο τη μέση αγοραία ενεργειακή κατανάλωση των προϊόντων,
- αναλύουμε τις τάσεις ενεργειακής κατανάλωσης, και
- διενεργούμε έρευνες στο πλαίσιο των οποίων συγκρίνουμε τις απαντήσεις των συμμετεχόντων και των ομάδων ελέγχου).

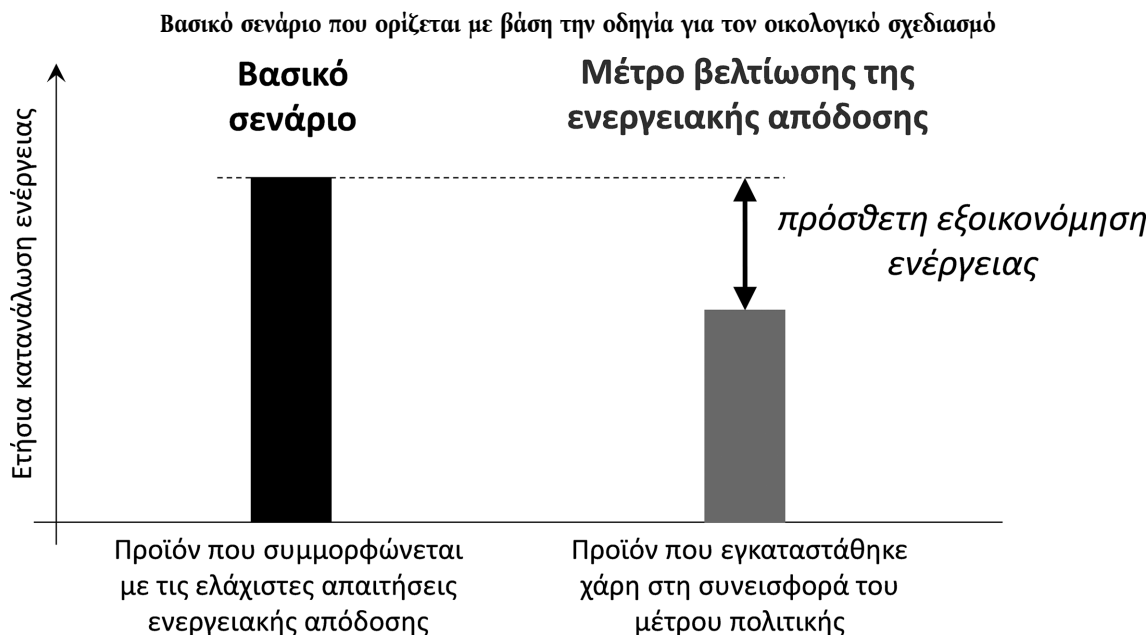
Με τον τρόπο αυτό προκύπτει ένα βασικό σενάριο όπως φαίνεται στη συνέχεια:

Στο παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο β) διευκρινίζεται ότι «Ως εξοικονόμηση που προκύπτει από την εφαρμογή υποχρεωτικού ενωσιακού δικαίου θεωρείται η εξοικονόμηση που θα είχε προκύψει ούτως ή άλλως». Στο παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο γ) ορίζεται μεταξύ άλλων ότι οι ελάχιστες απαιτήσεις των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 443/2009 και (ΕΕ) αριθ. 510/2011 (για τα καινούρια επιβατικά οχήματα και τα καινούρια ελαφρά επαγγελματικά οχήματα) και τα μέτρα εφαρμογής που προβλέπονται βάσει της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό για συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο βασικό σενάριο για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας.

Για παράδειγμα, το βασικό σενάριο για την εξοικονόμηση ενέργειας από την εγκατάσταση συνδεδεμένων με την ενέργεια προϊόντων που καλύπτονται από την οδηγία για τον οικολογικό σχεδιασμό (π.χ. συστήματα θέρμανσης) θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ισοδύναμο με τις ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης που ορίζονται στη σχετική οδηγία η οποία ισχύει κατά τον χρόνο εγκατάστασης της επιμέρους δράσης. Εάν τροποποιηθούν, αναθεωρηθούν ή επικαιροποιηθούν οι σχετικές ελάχιστες απαιτήσεις δυνάμει του ενωσιακού δικαίου, αυτό θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την αναθεώρηση του βασικού σεναρίου.

Στο ακόλουθο σχήμα απεικονίζεται ένα τέτοιο βασικό σενάριο, το οποίο ορίζεται ως η ενεργειακή κατανάλωση ενός προϊόντος με ενεργειακή απόδοση ισοδύναμη με τις ελάχιστες απαιτήσεις της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό:

Στην πράξη, οι απαιτήσεις θα μπορούσαν να ισχύουν για την ετήσια ενεργειακή κατανάλωση του προϊόντος ή για κάθε άλλο δείκτη ενεργειακής απόδοσης (π.χ. απόδοση λέβητα). Το βασικό σενάριο μπορεί να καθοριστεί αντίστοιχα, π.χ. λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων σχετικά με την απόδοση του λέβητα, σε συνδυασμό με άλλα δεδομένα για τον υπολογισμό της ζήτησης θερμότητας που θα πρέπει να καλύπτει ο λέβητας.

Αυτά τα δεδομένα θα μπορούσαν:

- να αφορούν συγκεκριμένα το κτίριο στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο νέος λέβητας (π.χ. χρησιμοποιώντας δεδομένα από ΠΕΑ ή ενεργειακούς ελέγχους), ή
- να συνίστανται σε μέσες τιμές που αντιπροσωπεύουν το κτιριακό απόθεμα που αποτελεί τον στόχο του μέτρου πολιτικής (π.χ. σε περίπτωση χρήσης προβλεπόμενης εξοικονόμησης).

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν επίσης υπόψη τις πληροφορίες που αφορούν κάθε κατηγορία προϊόντων, όπως αυτές παρέχονται στον ιστότοπο της Επιτροπής⁽¹⁾.

Στο παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο α) γίνεται αναφορά σε πρόσθετους παράγοντες που θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο βασικό σενάριο, όπως:

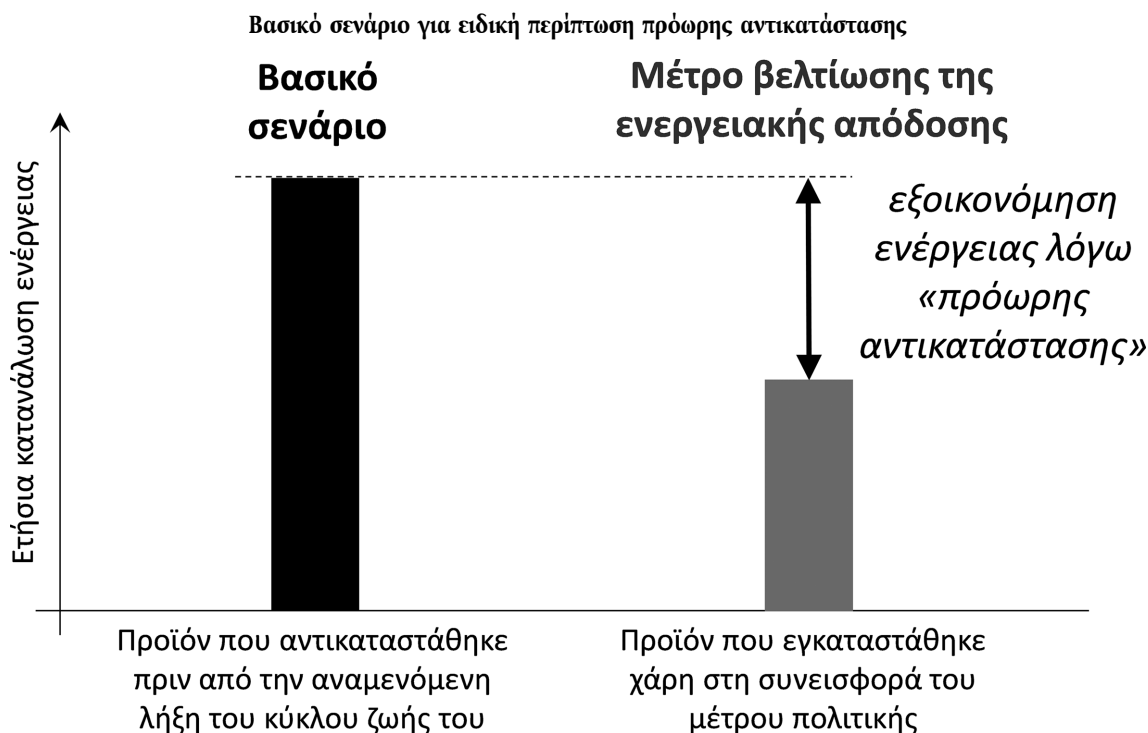
- αλλαγές στη συμπεριφορά των καταναλωτών με την πάροδο του χρόνου,
- τεχνολογική πρόοδος, και
- επιδράσεις άλλων εθνικών μέτρων πολιτικής που έχουν ήδη εφαρμοστεί και συνεχίζουν να επηρεάζουν τη χρήση ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων πιθανών επικαλύψεων με άλλες πολιτικές που έχουν κοινοποιηθεί βάσει του άρθρου 7 της ΟΕΑ.

Για την αποφυγή της διπλής μέτρησης, στο άρθρο 7 παράγραφος 12 της ΟΕΑ ορίζεται ότι «τα κράτη μέλη αποδεικνύουν ότι, όταν υπάρχει επικάλυψη του αντικτύπου των μέτρων πολιτικής ή των επιμέρους δράσεων, δεν μετράται διπλά η εξοικονόμηση ενέργειας».

Γενικότερα, το βασικό σενάριο θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη, κατά περίπτωση, τις παραδοχές (ποσοστό ανακαινίσεων χωρίς μέτρο πολιτικής, μεταβολή της μέσης ηλικίας του στόλου οχημάτων, κύκλος ζωής των υφιστάμενων λεβήτων κ.λπ.) σύμφωνα με την εθνική στρατηγική ενεργειακής απόδοσης ή κάποιο παρόμοιο πλαίσιο πολιτικής. Ομοίως, κατά την υποβολή εκθέσεων σχετικά με αρκετά μέτρα πολιτικής, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν τη συνοχή των παραδοχών που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των βασικών σεναρίων.

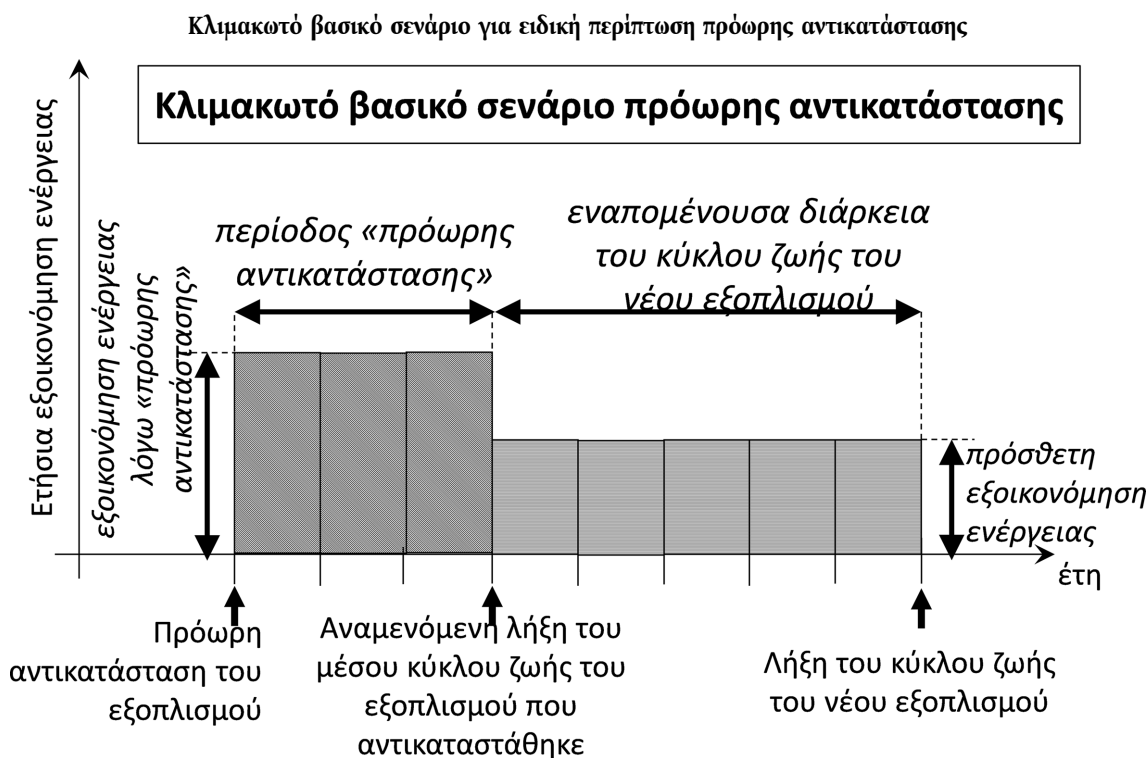
⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/info/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/energy-efficient-products_en

Στο παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο στ) της ΟΕΑ διευκρινίζονται συγκεκριμένα τα μέτρα πολιτικής που «επιταχύνουν τη χρήση πιο αποδοτικών προϊόντων και οχημάτων». Στο πλαίσιο αυτό, όπου μπορεί να καταδειχθεί πρόωρη αντικατάσταση ενός προϊόντος ή οχήματος, το βασικό σενάριο μπορεί να είναι η ενεργειακή κατανάλωση του προϊόντος ή οχήματος που αντικαταστάθηκε (βλέπε σχήμα κατωτέρω):

Η παρούσα ειδική περίπτωση ισχύει μόνο για την «περίοδο πρόωρης αντικατάστασης», δηλαδή μεταξύ της εγκατάστασης του νέου εξοπλισμού και της λήξης του μέσου αναμενόμενου κύκλου ζωής του εξοπλισμού που αντικαταστάθηκε.

Ένα βασικό σενάριο για τον υπολογισμό της πρόσθετης εξοικονόμησης ενέργειας πρέπει να χρησιμοποιείται για την υπόλοιπη διάρκεια του κύκλου ζωής του νέου εξοπλισμού. Με τον τρόπο αυτό προκύπτει ένα κλιμακωτό βασικό σενάριο όπως παρουσιάζεται στη συνέχεια:

Στο παράδειγμα αυτό, ο υφιστάμενος εξοπλισμός αντικαταστάθηκε 3 έτη πριν από τη λήξη του αναμενόμενου κύκλου ζωής του. Αυτά τα 3 έτη αντιστοιχούν στην περίοδο πρόωρης αντικατάστασης. Ο νέος εξοπλισμός διαθέτει αναμενόμενο κύκλο ζωής 8 ετών. Συνεπώς, για τα 5 εναπομένοντα έτη, το βασικό σενάριο για τον υπολογισμό της πρόσθετης εξοικονόμησης ενέργειας καθορίζεται όπως διευκρινίζεται ανωτέρω.

Μια εναλλακτική στο κλιμακωτό βασικό σενάριο είναι ο υπολογισμός της σταθμισμένης εξοικονόμησης ενέργειας που εφαρμόζεται για ολόκληρο τον κύκλο ζωής της δράσης. Αυτό δεν πρέπει να οδηγήσει στη δήλωση ποσότητας εξοικονόμησης ενέργειας που υπερβαίνει το κλιμακωτό βασικό σενάριο. Επίσης, θα πρέπει να εξηγείται ο υπολογισμός της σταθμισμένης εξοικονόμησης ενέργειας.

Σε περιπτώσεις απόκλισης από την απαίτηση της προσθετικότητας για τα υφιστάμενα κτίρια (παράρτημα V παράγραφος 2 στοιχείο β) της ΟΕΑ), το βασικό σενάριο μπορεί να θεωρηθεί ως η κατάσταση πριν από την ανακαίνιση του κτιρίου. Τα κράτη μέλη δύνανται να χρησιμοποιούν:

- δεδομένα που αφορούν το συγκεκριμένο κτίριο (π.χ. από λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας, ΠΕΑ ή ενεργειακό έλεγχο), ή
- μέσες τιμές που αντιπροσωπεύουν το κτιριακό απόθεμα που αποτελεί τον στόχο του μέτρου πολιτικής (π.χ. σε περίπτωση χρήσης προβλεπόμενης εξοικονόμησης).

Η προσθετικότητα μπορεί να αξιολογηθεί στη συνέχεια, λαμβανομένων υπόψη των έργων ανακαίνισης που θα πραγματοποιούνταν ούτως ή άλλως. Για παράδειγμα, ανάλογα με το εθνικό πλαίσιο, τα οικονομικά κίνητρα για την αντικατάσταση των παραθύρων μπορεί να επιφέρουν σημαντικά φαινόμενα «λαθρεπιβάτη», π.χ. συμμετέχοντες που επωφελούνται από τα οικονομικά κίνητρα τη στιγμή που είχαν ούτως ή άλλως προγραμματίσει να αντικαταστήσουν τα παράθυρά τους (για λόγους πέραν της ενεργειακής απόδοσης, π.χ. ηχομόνωση, αισθητικούς λόγους).

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η διαδικασία κατάρτισης ενός βασικού σεναρίου είναι περισσότερο πολύπλοκη. Αυτές παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα, συνοδευόμενες από προτάσεις σχετικά με τρόπους αντιμετώπισής τους:

Κατάσταση	Ζητήματα	Κατευθυντήριες γραμμές
Πολιτικές που υλοποιούνται εδώ και αρκετά έτη	<p>Δυσκολία καθορισμού της κατάστασης απουσία πολιτικής.</p> <p>Οι τρέχουσες τάσεις (π.χ. ως προς τον μέσο όρο της αγοράς) μπορεί να οφείλονται εν μέρει στον μετασχηματισμό της αγοράς λόγω της εφαρμοζόμενης πολιτικής τα προηγούμενα έτη.</p>	<p>Καθορισμός του βασικού σεναρίου με βάση τα ελάχιστα επίπεδα στη νομοθεσία της ΕΕ.</p> <p>Διαφορετικά, χρήση των ίδιων παραδοχών που ισχύουν για το επίσημο εθνικό σενάριο διατήρησης του ισχύοντος καθεστώτος που χρησιμοποιείται ως βάση για την εθνική στρατηγική ενεργειακής απόδοσης ή για παρόμοιο πλαίσιο πολιτικής.</p>
Τοπικές πολιτικές μεταφορών που προωθούν τη στροφή όσον αφορά τους τρόπους μεταφοράς, τη διαχείριση της κινητικότητας κ.λπ. (αυτό μπορεί να ισχύει επίσης για άλλες πολιτικές που μπορεί να μειώσουν την ενεργειακή καταναλώση σε έναν τομέα αλλά να την αυξήσουν σε έναν άλλο)	<p>Δυσκολία παρακολούθησης των επιμέρους μεταβολών.</p> <p>Δυσκολία να ληφθούν υπόψη οι παρενέργειες (π.χ. νέα μέσα μαζικής μεταφοράς σε μία γραμμή μπορεί να δημιουργήσουν συμφόρηση σε μια άλλη)</p>	<p>Χρήση τοπικών μοντέλων μεταφορών για τη σύγκριση σεναρίων χωρίς/με τις πολιτικές (με τα μοντέλα να βαθμονομούνται σύμφωνα με έρευνες στον τομέα των μεταφορών).</p>

Κατάσταση	Ζητήματα	Κατευθυντήριες γραμμές
Σύνθετες βιομηχανικές διαδικασίες χωρίς σαφώς καθορισμένη αγορά	Δυσκολία καθορισμού των μέσων όρων της αγοράς για σύνθετες συστημικές διαδικασίες που έχουν σχεδιαστεί για συγκεκριμένες βιομηχανικές μονάδες (χωρίς πραγματική αγορά).	Μια επένδυση αναφοράς μπορεί να αποτελέσει το βασικό σενάριο. Η προσέγγιση θα πρέπει να βασίζεται στο τεχνολογικό σύστημα με το χαμηλότερο επενδυτικό κόστος και σε εκροή που είναι συγκρίσιμη με εκείνη της αποδοτικής επιλογής.

Γενικότερα, οι ακόλουθες μέθοδοι ⁽¹⁾ θα μπορούσαν να εξεταστούν κατά την αξιολόγηση των καθαρών ή των πρόσθετων εξοικονομήσεων:

- τυχαιοποιημένες ελεγχόμενες δοκιμές (ΤΕΔ) και επιλογές για τυχαιοποιημένες προσεγγίσεις ⁽²⁾,
- οιονεί πειραματικός σχεδιασμός, συμπεριλαμβανομένης της αντιστοίχισης ⁽³⁾,
- προσεγγίσεις βάσει ερευνών,
- αναλύσεις δεδομένων πωλήσεων στην αγορά,
- διαρθρωμένες προσεγγίσεις που βασίζονται στην κρίση των εμπειρογνομόνων,
- προβλεπόμενοι ή καθορισμένοι λόγοι «καθαρού προς ακαθάριστο»,
- μέθοδος ιστορικής ιχνηλασίας (ή περιπτωσιολογικής μελέτης),
- προσεγγίσεις βασικού σεναρίου κοινής πρακτικής,
- αξιολογήσεις από τη βάση προς την κορυφή (ή μακροοικονομικά μοντέλα).

⁽¹⁾ Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε για παράδειγμα: Voswinkel, F., Broc, J.S., Breitschopf, B., & Schlomann, B. (2018), *Evaluating net energy savings – topical case study of the EPATEE project*, χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα Ορίζων 2020· https://epatee.eu/sites/default/files/files/epatee_topical_case_study_evaluating_net_energy_savings.pdf

⁽²⁾ Βλέπε επίσης προσάρτημα VI.

⁽³⁾ Βλέπε επίσης προσάρτημα VI.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ XII

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ

1. Επαλήθευση των δράσεων και της εξοικονόμησης ενέργειας

Κατά την κατάρτιση συστήματος παρακολούθησης και επαλήθευσης, είναι χρήσιμο να γίνεται διάκριση μεταξύ της επαλήθευσης των δράσεων, αφενός, και της εξοικονόμησης ενέργειας, αφετέρου. Αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να επαληθεύονται από διαφορετικούς φορείς. Σκοπός της διάκρισης είναι να διασφαλιστεί η αντιμετώπιση των ζητημάτων που αντιστοιχούν στον κάθε τύπο επαλήθευσης.

Οι δράσεις επαληθεύονται ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι εγκαθιδρύθηκαν ή υλοποιήθηκαν σύμφωνα με απαιτήσεις ποιότητας, επιδόσεων ή άλλες βάσει του μέτρου πολιτικής.

Η αναφερθείσα εξοικονόμηση ενέργειας επαληθεύεται ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι συμμορφώνεται με τους κανόνες υπολογισμού ή τη μεθοδολογία του μέτρου πολιτικής.

Ανάλογα με το εθνικό πλαίσιο και τον τύπο μέτρου πολιτικής, οι διαδικασίες παρακολούθησης και επαλήθευσης μπορεί να περιλαμβάνουν διαφορετικά μέρη, με διαφορετικές οπτικές. Στον ακόλουθο πίνακα περιγράφονται οι ρόλοι κάθε είδους μέρους, λαμβανομένης υπόψη της ιδιαιτερότητας κάθε μέτρου:

	Δημόσιες αρχές επιβολής	Συμμετέχοντα ή εξουσιοδοτηθέντα μέρη/ανάδοχοι/ υπόχρεα μέρη
Δράσεις ή έργα προς έγκριση/απόρριψη	<p>Στόχος: διασφάλιση της ποιότητας δράσεων και έργων (συμμόρφωση με προκαθορισμένες απαιτήσεις)</p> <p>+ παροχή βασικών δεδομένων για τη διαχείριση και την αξιολόγηση των πολιτικών</p>	<p>Στόχος: διασφάλιση ότι οι δράσεις/τα έργα θα είναι επιλέξιμα για το καθεστώς (π.χ. προκειμένου να εξασφαλιστεί οικονομικό κίνητρο ή πιστώσεις εξοικονόμησης ενέργειας)</p> <p>+ διασφάλιση της ικανοποίησης του πελάτη (για αναδόχους ή υπόχρεα μέρη) ή της εξοικονόμησης ενέργειας (για τελικούς χρήστες)</p>
	<p>Ρόλοι:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) καθορισμός απαιτήσεων και κανόνων υποβολής εκθέσεων/τεκμηρίωσης· 2) έγκριση/απόρριψη δράσεων ή έργων που έχουν υποβληθεί· 3) διενέργεια ή ανάθεση διενέργειας εκ των υστέρων επαληθεύσεων (τεκμηρίωση και/ή επιτόπια επαλήθευση) και επιβολή κυρώσεων 	<p>Ρόλοι:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) παροχή πληροφοριών σύμφωνα με τις απαιτήσεις των δημόσιων αρχών· 2) αποθήκευση εγγράφων που είναι αναγκαία για εκ των υστέρων επαλήθευση· 3) εκτέλεση ποιοτικών διαδικασιών
Εξοικονόμηση ενέργειας που πρέπει να αιτιολογηθεί (ή να πιστωθεί)/ ακυρωθεί	<p>Στόχος: διασφάλιση της ποιότητας της επαλήθευσης και της υποβολής εκθέσεων σχετικά με την εξοικονόμηση ενέργειας (συμμόρφωση με προκαθορισμένους κανόνες υπολογισμού και/ή απαιτήσεις αξιολόγησης), ούτως ώστε η παρακολουθούμενη εξοικονόμηση ενέργειας να αντικατοπτρίζει τις επιδράσεις της πολιτικής σύμφωνα με τους στόχους πολιτικής και τις απαιτήσεις της ΟΕΑ</p> <p>+ παροχή βασικών δεδομένων για τη διαχείριση και την αξιολόγηση των πολιτικών</p>	<p>Στόχος: διασφάλιση ότι η εξοικονόμηση ενέργειας θα είναι επιλέξιμη για το καθεστώς (π.χ. προκειμένου να εξασφαλιστούν πιστώσεις εξοικονόμησης ενέργειας)</p> <p>+ διασφάλιση της ικανοποίησης του πελάτη (για αναδόχους ή υπόχρεα μέρη) ή της εξοικονόμησης ενέργειας (για τελικούς χρήστες)</p>

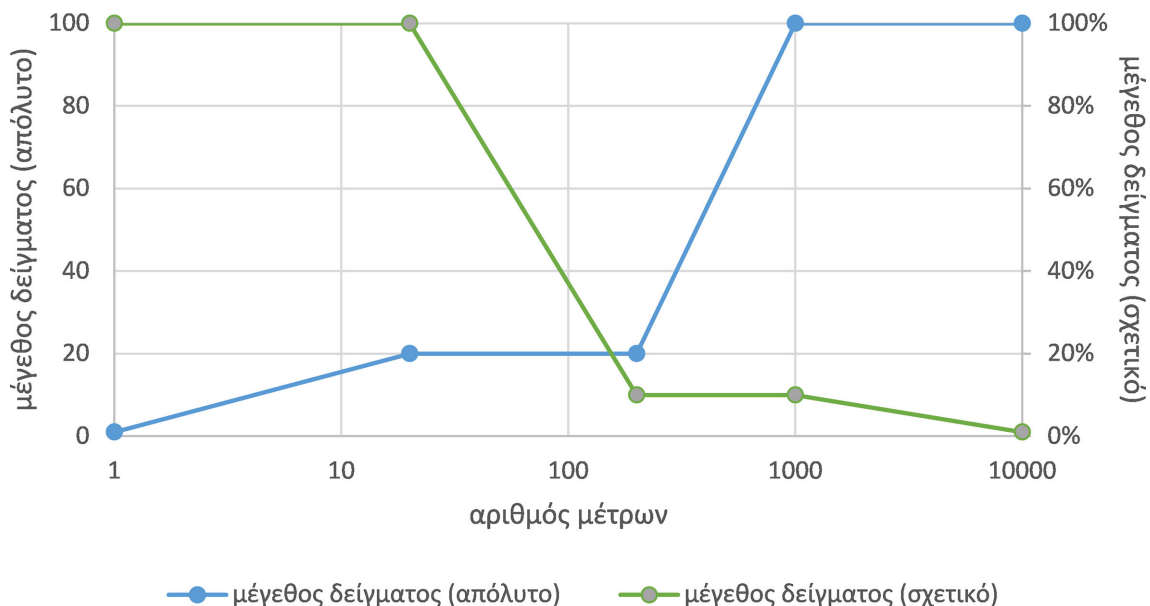
	Δημόσιες αρχές επιβολής	Συμμετέχοντα ή εξουσιοδοτηθέντα μέρη/ανάδοχοι/ υπόχρεα μέρη
	<p>Ρόλοι:</p> <p>1) καθορισμός κανόνων υπολογισμού και/ή απαιτήσεων αξιολόγησης·</p> <p>2) έγκριση/απόρριψη δηλωθείσας εξοικονόμησης ενέργειας (ή υπολογισμός της εξοικονόμησης ενέργειας, ανάλογα με τον τύπο του μέτρου πολιτικής και τους κανόνες του)·</p> <p>3) διενέργεια εκ των υστέρων επαληθεύσεων (τεκμηρίωση και/ή επιτόπια επαλήθευση) και επιβολή κυρώσεων</p>	<p>Ρόλοι:</p> <p>1) παροχή πληροφοριών σύμφωνα με τις απαιτήσεις των δημόσιων αρχών·</p> <p>2) αποθήκευση εγγράφων που είναι αναγκαία για εκ των υστέρων επαλήθευση·</p> <p>3) υπολογισμός της εξοικονόμησης ενέργειας·</p> <p>4) εκτέλεση ποιοτικών διαδικασιών</p>

2. Στατιστικά σημαντικό ποσοστό και αντιπροσωπευτικό δείγμα

Με τα άρθρα 7α παράγραφος 5 ΟΕΑ (για τα ΚΕΥΕΑ) και 7β παράγραφος 2 ΟΕΑ (για τα εναλλακτικά μέτρα) τίθεται η ακόλουθη απαίτηση: «Τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή συστήματα μέτρησης, ελέγχου και επαλήθευσης με βάση τα οποία διενεργείται τεκμηριωμένη επαλήθευση σε τουλάχιστον ένα στατιστικά σημαντικό ποσοστό και αντιπροσωπευτικό δείγμα των μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης».

Στόχος αυτής της απαίτησης είναι να ελεγχθεί ότι επιτεύχθηκε όντως η εξοικονόμηση ενέργειας που έχει αναφερθεί. Συνεπώς, έχει καίρια σημασία να επιλεγεί στατιστικά αντιπροσωπευτικό δείγμα που θα αντιπροσωπεύει τα χαρακτηριστικά ολόκληρου του πληθυσμού (δηλαδή μέτρα ενεργειακής απόδοσης) με επαρκή ακρίβεια.

Το τι είναι «στατιστικά αντιπροσωπευτικό» εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον αριθμό των μέτρων που εξετάζονται και των λοιπών συνθηκών πλαισίου των επιμέρους μέτρων που εφαρμόζονται. Συνεπώς, δεν είναι δυνατό να παρασχεθεί ένας ορισμός γενικής ισχύος, π.χ. ποσοστά ή αριθμός περιπτώσεων. Οι ακόλουθες παραδοχές δεν είναι παρά ενδεικτικές και δεν μπορούν να αντικαταστήσουν την κατά περίπτωση ανάλυση των στατιστικών ιδιοτήτων του μέτρου:

Τα κράτη μέλη μπορεί να βρουν τον ακόλουθο μη εξαντλητικό, ενδεικτικό κατάλογο χρήσιμο κατά την εξέταση του τι θα μπορούσε να συνιστά στατιστικά σημαντικό ποσοστό και αντιπροσωπευτικό δείγμα:

- πλήρης έρευνα για μικρό αριθμό περιπτώσεων ($n < 20$),
- με έναν μέσο αριθμό περιπτώσεων, μπορεί να αρκεί δείγμα ποσοστού 10 % του πληθυσμού, αλλά τουλάχιστον $n = 20$,

- για μεγάλα δείγματα, ένα δείγμα ~100 μπορεί να θεωρηθεί επαρκές για πιθανότητα σφάλματος 1 % για ποσοστό 5 % ψευδών εκθέσεων (δηλαδή θεωρείται ότι ποσοστό 5 % των εκθέσεων που αφορούν δράσεις είναι ψευδές). Για δείγματα με υψηλότερο ποσοστό ψευδών εκθέσεων, επαρκεί μικρότερο δείγμα (βλέπε πίνακα):

Ποσοστό ψευδών εκθέσεων	Πιθανότητα σφάλματος		
	10 %	5 %	1 %
5 %	31	51	103
10 %	15	24	49
20 %	7	11	22
50 %	2	3	5

Σημείωση: Το εύρος της πιθανότητας σφάλματος 1-10 % είναι αντιπροσωπευτικό. Η πιθανότητα σφάλματος μπορεί να είναι υψηλότερη, ανάλογα με τον τύπο του μέτρου πολιτικής, τις επιμέρους δράσεις και το αν ακολουθούνται ποιοτικές διαδικασίες και επιβάλλονται κυρώσεις.

Κατά τον καθορισμό του αντιπροσωπευτικού δείγματος θα πρέπει να εξεταστούν άλλες πτυχές. Για παράδειγμα, ενδέχεται να χρειάζεται να ληφθεί διαστρωματομένο δείγμα, εάν ο ίδιος τύπος επιμέρους δράσης (όπως καθορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 19) μπορεί να εφαρμοστεί για διάφορα είδη κτιρίων. Η προσέγγιση αυτή διασφαλίζει ότι ο αριθμός των κτιρίων που λαμβάνονται ως δείγματα στην κάθε κατηγορία είναι ανάλογος του αριθμού στην κατηγορία αυτή (για τον πληθυσμό των δράσεων που αναφέρθηκαν για το μέτρο υπό αξιολόγηση). Εάν υπάρχει λόγος να υποθεθεί ότι μια δράση θα μπορούσε να επιφέρει ευρεία εξοικονόμηση ενέργειας σε διάφορα είδη κτιρίων, ίσως είναι σκόπιμο να ληφθούν χωριστά δείγματα για κάθε κατηγορία.

Το μέγεθος του δείγματος αφορά την επαλήθευση, όχι τη μέτρηση. Διάφορες επιμέρους δράσεις (όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 19) μπορούν να υλοποιηθούν με εφαρμογή του ίδιου μέτρου πολιτικής, αλλά η ουσιαστική μέτρηση απαιτεί ομοιογένεια. Επομένως, το πρώτο βήμα κατά τη διαδικασία δειγματοληψίας θα πρέπει να είναι ο καθορισμός των παραγόντων ή των κριτηρίων που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για τον εντοπισμό ομοιογενών ομάδων (δράσεων ή συμμετεχόντων) για τις οποίες είναι εφικτή η παρεκβολή αποτελεσμάτων από μετρήσεις σε αντιπροσωπευτικό δείγμα (ανά ομάδα).

Ανάλογα με τον τύπο του μέτρου πολιτικής, ενδέχεται να χρειάζονται και άλλα κριτήρια σε αυτό το στάδιο. Για παράδειγμα, για τα ΚΕΥΕΑ, τα υπόχρεα μέρη ή τρίτοι που μπορούν να προωθήσουν επιμέρους δράσεις προς τελικούς χρήστες μπορούν να χρησιμοποιούν πολύ διαφορετικές στρατηγικές και να συλλέγουν δεδομένα και να υπολογίζουν την εξοικονόμηση με διαφορετικούς τρόπους. Συνεπώς, θα πρέπει να λαμβάνονται δείγματα για κάθε μέρος.

3. Παραδείγματα του τρόπου κατάρτισης ενός συστήματος παρακολούθησης και επαλήθευσης

Τα ακόλουθα ενδεικτικά παραδείγματα περιλαμβάνουν βασικές πληροφορίες σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να διασφαλιστεί ότι:

- ο έλεγχος και η επαλήθευση εκτελούνται ανεξάρτητα από τα υπόχρεα, συμμετέχοντα ή εξουσιοδοτηθέντα μέρη, και
- η επαλήθευση διενεργείται σε τουλάχιστον στατιστικά σημαντικό ποσοστό και αντιπροσωπευτικό δείγμα των μέτρων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης.

3.1. ΚΕΥΕΑ (προβλεπόμενη εξοικονόμηση)

Μεταξύ των πτυχών της επαλήθευσης δράσεων στο πλαίσιο των ΚΕΥΕΑ περιλαμβάνονται οι ακόλουθες:

- τα υπόχρεα μέρη μπορεί να κληθούν να αναθέσουν σε ανεξάρτητους τρίτους την επαλήθευση δειγμάτων δράσεων. Αυτού του είδους η επαλήθευση θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια επιτόπιων επισκέψεων προκειμένου να ελεγχθεί ότι οι δράσεις συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του ΚΕΥΕΑ και ότι οι δράσεις και οι όροι εγκατάστασης/υλοποίησης αυτών (συμπεριλαμβανομένης της σύγκρισης της κατάστασης πριν και μετά την εγκατάσταση/υλοποίηση, κατά περίπτωση) είναι συνεπείς προς τα δεδομένα που αναφέρθηκαν από τα υπόχρεα μέρη για τους υπολογισμούς της εξοικονόμησης ενέργειας,

- οι ανεξάρτητοι τρίτοι μπορεί να κληθούν να εγγραφούν στα μητρώα της δημόσιας αρχής και να καταβάλουν τέλη εγγραφής. Μπορεί να τους ζητηθεί να υποβάλουν εκθέσεις σχετικά με τα αποτελέσματα της επαλήθευσής τους τόσο στη δημόσια αρχή όσο και στο υπόχρεο μέρος,
- η δημόσια αρχή θα μπορούσε να καταρτίσει πρωτόκολλα επαλήθευσης (π.χ. κατάλογο σημείων ελέγχου για κάθε τύπο δράσης) με σκοπό την εναρμόνιση των πρακτικών επαλήθευσης μεταξύ τρίτων,
- η δημόσια αρχή, από κοινού με τους φορείς διαπίστευσης, θα μπορούσε να θεσπίσει κριτήρια με τα οποία θα πρέπει να συμμορφώνονται οι τρίτοι προκειμένου να εγγραφούν στα μητρώα της δημόσιας αρχής, και
- οι φορείς διαπίστευσης θα μπορούσαν να διενεργούν τακτικούς ελέγχους τρίτων (ώστε να διασφαλιστεί ότι ενεργούν ανεξάρτητα και σύμφωνα με τα πρωτόκολλα επαλήθευσης). Αυτοί οι έλεγχοι θα μπορούν να χρηματοδοτούνται από τα τέλη εγγραφής των τρίτων. Στη συνέχεια, οι φορείς διαπίστευσης θα υποβάλλουν έκθεση με τα αποτελέσματά τους στη δημόσια αρχή.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η ανεξάρτητη διενέργεια των επαληθεύσεων, οι τρίτοι θα πρέπει να αποτελούν οργανισμούς που δεν ανήκουν εν όλω ή εν μέρει σε υπόχρεο μέρος ή σε εταιρεία συμμετοχών αυτού. Αυτό θα πρέπει να ελέγχεται από φορέα διαπίστευσης.

Οι ρυθμίσεις αυτές έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την ελαχιστοποίηση του κόστους και της διοικητικής επιβάρυνσης για τη δημόσια αρχή· ειδικότερα:

- οι επαληθεύσεις θα μπορούσαν να οργανώνονται και να πληρώνονται από τα υπόχρεα μέρη· και
- οι έλεγχοι θα μπορούσαν να οργανώνονται από τους φορείς διαπίστευσης και να πληρώνονται από τρίτους.

Συνεπώς, ο ρόλος της δημόσιας αρχής θα πρέπει να εστιάζεται:

- στη θέσπιση κανόνων σχετικά με τη δειγματοληψία, κριτηρίων που αφορούν τους τρίτους, πρωτόκολλα επαλήθευσης κ.λπ.
- στην επανεξέταση των ευρημάτων των εκθέσεων που υποβάλλονται από τους φορείς διαπίστευσης, και
- βάσει της επανεξέτασής της:
 - να απαιτεί από τα υπόχρεα μέρη να αναλαμβάνουν δράση για την αντιμετώπιση τυχόν έλλειψης συμμόρφωσης,
 - να ακυρώνει, εν όλω ή εν μέρει, την εξοικονόμηση ενέργειας που αναφέρθηκε για τις υποθέσεις υπό εξέταση, και
 - να επιβάλλει κυρώσεις.

Η δειγματοληψία των επαληθεύσεων των δράσεων θα μπορούσε να βασίζεται σε στατιστικά κριτήρια (για λόγους αντιπροσωπευτικότητας) ή σε μια προσέγγιση βάσει κινδύνου, δεδομένου ότι οι επαληθεύσεις χρησιμοποιούνται επίσης για τη διασφάλιση της προστασίας των καταναλωτών και την καταπολέμηση της απάτης.

Η δημόσια αρχή θα πρέπει να επαληθεύει την εξοικονόμηση ενέργειας στο πλαίσιο ΚΕΥΕΑ ανεξάρτητα από τα υπόχρεα μέρη. Στο πλαίσιο αυτό, η δημόσια αρχή:

- θα πρέπει να θεσπίζει:
 - κανόνες για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας,
 - τα δεδομένα προς υποβολή, και
 - (ενδεχομένως) μια ηλεκτρονική πλατφόρμα δεδομένων για τη διευκόλυνση της συλλογής δεδομένων.

Τα υπόχρεα μέρη μπορεί να κληθούν να χρησιμοποιούν την πλατφόρμα για να υποβάλλουν μια ελάχιστη σειρά πληροφοριών που σχετίζονται με τους υπολογισμούς και να αποθηκεύουν αποδεικτικά στοιχεία (μεταξύ άλλων και για συμπληρωματική πληροφόρηση). Η πλατφόρμα θα επιτρέπει τους συστηματικούς και αυτοματοποιημένους ελέγχους της αξιοπιστίας των αναφερόμενων τιμών. Σε περίπτωση που εντοπιστούν έκτροπες τιμές, η δημόσια αρχή θα επαληθεύει τα αντίστοιχα δεδομένα και τους αντίστοιχους υπολογισμούς.

- θα μπορούσε να επαληθεύει τα δεδομένα και τους υπολογισμούς σε στατιστικά σημαντικό ποσοστό και αντιπροσωπευτικό δείγμα (*) των αναφερόμενων δράσεων μέσω επαληθεύσεων βάσει εγγράφων, για τις οποίες θα καλεί τα υπόχρεα μέρη να παράσχουν τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία,
- βάσει των αποτελεσμάτων των ανωτέρω βημάτων, θα μπορούσε στη συνέχεια να διενεργεί επιτόπιους ελέγχους για περαιτέρω επαληθεύσεις.

Η ηλεκτρονική πλατφόρμα δεδομένων συνιστά προκαταβολικό κόστος για το ΚΕΥΕΑ, αλλά στη συνέχεια διευκολύνει τη συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων και ενδέχεται να ελαχιστοποιήσει τη διοικητική επιβάρυνση τόσο για τα υπόχρεα μέρη όσο και για τη δημόσια αρχή.

Βάσει των αποτελεσμάτων από τα διάφορα βήματα της επαλήθευσης, η δημόσια αρχή θα μπορούσε:

- να καλέσει τα υπόχρεα μέρη να παράσχουν περαιτέρω εξηγήσεις ή αιτιολογήσεις,
- να ακυρώνει, εν όλω ή εν μέρει, την εξοικονόμηση ενέργειας που αναφέρθηκε για τις υποθέσεις υπό εξέταση, και
- να επιβάλει κυρώσεις.

3.2. Εθελοντική συμφωνία (κλιμακωτή εξοικονόμηση)

Όταν συνάπτουν εθελοντική συμφωνία, τα συμμετέχοντα μέρη θα πρέπει να δεσμεύονται για την κατάρτιση σχεδίου δράσης και στόχου εξοικονόμησης ενέργειας που θα βασίζονται σε ορθή μεθοδολογία, π.χ. σε ενεργειακό έλεγχο. Το σχέδιο δράσης θα πρέπει να ορίζει τις δράσεις που πρέπει να υλοποιηθούν εντός εύλογης περιόδου (ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες κάθε συμφωνίας) και να αναθεωρείται τακτικά εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

Δεδομένου ότι τα συμμετέχοντα μέρη επωφελούνται άμεσα από τις δράσεις που αναλαμβάνουν να υλοποιήσουν (καθώς αποτελούν επίσης τελικούς χρήστες), θα μπορούσαν να επαληθεύουν την ποιότητα των δράσεων τα ίδια. Ωστόσο, η δημόσια αρχή θα πρέπει να παρέχει σαφή καθοδήγηση όσον αφορά τον έλεγχο της ποιότητας των πλέον κοινών τύπων δράσεων. Στην περίπτωση αυτή, η εστίαση αφορά τον έλεγχο των δράσεων που έχουν υλοποιηθεί. Ωστόσο, προκειμένου να εξασφαλιστεί πλήρης συμμόρφωση, ένας φορέας παρακολούθησης θα πρέπει να επαληθεύει τις δράσεις και την εξοικονόμηση ενέργειας, ανεξάρτητα από τα συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας (δημόσια αρχή και συμμετέχοντα μέρη).

Η δειγματοληψία για τις επαληθεύσεις της εξοικονόμησης θα πρέπει να βασίζεται σε ορθή στατιστική προσέγγιση προκειμένου να διασφαλιστεί η αντιπροσωπευτικότητα, ούτως ώστε να μπορούν να αποτελέσματα να χρησιμοποιηθούν κατά παρεκβολή για ολόκληρο το καθεστώς.

Τα ακόλουθα αποτελούν ενδεικτικές πτυχές της επαλήθευσης δράσεων και εξοικονόμησης ενέργειας βάσει εθελοντικών συμφωνιών:

- η δημόσια αρχή (υπουργείο που συνυπογράφει τη συμφωνία) θα μπορούσε να ορίσει ανεξάρτητο φορέα παρακολούθησης (π.χ. τον εθνικό οργανισμό ενέργειας) σε συνεργασία με τον οποίο θα μπορούσε να καθορίσει:
 - τις απαιτήσεις όσον αφορά τα δεδομένα (δηλαδή τα ελάχιστα δεδομένα που πρέπει να αναφέρονται και τα ελάχιστα έγγραφα τεκμηρίωσης που πρέπει να φυλάσσονται από τα συμμετέχοντα μέρη), και
 - κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με τους υπολογισμούς της εξοικονόμησης ενέργειας,
- ο φορέας παρακολούθησης θα μπορούσε να συστήσει μια ηλεκτρονική πλατφόρμα δεδομένων που θα επιτρέπει τους συστηματικούς και αυτοματοποιημένους ελέγχους αξιοπιστίας των αναφερόμενων δεδομένων. Σε περίπτωση που εντοπιστούν έκτροπες τιμές, ο φορέας παρακολούθησης θα πρέπει να επαληθεύει τα αντίστοιχα δεδομένα και τους αντίστοιχους υπολογισμούς,
- τα συμμετέχοντα μέρη θα πρέπει να υποχρεούνται να υποβάλλουν τακτικά δεδομένα σχετικά με τις δράσεις που υλοποιούν μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας και να αποθηκεύουν κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία (π.χ. τιμολόγια),
- ο φορέας παρακολούθησης θα πρέπει να επαληθεύει ένα στατιστικά σημαντικό ποσοστό και αντιπροσωπευτικό δείγμα των αναφερόμενων δράσεων, π.χ. μέσω επαληθεύσεων βάσει εγγράφων των δεδομένων και των υπολογισμών που αναφέρθηκαν. Θα πρέπει να υποχρεώνει τα συμμετέχοντα μέρη να παρέχουν τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία,
- βάσει των αποτελεσμάτων των ανωτέρω βημάτων, ο φορέας παρακολούθησης θα μπορούσε στη συνέχεια να διενεργεί επιτόπιους ελέγχους για περαιτέρω επαλήθευση,

(*) Η δειγματοληψία για τις επαληθεύσεις της εξοικονόμησης ενέργειας θα πρέπει να βασίζεται σε στατιστική προσέγγιση προκειμένου να διασφαλιστεί η αντιπροσωπευτικότητα, ούτως ώστε να μπορούν να αποτελέσματα να χρησιμοποιηθούν κατά παρεκβολή για ολόκληρο το καθεστώς.

- βάσει των αποτελεσμάτων των επαληθεύσεών του, ο φορέας παρακολούθησης θα πρέπει να υποχρεώνει τα συμμετέχοντα μέρη να αναλαμβάνουν δράση ώστε να επιλύσουν τυχόν προβλήματα που μπορεί να εντοπιστούν ή να ακυρώσουν δηλωθείσα εξοικονόμηση ενέργειας. Κατά περίπτωση, η δημόσια αρχή θα μπορούσε να επιβάλλει κυρώσεις (π.χ. αποκλεισμό από τη συμφωνία) ή πρόστιμα, και
- ο φορέας παρακολούθησης θα πρέπει να καταρτίζει ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τα αποτελέσματα της συμφωνίας και την επαλήθευση και τους ελέγχους που διενεργήθηκαν. Οι εκθέσεις αυτές θα πρέπει να δημοσιεύονται.

3.3. Καθεστώς επιδοτήσεων (καταμετρημένη εξοικονόμηση)

Ένα καθεστώς επιδοτήσεων θα μπορούσε να αφορά την ανακαίνιση κατοικιών έως ένα ορισμένο επίπεδο επιδόσεων. Οι δράσεις και η εξοικονόμηση ενέργειας θα πρέπει να επαληθεύονται ανεξάρτητα από το εξουσιοδοτηθέν μέρος, δηλαδή από άλλον ανάδοχο.

Η δειγματοληψία για τις επαληθεύσεις της ποιότητας των δράσεων θα πρέπει να βασίζεται στα ακόλουθα:

- σε μια προσέγγιση βάσει κινδύνου, για τον εντοπισμό τυχόν περιπτώσεων απάτης, και
- σε μια στατιστική προσέγγιση προκειμένου να διασφαλιστεί η αντιπροσωπευτικότητα, ούτως ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα αποτελέσματα κατά παρεκβολή για ολόκληρο το καθεστώς.

Τα ακόλουθα αποτελούν ενδεικτικές πτυχές της επαλήθευσης της εξοικονόμησης ενέργειας και των δράσεων στο πλαίσιο καθεστώτων επιδοτήσεων:

- οι επαγγελματίες του κατασκευαστικού τομέα που εκτελούν τις εργασίες θα πρέπει να διαθέτουν συγκεκριμένα επαγγελματικά προσόντα και να είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα της δημόσιας αρχής,
- όταν υποβάλλουν αίτηση για επιδότηση, τα νοικοκυριά θα πρέπει να υποχρεούνται (σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις σχετικά με την προστασία των καταναλωτών και των δεδομένων) να παρέχουν πρόσβαση στους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειάς τους και να απαντούν σε ερωτηματολόγιο κατόπιν αιτήματος (εφόσον περιλαμβάνονται στο δείγμα της επαλήθευσης), και
- το επίπεδο επιδόσεων που επιτεύχθηκε έπειτα από ανακαίνιση θα πρέπει να επιβεβαιώνεται μέσω ΠΕΑ που θα εκδίδεται από πιστοποιημένο αξιολογητή.

Η διαχείριση του καθεστώτος θα μπορούσε να εκτελείται από εξουσιοδοτηθέν μέρος.

Η επαλήθευση της υλοποίησης των έργων ανακαίνισης και του επιπέδου επιδόσεων ή της εξοικονόμησης ενέργειας που επιτεύχθηκε θα μπορούσε να υπόκειται σε διαχείριση ως ακολούθως:

- το εξουσιοδοτηθέν μέρος θα μπορούσε να τηρεί βάση δεδομένων με στοιχεία σχετικά με τα εγκριθέντα έργα ανακαίνισης, η οποία θα καθιστά εφικτή τη δημιουργία ενός στατιστικά σημαντικού ποσοστού και αντιπροσωπευτικού δείγματος των έργων ανακαίνισης,
- η δημόσια αρχή θα μπορούσε να αναθέτει την παρακολούθηση σε ανάδοχο, ο οποίος θα έχει πρόσβαση στην εν λόγω βάση δεδομένων ή σε κάθε άλλο αναγκαίο δεδομένο ή βάση δεδομένων (π.χ. στη βάση δεδομένων των ΠΕΑ). Με βάση το πρώτο βήμα της επαλήθευσης, ο ανάδοχος θα πρέπει να επιλέγει ένα επιμέρους δείγμα για επιτόπια επιθεώρηση, και
- η επαλήθευση της εξοικονόμησης ενέργειας ή του επιπέδου επιδόσεων που επιτεύχθηκαν θα πρέπει να επιβεβαιώνεται με διαφανή τρόπο από ΠΕΑ το οποίο έχει εκδοθεί από πιστοποιημένο αξιολογητή ή με κάθε άλλη διαφανή και συναφή μέθοδο (βλέπε προσάρτημα III, ενότητα 1.1).

Ο ανάδοχος παρακολούθησης θα πρέπει να συγκεντρώνει όλα τα αναγκαία δεδομένα, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που εφαρμόζεται για ένα στατιστικά αξιόπιστο δείγμα (ΠΕΑ, λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας κ.λπ.) και να διενεργεί περαιτέρω ανάλυση προκειμένου να καθορίσει:

- την εκτιμώμενη ή καταμετρημένη εξοικονόμηση, ή
- τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.

4. Κατευθυντήριες γραμμές και παραδείγματα συστημάτων παρακολούθησης και επαλήθευσης

Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να λάβουν υπόψη επιπλέον πηγές, όπως για παράδειγμα τις ακόλουθες:

- το έργο multEE (Ορίζων 2020) ⁽⁵⁾,
- παρουσιάσεις των συστημάτων παρακολούθησης των ΚΕΥΕΑ ⁽⁶⁾, και
- την περιπτωσιολογική μελέτη ΕΡΑΤΕΕ, η οποία περιλαμβάνει παραδείγματα συστημάτων παρακολούθησης που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της εξοικονόμησης ενέργειας ⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ <https://multee.eu/>

⁽⁶⁾ http://atee.fr/sites/default/files/part_3-_monitoring_verification_and_evaluation.zip

⁽⁷⁾ https://epatee.eu/sites/default/files/files/epatee_topical_case_study_linkage_between_monitoring_and_evaluation.pdf